

กระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย

นางสาวชญาณี ฉลาดัญญิกิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสื่อสารการแสดง ภาควิชาวาริชวิทยาและสื่อสารการแสดง
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

CREATIVE PROCESS OF THAI FORENSIC SCIENCE – BASED DETECTIVE DRAMA

Miss Chayanee Chaladthanyakij

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Communication Arts) Program in Performing Arts

Department of Speech Communication and Performing Arts

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวน
แบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย

โดย

นางสาวชญานี ฉลาดัญญิกิจ

สาขาวิชา

สื่อสารการแสดง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร. จิรยุทธ์ สินธุพันธุ์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารคดี

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร. จิรยุทธ์ สินธุพันธุ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร. วราภรณ์ ฉัตรชาติ)

ชญาณี ฉลาดัญญิกิจ : กระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย. (Creative Process of Thai Forensic Science – Based Detective Drama) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อ.ดร.จรรย์ฤทธิ์ สิ้นธุ์พันธ์, 221 หน้า.

การวิจัยเรื่อง “ กระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย” เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative Research) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวน โดยอิงข้อมูลประวัติศาสตร์และกระบวนการนิติวิทยาศาสตร์ไทยและเพื่อศึกษาสุนทรียรสของผู้ชมที่ได้รับชมละครที่ได้สร้างขึ้น โดยมีการนำไปจัดฉาย ณ หอศิลป์ กรุงเทพฯ อาคารสาขาเยาวราช และนำไปจัดฉายผ่านสื่อออนไลน์ โดยมีผู้ทำแบบสอบถามทั้งสิ้น 193 คน

ผลการวิจัยพบว่า การสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยนั้น สามารถสร้างสรรค์ได้จากการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนและค้นคว้าข้อมูลทางประวัติศาสตร์เชิงลึก โดยละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยนั้น มีจุดเด่นและความท้าทายอยู่ที่กระบวนการค้นหาความจริงพิสูจน์หลักฐานที่ใช้ภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์กับหลักการวิทยาศาสตร์

จากการศึกษาทัศนคติของผู้ชมพบว่า โดยรวมผู้ชมมีความพึงพอใจต่อละครในระดับมากและมากที่สุด สิ่งที่ผู้ชมให้ความสนใจมากที่สุดคือวิธีการพิสูจน์หลักฐานซึ่งใช้หลักทางนิติวิทยาศาสตร์จากการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย และบรรยากาศของ สังคม วัฒนธรรม ที่ชวนให้จินตนาการถึงวิถีชีวิตของผู้คนในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4

ภาควิชาวาทยวิทยาและสื่อสารการแสดง...ลายมือชื่อ.....
 สาขาวิชา...สื่อสารการแสดง... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา...2554...

5284662928 : MAJOR PERFORMING ARTS

KEYWORDS : Thai Forensic / Detective Drama / Creative Process /

CHAYANEE CHALADTHANYAKIJ : CREATIVE PROCESS OF THAI
FORENSIC SCIENCE– BASED DETECTIVE DRAMA. ADVISOR : JIRAYUDH
SINTHUPHAN, Ph.D., 221 pp.

"Creative Process of Thai Forensic-Based Detective Drama" is a creative research that aims to examine the creative process of a crime scene investigation drama based on historical information and Thai traditional forensic science. The methodology also involves a survey of audience perception. The finished piece was screened at Krung Thai Art Gallery Yaowaraj and online with 193 viewers in total.

The research demonstrates that the creation of a Thai forensic investigation drama should begin with a structural analysis of the dramatic genre and a thorough research into the period in which the drama is set. The most important element is to find believable forensic methods that could have been in accord with the scientific knowledge of that period.

The survey of audience reception shows a high level of satisfaction. The audience is most fascinated in Thai traditional forensic method, and the historical atmosphere as well as the lifestyle of the reign of King Rama IV.

Department : Speech Communication Student's Signature .....

.....
.....and Performing Arts.....

Field of Study : Performing Arts..... Advisor's Signature .....

Academic Year : 2011.....

กิตติกรรมประกาศ

ในที่สุดวิทยานิพนธ์เล่มนี้ก็ได้ออกมาเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาแม้จะไม่ใช่ว่าภาพที่สมบูรณ์ เต็มร้อยดังเช่นที่เคยวาดหวังอยู่ในใจ แต่เหนือสิ่งอื่นใด สิ่งที่ได้มาในระหว่างบททดสอบอันแสน ยากลำบาก คือการเรียนรู้งาน เรียนรู้คน และดึงลึกเข้าไปสำรวจจิตใจของตนเอง

ตลอดเวลาในการทำงานภายใต้อุปสรรคและบททดสอบในที่สุดการทำวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้ก็เสร็จสิ้นลงด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.จิรยุทธ์ สินธุพันธุ์ ที่ให้คำแนะนำ ชี้แนะ กระตุ้น ให้ค้นหาและขบคิด ทำให้ผู้วิจัยได้ตกผลึกทางความคิดและรู้หนทางในก้าวต่อไปของชีวิต ขอขอบคุณ รศ. ถิรพันธ์ อนุวัชศรีวงศ์ ถ้อยคำเล็กๆ ของครูคือกำลังใจอันยิ่งใหญ่ที่ทำให้ลูกศิษย์ไม่เหนื่อยล้าและ กล้าที่จะฟันต่อไป ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.วราภรณ์ ฉัตรชาติชาติ ที่ให้เกียรติมาเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์งาน

ขอขอบคุณ คณาจารย์คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้อบรมสั่งสอนศิษย์ ถ่ายทอดความรู้ ปลุกฝังความรักในด้าน ภาษา ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี ขอขอบคุณ ผศ. ดร. อรรพรรณ บุญยฤทธิ์ และ ผศ.ดร. กังวล ศุขชีมา สำหรับกำลังใจที่อบอุ่นที่มีให้ลูกศิษย์คนนี้เสมอมา

ขอขอบคุณ คุณไชย ธนสมบัตินันท์และครอบครัว ผู้อำนวยการโรงเรียนเมธีคุณะหวัด วิทยา เจ้าอาวาสวัดเจริญสุขาราม คุณอาคม จันทรวงศ์ ป้าเจือ ชาวบ้านอำเภอบางไทรและชาวบ้านชาว บางนกแขวกทุกคน ที่ให้ความอุปการะ เลี้ยงดู และมีไมตรีจิตร์แก่ที่มงานทุกคนในด้านต่างๆ

ขอขอบคุณเพื่อน พี่ น้อง ทีมงานละคร 'สี่ป - สยาม' ทุกคนที่แม้จะมีอุปสรรคเข้ามา ทดสอบระหว่างกระบวนการสร้างสรรค์ แต่ความมุ่งมั่นที่จะทำงานด้วยหัวใจเต็มร้อยของทุกคนไม่เคย ลดน้อยลงไป โดยเฉพาะ ตรีภพ นาคปฐม สำหรับความช่วยเหลือทุกอย่าง และ ธนภูมิ ลิมศิริธง , ชลเทพ เมืองทิพย์, รัตนชัย สิริรัตน์ สำหรับการเป็นผู้ช่วยที่ดีที่สุด

ขอขอบคุณเพื่อนปริญญาโทที่เป็นแรงผลักดันซึ่งกันและกัน เพื่อน a team junior 5 แห่งนิตยสาร a day สำหรับความบันเทิงในยามที่เหนื่อยล้า และเพื่อนๆ เอกภาษาตะวันออกที่เป็น กำลังใจให้กันเสมอมา

และที่สุดของชีวิต พ่อ แม่ ที่เป็นเสมือนแสงส่องทางในช่วงเวลาที่ชีวิตของลูกตกอยู่ใน อุโมงค์ที่มีดหน่ม ด้วยความรักของพ่อแม่จึงทำให้ลูกมีวันนี้ ขอขอบคุณที่เชื่อมั่นในตัวลูกเสมอมา

ขอขอบคุณในความช่วยเหลือของทุกๆ คนที่ไม่ได้กล่าวนาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	
บทที่	
1	บทนำ
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
	ปัญหานำวิจัย..... 4
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 4
	ขอบเขตของการวิจัย..... 5
	คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย..... 5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	แนวคิดและทฤษฎี..... 7
	แนวคิดและทฤษฎีเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน..... 8
	แนวคิดและทฤษฎีการสร้างควมระทึกขวัญและสะพรึงกลัว..... 12
	แนวคิดและทฤษฎีเรื่องอิงประวัติศาสตร์..... 15
	แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารของละคร..... 16
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 25
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	ข้อมูลและแหล่งข้อมูล..... 29
	ระเบียบวิธีวิจัย..... 30
	เครื่องมือในการเก็บข้อมูล..... 34

บทที่		หน้า
3	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
	การนำเสนอผลการวิจัย.....	35
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	ขั้นเตรียมการถ่ายทำ.....	37
	การสร้างสรรค์บทละคร.....	37
	การคัดเลือกนักแสดง.....	75
	เครื่องแต่งกาย.....	78
	สถานที่ถ่ายทำ.....	84
	การจัดตารางถ่ายทำและแยกบทย่อยสำหรับถ่ายทำ.....	88
	ขั้นตอนการถ่ายทำ.....	89
	การกำกับการแสดง.....	89
	การออกแบบภาพ.....	96
	การบันทึกเสียง.....	101
	เครื่องแต่งกาย การแต่งหน้า และการแต่งกายด้วยเทคนิคพิเศษ.....	103
	สถานที่ถ่ายทำ.....	106
	การบริหารจัดการกองถ่าย.....	109
	ขั้นตอนหลังถ่ายทำ.....	116
	การตัดต่อ.....	116
	การตั้งชื่อเรื่อง.....	121
	การคิดสัญลักษณ์ของเรื่อง.....	122
	ขั้นตอนหลังกระบวนการผลิต.....	141
	การเผยแพร่ให้ผู้ชมรับชมโดยตรง.....	141
	การเผยแพร่ให้ผู้ชมรับชมผ่านสื่อออนไลน์.....	153
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย.....	158
	อภิปรายผลการวิจัย.....	167

บทที่	หน้า
5	ข้อจำกัดในการวิจัย..... 173
	ข้อเสนอแนะ..... 174
รายการอ้างอิง.....	175
ภาคผนวก.....	179
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	221

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	โครงสร้างละครชุด 1 ชั่วโมง.....	20
ตารางที่ 2	วิธีการฆาตกรรมและวิธีการทางนิติวิทยาศาสตร์ องค์ประกอบสำคัญในเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน.....	53
ตารางที่ 3	ข้อมูลสำหรับฆาตกรและแรงจูงใจองค์ประกอบสำคัญในเรื่องแนว แนวสืบสวนสอบสวน.....	54
ตารางที่ 4	เส้นเรื่องของตัวละครแนวสืบสวนสอบสวน ร่างที่ 1.....	63
ตารางที่ 5	จำนวนร้อยละของผู้ฆาตกรรมสืบสวน จำแนกตามเพศ.....	147
ตารางที่ 6	จำนวนร้อยละของผู้ฆาตกรรมสืบสวน จำแนกตามอายุ.....	147
ตารางที่ 7	จำนวนร้อยละของผู้ฆาตกรรมสืบสวน จำแนกตามการศึกษา.....	148
ตารางที่ 8	จำนวนร้อยละของผู้ฆาตกรรมสืบสวน จำแนกตามอาชีพ.....	148
ตารางที่ 9	จำนวนร้อยละของผู้ฆาตกรรมสืบสวน จำแนกตามประสบการณ์การรับชม	149
ตารางที่ 10	ทัศนคติของผู้ชมโดยรวมที่มีต่อละครสืบสวน.....	150
ตารางที่ 11	จำนวนร้อยละของผู้ฆาตกรรมสืบสวนจำแนกตามเพศ จากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์.....	153
ตารางที่ 12	จำนวนร้อยละของผู้ฆาตกรรมสืบสวน จำแนกตามอายุ จากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์.....	154
ตารางที่ 13	จำนวนร้อยละของผู้ฆาตกรรมสืบสวน จำแนกตามการศึกษา จากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์.....	154
ตารางที่ 14	จำนวนร้อยละของผู้ฆาตกรรมสืบสวน จำแนกตามอาชีพ. จากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์.....	155
ตารางที่ 15	จำนวนร้อยละของผู้ฆาตกรรมสืบสวน จำแนกตามประสบการณ์การรับชม จากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์.....	155
ตารางที่ 16	ทัศนคติของผู้ชมโดยรวมที่มีต่อละครสืบสวน จากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์.....	156

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1	ภาพจากละครชุด CSI : NY.....43
ภาพที่ 2	ภาพจากละครแนวย้อนยุคสืบสวนสอบสวน Choson Police ภาค 1.....45
ภาพที่ 3-9	ภาพนักแสดงหลักของเรื่อง.....77
ภาพที่ 10	เครื่องแต่งกายของผู้ชายในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น.....79
ภาพที่ 11	การแต่งกายของหญิงในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น.....80
ภาพที่ 12	เครื่องแต่งกายของหลวงเพชรฉลูเทพเจ้ากรมมหาดไทยตำรวจภูบาล.....81
ภาพที่ 13	การแต่งกายของชายชุดดำ.....83
ภาพที่ 14	ภาพสถานที่ที่จะใช้ถ่ายทำเป็นเรือนเจ้ากรมอาทมาต.....85
ภาพที่ 15	ภาพตีพิมพ์พรณราย มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ 86
ภาพที่ 16	ภาพผู้วิจัยกำลังอธิบายให้นักแสดงถึงสิ่งที่ต้องทำในฉากต่อไป..... 90
ภาพที่ 17	บรรยากาศการถ่ายทำในเวลากลางวันในบริเวณเรือนไม้เก่าหลังวัดเจริญฯ....94
ภาพที่ 18	ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนบทที่ได้ปรับแก้ไขใหม่.....95
ภาพที่ 19	ผู้วิจัยอธิบายถึงองค์ประกอบภาพที่ต้องการ ในฉากที่จะถ่ายทำให้ทีมกล้องทราบ.....98
ภาพที่ 20	ผู้วิจัยตรวจสอบภาพที่ปรากฏอยู่ในเฟรมภาพ..... 99
ภาพที่ 21	การต้องกล้องในที่แคบทำได้ทีละหนึ่งตัวและเป็นไปอย่างยากลำบาก.....101
ภาพที่ 22	เครื่องแต่งกายของนักแสดงที่ทางฝ่ายเสื้อผ้าได้จัดเตรียมไว้.....103
ภาพที่ 23	ช่างทำผมกำลังพยายามปรับรูปทรงผมของนักแสดงให้เหมือนกับภาพถ่าย ที่บันทึกไว้เพื่อความต่อเนื่อง.....104
ภาพที่ 24	ทีมงานฝ่ายศิลป์กำลังตกแต่งร่างกายด้วยเทคนิคพิเศษให้กับนักแสดง.....105
ภาพที่ 25	ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้กำกับกำลังทำการปรับตารางการถ่ายทำใหม่.....112
ภาพที่ 26	การถ่ายทำฉากที่ 14 การถ่ายทำกินเวลากว่าที่คำนวณไว้มาก.....113
ภาพที่ 27	นักแสดงที่รับบทผู้ติดตามกงสุลอังกฤษต้องมาทำหน้าที่ผู้ถือไม้ค้ำบูม.....115
ภาพที่ 28	ภาพสัญลักษณ์ของละครเรื่องสืบสยาม..... 122
ภาพที่ 29	ภาพโปสเตอร์ละครเรื่องสืบสยาม..... 123

ภาพที่ 30	การสนทนาเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อละคร 'สี่บ - สยาม' ภาพหลังการชมละคร.	143
ภาพที่ 31	บรรยากาศของสถานที่จัดฉายละคร 'สี่บ - สยาม'.....	146
ภาพที่ 32	บรรยากาศหลังการจัดฉาย ผู้ชมกำลังทำแบบสอบถาม.....	149

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1	รูปแบบโครงสร้างตัวละครจากละครชุดเรื่อง CSI :NY.....	42
แผนภูมิที่ 2	รูปแบบโครงสร้างตัวละครจากละครเรื่อง Choson Police.....	43
แผนภูมิที่ 3	รูปแบบตัวละครที่สร้างขึ้นใหม่.....	46
แผนภูมิที่ 4	โครงสร้างของเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน.....	50
แผนภูมิที่ 5	โครงร่างรายละเอียดตัวละครจากการทำ Mind map.....	61
แผนภูมิที่ 6	ละครสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย ‘สืบ – สยาม.....	124

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสความนิยมของผู้ชมที่มีต่อละครสืบสวนสอบสวนในประเทศตะวันตกมีมาอย่างต่อเนื่องและไม่เคยลดความนิยมลงเลย ตั้งแต่ละครชุด CSI: Crime Scene Investigation เริ่มออกอากาศในปี ค.ศ. 2000

CSI: Crime Scene Investigation เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์แห่งเมืองลาสเวกัสที่มีหน้าที่ต้องสืบสวนคดีฆาตกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละตอน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคดีที่จบภายใน 1 ตอน โดยเปิดเรื่องที่มีการฆาตกรรมและปิดเรื่องให้ผู้ร้ายสารภาพหรือถูกลงโทษเพราะจำนนต่อหลักฐาน หลังจาก CSI: Crime Scene Investigation ประสบความสำเร็จที่ผู้สร้างจึงสร้างละครชุด CSI เพิ่มขึ้นมาอีก 2 ชุด นั่นคือ CSI: Miami และ CSI: New York ตามลำดับ¹

เวลาผ่านไปไม่นานเท่าไรนัก CSI ก็สร้างปรากฏการณ์เป็นละครชุดที่มีคนดูมากที่สุดทั่วโลก ในประเทศไทยเอง CSI น่าจะเป็นละครชุดที่มีการขายต่อสัปดาห์บ่อยครั้งที่สุดทางเคเบิล และยังเป็น 'ดีวีดี' ที่มีจำนวนมากที่สุดในร้านเช่าวีซีดี (ไกรวุฒิ จุลพงศธร, 2550 : 32) นอกจากนี้ CSI ได้รับการยกย่องให้มีฐานะเป็นละครชุดที่พลิกโฉมหน้าวงการโทรทัศน์อเมริกัน จนปัจจุบันมีละครชุดสืบสวนสอบสวนแนวใหม่ที่ได้รับอิทธิพลและแรงบันดาลใจจาก CSI เกิดขึ้นมากมาย เช่นเรื่อง Without a trace เป็นเรื่องของเอฟบีไอแห่งนิวยอร์ก ซึ่งจะสืบสวนสอบสวนคดีที่เกี่ยวข้องกับคนหายเท่านั้น, Cold case เป็นเรื่องที่มีตำรวจหญิงเป็นตัวเอก จุดเด่นของเรื่องคือสืบและสะสางคดีที่ปิดไม่ลง, NCIS เป็นละครชุดที่ตั้งชื่อคล้ายกับ CSI อย่างจงใจ ตัวละครเอกเป็นซีเอสไอ

---

¹ ปัจจุบัน ละครชุด CSI ทั้ง 3 เมือง ยังคงออกอากาศ โดย CSI : Crime Scene Investigation ก้าวเข้าสู่ปีที่ 11, CSI: Miami เข้าสู่ปีที่ 9, CSI: New York เข้าสู่ปีที่ 7

ในกองทัพเรือ เรื่องราวที่สืบสวนสอบสวนก็จะเกี่ยวข้องกับคนในกองทัพที่ประพาศติผิด, Bones สืบคดีจากกระดูก จุดเด่นของเรื่องคือสร้างจากชีวิตจริงของ แคธี ริชส์ นักนิติวิทยาศาสตร์สาขากระดูก เป็นต้น นอกจากรายชื่อละครชุดแนวสืบสวนสอบสวนที่ได้ยกตัวอย่างไปข้างต้นนั้น ยังมีละครชุดอีกหลายเรื่องที่เป็นแนวสืบสวนสอบสวนเช่นเดียวกันกับ CSI

ในประเทศแถบเอเชีย ทั้ง จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ถึงแม้เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนจะไม่ได้เป็นกระแสหรือสร้างปรากฏการณ์เหมือนกับประเทศทางฝั่งตะวันตกและอเมริกัน แต่ก็มีผู้สร้างสรรค์ผลงานละครสืบสวนสอบสวนออกมาอย่างต่อเนื่อง

ละครชุดเป่าบู้นจิ้นของจีนก็นับเป็นเรื่องสืบสวนสอบสวนที่สร้างอิงจากชีวประวัติของเป่าบู้นจิ้น ขุนนางผู้มีชื่อเสียงที่สุดในราชวงศ์ซ่ง โดยเนื้อเรื่องจะเล่าถึงการทำงานของเป่าบู้นจิ้นที่ต้องสืบสวนสอบสวนคดีความโดยใช้หลักการค้นหาความจริงจากหลักฐานและตัดสินอย่างยุติธรรม ละครชุดเรื่องนี้เคยถูกนำมาแพร่ภาพออกอากาศที่ประเทศไทยโดยสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อสมท. เมื่อปี พ.ศ. 2538 และยังได้รับความนิยมจากผู้ชมชาวไทยอยู่มากจึงได้นำกลับมาฉายใหม่อีกหลายครั้งในปีต่อๆ มา

นอกจากละครเรื่องเป่าบู้นจิ้นที่ถูกนำกลับมาสร้างสรรคดีใหม่ อีกหลายครั้งแล้ว เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนเรื่องอื่นๆ ในประเทศจีนก็ได้รับความนิยมเช่นกัน เช่นเรื่อง ยอดตุลาการวงศ์ซ่งที่ดัดแปลงจากหนังสือนวนิยายชื่อเดียวกันมาเป็นละครชุดแนวนิติวิทยาศาสตร์ รวมถึงภาพยนตร์เรื่องตีเหรินเจี่ย นักสืบคู่บัลลังก์” ที่ดัดแปลงมาจากวรรณกรรมสืบสวนสอบสวนยอดนิยมของประเทศจีนในปัจจุบัน

ส่วนในประเทศญี่ปุ่นก็เช่นเดียวกัน มีการสร้างสรรค์เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนออกมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็น MR. BRAIN ละครสืบสวนสอบสวนฟอร์มยักษ์ของญี่ปุ่นที่ใช้นักแสดงชื่อดังเป็นแขกรับเชิญในแต่ละคดี หรือ โคนัน ซึ่งสร้างมาจากการ์ตูนชื่อดังของอาจารย์โกโซ อาโอยาม่าที่ไม่ได้เป็นที่นิยมแค่ในประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น ในประเทศไทยเองก็มีกลุ่มคนจำนวนมากที่นิยมชื่นชมโคนัน ซึ่งปัจจุบันโคนันยังออกอากาศอย่างต่อเนื่องทางสถานีโทรทัศน์โมเดิร์น 9 ทีวี่ ทั้งตอนปกติและตอนพิเศษ

เช่นเดียวกับประเทศเกาหลี ที่มักจะผลิตละครแนวสืบสวนสอบสวนอยู่เสมอๆ และแต่ละเรื่องก็มักจะได้รับคำตอบรับที่ดีจากผู้ชม เช่นเรื่อง Chosun Police (BSG หน่วยปฏิบัติการสืบสวนพิเศษ) ที่มีการสร้างภาคที่ 2 ต่อ โดยใช้หนังร้องนักแสดงที่มีชื่อเสียงเป็นตัวเอกในการเดินเรื่อง

ละครแนวสืบสวนสอบสวนของประเทศไทยไม่ค่อยปรากฏให้เห็นบ่อยนัก อาจเนื่องด้วยผู้ผลิตนิยมทำละครที่กลุ่มผู้ชมนิยมอย่างเช่นละครแนวชีวิต แนวตลก แนวสยองขวัญ หรือถ้าในบางครั้งมีการสร้างละครแนวสืบสวนสอบสวนก็มักจะเน้นหนักไปทางที่มีเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีปีศาจมาเกี่ยวข้อง และตัวละครเอกสามารถแก้ปมปริศนาได้ด้วยสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีอำนาจเหนือมนุษย์เข้ามาช่วยคลี่คลายสถานการณ์ให้ผ่านพ้นไปได้ หรือบางครั้งตัวละครเอกอาจจะมีสัมผัสพิเศษหยั่งรู้ฟ้าดินทำให้สืบคดีต่างๆ ได้ กล่าวคือ ถึงแม้เรื่องสืบสวนสอบสวนเหล่านั้นจะเป็นเรื่องที่มีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในยุคสมัยปัจจุบันแต่ก็ใช้คติความเชื่อเรื่องภูตผีมาเป็นประเด็นหลักสำคัญในการแก้ปมปัญหาในเรื่องตลอดจนใช้สุนทรียรสแบบละครผีมาเป็นตัวดึงดูดความสนใจของผู้ชม เช่นเรื่อง แสนแสบยอดนักสืบ สืบลับรหัสรัก เพลิงพราย ลางลิขิต เพรงเงา เป็นต้น ซึ่งการคลี่คลายปมปริศนาในเรื่องแบบนี้ไม่ได้เป็นการสอบสวนหาข้อเท็จจริงในแบบเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน การดำเนินเรื่องแบบนี้เน้นเกือบจะเป็นอีกแนวเรื่องหนึ่งนั่นก็คือเรื่องแนวสยองขวัญหรือละครผี

จากข้อมูลข้างต้นที่ได้กล่าวมาทั้งหมดทำให้ผู้วิจัยเกิดคำถามขึ้นมาว่า เหตุที่ละครแนวสืบสวนสอบสวนเป็นแนวเรื่องที่ไม่ได้รับความนิยมในประเทศไทยนั้น เป็นเพราะว่าผู้ชมไม่มีความสนใจในละครแนวสืบสวนสอบสวน หรือเป็นเพราะไม่มีผู้ผลิตละครสร้างสรรค์ผลงานแนวสืบสวนสอบสวนขึ้นมาให้เป็นทางเลือกแก่ผู้ชม เพราะสังเกตได้จากละครชุดสืบสวนสอบสวนจากต่างประเทศที่นำมาเผยแพร่ออกอากาศในประเทศไทยต่างก็ได้รับการตอบรับจากกลุ่มผู้ชมละครไทยเป็นอย่างดี (Mthai, 2551 : ระบบออนไลน์) โดยเหตุผลทั้งสองประการนี้อาจจะมาจากทัศนคติบางประการของผู้ชมไทยที่มีความเคลือบแคลงในตัวผู้สร้างสรรค์ละครไทยว่าไม่สามารถทำละครแนวสืบสวนสอบสวนที่ดีออกมาได้ (Pantip, 2551: ระบบออนไลน์)

ละครสืบสวนสอบสวนที่ดีในความหมายของผู้วิจัยนั้น คือละครสืบสวนสอบสวนที่มีองค์ประกอบ ที่ดี ทั้งบทละคร การกำกับการแสดง การแสดง เสื้อผ้า รวมถึง ฉาก และยังต้องประกอบไปด้วยการเล่าเรื่องที่ดีที่สามารถ สร้างปมปริศนา สร้างบรรยากาศให้ผู้ชมได้รู้สึกถึงความตื่นเต้นทำให้ผู้ชมอยากติดตามเรื่องโดยที่ที่มีความรู้สึกตื่นเต้นเคลือบแคลงสงสัย ไปได้ตลอดเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าในกระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนนั้นมีวิธีการดำเนินงานอย่างไร บทละครและวิธีการเล่าเรื่องในละครแนวสืบสวนสอบสวนเป็นอย่างไร รวมถึงกระบวนการสร้างสรรค์ละครสืบสวนสอบสวนในองค์ประกอบด้านอื่นๆ เช่น เสื้อผ้า การแสดง การวางมุมกล้อง การกำกับการแสดงเป็นอย่างไร

ผู้วิจัยต้องการที่จะนำเสนอแนวทางการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนที่ดี อันมีเอกลักษณ์ของความเป็นไทยโดยการสร้างสรรค์ละครสืบสวนสอบสวนอิงประวัติศาสตร์ไทย มีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมรวมถึงบรรยากาศแบบไทย แต่มีการสืบสวนสอบสวนด้วยการใช้หลักนิติวิทยาศาสตร์ แทนที่จะพึ่งพิงอำนาจพิเศษของสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือมนุษย์อย่างที่ละครสืบสวนสอบสวนไทยเรื่องอื่นเคยมีมา และเป็นละครสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยที่จะเป็นแนวทางและตัวอย่างสำหรับละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยที่จะสร้างขึ้นต่อไปในอนาคต

ปัญหาคำวิจัย

1. องค์ประกอบของการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนเป็นอย่างไร
2. กระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยเป็นอย่างไร
3. สุนทรียรสของผู้ชมเป็นอย่างไรเมื่อได้รับชมละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวน
2. เพื่อสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย
3. เพื่อศึกษาสุนทรียรสของผู้ชมหลังจากที่ได้รับชมละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย

ขอบเขตของการวิจัย

สร้างสรรค์งานละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย จำนวน 1 เรื่อง โดยมีขั้นตอนต่างๆ 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการถ่ายทำ (Pre – Production) ซึ่งเริ่มจากการค้นคว้าข้อมูล พัฒนาละครหรือการเขียนบทละครขึ้นใหม่ การคัดเลือกตัวแสดง การกำกับการแสดง การออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายเป็นต้น
2. ขั้นตอนการถ่ายทำ (Production) เป็นขั้นตอนของการถ่ายทำ ทีมสร้างสรรค์ทั้งผู้กำกับ นักแสดงและทีมงานทำงานตาม Shooting Script ที่ได้วางไว้ และการปรับแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น
3. ขั้นหลังการถ่ายทำ (Post – Production) เป็นช่วงของการตัดต่อ ลำดับภาพ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการนี้ก็คือได้ว่ากระบวนการถ่ายทำละครได้เสร็จสมบูรณ์แล้ว
4. ขั้นหลังกระบวนการผลิต เป็นขั้นตอนที่นำละครที่เสร็จสมบูรณ์จัดฉาย เพื่อสอบถามทัศนคติและผลตอบรับของผู้ชมที่มีต่อละคร
5. วิเคราะห์ทัศนคติของผู้ชมจากการสนทนา Focus Group หลังการฉายรอบทดลอง 2 รอบ, การอภิปรายกลุ่มแบบไม่เป็นทางการจากผู้ชมที่ได้รับชม ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ อาคารสาขาเยาวราช และการทำแบบสอบถามเรื่องทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อละครจากการฉายให้รับชมโดยตรงตลอดเดือนกรกฎาคม ณ หอศิลป์ กรุงเทพฯ และการฉายผ่านสื่อออนไลน์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กระบวนการสร้างสรรค์ละคร หมายถึง กระบวนการสร้างงานละคร ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นเตรียมการแสดง (Pre – Production) ซึ่งเริ่มจากการค้นคว้าข้อมูล พัฒนาละครหรือการเขียนบทละครขึ้นใหม่ การคัดเลือกตัวแสดง การกำกับการแสดง การออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายเป็นต้น 2. ขั้นตอนการถ่ายทำ (Production) เป็นขั้นตอนของการถ่ายทำ ทีมสร้างสรรค์ทั้งผู้กำกับ นักแสดงและทีมงานทำงานตาม Shooting Script ที่ได้วางไว้และการปรับเปลี่ยนแก้ปัญหเฉพาะหน้า 3. ขั้นหลังการถ่ายทำ (Post – Production) เป็นช่วงของการตัดต่อ ลำดับภาพ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการนี้ก็คือได้ว่ากระบวนการถ่ายทำละครได้เสร็จสมบูรณ์แล้ว

ละครแนวสืบสวนสอบสวน หมายถึง ละครที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการสืบสวนคดี หรือปมปริศนาต่างๆ ที่ต้องมีการพิสูจน์ อาจจะเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือไม่ก็ได้ ปมปัญหา หรือความลับที่เกิดขึ้นนั้นจะสามารถคลี่คลายได้ โดยใช้หลักฐานมาพิสูจน์ประกอบการใช้การ สังเกตและไหวพริบของตัวละคร ซึ่งอาจจะมีการเสี่ยงชีวิตในสถานการณ์อันตรายและเผชิญกับความลึกลับต่างๆ เรื่องราวสืบสวนสอบสวนจะสร้างความตื่นเต้นระคนไปด้วยความหวาดระแวง เคลือบแคลงไปด้วยความสงสัยให้กับผู้ชม ตลอดเรื่อง จนกว่าจะถึงตอนสุดท้ายของเรื่องที่ตัวละครสามารถแก้ปมปริศนาและคลี่คลายความลับได้

นิติวิทยาศาสตร์ไทย หมายถึง การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขามา ประยุกต์ใช้เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งสามารถสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมได้เป็นอย่างดี เพราะหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่ความก้าวหน้าทางเครื่องมือนิติวิทยาศาสตร์นั้นก็แตกต่างกันไปตามยุคสมัย และความเจริญของแต่ละประเทศ เช่นเครื่องมือนิติวิทยาศาสตร์ของประเทศไทยเมื่อ 100 ปีที่แล้ว กับในเวลาปัจจุบันนี้ก็ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน อาทิ การตรวจหาคราบเลือดในปัจจุบัน นั้นอาจใช้สารเคมีบางชนิดมา ตรวจสอบ แต่ถ้าเป็นสมัยโบราณสิ่งนี้นักนิติวิทยาศาสตร์ก็จะใช้น้ำส้มสายชูเข้มข้นหมักจากข้าว ผสมเหล้าเป็นตัวตรวจสอบ เป็นต้น

สุนทรียรส หมายถึง ความรู้สึกและความพึงพอใจของผู้ชมที่ได้รับจากการชม ละครเวทีแนวสืบสวนสอบสวน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงกระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยเรื่องอื่นๆ ที่จะสร้างต่อไปในอนาคต
3. ทำให้ได้ทราบถึงทัศนคติและสุนทรียรสของผู้รับสารที่มีต่อละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย เพื่อนำไปศึกษาและสามารถประยุกต์วิธีคิดที่นำไปสร้างละครแนวสืบสวนสอบสวนเรื่องอื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาเรื่อง “กระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย” มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เป็นแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน และแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสื่อสารของละคร ซึ่งสามารถสรุปแนวคิดและทฤษฎีได้ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน
  - 1.1 ความหมายของเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน
  - 1.2 ประเภทของเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน
  - 1.3 องค์ประกอบที่สำคัญของเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน
2. แนวคิดทฤษฎีการสร้างความสงสัย ระทึกขวัญและสะพรึงกลัว
  - 2.1 ความหมายของความสะพรึงกลัว
  - 2.2 การสร้างอารมณ์ระทึกขวัญและสะพรึงกลัว
3. แนวคิดทฤษฎีเรื่องอิงประวัติศาสตร์
4. แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารของละคร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน

1.1 ความหมายของเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน

หมายถึง เรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการสืบสวนคดีหรือปมปริศนาต่างๆ ที่ต้องการพิสูจน์ อาจจะเกี่ยวข้องกับการอาชญากรรมหรือไม่ก็ได้ ปมปัญหาหรือความลับที่เกิดขึ้นนั้นจะสามารถคลี่คลายได้โดยใช้หลักฐานมาพิสูจน์ ประกอบกับการใช้ไหวพริบของตัวละครซึ่งอาจจะมีการเสี่ยงชีวิตในสถานการณ์อันตรายและเผชิญกับความลึกลับต่างๆ เรื่องราวสืบสวนสอบสวนอาจจะสร้างความตื่นเต้น หรือความอึดอัด หวาดกลัวระคนไปด้วยความหวาดระแวงเคลือบแคลงไปด้วยความสงสัยให้กับผู้ชมตลอดทั้งเรื่อง จนกว่าจะถึงตอนสุดท้ายของเรื่องที่ตัวละครสามารถแก้ปมปริศนาและคลี่คลายความลับได้

สุพรรณิ วราทร (2519: 211) ได้เขียนไว้ในหนังสือ 'ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึง พ.ศ. 2475' ว่านวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน หมายถึงนวนิยายที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการสืบสวนคดีต่างๆ ที่ต้องการพิสูจน์ และหาหลักฐานประกอบการใช้ความสังเกตและไหวพริบ นวนิยายประเภทนี้สร้างความตื่นเต้นแก่ผู้อ่านด้วยการต่อสู้ การเสี่ยงชีวิต และความลึกลับต่างๆ ในที่สุดฝ่ายนักสืบซึ่งเป็นตัวเอกก็สามารถจับตัวคนร้ายและคลี่คลายความลึกลับได้

เครก ไรซ์ (Craig Rice, 1945: 87 -96) ได้เขียนถึงนวนิยายสืบสวนสอบสวนไว้ในบทความเรื่อง "It's a Mystery to Me" ว่า นวนิยายสืบสวนสอบสวนมีลักษณะเหมือนกับนวนิยายเรื่องอื่นซึ่งต้องประกอบไปด้วยปมปัญหาและการคลี่คลายปมปัญหานั้น แต่มีรูปแบบเฉพาะคือปมปัญหาที่เกิดขึ้นมักจะเกิดขึ้นจากคดีอาชญากรรมโดยเฉพาะการฆาตกรรม และการคลี่คลายปมปัญหานั้นมักจะกระทำโดยนักสืบซึ่งอาจจะเป็นนักสืบอาชีพหรืออาจจะเป็นผู้ที่ต้องเข้ามาทำหน้าที่นักสืบด้วยเรื่องบังเอิญ และต้องเป็นผู้ที่เปิดเผยปมปริศนาทั้งหมดในตอนท้ายของเรื่องได้

ส่วน "detective story" นั้น ซี.ฮิว โฮลแมน และ วิลเลียม ฮาร์มอน (C. Hugh Holman and William Harmon, 1992: 179) ได้ให้ความหมายว่า เรื่องนักสืบที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชญากรรม ซึ่งโดยมากเป็นคดีฆาตกรรม แต่ผู้อ่านไม่ทราบว่าใครเป็นผู้กระทำความผิด คดีนี้จะคลี่คลายได้โดยอาศัยนักสืบที่คอยรวบรวมและตีความหลักฐานที่เรียกว่าร่องรอย

1.2 ประเภทของเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน

ซเวทาน โตโดรอฟ (Tzvetan Todorov) ได้เขียนไว้ในบทความเรื่อง “The Typology of Detective Fiction” (Todorov, 1988: 44 – 52) ว่าสามารถแบ่งประเภทนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.2.1 นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิก (Classical Detective Story) หรือที่เรียกว่า “Whodunit” ผู้อ่านจะได้รู้เรื่องอาชญากรรมจากการให้ปากคำของตัวละครพยานหรือผู้เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ดังนั้นลักษณะเด่นของนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกตามที่เสนอของโตโดรอฟจึงประกอบด้วยเรื่อง 2 เรื่อง กล่าวคือ เรื่องที่ 1 เป็นเรื่องของอาชญากรรมซึ่งไม่ปรากฏให้เห็นในเนื้อเรื่อง ผู้เขียนไม่เขียนเล่าเหตุการณ์ในส่วนนี้โดยตรง เพราะจะเท่ากับเป็นการเฉลยปริศนา ส่วนเรื่องที่ 2 คือเรื่องของการสืบสวนเพื่อเปิดเผยคดีคลายปมปริศนาทั้งหมด อาจประกอบไปด้วยเรื่องเล่าจากการให้ปากคำของพยานหรือผู้ที่มีส่วนร่วมในอาชญากรรม

1.2.2 นวนิยายระทึกขวัญ (Thriller) แตกต่างจากนวนิยายสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกตรงที่ไม่มีเรื่องราวของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและจบลงในตอนต้นเรื่อง แต่คดีอาชญากรรมจะเกิดพร้อมไปกับเหตุการณ์ในเรื่อง ผู้อ่านจะเกิดความอยากรู้อยากเห็นเมื่อพบร่องรอย หรือศพ จึงต้องการที่จะหาสาเหตุ ผู้อ่านจะเกิดความระทึกใจเมื่อได้พบเหตุการณ์หรือการกระทำที่เป็นความลับ และจะถูกดึงดูดให้ติดตามเรื่องราวว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นต่อไป ตัวเอกจะต้องอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายตลอดเวลาผู้อ่านจะไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับตัวละครนักสืบ ในขณะที่นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกนักสืบจะปลอดภัยอยู่ตลอดเวลา

1.2.3 นวนิยายซ่อนเงื่อน (Suspense Novel) เป็นการผสมผสานระหว่างนวนิยายสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกและนวนิยายระทึกขวัญ คือยังคงมีเรื่องของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและจบลงแล้วจากนั้นจึงเข้าสู่เรื่องราวของการสืบสวน แต่ในลักษณะของการสืบสวนนี้เองที่เป็นการนำลักษณะของนวนิยายระทึกขวัญมาใช้ คือนักสืบต้องออกไปเสี่ยงภัยตามที่ต่างๆ เพื่อทำการสืบสวน ซึ่งนวนิยายสืบสวนสอบสวนแบบนี้แบ่งออกเป็นประเภทย่อยๆ อีกสองประเภท คือ

ก. นวนิยายนักสืบเสี้ยมภัย (Hard-boiled Detective Story) นวนิยายประเภทนี้นักสืบจะต้องถูกทำร้าย เสี่ยงชีวิตและเผชิญอันตรายทุกรูปแบบ โดยผู้อ่านจะไม่สามารถคาดเดาได้เลยว่าทำยที่สุดแล้วนักสืบจะปลอดภัยหรือไม่

ข. นวนิยายผู้ต้องสงสัยนักสืบ (Suspect-as-Detective) นวนิยายแนวสืบสวนประเภทนี้ผู้ต้องสงสัยในคดีนี้ก็คือตัวละครเอกของเรื่องซึ่งต้องทำหน้าที่ตามหาตัวผู้กระทำผิดตัวจริงเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ ตัวละครเอกของนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนประเภทนี้จึงเป็นทั้งนักสืบ จำเลย และเหยื่อของคนร้ายตัวจริงในเวลาเดียวกัน

นอกจากนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังแยกประเภทเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนออกเป็นอีกประเภทหนึ่งนั่นคือ Spy Story ซึ่งในประเภทนี้ก็แบ่งย่อยเป็นอีกสองประเภทคือ เรื่องของสายลับจริงๆ ที่แสดงให้เห็นความยากลำบากและอันตรายจากการจารกรรมซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ส่วนอีกประเภทหนึ่งเป็นเรื่องการผจญภัยของสายลับ ที่มีพื้นฐานอยู่กับเรื่องการผจญภัย ที่ตัวละครเอกจะต้องเอาชนะอุปสรรคที่มีเกิดขึ้นได้ ตัวอย่างเรื่องประเภทนี้ที่เป็นที่รู้จักคือ เรื่อง เจมส์ บอนด์ ของ เอียน เฟลมมิง นั่นเอง

1.3 องค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน

องค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวนนี้จะยึดองค์ประกอบของนวนิยายสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกเป็นหลักเพราะนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนประเภทนี้เป็นประเภทแรกที่เกิดขึ้นและเป็นต้นแบบในการพัฒนาสู่นวนิยายหรือเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวนแบบอื่นๆ ต่อไป (อังคณา สุขวิเศษ, 2544 : 17 – 41 , Forwriter, 2548 : ระบบออนไลน์, Underground Buleteen, 2550 : ระบบออนไลน์ , Dek – D , 2551 : ระบบออนไลน์)

1.3.1. โครงเรื่อง

ส่วนใหญุ่มักจะเกิดจากคดีอาชญากรรมที่จะนำไปสู่ปริศนา เป็นการเปิดเรื่องโดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับคดีที่เกิดขึ้น ในตอนเปิดเรื่องผู้อ่านจะรู้จักตัวละครที่เป็นเหยื่อแค่เพียงผิวเผิน การดำเนินเรื่องของการสืบสวนจะเริ่มต้นขึ้นเมื่อการให้ข้อมูลในส่วนของการเกิดอาชญากรรมจบลงแล้ว หลักฐานหรือร่องรอยที่ปรากฏอยู่จะทำให้นักสืบรู้ตัวผู้ต้องสงสัย แต่คนร้ายอาจจะมีการทิ้งหลักฐานเพื่อให้ นักสืบสอบสวนไปผิดทาง การจบเรื่องถือเป็นจุดสูงสุดของเรื่องด้วย ในการปิดเรื่อง

นี่หน้าที่สำคัญของนักสืบคือการค้นพบว่าใครคือคนร้ายและมีหน้าที่อธิบายความลึกลับของเรื่องให้คลี่คลาย

1.3.2 ตัวละคร

ก. นักสืบ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในเรื่องเป็นตัวเอกที่จะให้ปริศนาทั้งหมดของเรื่องคลี่คลายและจับตัวคนร้ายได้สำเร็จ นักสืบไม่จำเป็นต้องเป็นตำรวจ แต่มักจะเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษด้านใดด้านหนึ่งหรือมีความรอบรู้มากเป็นพิเศษ

ข. คนร้าย มักเป็นคนที่มึนงงประสงค์หรือแรงจูงใจในการกระทำให้เกิดเหตุการณ์ลึกลับหรืออาชญากรรมขึ้น แต่ผู้เขียนจะไม่เปิดความคิดของตัวละครตัวนี้มากไปกว่าคนอื่น ๆ เพราะจะเป็นการเปิดเผยให้คนอ่านได้รู้ถึงปริศนาก่อน เพราะฉะนั้นพฤติกรรมและความคิดของคนร้ายมักจะซับซ้อนแต่มักจะอธิบายให้เข้าใจได้ด้วยหลักเหตุผล

ค. เพื่อนนักสืบ เป็นตัวละครที่มีบทบาทมาก นอกจะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนักสืบแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่องด้วย เพื่อนนักสืบจะอยู่ในเหตุการณ์ต่างๆ เช่นเดียวกับนักสืบ

ง. เหี้ยอ เป็นตัวละครที่ได้รับผลจากการกระทำของคนร้ายมากที่สุด สำหรับในคดีที่เป็นการฆาตกรรมเหี้ยอจะปรากฏตัวให้ผู้อ่านรู้จักน้อยมาก เพราะการฆาตกรรมมักจะปรากฏอยู่ในตอนต้นของเรื่อง แต่อาจจะมีการเชื่อมโยงตัวละครตัวนี้เข้ากับตัวละครตัวอื่นๆ เพื่อให้ได้รู้ถึงภูมิหลังของตัวละครมากขึ้น

จ. ผู้ต้องสงสัย เป็นตัวละครที่มักจะใกล้ชิดกับเหี้ยอ ถ้าพิจารณาจากหลักฐานอย่างผิวเผินจะเห็นว่า หลักฐานนั้นสามารถมัดตัวและมุ่งประเด็นไปที่ตัวละครตัวนี้ได้ อย่างแน่นอน รวมทั้งความคิดของตัวละครอื่นๆ ในเรื่องที่มีต่อตัวละครผู้ต้องสงสัยนี้ก็สามารถชี้ให้เห็นว่าผู้อ่านรู้สึกได้ว่าตัวละครตัวนี้คือคนร้าย

1.3.3 ฉากและสถานที่

ฉากในนวนิยายประเภทนี้มักจะมีลักษณะลึกลับ แฝงไปด้วยปริศนา มักจะมีสถานที่ที่เกี่ยวข้องคือ สถานที่ทำงานหรือที่พักของนักสืบ และ สถานที่เกิดเหตุ บรรยากาศที่อยู่ในเรื่องมักจะเป็นที่ๆ เงียบสงบ ตัวบ้านหรือที่เกิดเหตุมักจะโดดเดี่ยวแยกตัวออกมาจากสังคมของหมู่บ้าน บางครั้งที่เกิดเหตุก็จะเป็นสถานที่ซึ่งเป็นพื้นที่ปิด “Locked room” อย่างเช่น บนเครื่องบิน รถไฟ ห้องที่ปิดล็อก เป็นปริศนาให้ค้นหาว่าคนร้ายเข้ามาแล้วออกไปได้อย่างไร หรือบางครั้งสถานที่เกิดเหตุก็จะเป็นที่ชุมนุม เป็นที่ไม่น่าจะเกิดเหตุร้ายแรงขึ้น

1.3.4 กลวิธีการเล่าเรื่อง

มักจะเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครหนึ่งซึ่งอยู่ร่วมเหตุการณ์ โดยมากตัวละครที่มีบทบาทในการเล่าเรื่องคือเพื่อนคู่หูของนักสืบที่สามารถติดตามการกระทำของนักสืบได้อย่างใกล้ชิด แต่เพื่อนนักสืบมักจะไม่ใช่ใจวิธีการเหล่านั้น ข้อมูลที่เพื่อนนักสืบนำเสนอมักเป็นข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์เกิดขึ้นตามที่ตนเองเห็นและเข้าใจ เพราะเพื่อนนักสืบมักจะถูกสร้างขึ้นมาให้ด้อยกว่าตัวละครนักสืบ ปริศนาหลักที่นักสืบรู้คำตอบจึงถูกซ่อนอยู่ในตอนท้ายของเรื่อง การจำกัดมุมมองของผู้เล่าเป็นการทำให้ผู้อ่านรู้และเข้าใจปริศนาได้อย่างจำกัดไม่เป็นการเฉลยเนื้อเรื่องเร็วเกินไป กลวิธีการเล่าเรื่องเช่นนี้จึงเป็นการขมวดปมปริศนาไว้จนถึงช่วงท้ายของเรื่อง นำไปสู่การจบแบบหักมุมไม่คาดคิด (Surprise ending)

2. แนวคิดทฤษฎีการสร้างความระทึกขวัญและสะพรึงกลัว

2.1 ความหมายของความสะพรึงกลัว

Joanna Bourke ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสะพรึงกลัว (Horror) ไว้ว่าเป็นอารมณ์หนึ่งของมนุษย์ที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่มีภัยอันตรายมาคุกคามตัวเรา ความรู้สึกนี้จัดเป็นอารมณ์ด้านลบที่มีเฉพาะในสัตว์ชั้นสูงเท่านั้น ความสะพรึงกลัวนี้จัดเป็นระดับหนึ่งของความกลัวเป็นความรู้สึกที่ใกล้กับอารมณ์วิตกกังวล (ทศพร กรกิจ, 2550 : 22 -23)

ความสะพรึงกลัวมีรากฐานจากการคิดของมนุษย์ การคิดล่วงหน้าต่อเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นส่งผลให้เกิดความรู้สึกสะพรึงกลัว ความกลัวรวมถึงความสะพรึงกลัวของมนุษย์ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากบรรทัดฐานค่านิยมและคุณค่าของสังคมที่มนุษย์ผู้นั้นอยู่

ความสะพรึงกลัวที่เกิดขึ้นกับมนุษย์มากที่สุดคือการสะพรึงกลัวความตาย ซึ่งแตกต่างออกไปตามวัฒนธรรมและสังคมที่ตนเองอยู่ โดยมากมักจะเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ คือ สิ่งเร้นลับ ภูตผีปีศาจ ความคิดด้านศาสนา กลัวว่าร่างกายจะผุสลาย ตลอดจนกลัวในสิ่งที่ตนเองไม่รู้ เชื่อว่ามนุษย์รู้จักความสะพรึงกลัวต่อความตายตั้งแต่วัยเด็ก

อารมณ์สะพรึงกลัวเป็นหนึ่งในอารมณ์ความรู้สึกสำคัญที่จะเกิดขึ้นกับผู้ชมที่ชมละครแนวสืบสวนสอบสวน (Suspense) เพราะเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนเป็นแนวเรื่องที่อยู่ในตระกูลเดียวกับเรื่องแนวสยองขวัญ (Horror) และแนวเขย่าขวัญ (Thriller) คือเป็นเรื่องที่มักจะเกี่ยวข้องกับความเร้นลับ ความหวาดกลัว ความสยดสยอง และเรื่องราวของความตาย

ข้อแตกต่างระหว่างเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนลึกลับตื้นตันและเรื่องแนวเขย่าขวัญคือ เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนลึกลับตื้นตันอาจจะมีความระทึกขวัญ สยองขวัญอยู่ในเรื่องด้วย แต่ก็มักจะเน้นโครงเรื่องที่กำหนดให้เรื่องราวดำเนินไปด้วยความซับซ้อน มีเงื่อนงำเต็มไปด้วยปัญหาที่ยากจะคลี่คลาย ดึงความสนใจให้ผู้ชมอยากติดตาม จนถึงท้ายเรื่องก็มีการเฉลยคลี่คลายปัญหาในตอนท้ายเรื่อง ส่วนเรื่องแนวเขย่าขวัญมักจะเน้นที่การสร้างบรรยากาศให้น่ากลัว ไม่มีฉากที่เน้นการฆ่าฟันอย่างโจ่งแจ้ง ซึ่งแตกต่างจากแนวเรื่องสยองขวัญที่เน้นความสยดสยองที่เกิดจากการฆ่าฟัน มักจะมีตัวเอกที่อยู่ในบทบาทของผู้ล่าหรือฆาตกรคุกคามเหยื่อ (กฤษดา เกิดดี, 2539 : 38)

2.2 การสร้างอารมณ์ระทึกขวัญและสะพรึงกลัว

ในหนังสือ 'ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ การศึกษาว่าด้วย 10 ตระกูลสำคัญของกฤษดา เกิดดี (2539 : 39 - 42) ได้เขียนถึงข้อคิดเห็นของกิตติศักดิ์ สุวรรณโกศล ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลักสำคัญสี่ประการของการสร้างอารมณ์ระทึกขวัญ และสะพรึงกลัว ประกอบไปด้วย

1) Moment of Suspense ต้องมีระยะเวลาช่วงหนึ่งที่ต้องเกิดเหตุการณ์ทำให้คนดูตื่นเต้นระทึกขวัญ จะเกิดอาการผวาเล็กน้อยแค่นั้นนั้นขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของคนดูและความสามารถของผู้กำกับ

2) Helpless Character ตัวละครตกอยู่ในสถานการณ์อันตรายไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ สาเหตุที่ทำให้ตัวละครตกอยู่ในสภาวะนั้นขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องและการดำเนินเรื่อง

3) Trapped Situation คือ สถานการณ์ที่ตัวละครจมนม อาจจะเป็นช่วงเวลาที่เกิดขึ้นสั้นๆ ช่วงใดช่วงหนึ่งในเรื่อง หรือเป็นทั้งหมดตลอดเรื่อง

4) Psychic Element เหตุผลทางจิตวิทยา ส่วนมากมักจะกำหนดไปที่ตัวละครที่เป็นฆาตกรอย่างจำเพาะเจาะจง

ทศพร กรกิจ(2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างความน่าสะพรึงกลัวใน หนังสือ อเมริกัน เกาหลี และไทย ซึ่งพูดถึงหลักวิธีการสร้างความน่าสะพรึงกลัวว่าประกอบไปด้วยองค์ประกอบซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ความลับและการปกปิด คือ โครงเรื่องต้องเป็นเรื่องแบบสืบสวนสอบสวน (Investigation Plot) โดยค่อยๆ เปิดเผยข้อมูลหรือข้อเท็จจริงให้ผู้ชมทราบทีละน้อย โครงเรื่องประเภทนี้มีจุดเด่นในชั่วตรงข้ามของการรับรู้ (Perception) นั่นคือชั่วของการปกปิด และ ชั่วของการเปิดเผย เพราะการปกปิดข้อมูลบางอย่างกับผู้ชมในช่วงต้นของการดำเนินเรื่อง จะก่อให้เกิด 'ความไม่รู้' ซึ่งทำให้ความไม่รู้นี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง คลางแคลง หวาดระแวง และ ความรู้สึกสะพรึงกลัวในที่สุด

ในขณะเดียวกัน 'ความไม่รู้' นี้เอง ที่เป็นตัวเชิญชวนผู้ชมให้สนใจเรื่องราวตั้งแต่ต้นไปจนจบ เพราะธรรมชาติของมนุษย์คือ 'ความอยากรู้' ซึ่งประวิทย์ แต่งอักษร (2543 : 3 – 4) ได้เขียนไว้ในหนังสือ 'ตำนานระทึกขวัญ อัลเฟรด ฮิตช์ค็อก' ว่าการเล่นกับนิสัยอยากรู้อยากเห็นของผู้คนเป็นวิธีเล่าเรื่องชั้นยอดที่อัลเฟรด ฮิตช์ค็อกใช้เสมอ

2. ตอนจบที่คาดไม่ถึง (Unexpected) ซึ่งมาจากการ 'ลวง' อาจจะเป็นการลวงให้ผู้ชมเข้าใจตัวละคร หรือเนื้อเรื่องผิดพลาด ซึ่งเกิดได้จากการเล่าเรื่องที่ปูทางให้ผู้ชมเข้าใจไปทางหนึ่ง ซึ่งการทำให้ผู้ชมเข้าใจผิด (Misunderstanding) ก็จะทำให้ผู้ชมเกิดความประหลาดใจในท้ายที่สุด และอาจก่อให้เกิดความสะพรึงกลัวขึ้นได้ การจบแบบคาดไม่ถึงนี้มีศัพท์ที่ใช้การทั่วไปคือ 'การหักมุม' (Twist)

3. ความสมจริง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในการทำให้ผู้ชมรู้สึกร่วมไปกับเรื่องราวที่วางไว้ ความสมจริงในส่วนหนึ่งของเนื้อเรื่อง คือเนื้อเรื่องต้องเกิดอย่างมีที่มาที่ไป ซึ่งความสมจริงของเนื้อเรื่องนี่ก็จะเป็นส่วนที่ทำให้ผู้ชมคล้อยตามและเปิดใจรับกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในเรื่อง อีกประการหนึ่งคือความสมจริงในส่วนของประสาทรับรู้ อาจทำให้เกิดขึ้นได้ใช้เทคนิคที่เล่นกับประสาทการรับสัมผัสของผู้ชม เช่นประสาทสัมผัสทางตา ทางหู โดยใช้เทคนิคทางด้านเสียง เช่น เสียงที่เงียบผิดปกติ เสียงธรรมชาติ ลมพัดหวีดหวิว พายุ เสียงฟ้าร้องฟ้าผ่า เสียงดนตรีหลอนๆ สั่นประสาท รวมถึงเทคนิคทางด้านแสง เช่นใช้ไฟต่ำๆ แสงสลัวๆ เพื่อเพิ่มบรรยากาศที่วังเวงน่ากลัว เป็นต้น

3. แนวคิดทฤษฎีเรื่องอิงประวัติศาสตร์

จากการศึกษารวบรวมของผู้วิจัยพบว่าเรื่องเล่าสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ทั้งในรูปแบบ นวนิยาย ละคร และภาพยนตร์ สามารถแบ่งแยกประเภทเป็น 2 ประเภทกว้างๆ ดังนี้

1. แนวประวัติศาสตร์ เป็นงานสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นจากข้อมูลเอกสารที่สามารถสืบค้น ยืนยันได้ว่านำมาจากหลักฐานและข้อมูลทางวิชาการโดยไม่ผิดเพี้ยน ไม่มีการเติมแต่งใดๆ บางครั้งงานสร้างสรรค์ประเภทนี้ จะเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า สารคดีถึงละครประวัติศาสตร์

2. แนวอิงประวัติศาสตร์ คืองานสร้างสรรค์ที่ผู้สร้างสรรค์ สร้างขึ้นมาจากบริบทวัฒนธรรม สังคม ค่านิยมในยุคสมัยนั้นๆ เป็นการนำหลักฐานข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ผสมผสานเข้ากับจินตนาการของผู้สร้างสรรค์

สุจิตต์ วงษ์เทศ(ประพันธ์สาส์น, 2550: ระบบออนไลน์) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องแนวอิงประวัติศาสตร์ว่า ไม่ควรจะค้นหาข้อเท็จจริงจากงานอิงประวัติศาสตร์ และไม่ควรจะนำงานแนวอิงประวัติศาสตร์ไปอ้างอิง เพราะเรื่องแนวอิงประวัติศาสตร์นั้น จะใช้ข้อมูลหลักฐานทางประวัติศาสตร์มาน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับผู้สร้างงานชิ้นนั้นๆ

ดวงมน จิตรจางง (ประพันธ์สาส์น, 2550: ระบบออนไลน์) นักวิจารณ์ วรรณกรรมได้กล่าวแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานแนวอิงประวัติศาสตร์ไว้ในงานเสวนาวิชาการ “เสาร์สรอายุ ชีวิตนักอ่าน ประสบการณ์นักเขียน นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ไทย : เราจะไปทางไหน?” ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ว่าหลักฐานข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่มีบันทึกไว้แต่เดิมนั้นไม่ได้บันทึกความรู้สึกนึกคิดของคนในยุคสมัยในนั้นไว้ด้วย เพราะฉะนั้นผู้สร้างงานอิงประวัติศาสตร์จึงเปรียบเสมือนผู้ทำหน้าที่เติมจิตวิญญาณและความรู้สึกให้กับผู้คนในยุคสมัยนั้นผ่านตัวละครและเรื่องราวที่ร้อยเรียงขึ้นมา

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2538: 1 – 18) ได้แสดงความคิดเห็นในหนังสือ *อิน คาราบาว น้ำเน่า และหนังไทย* ไว้ว่าประวัติศาสตร์อาจทำหน้าที่เป็นแรงบันดาลใจในงานแนวอิงประวัติศาสตร์ กล่าวคือ ผู้สร้างสรรค์งานอิงประวัติศาสตร์ใช้ประวัติศาสตร์เป็นแรงบันดาลใจ แล้วเติมเต็มภาพบรรยากาศในในอดีตที่ขาดหายไป ให้ปรากฏเป็นภาพที่เด่นชัดขึ้น เหมือนกับวรรณกรรมอมตะเรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ ของยาขอบ หรือ โสติ แพร่พันธ์ ที่สร้างวรรณกรรมอันเลื่องชื่อนี้ขึ้นมาจากถ้อย

ความในพงศาวดารพม่าเพียง 7 บรรทัด แล้วจึงเติมจินตนาการเข้าไปผสมกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์พม่าที่ค้นคว้ามาได้

4. แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารของละคร

การเล่าเรื่องเกิดขึ้นมาพร้อมกับสังคมมนุษย์ มนุษย์ได้เรียนรู้ประสบการณ์ ตลอดจนเข้าใจ เหตุการณ์ต่างๆ มากมายจากการเล่าเรื่อง นอกจากจะให้สาระแล้วการเล่าเรื่องยังต้องมีความบันเทิงควบคู่ไปด้วย ซึ่งนอกจากจะสามารถทำได้ทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียนซึ่งหมายถึงการ ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านทางเสียงและตัวอักษรแล้ว ยังเล่าผ่านภาพได้ด้วย เมื่อใช้ภาพและเสียง รวมกันในการเล่าเรื่องก็เกิดเป็นละครขึ้น และเมื่อเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าขึ้นก็เกิดสื่อและช่องทาง ในการเล่าเรื่องเพิ่มขึ้นอีกหลายช่องทาง เช่นทางภาพยนตร์และโทรทัศน์

4.1 โครงสร้างในการเล่าเรื่อง

โครงสร้างในการเล่าเรื่องนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 7 องค์ประกอบที่สำคัญคือ โครงเรื่อง (Plot), แก่นเรื่อง (Theme), ความขัดแย้ง (Conflict), ตัวละคร (Character), บทสนทนา (Dialogue), และฉาก (Setting) (ปริญา เกื้อหนุน, 2537 : 70, ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน, 2539 : 10 – 19, กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน 2543 : 37 – 43)

4.1.1 โครงเรื่อง (Plot)

การเรียงลำดับโครงเรื่องนั้นมีอยู่ 2 แบบด้วยกัน

โครงเรื่องในแบบที่ 1

มีลำดับขั้นตอน 5 ขั้นตอนดังนี้

1. Exposition การเริ่มเรื่องเป็นการเปิดเรื่องให้ดึงดูดความสนใจของผู้ชม ให้อยากติดตามเรื่องราวต่อไป โดยอาจจะมีการแนะนำตัวละคร แนะนำฉากสถานที่ หรืออาจจะใช้ ปัญหาหรือปมขัดแย้งมาเป็นตัวเปิดเรื่องเพื่อสร้างความสนใจจากผู้ชมให้มากขึ้น การเริ่มเรื่องไม่ จำเป็นต้องลำดับเหตุการณ์ตามลำดับเวลา แต่สามารถที่จะเปิดเรื่องจากตอนกลางหรือตอนท้าย ของเรื่องก็ได้

2. Rising Action เป็นช่วงที่เรื่องราวดำเนินต่อเนื่องไป และมีปมปัญหา หรือปมขัดแย้งรุนแรงขึ้น ทำให้ตัวละครมีปัญหา มีความลำบาก หรือตกอยู่ในสถานการณ์ที่ยุ้งยาก

3. Climax เรื่องราวดำเนินมาถึงจุดแตกหัก เกิดความขัดแย้งอย่างสูงที่สุด เป็นผลให้ตัวละครต้องตัดสินใจกระทำอะไรบางอย่างลงไป
4. Falling Action เรื่องดำเนินมาถึงช่วงที่ปัญหาได้รับการคลี่คลาย เงื่อนงำต่างๆ ได้รับการเปิดเผย ภาวะวิกฤติได้ผ่านพ้นไป
5. Ending จุดสุดท้ายของเรื่อง เรื่องราวทุกอย่างที่ดำเนินมาตั้งแต่ต้น สิ้นสุดลง มีหลายรูปแบบด้วยกัน เช่นจบแบบมีความสุข จบแบบทิ้งไว้ให้คิด จบแบบสูญเสีย

โครงเรื่องในแบบที่ 2

มีการเรียงลำดับเรื่อง ดังนี้

1. Exposition เป็นการเริ่มเปิดเรื่อง เหมือนกันกับการวางโครงเรื่องใน แบบที่ 1
2. Incidental moment เป็นขั้นตอนที่เกิดเหตุการณ์บางอย่างขึ้น ทำให้ตัวละครมีรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่ผิดเพี้ยนไปจากปกติ ขั้นตอนนี้เปรียบเสมือนขั้นตอนที่ปูพื้นความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น
3. Turning point ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่เป็นจุดหักเหของเรื่อง เป็นจุดเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เนื้อเรื่องบิดไปอีกด้านหนึ่ง เช่นจากดีกลับเลว เป็นต้น
4. Rising Action เป็นขั้นตอนที่เรื่องพัฒนาต่อขึ้นไปอีก ทำให้มีมขัดแย้งที่รุนแรงมากขึ้น
5. Falling action เป็นขั้นตอนที่ตัวละครได้หาทางแก้ปัญหา อาจเป็นการทอดทิ้งหวนเวลาออกไปเพื่อสร้างความตื่นเต้นและในขณะที่ตัวละครกำลังแก้ปัญหา เหตุการณ์ก็จะตึงเครียดขึ้นจนเข้าสู่เหตุการณ์ขั้นต่อไป
6. Climax เป็นขั้นที่ตัวละครต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นจุดที่เรื่องดำเนินมาถึงจุดแตกหัก
7. Conclusion เป็นขั้นตอนสุดท้ายซึ่งเป็นขั้นตอนสรุปเรื่อง

4.1.2 แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่อง คือ ความคิดหลักในการดำเนินเรื่อง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในการดำเนินเรื่อง เราจะสามารถเข้าใจแก่นเรื่องหรือความคิดหลักที่ผู้เล่าต้องการเสนอได้จากชื่อเรื่อง ลักษณะตัวละคร โครงเรื่อง แก่นเรื่องจะมีความแตกต่างกันออกไปตามโครงเรื่องที่ต้องการนำเสนอ อาจจะเป็นเรื่องความรัก เรื่องอุดมคติ เรื่องอำนาจ เรื่องชนชั้น เป็นต้น

4.1.3 ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งเป็นส่วนสำคัญของเรื่อง เพราะเป็นส่วนที่ขับเคลื่อนทำให้เรื่องดำเนินต่อไปข้างหน้าได้ เป็นจุดหักเหที่ทำให้เรื่องดำเนินต่อ เป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาให้ตัวละครลงมือกระทำต่างๆ เพื่อเป็นการแก้ไขปมปัญหา ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ทำให้เรื่องราวนั้นดำเนินไปอย่างมีทิศทาง และถ้าเรื่องใดมีความขัดแย้งที่สมเหตุสมผล ก็จะทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างมีความน่าเชื่อถือ

ความขัดแย้งแบ่งเป็น 3 ประเภทด้วยกันคือ

ก. ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างตัวละครสองตัวที่อาจจะมีผลประโยชน์ขัดแย้งกัน หรือมีปัญหาบางอย่างที่ไม่ลงรอยกัน

ข. ความขัดแย้งภายในจิตใจ ความขัดแย้งประเภทนี้คือปัญหาที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวละครเอง อาจจะมีสิ่งบางอย่างที่ต้องลงมือกระทำ หรือ มีสถานการณ์บางอย่างบีบบังคับให้เลือกระหว่างสิ่งใดสิ่งหนึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งในจิตใจ

ค. ความขัดแย้งกับพลังภายนอก คือความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่ไม่อาจควบคุมได้ เช่นภัยธรรมชาติ หรืออุบัติเหตุบางอย่างที่เกิดขึ้นเหนือการควบคุม เช่นเหตุการณ์วันสิ้นโลก แผ่นดินไหว สึนามิ น้ำท่วมรุนแรง ดินโคลนถล่ม เป็นต้น

4.1.4 ตัวละคร (Character)

ตัวละครเป็นอีกสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการเล่าเรื่อง เพราะถ้าไม่มีตัวละครก็ไม่มีเรื่องราวเกิดขึ้น ตัวละครเป็นตัวกระทำบางอย่างซึ่งเป็นแรงผลักดันทำให้เกิดเรื่องราวขึ้น และอาจจะเป็นตัวละครที่รับผลกระทบหรือแรงกดดันจากเหตุการณ์หรือปมปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่อง

ตัวละครแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ตัวละครที่มีลักษณะแบบตายตัว (Type Character) เป็นตัวละครที่มองเห็นได้เพียงด้านเดียว บทบาทที่จะกระทำผู้ชมสามารถคาดเดาได้ตามบทบาทที่วางไว้ เช่น พระเอก นางเอก ตัวอิจฉา เป็นต้น

2. ตัวละครที่มองเห็นได้รอบด้าน (Well-Rounded Character) ตัวละครประเภทนี้เป็นประเภทที่เราสามารถเห็นการกระทำได้ในทุกมิติทั้งด้านดีและร้าย คือมีความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ มีลักษณะเหมือนผู้คนที่ใช้ชีวิตอยู่ในโลกนี้จริงๆ ด้วยลักษณะนี้ทำให้ผู้ชมไม่สามารถคาดเดาถึงการกระทำล่วงหน้าของตัวละครได้

4.1.5 บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนานอกจากจะเป็นการถ่ายทอดความคิดเห็นของผู้เขียนบทผ่านทางคำพูดของตัวละครแล้ว ผู้เขียนบทยังต้องเขียนบทพูดโดยคำนึงถึงเรื่องราว ประเภทของละคร และที่สำคัญคือ ลักษณะนิสัยของตัวละคร รวมถึงอารมณ์ ความรู้สึก อุดมการณ์ เพราะปฏิสัมพันธ์ของตัวละครตัวหนึ่งที่มีต่อตัวละครอีกตัวหนึ่ง หรือแม้แต่การกระทำเล็กน้อยของตัวละครเป็นตัวกำหนดทิศทางของบทสนทนาตลอดเรื่องราว

4.1.6 ฉาก (Setting)

ฉากในละครแต่ละเรื่องจะมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับเรื่องราวแต่ละเรื่อง เช่น ถ้าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสงคราม ฉากส่วนใหญ่ก็จะอยู่ในสนามรบเป็นต้น และด้วยเหตุนี้ฉากจึงมีความสำคัญต่อการเล่าเรื่อง เพราะฉากใช้เป็นที่รองรับสถานการณ์ของเรื่อง นอกจากนั้นมันยังสามารถบ่งบอกความหมายของเรื่อง และมีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อความคิดต่อตัวละครได้อีกด้วย เช่นถ้าผู้ชมเห็นว่าฉากในเรื่องเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในยุคกรุงศรีอยุธยา ผู้ชมก็จะเข้าใจได้ทันทีว่าการดำเนินชีวิตในอดีตหรือความคิดของผู้คนนั้นยุคนั้น ต้องแตกต่างจากยุคนี้อย่างแน่นอน

William Miller (1998 : 120 – 123) ได้เขียนถึงรูปแบบการสร้างโครงเรื่องของละครชุด เวลา 1 ชั่วโมง (one-hour series) ในหนังสือ Screenwriting for Film and Television ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับละครเวทีในเวลาหนึ่งชั่วโมงได้ ไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 โครงสร้างละครชุด 1 ชั่วโมง

องก์ (Act)	ฉาก (Beat)	เรื่องราวที่เกิดขึ้น (Description)
1	1	- นำเสนอเรื่องล่วงหน้าเพื่อดึงดูดผู้ชม - สร้างประเด็นปัญหา (set up problem)
	2	- เปิดเผยให้เห็นการกระทำของตัวละครเอก / ผู้ร้าย
	3	- เห็นการกระทำของผู้ร้ายชัดเจนขึ้น - เห็นการกระทำฝ่ายตัวละครเอกว่าจะทำอย่างไรต่อไป
	4	- การสืบสวนเริ่มที่ตัวเอกพบว่าต้องสงสัย - เรื่องราวเริ่มพัฒนาไปมากขึ้น
	5	- ผู้ร้ายตระหนักว่าถูกตัวเอกจับตามองพฤติกรรมอยู่ ผู้ชมได้รู้การกระทำของฝ่ายตรงข้ามมากขึ้น
	6	- จบฉากด้วยปัญหาที่มีความเสี่ยงหรืออันตรายเพื่อเป็นการเร้าให้ผู้ชมอยากติดตามต่อไป
2	1	- แก้ปมปัญหาของฉากจบของฉากที่ 1 ได้ - แต่ยังคงมีปมขัดแย้ง (Conflict) ให้ได้สืบสวนกันต่อไป
	2	- ผู้ร้ายเกิดปมปัญหาที่คาดไม่ถึง เช่นอาจเกิดการขัดแย้งในพวกเดียวกันเป็นต้น
	3	- ตัวเอกเริ่มเข้าใจผู้ร้ายมากขึ้น โดยอาจเกิดจากการติดต่อด้วยตนเอง หรือผ่านตัวกลางที่นำทางตัวเอกไปหาผู้ร้ายได้
	4	- ตัวเอกตกอยู่ในอันตรายเพราะเข้าใจถึงตัวของฝ่ายตรงข้ามมากขึ้น - ผู้ร้ายคุกคามตัวเอก อาจพยายามฆ่าตัวเอก แต่ไม่สำเร็จ ซึ่งถือว่าเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดที่ตัวละครต้องเผชิญ

องก์ (ACT)	ฉาก (Beat)	เรื่องราวที่เกิดขึ้น (Description)
3	1	- แก้ปมปัญหาในฉากที่ 2 ได้ตัวเอกรอดพ้นจากอันตราย - ตัวเอกพยายามค้นหาสิ่งใหม่ๆ และค้นพบสิ่งที่สำคัญต่อคดี - หรือเรื่องอาจจะเลือกเดินในอีกทางหนึ่ง คือ ตัวเอกหายตัวไป เพื่อให้เรื่องราวเลวร้ายลงไปอีกและเป็นการอธิบายว่าตัวเอกต้องเผชิญชะตากรรมอะไรบางอย่างในตอนที่แล้ว
	2	- สถานการณ์ของผู้ร้ายราบรื่นหมดทุกอย่าง - หรืออาจจะให้เรื่องไปอีกทางหนึ่ง คือให้ผู้ร้ายอาจเกิดความไม่แน่ใจต่อเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นต่อไป
	3	- ตัวเอกใกล้จะสะสางคดีได้สำเร็จโดยมีผู้นำทางและได้รับความช่วยเหลือ - แต่ตัวเอกต้องหาหลักฐานชิ้นสำคัญชิ้นสุดท้าย เพื่อใช้มัดตัวผู้ร้ายให้แน่นหนา
4	1	- ตัวเอกตระหนักว่าต้องทำอะไร เป็นการกระทำครั้งสุดท้ายที่จะบอกให้ผู้ชมทราบจะแก้ปัญหาค้างนี้ได้ อย่างไรก็ตาม จะสะสางคดีและปมปัญหาได้อย่างไร และจัดการกับฝ่ายตรงข้ามได้ด้วยวิธีไหน
	2	- ผู้ร้ายตัดสินใจลงมือทำการครั้งสุดท้าย
	3	- ฉากการไล่ล่าของตัวเอกกับผู้ร้าย
	4	- การเผชิญหน้ากันของตัวเอกและผู้ร้าย ถือเป็นขั้นภาวะวิกฤติ (Climax) ของเรื่อง เพื่อเป็นแนวตอนจบของเรื่องว่าจะเป็นที่ศทางใด ซึ่งส่วนใหญ่ตัวเอกจะจับฝ่ายผู้ร้ายได้และสะสางคดีได้สำเร็จ
	5	- สรุปจบเรื่อง ให้ข้อคิดจากการดำเนินเรื่องทั้งหมด

(ดัดแปลงจาก William Miller 1998 : 120 – 123)

4.2 การวางมุมกล้อง

ละครหรือภาพยนตร์ที่เราเห็นนั้น เกิดจากชุดภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในมุมต่างๆ ภาพที่ปรากฏบนจอนั้นจะสามารถสื่อความหมายหรือมีอิทธิพลต่อความรู้สึกผู้ชมมากน้อยแค่ไหนนั้น ขึ้นอยู่กับว่าผู้สร้างสรรค์ผลงานเลือกเสนอภาพอะไรและอย่างไรแก่ผู้ชม เพราะไม่ว่าเหตุการณ์ทั้งหมดจะเป็นอย่างไร แต่ผู้ชมก็จะรับรู้เฉพาะภาพที่ปรากฏตรงหน้าเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เองการเลือกภาพและมุมกล้องในละคร โดยเฉพาะละครแนวสืบสวนสอบสวนจึงสำคัญมากต่อการกำหนดการรับรู้และอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชม (ปิยกุล เลาว์ณยศิริ, 2528: 1)

ปิยกุล เลาว์ณยศิริได้แนะนำการวางมุมกล้องไว้ดังนี้

4.2.1 ประเภทของมุมกล้อง

การแบ่งมุมกล้องตามความรับรู้ของผู้ชม สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

ก. มุมออบเจ็คทีฟ (Objective Camera Angle) เป็นมุมกล้องที่ถ่ายจากรอบนอกของเหตุการณ์หรือการแสดง ผู้ชมจะรู้สึกราวกับว่าเป็นผู้แอบสังเกตการณ์โดยที่ไม่มีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้น และเนื่องจากมุมภาพประเภทนี้ไม่ได้แทนสายตาของตัวละครภายในฉาก มุมกล้องนี้จึงทำให้มีความเป็นกลาง

ข. มุมซับเจ็คทีฟ (Subjective Camera Angle) เป็นมุมกล้องที่จะเข้าไปแทนที่ตัวละครตัวใดตัวหนึ่งในเรื่อง คือถ่ายทอดภาพเหตุการณ์แทนสายตาของตัวละครนั้นๆ ทำให้ผู้ชมรู้สึกว่าเป็นตัวละครตัวนั้น เป็นการดึงดูดผู้ชมให้เข้าไปสัมผัสผัสความรู้สึกเดียวกันกับตัวละครอย่างเต็มที่

ค. มุมพอยท์ออฟวิว (Point Of view) มุมกล้องชนิดนี้จัดเป็นมุมกล้องแบบออบเจ็คทีฟแต่มีลักษณะและมุมมองใกล้เคียงกับมุมกล้องซับเจ็คทีฟมาก กล่าวคือมุมกล้องประเภทนี้ จะบันทึกภาพจากตำแหน่งที่ใกล้เคียงกับตำแหน่งของตัวละครทำให้ผู้ชมเห็นสิ่งต่างๆ เกือบจะเหมือนกับที่ตัวละครเห็น เพราะกล้องจะตั้งอยู่ข้างตัวละคร ผู้ชมจะรับรู้ความรู้สึกเหมือนยืนอยู่ข้างตัวละคร

4.2.2 ขนาดภาพ

ในการสร้างสรรค์ละครหรือภาพยนตร์นั้น ผู้สร้างสรรค์จะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกว่าในแต่ละตอนผู้ชมควรเห็นอะไร ใกล้เคียงไหน จึงจะทำให้ภาพที่ปรากฏบนจออย่างต่อเนื่องนั้นสื่อความหมายอย่างสมบูรณ์ได้ตรงตามที่ต้องการ

ขนาดของภาพนั้นขึ้นอยู่กับเลนส์ของกล้องและขนาดของวัตถุ แต่นอกจากทั้งสองปัจจัยนี้แล้วขนาดของภาพยังอาจเปลี่ยนไปในขณะบันทึกภาพคือเกิดจาก 3 กรณี คือ

- 1) มีการเคลื่อนกล้อง คือ การเคลื่อนกล้องอาจทำให้ขนาดของวัตถุเปลี่ยนไปได้ ถ้าหากการเคลื่อนกล้องทำให้ระยะระหว่างวัตถุกับกล้องเปลี่ยนไปจากการแพนหรือดอลลี
- 2) ตัวแสดงเปลี่ยนที่ เช่นนักแสดงเดินเข้าหากกล้อง หรือเดินถอยห่างจากกล้องทำให้ตัวเล็กลง
- 3) มีการซูมภาพเข้า – ออก คือการซูมเข้าทำให้ภาพมีขนาดใหญ่ขึ้น หรือซูมออกทำให้มีภาพขนาดเล็กลง

ขนาดภาพสามารถแบ่งออกเป็นหลายขนาด ภาพแต่ละขนาดก็มีลักษณะและคุณสมบัติแตกต่างกันออกไป สามารถแบ่งออกไปได้ดังนี้

ก. ภาพไกลมาก (Extreme long Shot / ELS) ภาพขนาดไกลมาก อาจใช้ภาพนี้เมื่อแสดงความยิ่งใหญ่ของการแสดง ฉาก หรือเหตุการณ์ เพื่อสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ชม

ข. ภาพไกล (Long shot / LS) ภาพไกลเป็นภาพที่เปิดเผยให้เห็นการแสดงและสถานที่ ผู้คน และ สิ่งต่างๆ เพื่อให้ผู้ชมคุ้นเคยกับส่วนประกอบต่างๆ ไปในฉากนั้นๆ หรือทำให้เห็นภาพรวมของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นทั้งหมด ทราบว่ามีใครเกี่ยวข้อง

ค. ภาพขนาดกลาง (Medium shot / MS / MED) ภาพขนาดกลางเป็นภาพที่อยู่ระหว่างภาพไกลและใกล้ ภาพขนาดนี้จะแสดงตั้งแต่เหนือเข้าขึ้นมา หรือตั้งแต่ใต้เอวขึ้นมา ภาพขนาดกลางอาจจะแสดงให้เห็นนักแสดงหลายคนรวมตัวเป็นกลุ่มก็ได้ กล้องจะอยู่ใกล้ตัวแสดงมากพอที่จะเผยให้เห็นท่าทาง สีหน้าและการเคลื่อนไหวของร่างกาย ภาพขนาดกลางเป็นภาพขนาดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับภาพยนตร์โทรทัศน์เพราะสามารถเสนอให้เห็นถึงการแสดงที่ชัดเจนได้

ง. ภาพใกล้ (Close – up / CU) ภาพใกล้ของบุคคลมักจะระบุในบทภาพยนตร์ทำให้แบ่งภาพใกล้ของคนออกเป็นหลายลักษณะ ดังนี้

- ภาพใกล้ปานกลาง (Medium close – up) แสดงให้เห็นตัวแสดงตั้งแต่ศีรษะจนถึงช่วงหน้าอก
- ภาพใกล้ศีรษะและหัวไหล่ (Head and shoulder close – up) จะเห็นตัวแสดงจากศีรษะจนถึงไหล่
- ภาพใกล้เฉพาะศีรษะ (Head close – up) เห็นแต่ส่วนของศีรษะของตัวแสดงเท่านั้น
- ภาพใกล้ช็อคเคอร์ (Choker close – up) เห็นเฉพาะส่วนเหนือตาลงมาถึงใต้ปากไม่เห็นส่วนหน้าผากกับคาง

4.2.3 การเคลื่อนไหวของกล้อง

1) Dolly หรือ Track Shot คือ การเคลื่อนกล้องตามวัตถุโดยใช้รางเลื่อนซึ่งสามารถใช้ติดตามการแสดงได้

2) Pan Left/ Pan Right คือ การหมุนกล้องโดยใช้หัวยึดกล้องของขาตั้งเป็นจุดหมุนเหมือนกัน แต่กล้องจะถูกหมุนในแนวระนาบแทน Pan Left คือการหมุนจากขวาไปซ้าย ส่วน Pan Right จะหมุนจากซ้ายไปขวา

3) Tilt Up/ Tilt Down คือ การที่กล้องจะถูกหมุนขึ้นในแนวตั้ง อาจจะเป็นการเงยขึ้น หรือ ก้มต่ำลง

4) Crane คือ การนำกล้องไปติดไว้กับอุปกรณ์ที่เรียกว่าเครน หรือมี Camera man สามารถที่จะเคลื่อนไหวกล้องในมุมสูงและไปรอบๆ ได้

4.4.4 ระดับของกล้อง

- 1) Eye Level เป็นกล้องแทนสายตาของผู้ชม ถือเอาเกณฑ์เฉลี่ยความสูงของคนทั่วไป
- 2) Low Angle กล้องจะอยู่ต่ำกว่าระดับสายตา ทำให้ภาพดูใหญ่ขึ้น แสดงให้เห็นถึงความมีอำนาจ
- 3) High Angle กล้องจะอยู่สูงกว่าระดับสายตา ทำให้ภาพดูเล็กลง แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอ ต่ำต้อย
- 4) Dutch Angle การเอียงกล้องใช้เพื่อแสดงความสับสนวุ่นวายของตัวละคร
- 5) Bird's Eye View มุมกล้องที่อยู่สูงที่สุดโดยการตั้งกล้องทำมุมฉาก

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยส่วนใหญ่ นั้น ประกอบไปด้วยงานวิจัยที่ทำการศึกษาค้นคว้าถึงลักษณะรูปแบบของผลงานสร้างสรรค์แนวสืบสวนสอบสวนที่มีอยู่แล้วในรูปแบบต่างๆ ทั้งนวนิยาย ภาพยนตร์ และภาพยนตร์ชุด โดยมักทำการศึกษาถึงลักษณะ รูปแบบ มุมมอง ของผลงานนั้นๆ รวมถึงอิทธิพลของงานชิ้นหนึ่งที่ถ่ายทอดสู่งานอีกชิ้นหนึ่ง

ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

อังคณา สุขวิเศษ (2544) ศึกษาถึงลักษณะของนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิก โดยวิเคราะห์จากนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนชุดเชอร์ลอค โฮล์มส์ นวนิยายชุดป๊าวโรต์ และนวนิยายชุดนิทานทองอิน ศึกษาอิทธิพลของนวนิยายชุดเชอร์ลอค โฮล์มส์ ที่มีต่อนวนิยายชุดป๊าวโรต์ และนวนิยายชุดนิทานทองอิน รวมทั้งศึกษาลักษณะเฉพาะตนของนวนิยายชุดป๊าวโรต์ และนวนิยายชุดนิทานทองอิน จากผลการวิจัยพบว่า นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกต้องประกอบไปด้วยเรื่องราวสองเรื่อง เรื่องแรกคือเรื่องของคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ส่วนเรื่องที่สองคือการสืบสวนคดีของนักสืบเพื่อคลี่คลายปมปริศนา และเปิดเผยตัวคนร้าย พร้อมทั้งอธิบาย

ถึง สาเหตุในการก่อคดีของคนร้ายในตอนจบ ผลการวิจัยเปรียบเทียบนวนิยายแนวสืบสวน สอบสวนทั้งสามชุดพบว่า นวนิยายชุดปัวโรต์ และนวนิยายชุดนิทานทองอิน ได้รับอิทธิพลมาจากนวนิยายชุดเซอร์ลอค โฮล์มส์ อกาธา คริสตี นำลักษณะโครงเรื่อง ตัวละคร และกลวิธีในการเล่าเรื่อง จากนวนิยายชุดเซอร์ลอค โฮล์มส์ มาเป็นแนวทาง ในการประพันธ์นวนิยายชุดปัวโรต์ ส่วนพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงรับอิทธิพลทั้งด้านโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และกลวิธีการเล่าเรื่อง ในการพระราชนิพนธ์นวนิยายชุดนิทานทองอิน ถึงแม้ว่าอกาธา คริสตี และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จะได้รับอิทธิพลในการแตงนวนิยายชุดปัวโรต์ และนวนิยายชุดนิทานทองอิน มาจากนวนิยายชุดเซอร์ลอค โฮล์มส์ แต่นวนิยายชุดปัวโรต์และนวนิยายชุดนิทานทองอิน ก็เป็นนวนิยายที่มีลักษณะเฉพาะตนสูง เพราะ อกาธา คริสตี และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นำอิทธิพลที่ได้รับมาผสมผสานเข้ากับประสบการณ์ รวมทั้งความรู้ในด้านต่างๆ และภูมิหลังทางสังคม และวัฒนธรรมในยุคของตนเข้าไปได้อย่างเหมาะสม

จิวิต วิไลลอย (2547) ศึกษามุมมอง ความคิดสร้างสรรค์ และแรงบันดาลใจของผู้สร้างภาพยนตร์ชุดดิเอ็กซ์ไฟล์ส ที่ออกอากาศรวมทั้งหมด 202 ตอน และได้รับการสร้างเป็นภาพยนตร์อีก 1 ครั้ง ซึ่งรวมระยะเวลาในการออกอากาศทั้งหมดเป็นเวลา 9 ปี ทั้งนี้เพื่อศึกษาการใช้แนวคิดนิยายวิทยาศาสตร์ และวิธีการเล่าเรื่องที่ทำให้เกิดประติษฐกรรมในการเล่าเรื่อง และศึกษาสุนทรียรสที่ผู้ชมได้รับจากภาพยนตร์ชุดนี้ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้สร้างภาพยนตร์ชุดดิเอ็กซ์ไฟล์ส ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างภาพยนตร์ชุดมาจากผลงานสารคดี ภาพยนตร์ และภาพยนตร์ชุดแนวสืบสวนสอบสวนที่เคยได้ชมและชื่นชอบ รวมถึงความสนใจในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติและมนุษย์ต่างดาว ประติษฐกรรมในการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ชุดดิเอ็กซ์ไฟล์ส มีแก่นเรื่องคือความไม่ไว้วางใจต่อรัฐบาลซึ่งเล่าเรื่องผ่านตัวละครสองตัวที่มีความคิดแตกต่างกัน โดยใช้วิธีการผสมแนวเรื่อง เพื่อให้แนวเรื่องหลักที่มุ่งเน้นผลทางวิทยาศาสตร์ มีความหลากหลายและเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น เหตุผลในการชมและสุนทรียรสในภาพยนตร์ชุดดิเอ็กซ์ไฟล์สที่ผู้ชม 2 กลุ่มได้รับ เกิดจากรสของความลึกลับในภาพยนตร์ที่ถ่ายทอดผ่านโครงเรื่องการสมคบคิดเบื้องหลังอำนาจรัฐ โดยผ่านการสืบสวนของสองนักสืบชาย หญิงที่พัฒนาความสัมพันธ์ไปสู่รักที่สอดแทรกอยู่ในความลึกลับ รวมถึงเทคนิคที่ใช้ในการสร้างภาพยนตร์ชุดดิเอ็กซ์ไฟล์สที่โดดเด่น

พินดา หล่อเลิศรัตน์ (2548) ศึกษาเกี่ยวกับอาชุนิยายชุดเซอร์ลอค โฮล์มส์ ซึ่งเป็นผลงานของเซอร์อาร์เทอร์ โคนัน ดอยล์ที่ได้รับความนิยมมาโดยตลอดนับตั้งแต่ ค.ศ. 1887 และมีผู้

นำไปแปลเป็นภาษาต่างๆ กว่า 60 ภาษา รวมทั้งภาษาไทย ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้นำ ตันฉบับและบทแปลอาชญากรรมชุดเชอร์ล็อก โฮมส์ในประเทศไทย จำนวนต่างๆ มาวิเคราะห์และ เปรียบเทียบเพื่อศึกษาพัฒนาการการแปลอาชญากรรมชุดนี้ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน และเลือก ตันฉบับและบทแปลเรื่องสั้น "The Boscombe Valley Mystery" จากชุด The Adventures of Sherlock Holmes ทั้งหมด 5 ตันฉบับมาศึกษาโดยละเอียด โดยปรับใช้ทฤษฎีการ แปลวรรณกรรมของวัลยา วิวัฒน์ศร ทฤษฎีการประเมินงานแปลของคาทารินา ไรส์ และทฤษฎี สโคพอสมาเป็นการกรอบในการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า การแปลเรื่องสั้นเรื่อง "The Boscombe Valley Mystery" ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบันสามารถแบ่งได้เป็น 3 แนวทางคือ การแปล แนวดัดแปลง (สมัยรัชกาลที่ 5) การแปลแนวเรียบเรียง (สมัยรัชกาลที่ 6-7) และการแปลแนวรักษา ตันฉบับ (สมัยรัชกาลที่ 8-ปัจจุบัน) และเมื่อนำทฤษฎีขององเดร เลอเฟอแวร์มาศึกษาปัจจัยทาง สังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อแนวทางการประพันธ์และแนวทางการแปลอาชญากรรมชุดเชอร์ล็อก โฮมส์ในแต่ละยุคสมัย พบว่าแนวทางการแปลที่แตกต่างกันนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 3 ประการคือ ผู้ อุปถัมภ์ ขนบทางวรรณศิลป์ และคตินิยม

ทศพร กรกิจ (2550) ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการสร้างควาที่น่าสะพรึงกลัวใน "หนังสือ" อเมริกัน และไทย โดยใช้วิเคราะห์จากแผ่นวีดีทัศน์ของหนังสือทั้งสิ้น 50 เรื่องที่เข้าฉายใน โรงภาพยนตร์ไทยในช่วงปี 2524 – 2551 ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่ทำให้เกิดความน่าสะพรึงกลัวใน หนังสืออเมริกัน เกาหลี และไทยนั้นประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบหลักได้แก่ 1) ตัวละครผี 2) รหัส แบ่งเป็นรหัสทั่วไป และรหัสทางวัฒนธรรม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและเสียง ซึ่งตัวละครผี และรหัสนั้นมีความแตกต่างกันในหนังสือทั้ง 3 สัญชาติ แต่ความสัมพันธ์ของภาพและเสียงไม่มี ข้อจำกัดทางวัฒนธรรมมากนัก เนื่องจากภาพและเสียงจัดเป็นภาษาสากล

วรัทพร ศีร์จันทร์ (2511) ได้ศึกษาการเล่าเรื่อง *เดธไนต์* ในหนังสือการ์ตูน แอนิเมชัน ภาพยนตร์ และนวนิยายและการดัดแปลงเรื่องเล่า *เดธไนต์* จาก ตันฉบับหนังสือการ์ตูน แอนิเมชัน ภาพยนตร์ และนวนิยาย พบว่า การเล่าเรื่อง *เดธไนต์* ส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกันเกือบทุก ฉบับ ยกเว้นนวนิยายเล่มที่ 2 ที่แตกต่างอย่างชัดเจน กล่าวคือ โครงเรื่อง *เดธไนต์* ประกอบด้วยโครง เรื่องย่อย 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องคดีความ และการคลี่คลายคดี โดยแต่ละฉบับจะเน้นจากเล่าเรื่องที่ แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับตัวละครที่เด่นที่สุด ด้านแก่นเรื่องมีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกันออกไป ส่วน การดัดแปลงเนื้อหา พบว่ามีการดัดแปลงจากหนังสือการ์ตูนน้อยที่สุด เนื้อหาใกล้เคียงกับฉบับเดิม

มากที่สุด ด้านภาพยนตร์มีการดัดแปลงเนื้อหาส่วนใหญ่ออกไป และปรับแต่งเรื่องใหม่ขึ้นมาแทน ขณะที่นวนิยายทั้งสองเล่ม แต่งเนื้อหาใหม่ทั้งหมด

สิ่งที่ทำให้ “กระบวนการสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย” แตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมาคือ กระบวนการสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย จะเป็นการศึกษาค้นคว้าถึงลักษณะ รูปแบบ และโครงสร้างของเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนที่มีอยู่ ทั้งบท ตัวละคร บทสนทนาองค์ประกอบในด้านต่างๆ ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาทดลองสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ที่มีเอกลักษณ์ รูปแบบเฉพาะโดยการแสดงถึงอัตลักษณ์ความเป็นไทย อย่างที่ไม่มีใครเคยสร้างสรรค์งานในรูปแบบนี้มาก่อน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “กระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย” นั้นเป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative Research) ที่เน้นศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย และนำละครไปจัดแสดงให้กลุ่มผู้ชมได้ชมเพื่อศึกษาสุนทรียรสที่เกิดขึ้น

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

- 1.1 ละคร ภาพยนตร์ นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน
- 1.2 เอกสารข้อมูลทางประวัติศาสตร์ เช่น กฎหมายตราสามดวง, ราชกิจจานุเบกษา
- 1.3 แบบบันทึกกระบวนการทำงานการสร้างละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย
- 1.4 แบบสอบถามวัดทัศนคติและสุนทรียรสของผู้ชมการแสดง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ

- 2.1 เอกสารและบทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน
- 2.2 หนังสือเกี่ยวกับนิติวิทยาศาสตร์โบราณ
- 2.3 ตำราเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องการสร้างความสะดวกและระทึกขวัญ
- 2.4 ตำราการเขียนบทละครโทรทัศน์

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative Research) ซึ่งมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการหาข้อมูลและคิดวิเคราะห์

1.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับการเล่าเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน

ศึกษางานวิจัย, ตำรา, บทความ, ละคร และภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเล่าเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนทุกประเภท แต่ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาผลงานการสร้างสรรค์เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนอิงประวัติศาสตร์จากสื่อหนังสือและสื่อวีดิทัศน์เป็นพิเศษเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ในส่วนของการเขียนบทและการกำกับ “ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย”

โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องของเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน ทั้งในส่วนของเนื้อเรื่อง, การลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง, ลักษณะนิสัยของตัวละครนักสืบและผู้ต้องสงสัยรวมถึงเหตุจูงใจของผู้ร้ายที่ทำให้ก่อคดีขึ้น, บทสนทนาของตัวละคร, สถานที่เกิดเหตุอันเป็นฉากในเรื่องว่ามักเกิดขึ้นที่ไหน มีลักษณะเป็นอย่างไร, ตลอดจนโทนสีและแสงในเรื่องรวมถึงการวางมุมกล้องซึ่งเป็นตัวช่วยกำหนดทิศทางอารมณ์และความรู้สึกของผู้ชม

เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนอิงประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าได้แก่

Murdoch Mysteries ละครชุดสืบสวนสอบสวนของประเทศแคนาดา ซึ่งดัดแปลงมาจากเค้าโครงเรื่องของนวนิยายที่ประพันธ์โดย Maureen Jennings มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19 เมอร์ด็อกนักสืบซึ่งเป็นตัวละครเอกในเรื่องทำหน้าที่คลี่คลายปมปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่อง

Chosun Police ละครสืบสวนสอบสวนของประเทศเกาหลี ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ MBC มีเรื่องราวเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีในยุคปลายของสมัยโชซอน ซึ่งเน้นบริบททางสังคมศิลปะในยุคนั้นและการสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์มาช่วยเน้นให้ละครมีความน่าสนใจ

ตีเหรินเจ็ย นักสืบคู่บัลลังก์ นวนิยายสืบสวนสอบสวนที่นำ "ตีเหรินเจ็ย" บุคคลสำคัญในยุคปลายราชวงศ์ถัง สมัยพระนางบูเช็กเทียน หรือ หู่เจ้อเทียน มาสร้างเป็นตัวหลัก เนื้อเรื่องเน้นความตื่นเต้นของการสืบสวนในที่เกิดเหตุ ฉากต่อสู้ และความซับซ้อนของคดี แทรกด้วย

หลักคุณธรรมของการเป็นนักปกครองที่ดี ขุนนางที่ชื่อสัจย์ นวนิยายเล่มนี้เขียนโดย ฉียนเยียนชิว และแปลเป็นภาษาไทยโดย เรื่องซัย รักศรีอักษร จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์มติชน

ยอดตุลาการราชวงศ์ซ่ง นวนิยายเขียนขึ้นจากเค้าโครงเรื่องจริงในการสืบสวน สอบสวนและตัดสินคดีความของซ่งจื่อ ตูลาการแห่งราชวงศ์ซ่ง (ค.ศ.1186-1249) ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้เขียนตำราทางนิติเวชเล่มแรกของโลก นวนิยายเรื่องนี้แฝงด้วยแนวคิดในการสืบสวน และตัดสินคดีที่เป็นแบบแผนของจีนตั้งแต่โบราณ สอดแทรกต้นแบบของขุนนางที่ต่อสู้เพื่อผดุงความยุติธรรม บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎร ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับหลักคุณธรรม ประเพณี และชีวิตความเป็นอยู่ของชาวจีนในยุคหนึ่ง นวนิยายเล่มนี้เขียนโดยฉียนหลินเซิน แปลเป็นภาษาไทยโดย เรื่องซัย รักศรีอักษร จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์มติชน

1.2 ข้อมูลด้านนิติวิทยาศาสตร์

การศึกษาเอกสารข้อมูลนิติวิทยาศาสตร์เป็นสำคัญที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการสร้างงานละครแนวสืบสวนสอบสวน เพราะการที่จะเล่าเรื่องสืบสวนสอบสวนออกมาได้อย่างไม่ติดขัด ผู้สร้างสรรค์ละครแนวนี้ต้องได้ศึกษาหาข้อมูลที่เป็นข้อมูลเฉพาะด้านมาเป็นอย่างดี เช่น เรื่องลักษณะของศพจากการเสียชีวิตที่เกิดขึ้นในกรณีที่เกิดขึ้นต่างกัน, ลักษณะการกระจายตัวของเลือด, วิธีการชันสูตรศพ วิธีการหาหลักฐานในที่เกิดเหตุ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อตัวละครในเรื่องเป็นตัวละครที่ต้องสืบสวนสอบสวนหาความจริงโดยการนำหลักนิติวิทยาศาสตร์ ผู้เขียนบทและผู้กำกับตลอดจนทีมงานด้านอื่นๆ ต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนิติวิทยาศาสตร์เพื่อการเล่าเรื่องที่สมจริงอันจะมีผลให้ผู้ชมติดตามเรื่องอย่างคล้อยตามไม่รู้สึกรู้สึกรัดแย้งหรือไม่เชื่อถือตัวละคร

1.3 ข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ไทย

เมื่อเป็นเรื่องอิงประวัติศาสตร์ผู้วิจัยจึงต้องศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ในยุคที่ผู้วิจัยเลือกเป็นสถานที่เกิดเหตุในละครสืบสวนสอบสวนเรื่องนี้ นั่นคือ ยุคสมัยปลายรัชกาลที่ 4 สาเหตุที่มี Setting อยู่ในยุคนี้นี้เพราะว่าเป็นช่วงก่อนการปฏิวัติสยาม 2475 ระบบการสืบสวนสอบสวนยังเป็นแบบเก่า คือ มีการตัดสินคดีความด้วยพิธีพิสูจน์ดำเนินาลูญไฟ พรหมมณเฑาะว์เป็นผู้พิพากษาในศาล เช่นเดียวกันกับกรุงศรีอยุธยา แต่ในขณะเดียวกันสภาพทางสังคม ศิลปวัฒนธรรมก็มีการเปลี่ยนแปลงผ่านรับเอาความคิดทางตะวันตกเข้ามา กล่าวคือ เป็นช่วงที่แนวคิดแบบเก่าและแบบใหม่เข้ามาปะทะกันอย่างเต็มที่ อีกทั้งความคิดความเชื่อของผู้คนในยุคนั้นที่มีต่อตะวันตกก็เป็นไปอย่าง

หลากหลาย ทั้งรู้สึกต่อต้านกลัวว่าสยามจะต้องตกเป็นเมืองขึ้นของตะวันตกเหมือนกับประเทศแถบเอเชียประเทศอื่นๆ แต่อีกด้านหนึ่งก็ตื่นตาตื่นใจในความรู้ วิวัฒนาการใหม่ๆ ที่เข้ามา

การศึกษารายละเอียดของประวัติศาสตร์ในช่วงนี้จะช่วยให้ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยเรื่องนี้มีความสมจริงและน่าเชื่อถืออันเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญมากในเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน

2. ชั้นเตรียมการแสดง (Pre – Production)

2.1 เขียนบทละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าตำรา บทความ ละคร และภาพยนตร์แนวสืบสวนสอบสวนมาสร้างสรรค์ ตัวละครนักสืบ, ผู้ต้องสงสัย และผู้ร้าย ในด้านของลักษณะนิสัย ตลอดจนถึงความคิดของตัวละคร ความสัมพันธ์ที่ตัวละครมีต่อกันซึ่งจะสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจจากการแสดงและคำพูดที่ส่งผ่านออกไป จากนั้นจึงคิดเนื้อเรื่อง และเรียงลำดับเรื่องให้ซับซ้อนไม่ให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่ายเกินไป

โดยมีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการฆาตกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงยุคปลายรัชสมัยรัชกาลที่ 4 เมื่อเจ้ากรมอาทมาตเจ้ากรมหน่วยสืบราชการลับถูกฆาตกรรมปริศนาภายในบ้านของตนเอง หลวงเพชรฉลูเทพเจ้ากรมมหาไทยตำรวจภูบาลซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบคดีในขณะนั้นจึงต้องสืบสวนหาผู้กระทำผิดว่าใครคือคนร้ายที่แท้จริง แต่ยิ่งสืบสวนหาความจริงลึกลงไปมากเท่าไร ก็กลับพบปมปัญหาและเงื่อนงำเพิ่มขึ้นมากเท่านั้น

2.2 คัดเลือกนักแสดง

การคัดเลือกนักแสดงเป็นอีกหนึ่งขั้นตอนที่สำคัญ เพราะนักแสดงเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครที่อยู่ในหน้ากระดาษให้ปรากฏมีเลือดเนื้อขึ้นมา นักแสดงที่จะมารับบทบาทที่วางไว้นั้นนอกจากจะมีคาแรกเตอร์ภายนอกตรงตามที่บทระบุไว้แล้วยังต้องมีความสามารถในการแสดงที่จะทำให้ผู้ชมเชื่อว่าตนคือตัวละครตัวนั้นๆ จริงๆ อีกด้วย ซึ่งจะทำให้ละครออกมาสมจริงและน่าเชื่อถือ

2.3 ฉากและเครื่องแต่งกาย

ฉากและเครื่องแต่งกายมีความสำคัญมากต่อละคร เพราะฉากและเครื่องแต่งกายจะแสดงให้เห็นถึงกาลเวลา ยุค สมัย และสถานที่

ในละครโดยเฉพาะละครอิงประวัติศาสตร์ที่มีรายละเอียดและความพิถีพิถันมากกว่าละครยุคปัจจุบันที่ทั้งผู้สร้างสรรค์และผู้ชมคุ้นเคยและรู้จักเป็นอย่างดี ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยนี้เป็นละครอิงประวัติศาสตร์ ทำให้ผู้วิจัยต้องค้นคว้าข้อมูลด้านเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายรวมถึงรายละเอียดเรื่องทรงผมของคนสมัยรัชกาลที่ 4 ตอนปลายซึ่งเป็นช่วงเวลาที่กำลังเปลี่ยนผ่านวัฒนธรรม เป็นช่วงเวลาที่ไทยกำลังรับวัฒนธรรมของตะวันตกเข้ามา ผู้วิจัยได้ค้นหาข้อมูลนี้จากภาพจดหมายเหตุที่ชาวต่างชาติในยุคนั้นได้ถ่ายไว้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการถ่ายทำละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย ส่วนฉากเมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยต้องหาสถานที่ที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงในยุคนั้นให้ได้มากที่สุดเพื่อที่จะได้ใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำเพื่อเพิ่มความสมจริงของละคร

2.4 เขียนบทสำหรับถ่ายทำ (Shooting Script) และแยกย่อยบท (Script Breakdown)

บทภาพยนตร์แบบถ่ายทำนี่จะเป็นบทที่กำหนดรายละเอียดของมุกกล้อง, ขนาดภาพ รายละเอียดของฉาก และทิศทางการเคลื่อนกล้องเอาไว้ในแต่ละ Shot รวมทั้งลักษณะการเชื่อมต่อ Shot ต่างๆ เข้าด้วยกัน ส่วนการแยกบทย่อยเป็นการกำหนดรายละเอียดของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในบทอันประกอบไปด้วย นักแสดง ของประกอบฉาก อุปกรณ์เครื่องมือที่ต้องเตรียมพร้อมในฉากนั้นๆ กำหนดสถานที่ถ่ายทำให้ตรงตามบท ลงรายละเอียดว่าแต่ละฉากต้องใช้งบประมาณเท่าไร ระบุว่าแต่ละฉากใช้เวลาถ่ายทำเท่าไร การถ่ายทำในแต่ละวันควรจะใช้ฉากไหนต่อจากไหนเพื่อได้การถ่ายทำที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดและประหยัดค่าใช้จ่ายมากที่สุด

3. ขั้นตอนการถ่ายทำ (Production)

เมื่อขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ ทั้งบทละคร นักแสดง สถานที่ถ่ายทำ และทีมงานทุกฝ่ายทั้งผู้กำกับ นักแสดง ฝ่ายแสง ฝ่ายฉากสถานที่ ตากล้องเตรียมพร้อมทั้งหมด ก็จะเป็นขั้นตอนของการถ่ายทำ ทีมสร้างสรรค์สามารถลงมือถ่ายทำตาม Shooting Script ที่วางไว้

ในตอนถ่ายทำเป็นขั้นตอนที่ผู้กำกับจะต้องสื่อสารทำความเข้าใจกับนักแสดงอย่างละเอียดเพื่อให้นักแสดงสามารถแสดงออกมาให้ได้ในแนวทางที่ผู้กำกับต้องการ โดยเฉพาะเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนอิงประวัติศาสตร์ นอกจากนักแสดงจะต้องทำความเข้าใจบทบาทลักษณะ

นิสัยของตัวละครที่ตนเองได้รับ เข้าใจหลักการสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์แล้ว ยังต้องเข้าใจความนึกคิดของผู้คนในยุคประวัติศาสตร์ เพื่อที่จะได้เกิดการแสดงที่สมบทบาทมากที่สุด

4. ขั้นหลังการถ่ายทำ (Post – Production)

หลังจากถ่ายทำเรียบร้อยแล้วเป็นช่วงเวลาของการตัดต่อลำดับภาพ คือนำภาพที่ถ่ายทำไปทั้งหมดมาเรียงลำดับ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญไม่แพ้ขั้นตอนอื่นๆ เลย เพราะความสัมพันธ์ของภาพที่จะปรากฏแก่สายตาผู้ชมนั้น ส่งผลต่ออารมณ์ของผู้ชมโดยตรง เมื่อเสร็จจากขั้นตอนนี้ กระบวนการถ่ายทำละครก็จะถือว่าเสร็จสิ้นโดยสมบูรณ์แล้ว

5. ขั้นตอนหลังกระบวนการผลิต

- จัดฉายละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย
- สอบถามทัศนคติและวัตถุประสงค์ผู้ชมต่อผลงานสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยโดยการออกแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อประเมินผล
- เมื่อนำผลงานละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ที่สร้างสรรค์จัดฉายเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยต้องทำการประชุมสรุปงาน รวมถึงนำผลที่ได้รับจากการวิจารณ์ของผู้ชมมาเป็นกรณีศึกษาที่วัดความสำเร็จและนำไปแก้ไขในครั้งต่อไป
- วิเคราะห์สรุปข้อมูลและผลรับที่ได้รับจากการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวน ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทั้งหมด

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1. สมุดบันทึกกระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย รวมทั้งเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการบันทึก ได้แก่ กล้องถ่ายวิดีโอ กล้องถ่ายรูป แผ่นดีวีดี SD CARD

2. แบบสอบถาม เพื่อสอบถามทัศนคติและวัตถุประสงค์ของผู้ชมที่มีต่อผลงานการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่วนของกระบวนการสร้างสรรค์

- บันทึกกระบวนการสร้างสรรค์ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการบันทึก ได้แก่ กล้องถ่ายวิดีโอ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป
- จัดทำบันทึกการทำงานของผู้กำกับ (Prompt Book)
- สรุปเนื้อหาการทำงานและกระบวนการสร้างสรรค์งานทั้งหมด

2. เก็บข้อมูลแบบสอบถามหลังการแสดง

วิเคราะห์และสรุปผลรวมที่ได้รับเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจในการรับชมละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้ชมทั่วไปทางอินเทอร์เน็ต 51 คน กลุ่มผู้ชมทั่วไปจากการจัดฉาย 142 คน และกลุ่ม Focus Group จากรอบทดลองฉาย 2 รอบ รวม 20 คน และการอภิปรายกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ (Informal) จากกลุ่มผู้ชื่นชอบละครแนวสืบสวนสอบสวน 5 คน โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบตามสัดส่วนการประมาณค่า ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

จากนั้นทำการรวมคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม แล้วนำคะแนนมาแปลผล โดยมีการแบ่งช่วงการแปลผลตามหลักของการแบ่งอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงของการแปลผล} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{ระดับที่ต้องการแปลผล}} \\
 &= \frac{5-1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงใช้เกณฑ์การประเมินผล ได้แก่

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.0	หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง ความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง ความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด

การนำเสนอผลการวิจัย

1. ละครโทรทัศน์แนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย ผลิตเป็นวีดีโอเพื่อจัดฉายให้ผู้ชมรับชมโดยตรงและรับชมทางอินเทอร์เน็ต

2. กระบวนการสร้างสรรค์ละครเวทีแนวสืบสวนสอบสวน ใช้วิธีการนำเสนอด้วยการพรรณนาเชิงคุณภาพ โดยการถอดองค์ความรู้จากกระบวนการสะท้อนจากตัวผู้วิจัย (Self Reflexion) ในการทำงานในบทบาทต่างๆในกระบวนการสร้างสรรค์ คือ ผู้เขียนบท ผู้กำกับ ผู้ตัดต่อ ผู้บริหารการจัดการกองถ่าย

3. แบบวัดสุนทรียรส ทัศนคติ สถิติ และคำตอบเชิงลึกของผู้ชม ที่มีต่อผลงานการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง 'กระบวนการสร้างสรรค์ละครสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย' เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative Research) ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง 'สืบสยาม' เพื่อเรียนรู้และสร้างสรรค์ละครสืบสวนสอบสวนแนวนิติวิทยาศาสตร์ไทย เมื่อสร้างสรรค์ผลงานเสร็จได้มีการนำไปจัดแสดงให้ผู้ชมรับชม ณ หอศิลป์กรุงเทพ อาคารสาขาเยาวราช เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมต่อภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง 'สืบสยาม' ที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น โดยผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการถ่ายทำ (Preproduction) ซึ่งกล่าวถึงการสร้างสรรค์บทละคร การคิดวางรูปแบบและแนวทางของเรื่อง การหาสถานที่ถ่ายทำ การเตรียมเครื่องแต่งกาย ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของการถ่ายทำในด้านต่างๆ
2. ขั้นตอนการถ่ายทำ (Production) กล่าวถึงการทำงานระหว่างถ่ายทำ แผนการทำงานที่วางไว้ สิ่งที่เกิดขึ้นจริง ปัญหาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
3. ขั้นตอนหลังถ่ายทำ (Postproduction) กล่าวถึงการตัดต่อ การลำดับภาพ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระบวนการถ่ายทำ
4. ขั้นตอนหลังกระบวนการผลิต กล่าวถึง การจัดฉาย และผลตอบรับด้านสุนทรียรส และทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อละคร

1. ขั้นตอนเตรียมการถ่ายทำ (Preproduction)

ในส่วนของขั้นตอนเตรียมการถ่ายทำ (Preproduction) ผู้วิจัยจะอธิบายถึงการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ สำหรับการถ่ายทำ โดยจะอธิบายแยกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1.1 การสร้างสรรค์บทละคร

1.1.1 การกำหนดสถานที่และเวลาในเรื่อง

1.1.2 การสร้างตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวน

1.1.3 โครงสร้างและองค์ประกอบของเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน

1.1.4 การวางโครงเรื่อง

1.1.5 การพัฒนาบทละคร

1.2 การคัดเลือกนักแสดง

1.3 เครื่องแต่งกาย

1.4 สถานที่ถ่ายทำ

1.5 การจัดทำตารางการถ่ายทำและการแยกบทย่อยสำหรับถ่ายทำ

1.1 การสร้างสรรค์บทละคร

แนวคิดหลักที่ผู้วิจัยคำนึงถึงในการสร้างสรรค์ 'ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย' คือ การสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนซึ่งมีเอกลักษณ์และกลิ่นอายความเป็นไทย โดยให้หลักนิติวิทยาศาสตร์และตรรกศาสตร์ ในการสืบสวนสอบสวนคดี พิสูจน์หาความจริงและคลี่คลายปมปริศนาที่เกิดขึ้นในเรื่องโดยไม่มีเรื่องราวของภูตผีปีศาจ สิ่งเร้นลับต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการสร้างความแตกต่างให้กับละครแนวสืบสวนสอบสวนของไทยที่เคยมีมา

ในการสร้างสรรค์บทละครสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยนั้น สิ่งแรกที่ผู้วิจัยลงมือทำคือทบทวนความหมายของเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนซึ่งมีคำนิยามต่างกันออกไปอย่างมากหลายแนวทาง แต่ในความแตกต่างนั้นก็มีจุดร่วมที่เชื่อมโยงกันคือเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการสืบสวนคดีหรือปมปริศนาต่างๆ ที่ต้องมีการพิสูจน์ อาจเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมหรือไม่ก็ได้ ปมปัญหาหรือความลับที่เกิดขึ้นนั้นจะสามารถคลี่คลายได้โดยใช้หลักฐานมาพิสูจน์ และจากการศึกษางานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ

สร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนในรูปแบบสื่อต่างๆ ทั้งละคร ภาพยนตร์ และนวนิยาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในกระบวนการสร้างสรรค์

ผู้วิจัยพบว่าเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนนอกจากจะมีการสืบสวนเป็นจุดเด่นของเรื่องแล้ว ยังสามารถมีรสหรือแนวเรื่องอื่นแทรกเข้ามาเป็นส่วนที่ทำให้ผู้ชมได้ชิมรสชาติใหม่ๆ เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนบางเรื่องเน้นไปที่ความตื่นเต้น จากฉากต่อสู้ แอคชั่น บางเรื่องก็เน้นไปที่ความตลก สนุกสนาน บางเรื่องเน้นไปที่ความเศร้าและชีวิตของฆาตกร ในส่วนนี้เองที่เราสามารถสร้างสรรค์ละครเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะตัวเข้าไปได้

ความตั้งใจของผู้วิจัยในการคิดโครงสร้างบทละครคือ อยากรับสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยนี้ให้เป็นภาพยนตร์โทรทัศน์ที่จบลงได้ในเวลา 1 ตอน แต่ยังสามารถนำโครงสร้างของเนื้อเรื่องและตัวละครต่อยอดไปสร้างสรรค์เป็นละครชุดได้ต่อไปในอนาคต

1.1.1 การกำหนดสถานที่และเวลาในเรื่อง (Setting)

ผู้วิจัยคิดว่าในเรื่องสืบสวนสอบสวนสถานที่และช่วงเวลาเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลต่อการคิดตัวละคร โครงเรื่อง ตลอดจนรายละเอียดทั้งหมดที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการเล่นเรื่อง ดังนั้นคำถามแรกที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มสร้างละครบทละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยนั้นก็คือ เรื่องราวของการฆาตกรรมและสืบสวนสอบสวนควรจะเกิดขึ้นที่ไหนและช่วงเวลาใด

จากการค้นหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ถึงเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ ผู้วิจัยพบว่า ช่วงเวลาที่น่าสนใจที่สุด คือ ช่วงปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนผ่านทางวัฒนธรรม การล่าอาณานิคมของประเทศมหาอำนาจก็ส่งผลกระทบต่อการบริหารปกครองประเทศและกระทบการดำเนินชีวิตของประชาชนโดยตรง ความคิดแบบตะวันตกเริ่มเข้ามามีบทบาทในสยามประเทศอย่างเต็มที่ อารยธรรมและวิวัฒนาการแบบตะวันตกหลั่งไหลเข้ามาผ่านช่องทางการค้าและศาสนา แต่ในขณะที่ความแปลกใหม่หลั่งไหลเข้ามาอยู่นั้น ความคิดความเชื่อแบบเก่าก็ยังยืนอยู่อย่างแข็งแกร่ง ทั้งในเรื่องระบบการศาล การตัดสินคดีความ โดยเฉพาะการตรวจสอบความผิดของผู้ต้องสงสัยนั้น ยังดำเนินไปด้วยความคิดความเชื่อแบบเก่า กล่าวคือ เมื่อมีผู้ใดถูกจับมาเป็นผู้กระทำความผิด ก็ใช้พิธีพิสูจน์หาความจริงด้วยพิธีพิสูจน์ลุยเพลิงและดำเนินน้ำลุยไฟซึ่งเป็นพิธีที่ให้ผู้ต้องหากล่าวคำสาบานเหมือนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน หรือไม่อย่างนั้น

ก็ใช้หลักจารีตนครบาล ซึ่งเป็นกรไต่สวนจำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญาแผ่นดินให้รับสารภาพด้วยการกระทำทารุณกรรม ทรมานร่างกายให้เกิดความทุกข์ทรมานเช่น ตอกเหล็ก บีบขมับ ขึ้นขาหยั่ง เป็นต้น รูปแบบการไต่สวนคดีในลักษณะนี้มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยาและสืบต่อมาจนถึงช่วงต้นรัตนโกสินทร์ ก่อนที่จะยกเลิกเด็ดขาดในปี พ.ศ. 2451 รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5

เมื่อศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ลึกลงไปเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ในยุคอยุธยาจนถึงต้นกรุงรัตนโกสินทร์นั้นมีบันทึกไว้น้อยมาก มีเพียงรายละเอียดที่บอกถึงตำแหน่งนาพลเรือนและศักดินาของแต่ละบุคคลเท่านั้น โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับกรมตำรวจนั้นมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน ความเป็นไปที่ระบุไว้อย่างเด่นชัดนั้นมีเพียงแค่ช่วง พ.ศ. 2403 ลงมา คือมีการบันทึกเป็นหลักฐานไว้ตั้งแต่มีการปฏิรูประบบกรมตำรวจขึ้น มีผู้บัญชาการตำรวจคนแรกเป็นชาวต่างชาติ มีการตั้งกองโปลิศขึ้นมาโดยใช้ชาวต่างประเทศเข้ามาทำหน้าที่แทนข้าหลวงกองจับ ซึ่งก่อนหน้านั้นมีจำนวนไม่พอที่จะรับมือและจัดการกับผู้ร้ายได้

ความคลุมเครือไม่ชัดเจนในช่วงเวลาก่อน พ.ศ. 2403 นั้นน่าสนใจเป็นอย่างมาก เพราะเราสามารถแต่งเติมเรื่องราวโดยอาศัยช่องว่างและความพว้าเลือนทางประวัติศาสตร์ได้ โดยไม่ไปเบียดเบียนความจริงทางประวัติศาสตร์ หรือความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ที่อาจจะมีความงุ่มง่ามที่ผู้ชมรับรู้ว่าเป็นจริงเป็นอย่างไร อีกทั้งช่วงเวลาก่อนหน้านั้นยังมีบรรยากาศความเป็นไทยเต็มเปี่ยมและเด่นชัด ในขณะที่ช่วงเวลาหลัง พ.ศ. 2403 ลงมานั้นถึงแม้จะยังอยู่ในสมัยปลายรัชกาลที่ 4 หากแต่กลิ่นอายและบรรยากาศความเป็นความตะวันตกเริ่มเข้ามามากและเด่นชัดจนเกินไป

ด้วยข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกช่วงเวลาปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 เป็นวัตถุหลักที่ใช้ในการคิดสร้างสรรค์บทละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยในลำดับต่อไป

1.1.2 การสร้างตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวน

จากการศึกษาเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนจากสื่อในรูปแบบต่างๆ ทั้งละครชุด ภาพยนตร์ และนวนิยาย ผู้วิจัยพบว่า เรื่องแนวนี้ตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนมักจะมีลักษณะ Character และ Pattern ที่ชัดเจน อีกทั้งยังเป็นจุดเริ่มต้นของการคลี่คลายคดีต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเรื่อง สามารถกล่าวได้ว่าตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนเป็นแกนกลางของเรื่องราวต่างๆ และในอีกทางหนึ่งการรับรู้ของตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนยังมีความหมายเทียบเคียงได้กับการรับรู้ของผู้ชม เมื่อตัวละครได้เบาะแสของคดีและนำมาขบคิดเพื่อคลี่คลายปมปริศนา ผู้ชมก็จะสามารถรับรู้เรื่องราวและร่วมคลี่คลายคดีไปพร้อมๆ กัน

ดังนั้นหลังจากที่ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงเวลาอันจะเป็นวัตถุดิบสำคัญต่อการคิดสร้างสรรค์ได้แล้วนั้น ลำดับต่อมาที่มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่องก็คือ ‘ตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวน’

ตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนมักจะมีค้อนู่นักสืบหรือมีทีมฝ่ายสืบสวนสอบสวนที่คอยช่วยเหลือและเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่จะสามารถคลี่คลายคดีปมปริศนาที่เกิดขึ้นในเรื่องได้ ความสำคัญและบทบาทของตัวละครแต่ละตัวจะมีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกันไปตามที่ผู้สร้างสรรค์ได้วางเอาไว้

ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบและลักษณะของตัวละครสืบสวนสอบสวนจากละครชุดเรื่อง CSI: Crime Scene Investigation, CSI: Miami และ CSI: New York ซึ่งถือว่าเป็นละครชุดต้นแบบของละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์

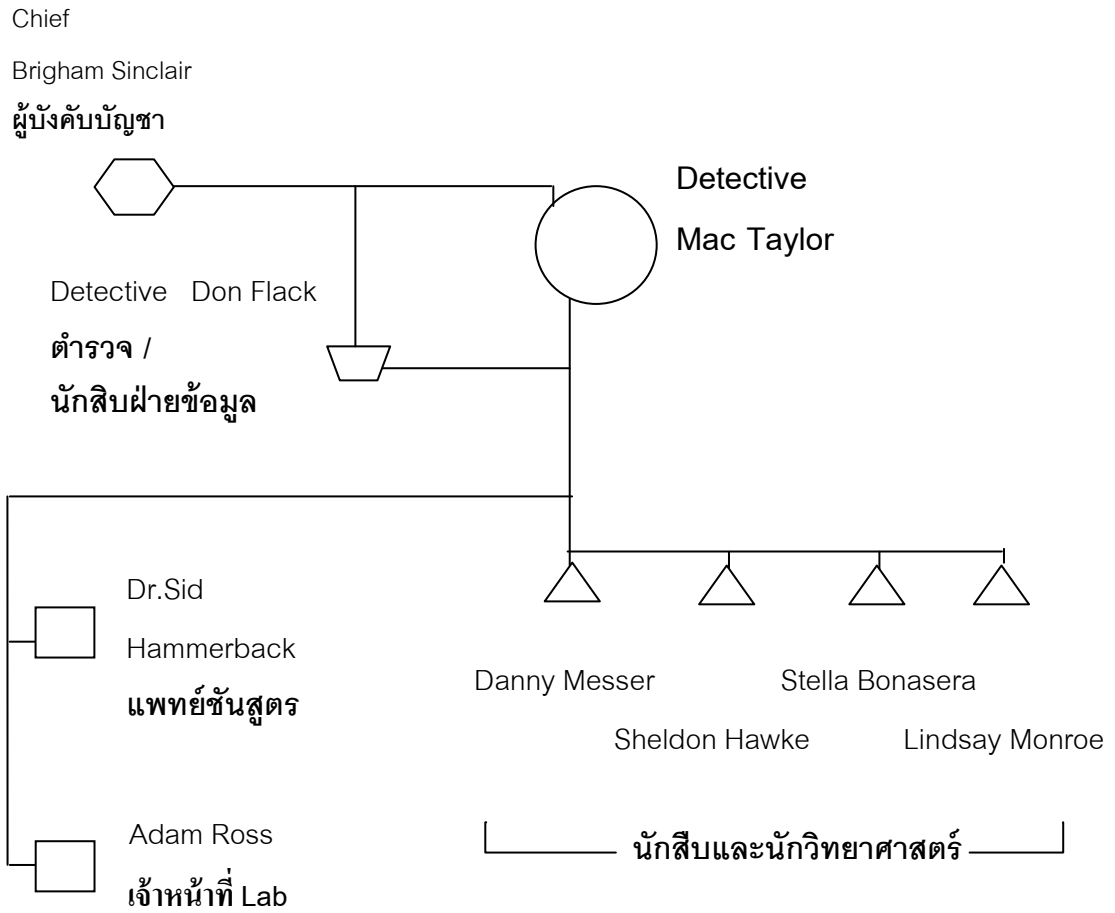
CSI ทั้งสามเรื่องถึงแม้ว่าจะมีตัวละครที่มีลักษณะนิสัยแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่ท่ามีการวางรูปแบบของตัวละครเหมือนกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะขออธิบายการวางตัวละครจากเรื่อง CSI: New York เพียงเรื่องเดียว

ตัวละครเอกฝ่ายสืบสวนสอบสวน Mac Taylor ซึ่งเป็นหัวหน้าหน่วย ของ CSI เมืองนิวยอร์กทำหน้าที่เป็นแกนหลักของตัวละครทั้งหมด ส่วนตัวละครนักสืบคนอื่นๆ ในทีมนั้นก็มีความสามารถเฉพาะด้านและความชำนาญในแบบของตน มีจุดเด่นในบุคลิกแตกต่างกันไป การทำงานจะเป็นไปในรูปแบบที่แบ่งหน้าที่กันและนำข้อมูลของแต่ละคนที่ได้มาประมวลผล และหาแนวทางที่อาจเป็นไปได้ทั้งหมดของคดี ตัวละครนักสืบที่เป็นนักนิติวิทยาศาสตร์ Danny Messer, Stella Bonasera, Sheldon Hawke, Lindsay Monroe ก็จะได้ออกไปสถานที่ที่เกิดเหตุ นำหลักฐานกลับมาวิเคราะห์ โดยจะมีตัวละครตำรวจที่เป็นนักสืบฝ่ายข้อมูล Don Flack ซึ่งอยู่อีก

หน่วยงานหนึ่งแต่ทำงานประสานกันบอกให้รู้ถึงข้อมูลเบื้องต้นของเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย และทำหน้าทีออกไปจับกุมตัวผู้ร้ายหรือผู้ต้องสงสัยมาสอบปากคำ โดยบางครั้งหน้าที่ของตัวละครก็ทับซ้อนกันแต่เป็นไปในลักษณะช่วยเหลือกันเพื่อให้การสอบสวนดำเนินไปได้ด้วยดี โดยมีแหล่งข้อมูลจากการชั้นสูงตรพลิกศพจาก Dr.Sid Hammerback และ ข้อมูลที่ต้องตรวจสอบผลทาง Lab หรือข้อมูลที่ใช้ความชำนาญทางด้านอิเล็กทรอนิกส์จาก Adam Ross ซึ่งตัวละครเหล่านี้มักจะเป็นพื้นฐานของละครสืบสวนสอบสวน ทีมสืบสวนสอบสวนนี้เป็นหน่วยงานหนึ่งซึ่งขึ้นกับกรมตำรวจนิวยอร์กและมีผู้บังคับบัญชาคอยควบคุมดูแลอีกทีหนึ่ง ซึ่งตัวละครผู้บังคับบัญชานี้จะมีบทบาทบ้างในบางตอน หากแต่ถ้ามีความสำคัญมากในโครงสร้างของตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวน เพราะตลอดเวลาด้วยหน้าที่และตำแหน่งของตัวละครมักจะมีเหตุผลในการทำงานมาเพิ่มเงื่อนไขทำให้พระเอกและตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนทำงานได้ลำบากขึ้น

ในแต่ละตอนมักจะมีตัวละครในทีมสืบสวนสอบสวนหนึ่งตัวซึ่งมีบทบาทเด่นกว่าตัวละครอื่นๆ หรืออาจจะมีเบื้องหลังของชีวิตตัวละครที่เชื่อมโยงกับคดีที่เกิดขึ้นในตอนนั้นๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ชมได้รู้จักตัวละครมากขึ้นไปอีก ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครนั้นก็สืบก็มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งเจ้านาย – ลูกน้อง, เพื่อนสนิท, คนรัก, และคู่กัด ซึ่งความสัมพันธ์จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งละครชุดจบลงและทำหน้าที่เป็นสิ่งที่ดึงดูดให้ผู้ชมติดตามในปีต่อๆ ไปอีกด้วย โดยสามารถนำรูปแบบโครงสร้างของตัวละครสร้างเป็นตารางขึ้นมาได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 รูปแบบโครงสร้างตัวละครจากละครชุดเรื่อง CSI : NY

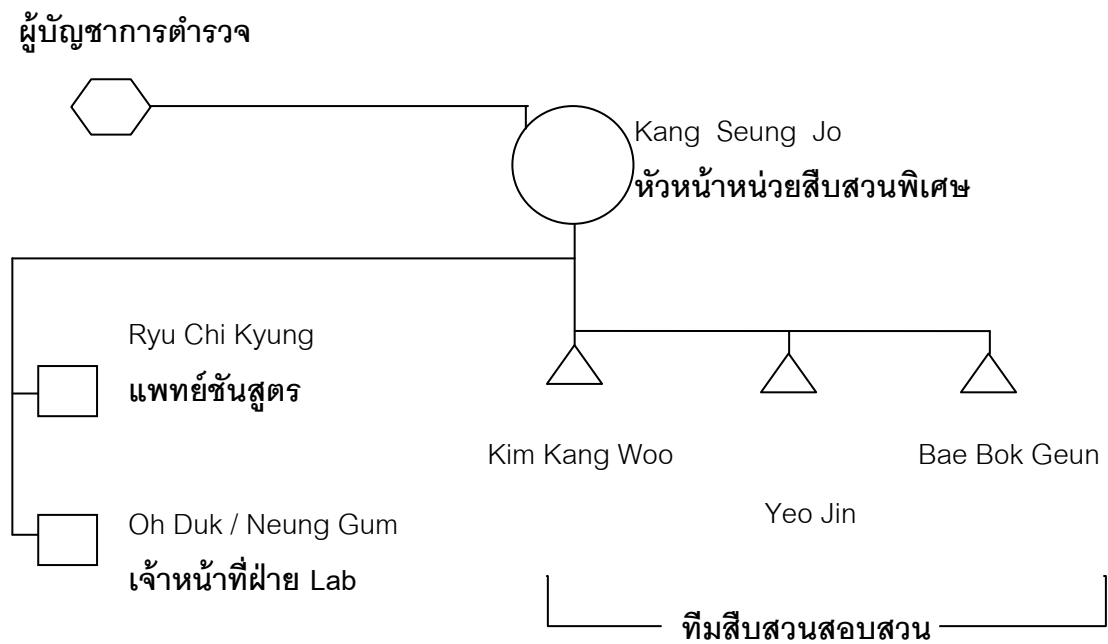

ภาพที่1 ภาพจากละครชุด CSI : NY

นอกจากโครงสร้างลักษณะและรูปแบบของตัวละครสืบสวนสอบสวนทางฝั่งตะวันตกแล้วผู้วิจัยยังได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนของประเทศทางเอเชีย พบว่า Choson police ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ย้อนยุคอิงประวัติศาสตร์ของประเทศเกาหลีนั้นก็มีโครงสร้างในการวางตัวละครใกล้เคียงกันกับละครชุด CSI เพียงแต่ไม่มีตำรวจหรือบุคคลจากอีกหน่วยงานหนึ่งมาทำงานร่วมกัน เหมือนกับละครเรื่อง CSI แต่นอกจากนั้น ก็มีแพทย์ชันสูตรศพ และเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญทางการเปรียบเทียบข้อมูลซึ่งเปรียบเทียบได้กับเจ้าหน้าที่ Lab ของ CSI ซึ่งสามารถเขียนออกมาเป็นโครงสร้างได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 รูปแบบโครงสร้างตัวละครจากละครเรื่อง Choson Police ภาค 1

ภาพที่ 2 ภาพจากละครแนวย้อนยุคสืบสวนสอบสวนประเทศเกาหลี 'Choson Police ภาค 1'

จากรูปแบบโครงสร้างของละครทั้งสองเรื่องข้างต้นจะเห็นได้ว่าในตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนมักจะมีตัวละครตัวหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งที่ไม่ได้มีบทบาทมากนักในเรื่อง แต่เป็นตัวละครที่สำคัญในการทำให้ผู้ชมได้เห็นความคิดและอุดมการณ์ของตัวละครเอกชัดเจนขึ้น โดยส่วนมากตัวละคร $\square$ มักจะมีอำนาจเหนือตัวละครเอก อาจจะเป็นผู้บังคับบัญชาที่มียศสูงกว่า หรือมีอิทธิพลจากใครคนหนึ่งทำให้มีอำนาจมากกว่า อยู่ในหน่วยงานเดียวกัน เหมือนยืนอยู่ข้างเดียวกัน หากแต่มีอุดมการณ์หรือวิธีการที่จะไปสู่เป้าหมายคนละอย่างกันกับตัวละครเอก และด้วย Conflict ที่เกิดมาจากตัวละครตัวนี้อาจส่งผลให้ตัวละครเอกทำงานยากยิ่งขึ้น หรือสร้างภาวะความลำบากใจให้กับตัวละครมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการตัดสินใจแก่ตัวละคร

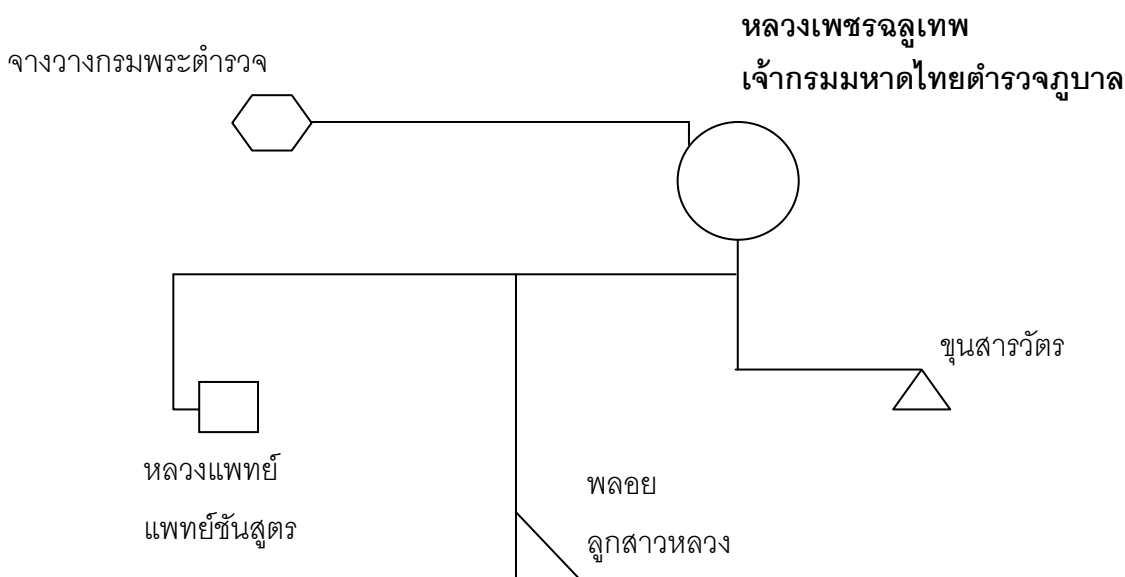
ในตำแหน่งของ $\triangle$ คือกลุ่มของทีมสืบสวนสอบสวนหรือคู่หูนักสืบ กล่าวคือผู้ที่ช่วยตัวละครเอกสืบหาความจริงและมีส่วนร่วมในกระบวนการสืบสวนสอบสวนอาจจะมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้

นอกจากนี้ยังมีเหล่าตัวละครที่เป็นเหมือนคลังข้อมูลที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะทางเป็นพิเศษเช่นฝ่ายชั้นสูง ฝ่ายตรวจสอบหลักฐาน หน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของตัวละครเหล่านี้คือลดภาระให้กับตัวละครเอกและทำให้ตัวละครดูน่าเชื่อถือสมจริง เพราะเมื่อผู้ชมดูจะรู้สึกได้ว่าตัวละครเอกนั้นไม่ได้เก่งเกินไปจนสามารถคิดหาคำตอบเองได้ทุกอย่าง และอีกหน้าที่หนึ่งก็คือทำหน้าที่เพิ่มสีสันในเรื่องให้เพิ่มมากขึ้นตามแต่ Character ตัวละคร

หนึ่งในกลุ่มตัวละครเหล่านี้มักจะมีตัวละครผู้หญิงเข้ามาร่วมในกระบวนการสืบสวนสอบสวนด้วยเสมอ และมักจะได้รับบทเป็นตัวละครอีกตัวหนึ่งที่มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง สามารถหาทางคลี่คลายเงื่อนสำคัญในคดีได้ คือเป็นการแสดงให้เห็นว่ามี การให้ความสำคัญทั้งหญิงและชายไม่แตกต่างกัน

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้นว่าช่วงเวลาที่ได้กำหนดขึ้นเป็น Setting ในบทละครนั้นจะเป็นวัตถุดิบหลักในการคิดสร้างสรรค์งานในส่วนต่อไป ในการสร้างตัวละครผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์สมัยนั้นเพื่อเพิ่มความสมจริงและน่าเชื่อถือให้แก่ตัวละคร แต่ในการคิดสร้างสรรค์ตัวละครนั้น เงื่อนไขที่กำหนดในการคิดสร้างสรรค์คือ ทำอย่างไรให้องค์ประกอบของตัวละครมีครบถ้วน แต่ใช้ผู้แสดงให้น้อยลงที่สุด เพื่อเป็นการลดปัจจัยทางด้านเงินทุนและค่าใช้จ่าย ผู้วิจัยจึงได้สร้างให้ทีมสืบสวนสอบสวนนั้นเหลือเพียงแค่คู่นักสืบเพียงคนเดียว และตัดเจ้าหน้าที่ฝ่าย Lab ออกไป โดยให้ตัวละครนักสืบและคู่นักสืบทำทุกอย่างด้วยตัวเอง ผู้วิจัยจึงได้สร้างตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนขึ้นมาโดยอธิบายเป็นแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิภาพที่3 รูปแบบตัวละครที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่

1. ตัวละครเอกฝ่ายสืบสวนสอบสวน: หลวงเพชรฉลูเทพ เจ้ากรมมหาดไทย ตำรวจภูบาล

ชื่อของหลวงเพชรฉลูเทพฯ เป็นชื่อตำแหน่งที่มีอยู่จริงในประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าด้วยคำนี้ถึงความสมจริงและความรู้สึกของผู้ชมเป็นหลัก เพราะตำแหน่งคุณหลวงเพชรฉลูเทพนั้นดูจากศักดิ์นาแล้วสามารถตัดสินใจและมีอำนาจที่จะสั่งการได้ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังมีผู้ดัดบัญชาที่ยศสูงกว่าอยู่อีกลำดับชั้นหนึ่ง อายุของตัวละครก็ไม่มากเกินไป เพราะในสมัยก่อนนั้นรับราชการกันตั้งแต่อายุน้อย

แต่เดิมในความต้องการของผู้วิจัยนั้น อยากออกแบบให้คุณหลวงมี Character ของผู้คงแก่เรียน ไม่เก่งในเชิงต่อสู้ แต่บุคลิกเช่นนั้นขัดกับภาพลักษณ์ของชายไทยสมัยก่อน กล่าวคือชายไทยทุกคนต้องถูกฝึกให้เรียนรู้ด้านการต่อสู้ และยังรับราชการด้วยแล้วการฝึกเรื่องการรบเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะเมื่อบ้านเมืองถึงคราวคับขันอยู่ในภาวะศึกสงคราม ทุกคนต้องออกไปต่อสู้เพื่อบ้านเมือง

ในสมัยก่อนการเข้าเลือกรับราชการ รับใช้เบื้องพระยุคลบาทนั้นต้องเป็นผู้ที่เติบโตมาในชาติตระกูลที่ดี ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงได้ปรับลักษณะบุคลิกตัวละครคุณหลวงให้มีบุคลิกที่พันพทางด้านชาติตระกูลที่ดี มีเชื้อสายของผู้มียศศักดิ์ และเมื่อบวกกับความสามารถรอบรู้ที่มีรอบด้าน

แล้ว ทำให้ได้รับตำแหน่งหลวงเพชรฉลูเทพ เจ้ากรมมหาดไทยตั้งแต่อายุยังน้อย เป็นตัวละครที่มีอุดมการณ์และความเชื่อมั่นในความถูกต้อง ไม่ตัดสินใจอื่นจากภายนอก ไม่กลัวอำนาจที่ใหญ่กว่าตน เชื่อมมั่นในศรัทธาหมายว่ามีสิ่งที่บัญญัติไว้นั้นเต็มไปด้วยความยุติธรรม แต่ในขณะที่เดียวกันก็มองเห็นถึงช่องโหว่ว่าวิธีการที่จะนำไปสู่การตัดสินตามบทลงโทษของกฎหมายนั้นต้องปรับปรุง ซึ่งก็คือการพิสูจน์ความจริงแบบเก่าเช่นการทรมานนักโทษให้รับผิดและพิธีพิสูจน์ดำเนินด้วยเพลิงนั้นเป็นเรื่องที่เชื่อถือเอาจริงไม่ได้ เชื่อมมั่นในหลักฐานและสนใจที่จะวิเคราะห์อารมณ์ของมนุษย์ สนใจศึกษาหาความรู้และวิทยาการสมัยใหม่อยู่ตลอดเวลา และเป็นคนที่ช่างสังเกตสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว รักความถูกต้องยุติธรรมเหนือสิ่งอื่นใด และแม้จะเกลียดที่สยามโดนชาติตะวันตกรุกราน แต่เขาก็มองว่าเมื่อเปลี่ยนแปลงอะไรไม่ได้ ในเมื่อตะวันตกก็รุกคืบเข้ามาในสยามแล้ว สยามเองก็ต้องใช้ประโยชน์จากวิทยาการอันก้าวหน้าที่ตะวันตกนำเข้ามาเช่นเดียวกัน

2. ตัวละครผู้ช่วยนักสืบ / คู่หูนักสืบ : ขุนสารวัตร

ผู้วิจัยตั้งใจให้สร้างลักษณะบุคลิกตัวละครผู้ช่วยนักสืบ ให้เป็นเสมือนคู่ตรงข้ามของตัวละครเอก ทั้งบุคลิกภายนอกและนิสัยภายใน ความสนใจ อุดมการณ์ตลอดจนวิธีการมองโลก และให้มีบทบาทไม่น้อยไปกว่าตัวละครเอก

คือเกิดมาในครอบครัวตระกูลไพร่ เป็นคนที่ไม่ค่อยแสดงออกความรู้สึก มักจะแสดงสีหน้าเรียบเฉยตลอดเวลา มักจะลงมือทำอะไรไปโดยขาดการไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนก่อนเสมอ เป็นคนที่ไม่ได้ยึดติดกับกฎเกณฑ์ ไม่สนใจระเบียบวิธีการ ไม่สนใจว่าวิธีการที่จะไปถึงจุดหมายนั้นเป็นอย่างไร ขอแค่จับคนที่ทำผิดมาลงโทษได้ก็พอ แต่ลึกๆ แล้วมีความเห็นอกใจเห็นใจคนอื่น จนมักจะทำให้ตัวเองเดือนร้อนอยู่เสมอๆ มีความซำซอของรู้จักทุกพื้นที่ของพระนครเป็นอย่างดี ที่สำคัญเขาเป็นคนที่มีความวิปริตมาก เก่งในเชิงมวย เชิงดาบ

3. ตัวละครที่เป็นแหล่งข้อมูลอื่นๆ : หลวงแพทย์

จากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ในสมัยก่อนยังไม่มีแพทย์สำหรับชั้นสูงโดยตรง ตำแหน่งแพทย์จะมีเพียงในวังเท่านั้น ซึ่งนอกจากจะมีหน้าที่รักษาตรวจพระอาการแล้ว ยังทำหน้าที่ตรวจสุขภาพที่อาจปนอยู่ในน้ำและอาหารด้วย

ส่วนคำว่าชั้นสูงมีขึ้นมานานแล้ว ไม่ชัดเจนว่าเริ่มตั้งแต่สมัยใด แต่มาชัดเจนในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อมีการแจ้งเหตุว่าพบผู้เสียชีวิตจะไม่สามารถเคลื่อนย้ายศพได้จนกว่าพนักงานหรือ

เจ้าหน้าที่ในการดูแลปกครองพื้นที่จะเป็นผู้อนุญาต และในสมัยนั้นวิทยาการทางการแพทย์ทางประเทศตะวันตกได้รุดหน้าไปไกลมีการชันสูตรพลิกศพแล้ว หรือแม้แต่ในประเทศจีนก็ได้มีการชันสูตรหาความจริงจากศพของผู้เสียชีวิตตั้งแต่สมัยราชวงศ์ซ่ง เป็นไปได้ว่าประเทศไทยจะได้รับความรู้เหล่านี้ผ่านเส้นทางการขยายขอบเขตของวัฒนธรรมจากประเทศอื่นๆ

‘หลวงแพทย์’ จึงเป็นตัวละครที่สร้างขึ้นจากจินตนาการที่คิดถึงความเป็นไปได้จากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โดยมีลักษณะบุคลิกตัวละครดังนี้

สูงวัย เป็นผู้ใฝ่ใจดี นอกจะเป็นแพทย์ชันสูตรศพแล้ว ยังเป็นแพทย์ที่ชำนาญเรื่องยาพิษ และสมุนไพรทุกชนิดเพราะในครั้งแรกที่เริ่มรับราชการหลวงแพทย์ทำหน้าที่เป็นหมอตรวจพิษในการตรวจสอบคดีความ มีความสนใจเรื่องราวที่เปลี่ยนแปลงไปในบ้านเมือง เป็นคนรุ่นเก่าที่หัวสมัยใหม่ หาความรู้เกี่ยวกับการแพทย์แผนตะวันตกผ่านทางารพูดคุยกับมิชชันนารีอย่างเช่น หมอบรัดเลย์อยู่เสมอ

4. ตัวละครผู้หญิงในเรื่อง : พลอย

การจะวางบทบาทให้กับตัวละครผู้หญิงในเรื่องนี้ให้ลงตัวเป็นเรื่องยาก เนื่องจากแบบแผนของหญิงไทยสมัยก่อนคือการเป็นแม่บ้านแม่เรือน เก่งงานเย็บปักถักร้อย คล่องเรื่องงานครัว ไม่จำเป็นต้องอ่านออกเขียนได้ เพราะไม่มีหน้าที่ต้องทำงานหน้าบ้าน ตอนเป็นเด็กก็เป็นลูกที่ดื้อของพ่อแม่ เมื่อเป็นสาวก็ต้องออกเหย้าออกเรือนปรนนิบัติสามี ไม่ควรพูดกับผู้ชายโดยไม่จำเป็น เพราะเป็นเรื่องไม่งาม

ดังนั้นการที่จะให้ผู้หญิงหนึ่งคนเข้ามามีบทบาทในเรื่องราวของการสืบสวนคดีนั้น จึงต้องวางบุคลิกและความคิดความอ่านของตัวละครให้หลุดพ้นจากกรอบของหญิงสมัยก่อน รวมถึงต้องหาคำตอบให้ได้ว่าทำไมตัวละครนี้จึงได้มองอะไรผิดแผกกว่าผู้หญิงคนอื่นๆ ในยุคเดียวกัน อีกทั้งยังต้องหาวิธีการที่จะให้ตัวละครตัวนี้เข้ามามีส่วนร่วมในการไขคดีได้ ผู้วิจัยคิดว่าเมื่อไม่สามารถมีตำแหน่งทางราชการโดยตรงได้ ตัวละครตัวนี้จะต้องมีความสัมพันธ์อะไรบางอย่างกับตัวละครที่มีความสำคัญในเรื่อง ลูกสาวของหลวงแพทย์ผู้ใจดีจึงน่าจะเป็นทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด

ลักษณะบุคลิกของตัวละครมีดังนี้

พลอยเป็นลูกสาวหลวงแพทย์ เธอมีความกล้ามากกว่าผู้หญิงคนอื่น อ่านออกเขียนได้ เพราะหลวงแพทย์ฝากคุณข้าหลวงนางในที่นับถือกันให้พลอยได้เข้าไปอยู่ในวังตั้งแต่วัยเด็ก เนื่องจากแม่เธอเสียไปตั้งแต่เธออายุยังไม่กี่ปีเท่านั้น เป็นผู้หญิงเข้มแข็งและมีความมั่นใจสูง ช่าง

สงสัย เมื่อเธอเห็นผู้หญิงชาวต่างชาติอย่างแหม่มแอนนาทำอะไรได้อิสระ ทำงานนอกบ้าน เหมือนกันกับผู้ชาย ซึ่งผิดกับผู้หญิงสยามที่ต้องเอาแต่เรียนรู้งานบ้านงานเรือน เธอยังคิดว่าสิ่งที่ผู้ชายทำได้ ผู้หญิงก็น่าจะมีโอกาสที่ได้ลองทำเช่นกัน เธอมีความรู้เรื่องการรักษาพยาบาลและการแพทย์ด้วยการเรียนรู้จากพ่อโดยมากจะอาศัยวิธีครูพักลักจำ อีกทั้งเรื่องงานบ้านงานเรือนก็ไม่ขาดตกบกพร่อง

5. ตัวละครผู้มีอำนาจเหนือกว่าตัวละครเอก : จางวางกรมพระตำรวจ

จางวางกรมพระตำรวจ คือ ตัวละครที่ผู้วิจัยตั้งใจให้เป็นตัวแทนของกรอบความคิดความเชื่อแบบเก่า แสดงถึงความยึดมั่นในระบอบกฎเกณฑ์ประเพณีที่มีมา เชื่อว่าการพิสูจน์หาความจริงนั้นสามารถกระทำได้โดยวิธีที่กระทำมาตั้งแต่ครั้งโบราณเช่นกฎการทากรุณให้รับสารภาพความผิดอย่างหลักจารีตนครบาล หรือพิธีพิสูจน์ดำเนินน้ำลุยเพลิงเพื่อยืนยันคำให้การของผู้ต้องสงสัย ตัวละครที่มีความคิดในเชิงขัดแย้งกับตัวละครเอกนั้น จะทำให้ผู้ชมได้เห็นการบุคลิกและความคิดความเชื่อของตัวละครเอกชัดเจนมากยิ่งขึ้น

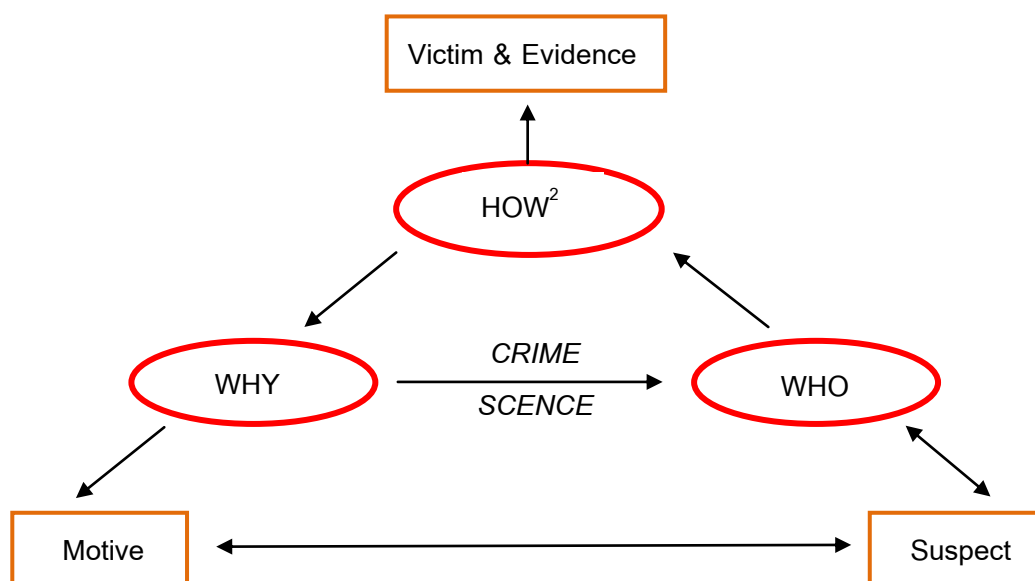
ในการคิดตัวละครหลักฝ่ายสืบสวนสอบสวนนั้น ผู้วิจัยพยายามคิดไว้เป็นโครงสร้างที่ชัดเจนไว้เพื่อสำหรับในอนาคตสามารถนำไปคิดต่อยอดและสร้างสรรค์เป็นละครชุดได้ แต่ในขณะเดียวกันการคิดสร้างสรรค์งานละครในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องเงื่อนไขสำคัญในด้านต่างๆ ทั้งงบประมาณและระยะเวลา ดังนั้นตัวละครหลักในข้างต้น จึงเป็นตัวละครที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อเนื้อเรื่องทำให้เรื่องเดินต่อไปได้ ในขณะที่ตัวละครอื่นๆ ที่อาจจะสร้างสีสันแต่เป็นตัวละครฟุ่มเฟือยก็ต้องตัดทิ้งไป

1.1.3 โครงสร้างและองค์ประกอบของเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน

จากการค้นคว้าและวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ของเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวนถึงวิธีการคิดสร้างสรรค์และกลวิธีในการเล่า ผู้วิจัยได้พบว่าในละครสืบสวนสอบสวน สิ่งที่ตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนพยายามหาคำตอบเมื่อรู้ไปถึงที่เกิดเหตุฆาตกรรมมีอยู่ 3 ข้อใหญ่ๆ คือ ฆ่าอย่างไร ฆ่าทำไม และ ฆ่าโดยใคร และจากคำถามพื้นฐานของตัวละครนักสืบ และแนวความคิดของสองเส้นเรื่องหลักที่ได้กล่าวไปในข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ถอดโครงสร้างไวยากรณ์ของ

เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนออกมาเป็นแผนภูมิภาพเพื่ออำนวยความสะดวกทำความเข้าใจ และสามารถนำไปสร้างองค์ประกอบที่จำเป็นในลำดับต่อไปได้อย่างครบถ้วน

แผนภูมิภาพที่ 4 โครงสร้างของเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน

การคิดสร้างสรรค์ถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่นำมาใช้ในละครสืบสวนสอบสวนนั้นต้องเป็นไปอย่างละเอียด คำนึงถึงความเป็นไปได้ ความสมจริง และที่สำคัญต้องมีความน่าสนใจ ผู้วิจัยจะขออธิบายถึงวิธีการคิดถึงองค์ประกอบแต่ละส่วนของละครสืบสวนสอบสวนแยกไปเป็นส่วนๆ โดยละเอียดดังนี้

ก. HOW² – วิธีการลงมือของฆาตกรและการสืบค้นความจริงของนักสืบ

HOW ในลำดับแรกหมายถึงคำถามที่เกิดขึ้นของตัวละครและผู้ชมเมื่อได้เห็นสภาพศพของผู้เคราะห์หรือรายในที่เกิดเหตุว่า ‘เกิดอะไรขึ้น?’ ฆาตกรมีวิธีการลงมือในการฆาตกรรมอย่างไร จากสภาพศพและหลักฐาน (Victims – Evidence) ในที่เกิดเหตุจะทำให้เราได้คำตอบนั้น ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงว่าใครเป็นผู้ลงมือและมูลเหตุจูงใจคืออะไร ในจุดนี้เองที่ย้อนกลับไปถึง HOW ตัวที่สอง คือ ตัวละครนักสืบจะมีวิธีการอย่างไรในการพิสูจน์หลักฐานและหาคำตอบทั้งหมด มี

วิธีการเชื่อมโยงหลักฐาน (Evidence) เข้ากับตัวผู้ต้องสงสัยได้อย่างไร ซึ่งกระบวนการนี้เป็นการใช้หลักตรรกะ และกระบวนการคิดแบบนิติวิทยาศาสตร์

ในส่วนของวิธีการฆาตกรรมนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาจากการดูละครชุดแนวสืบสวนสอบสวน ซึ่งส่วนมากจะเป็นการฆาตกรรมด้วยวิธีแปลกประหลาดและหาสาเหตุการตายได้ยาก เพื่อจะแสดงให้เห็นถึงข้อมูลที่นักสืบหามาและความสามารถของนักสืบเพื่อให้คนดูรู้สึกแปลกใจหรือตื่นเต้นไปกับเนื้อเรื่อง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้อ่านหนังสือเรื่อง “ประวัติศาสตร์ของการตาย” ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในโลกล้วนเต็มไปด้วยการตายที่เราคาดไม่ถึงและแปลกพิสดารจนเกินไป สำหรับการสร้างสรรค์ละครเรื่องนี้ ด้วยข้อกำหนดทางบริบทสังคมที่ใช้เป็น Setting ซึ่งก็คือช่วงปลายรัชสมัยรัชกาลที่ 4 เมื่อคิดถึงการฆาตกรรมด้วยวิธีแปลกประหลาด รวมถึงแนวทางการค้นหาคำตอบและวิธีการสืบสวนของนักสืบก็เป็นไปได้ยากที่จะให้ผู้ชมเชื่อและรู้สึกสมจริง ผู้วิจัยจึงตัดสินใจเลือกที่จะให้วิธีการฆาตกรรมเป็นไปด้วยวิธีธรรมดาเรียบง่าย แต่ซับซ้อนด้วยวิธีการคิดและวิธีการวางแผนของฆาตกรแทน

เมื่อผู้วิจัยอ่านเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ไปเรื่อยๆ จึงได้พบเกร็ดที่บอกเล่าถึงความเป็นไปในบ้านเมืองสมัยก่อน ว่าสมัยก่อนโจรผู้ร้ายชุกชุม พวกโจรปล้นย่องสดมภ์มีมาก เมื่อออกปล้นบ้านเรือนผู้คนโจรพวกนี้จะใช้หนังคางคกตากแห้งรมควันใช้แทนยาสลบเพื่อที่จะเข้าไปขโมยของได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ค้นพบนี้น่าสนใจมากจึงได้ตั้งเอาข้อมูลที่หามาได้นี้เป็นหลักว่าจะต้องเอาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อเรื่องให้ได้

ส่วนวิธีการทางนิติวิทยาศาสตร์นั้นในเริ่มแรกผู้วิจัยได้พยายามค้นหาหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องนิติวิทยาศาสตร์ที่มีมาตั้งแต่ในสมัยโบราณแต่ปรากฏว่าไม่มีหนังสือหรือตำราฉบับที่ทักไว้โดยตรง จึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเป็นการค้นคว้าจากหนังสือทางประวัติศาสตร์ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศเพื่อดูว่าอาจมีเกร็ดอะไรที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาใช้ได้ รวมถึงการหาข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ ตลอดจนการดูสื่อภาพยนตร์ ละคร นวนิยายที่อาจมีข้อมูลและนำมาใช้ได้ ในขั้นตอนนี้ต้องใช้ความอดทนและไม่สามารถคาดเดาผลที่จะตามมาได้ เพราะไม่สามารถแน่ใจได้ว่าจะเจอข้อมูลที่นำมาใช้ได้หรือไม่

เมื่อไม่แน่ใจว่าวิธีการทางนิติวิทยาศาสตร์แบบดั้งเดิมจะมีผู้ทำการบันทึกไว้ ผู้วิจัยจึงได้พยายามศึกษาวิธีนิติวิทยาศาสตร์สมัยใหม่แบบง่ายๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับข่าวของเครื่องใช้ที่มีในสมัยช่วงปลายรัชกาลที่ 4 ได้ โดยการพิสูจน์หลักฐานบางอย่างผู้วิจัยได้คิด

ประยุกต์ขึ้นมาเอง และได้ทำการทดลองเพื่อพิสูจน์ว่าใช้ได้ผลจริงหรือไม่ เช่น การใช้ถ่านดำฝนลงบนกระดาษเพื่อหาร่องรอยของตัวอักษร และการใช้น้ำสับปะรดชำระคราบโลหะ

เมื่อผู้วิจัยได้หาข้อมูลไว้ส่วนหนึ่งและคิดว่าเพียงพอต่อการใช้เป็นวัตถุดิบในการคิดเรื่องแล้ว จึงได้เริ่มทำการคิดเนื้อเรื่องเค้าโครงเรื่องและลงมือเขียนบท แต่เมื่อบทออกมาแล้วยังไม่สมบูรณ์และมีข้อบกพร่องจำเป็นต้องปรับวิธีการเล่าเรื่องใหม่ ผู้วิจัยก็จำเป็นต้องหาข้อมูลและค้นคว้าถึงข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์เอามาใช้อีกกระบวนการคิดหาข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์ยังคงต้องจำเป็นค้นคว้าไปอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กันไปกับการพัฒนาบท

อย่างเช่น การตีแต่งโมพิสูจน์ว่าคุณพระเป็นผู้ร้ายตัวจริงหรือไม่เกิดขึ้นในระหว่าง ผู้วิจัยได้ลงมือเขียนบทในร่างที่สาม การทดลองนี้ผู้วิจัยได้แรงบันดาลใจมาจากตอนหนึ่งของละครชุด CSI ที่ตัวละครนักสืบได้ลองใช้อาวุธต่างชนิดกันฟันเข้ากับกะโหลกศีรษะปลอมเพื่อตรวจดูรอยกระจายของเลือดว่า รอยเลือดที่เกิดขึ้นจากอาวุธลักษณะใดตรงกับรอยเลือดในที่เกิดเหตุฆาตกรรมเพื่อจะได้ทราบว่าอาวุธชิ้นไหนตรงอาวุธที่ฆาตกรใช้สังหารเหยื่อ

การตีลูกแต่งโมเพื่อเปรียบเทียบวิธีการกระจายของเลือดว่าสัมพันธ์กับรูปแบบการตีในลักษณะที่ต่างกันหรือไม่ โดยให้ลูกแต่งโมแทนกับลักษณะของศีรษะมนุษย์ และจากการทดลอง ทำให้ผู้วิจัยได้พบว่า การตีแต่งโมไม่สามารถบอกความแตกต่างของลักษณะของรอยกระจายกับการตีที่ต่างกันได้เพราะความแข็งของเปลือกแต่งโมแต่ละลูกไม่เท่ากันและอีกทั้งไม่สามารถเทียบได้กับความแข็งแรงกับกะโหลกศีรษะมนุษย์ แต่มันสามารถวัดระดับการกระจายของเลือดกับความสูงของผู้ตีได้ เมื่อผู้ตีด้วยความสูงระดับที่แตกต่างกัน ผลลัพธ์ที่ปรากฏออกมา ก็จะแตกต่างกัน จากการกระบวนการคิดและสืบค้นข้อมูล ผู้วิจัยสามารถนำมาสร้างขึ้นมาเป็นตารางเพื่ออธิบายองค์ประกอบ **HOW²** ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของเรื่องได้ดังนี้

ตารางที่ 2 วิธีการฆาตกรรมและวิธีการทางนิติวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในเรื่อง
แนวสืบสวนสอบสวน

HOW ²			
วิธีการฆาตกรรม		วิธีการพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์	
		วิธีการนิติวิทยาศาสตร์ ที่มาตั้งแต่ดั้งเดิม	วิธีการนิติวิทยาศาสตร์ สมัยใหม่ประยุกต์กับแบบเก่า
วางแผน	ไม่ได้วางแผน	- พิสูจน์รอยเลือดด้วย น้ำส้มสายชูเข้มข้น และเหล้าหมักจากข้าว	- นำสับประรดตรวจสอบ คราบโลหะ
- หนึ่งคางคกตก แห้งใช้	สิ่งของที่อยู่ใกล้ ตัวเอามาปรับใช้	- ตรวจสอบพิษด้วยแท่ง เงิน	- ตีแต่งโม เพื่อ ดูรอย กระจายของเลือด
- รมควันแทน ยาสลบ	เกิดด้วยการบันดาล โทษะ	- การชันสูตร มีมาแต่ โบราณเพียงแต่ วิทยาการยังไม่ซับซ้อน เท่ากับปัจจุบัน	- การใช้ถ่านผ่นเพื่อหา ร่องรอยของกระดาศ
- หญ้าพิษ พิษที่มี พิษใช้ในการ ฆาตกรรม		เช่น ผ่าศพ, เวลาเสียชีวิต, ลักษณะของบาดแผล, ปริมาณเลือด เป็นต้น	
- การเขียนสาสน์ ลับด้วยเทียน			
- เชือก			
- มีด > แทง , ปาด , กรีด			
- อาวุธในสมัยโบราณ หอก, ดาบ			
- ไม่ใช่อาวุธ > ต่อสู่มือเปล่า			

ข. WHY – WHO มวลเหตุจูงใจสู่การเป็นฆาตกร

จากแผนภูมิภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่า เมื่อได้คำตอบของวิธีการฆาตกรรมจะสามารถเชื่อมโยงไปถึงคำถามข้อต่อมา Why ‘ทำไม?’ อะไรคือมวลเหตุจูงใจให้ฆาตกรลงมือทำการฆาตกรรมในครั้งนี้เพราะวิธีการฆาตกรรมอาจบอกได้ว่าฆาตกรลงมือด้วยเหตุบังเอิญ เหตุการณ์เฉพาะหน้า หรือเป็นแผนที่วางไว้ล่วงหน้าหรือไม่ นอกจากหลักฐานในที่เกิดเหตุแล้ว คำให้การของผู้ที่อยู่แวดล้อมกับเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย ก็สามารถเป็นคำตอบให้เราล่วงรู้ถึงแรงจูงใจของคนร้ายได้ (Motive) เราอาจสร้างเรื่องให้ผู้ตายมีเรื่องขัดแย้งกับคนหลายคน และมีหลายเหตุ หลายแรงจูงใจที่อาจเป็นเหตุให้ไปถึงการฆาตกรรม ซึ่งจะนำไปสู่การมีผู้ต้องสงสัย (Suspect) หลายคน ซึ่งจากการวิเคราะห์ทั้งหมดจะนำไปสู่คำถามที่นักสืบและผู้ฆมต้องการรู้มากที่สุด Who ‘ใคร?’

การคิดองค์ประกอบสำคัญทั้งสองอย่างนี้ WHY – WHO ผู้วิจัยได้ทำการคิดพร้อมๆ กันไป เริ่มด้วยมูลเหตุที่ธรรมดาที่สุดที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นยุคใดและค้นหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในยุคที่ได้กำหนดขึ้นให้เป็น Setting ของละครเรื่องนี้ด้วยเช่นเดียวกันกับ WHO สถานะความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์มักจะเป็นบ่อเกิดแห่งความขัดแย้ง และไม่ว่าอยู่ในสถานะความสัมพันธ์ใด ก็มักจะมีเหตุการณทำให้เกิดมูลเหตุจูงใจขึ้นมาได้ทั้งสิ้น

ผู้วิจัยจึงได้สร้างเป็นตารางข้อมูลเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและสามารถที่เลือกนำองค์ประกอบในส่วนต่างๆ ไปประกอบเป็นโครงเรื่องในลำดับต่อไป

ตารางที่ 3 ข้อมูลสำหรับสมาตรและแรงจูงใจของสมาตรซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน

WHY		WHO	
ร่วมสมัย	เหตุการณ์สำคัญในช่วงปลายสมัยรัชกาลที่ 4	ความสัมพันธ์	บุคคลน่าสนใจในช่วงปลายรัชสมัย ร.4
- ชู้สาว - ชิงรักหักสวาท - ชิงดีชิงเด่น - ขัดแย้งผลประโยชน์ - โกรธแค้นเรื่องส่วนตัว > ตามล้างแค้น - หักหลัง ทรมาน - ขโมย ชิงทรัพย์ - อารมณ์ชั่ววูบ - ความโลภ	- การล่าอาณานิคม - การก้าวเข้ามาของประเทศมหาอำนาจ - อังกฤษ/ฝรั่งเศส - ความสัมพันธ์กับประเทศเขมร - ความสัมพันธ์ระหว่างเขมรฝรั่งเศส - เหตุการณ์ความสงบของบ้านเมือง เช่น การลักขโมย ,โจร 5 เส้น - การทำสนธิสัญญาระหว่างสยามกับอังกฤษ	- เพื่อน - คนรัก - เจ้านาย - ลูกน้อง - รู้จักกันเพียงผิวเผิน - คนไม่รู้จักรัก	- อั้งยี่ - นายโรงนครโสเภณี - ทาส - นางคณิกา - ข้าราชการที่มีความเชื่อแบบเก่า - คนในบังคับอังกฤษ - กงสุลอังกฤษ - เจ้ากรมอาทมาต หน่วยสืบราชการลับ ที่จริงหมดไปตั้งแต่สมัยรัชการที่ 3 ไว้ใช้สืบข่าวพวกพม่า

โครงสร้างการเล่าเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนทำให้เราเข้าใจและสามารถค้นหาข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบได้อย่างครบถ้วนและสามารถใช้เป็นวัตถุดิบไปประกอบเป็นโครงเรื่องที่จะกล่าวถึงในลำดับต่อไปได้สะดวกมากขึ้น

1.1.4 การวางโครงเรื่องวิธีการสร้างตัวละครฆาตกรและผู้ต้องสงสัย

ในตอนหนึ่งๆ ของละครสืบสวนสอบสวน มีเส้นเรื่องหลักๆ ที่สำคัญและต้องคิดให้ละเอียดอยู่ 2 เส้นเรื่องคือ

- ก. เรื่องราวของฆาตกรและผู้ต้องสงสัย
- ข. เรื่องราวผ่านการสืบคดีของนักสืบ

ผู้วิจัยจะอธิบายการคิดเรื่องในทั้งสองแบบโดยละเอียดดังต่อไปนี้

ก. เรื่องราวของฆาตกรและผู้ต้องสงสัย

เรื่องราวของฆาตกร คือ สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์จำเป็นต้องคิดขึ้นมาเป็นอันดับแรก เพราะมันเป็นคือเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงและเป็นแกนหลักที่ทำให้เกิดคดีฆาตกรรมขึ้นในเรื่อง ซึ่งเส้นเรื่องนี้อาจถูกคลี่คลายขยายความอธิบายว่าความจริงทั้งหมดมีต้นเหตุมาจากอะไรและมีความเป็นไปได้อย่างไร ตอนท้ายสุดของเรื่องโดยการตีความจากหลักฐานขึ้นสำคัญของตัวละครนักสืบ

การเขียนเส้นเรื่องของฆาตกรคือการตั้งคำถามขึ้นมาว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องราวของใคร คนๆ นี้เติบโตมาอย่างไร มีสิ่งไรอะไรให้เขาลงมือก่อเหตุฆาตกรรม เพราะการลงมือฆ่าหรือทำร้ายผู้อื่นไม่ใช่เรื่องที่จะเกิดขึ้นได้ง่ายๆ กับบุคคลธรรมดาผู้มีชีวิตเรียบง่ายสามัญ สิ่งที่จะทำให้คนหนึ่งลงมือฆ่าผู้อื่นได้จึงต้องมีเหตุผลเพียงพอ ยอมรับได้ และไม่รู้สึกรว่าเป็นเรื่องที่เกินจริง การคิดเส้นเรื่องฆาตกรนี้จึงเหมือนเป็นการสร้าง Character ตัวละครฝ่ายผู้ร้ายขึ้นไปพร้อมๆ กัน อาจกล่าวได้ว่าการคิดบุคลิกลักษณะตัวละครฆาตกรนั้นต้องเป็นไปพร้อมๆ กับการวางโครงเรื่อง

นอกจากจะคิดเรื่องราวของฆาตกรแล้ว ยังต้องคำนึงถึงรายละเอียดของผู้ต้องสงสัยทุกคนที่อยู่ในคดี รวมถึงเหยื่อ ว่าตัวละครแต่ละตัวมีส่วนเชื่อมโยงกันแค่ไหน มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ที่สำคัญคือช่วงเวลาก่อนเกิดเหตุฆาตกรรมตัวละครทั้งหมดในเรื่องกำลังอยู่ที่ไหนและทำอะไรอยู่ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ลำดับเวลาของเหตุการณ์ทั้งหมดในเรื่องเป็นไปอย่าง

สอดคล้องกันเป็นเหตุเป็นผลกัน เส้นเรื่องนักสืบจะเสร็จสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อ เส้นเรื่องของผู้ร้ายและผู้ต้องสงสัยเสร็จสมบูรณ์

ข้อมูลของแต่ละองค์ประกอบถือว่าเป็นวัตถุดิบที่สำคัญ ผู้วิจัยได้นำวัตถุดิบนั้นมาคิดต่อยอดซึ่งก็คือการปล่อยให้สมองฝั่งจินตนาการได้ทำงาน ปล่อยความคิดให้ลื่นไหลไปเรื่อยๆ เหมือนกับการดนตรี (Improvise) จากคำหนึ่งสู่คำหนึ่ง จากความคิดหนึ่งสู่ความคิดหนึ่ง แล้วค่อยผสมกันเป็นเรื่องราวของตัวละครฆาตกรและผู้ต้องสงสัยทั้งหมดขึ้นมา

ตัวอย่าง การนำคำมาเพื่อเป็นวัตถุดิบในการคิดค้นต่อไปสู่จินตนาการ (Improvise)

- อึ้งย้ง > คนจีน > อันธพาล > อิทธิพล > ถูกตัดสินว่าผิดจากสังคม > คำผิด > มั่วเมา > ผู้หญิง
- ทาส > กตขี้ > คับแค้น > ร้าย > เกลียดเจ้านาย / อาจจะรักเจ้านายบางคน > เบื่อ > ไม่อยากเป็นทาส

หลังจากที่ผู้วิจัยได้นำคำแต่ละคำซึ่งเปรียบเสมือนว่าเป็นวัตถุดิบมาคิดต่อยอดไปเรื่อยๆ ดังตัวอย่างข้างต้น จากนั้นจึงเลือกวัตถุดิบในแต่ละองค์ประกอบที่สนใจ เอามาเป็นตัวหลักๆ เพื่อเป็นตัวละครประกอบในการคิดโครงเรื่องเบื้องต้น และเชื่อมโยงวัตถุดิบแต่ละอันเข้าด้วยกัน

- ทาส + ความอาฆาตแค้น

ผู้วิจัยเลือกที่จะใช้ตัวละครที่เป็นทาส ด้วยเหตุผลอย่างหนึ่งก็คือมันสามารถเป็นตัวบอกยุคสมัยของเนื้อเรื่องได้ ผู้ชมจะสามารถรับรู้ได้ทันทีว่าเป็นช่วงเวลา ก่อนแผ่นดินของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็นช่วงเวลาก่อนการเลิกทาส อีกทั้งยังสามารถพูดถึงประเด็นชนชั้นทางสังคมและความรู้สึกของผู้ที่โดนกตขี้ได้ด้วย

+

- ความสัมพันธ์ระหว่างสยามและเขมร + อาฆาตหน่วยสืบราชการลับ

นี่เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ช่วยบอกยุคสมัยเพราะเป็นเรื่องสำคัญในช่วงเวลานั้น อีกทั้งยังเปรียบเสมือนประเด็นร่วมสมัยที่ประชาชนในยุคปัจจุบันก็ยังรู้สึกและคอยติดตามข่าวสารและความเป็นไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและเขมร

ประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีข้อพิพาทอย่างยาวนานในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เมื่อนำมาเชื่อมโยงหรือเกี่ยวข้องกับตัวละครที่ทำงานด้านการข่าวอาจสามารถแตกยอดเป็นเรื่องราวที่สนุกสนานน่าสนใจได้ เพียงแต่ต้องระวังไม่เน้นประเด็นไปถึงเรื่องใหญ่โตเกินไป

+

- ความสัมพันธ์ผู้สาว

ประเด็นนี้เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกยุค ทุกสมัย ตลอดเวลา ถือได้ว่าเป็นประเด็นร่วมสมัย และเป็นเรื่องที่คนทั่วไปอยากรู้และสามารถเข้าถึงผู้ชมได้ง่ายกว่าเรื่องการเมืองหรือประเด็นอื่นๆ ที่ซับซ้อนในทางประวัติศาสตร์

+

- อั้งยี่

ผู้วิจัยนึกถึงช่วงเวลาที่ยุคสมัยสยามประเทศมีกลุ่มผู้มีอิทธิพลหลากหลายกลุ่ม ในกลุ่มหนึ่งก็คือ อั้งยี่ ซึ่งใครๆ ก็มักจะมองว่าเป็นคนไม่ดี แต่เป็นธรรมดาว่าไม่จำเป็นว่าคนที่มีภาพลักษณ์ร้ายต้องเป็นผู้ที่มีความผิดเสมอไป

เมื่อนำวัตถุดิบมาผนวกกันอาจจะได้เรื่องเป็นหลายแนวทาง

1. เจ้ากรมอาทมาตหน่วยสืบราชการลับถูกลอบสังหารภายในบ้านของตนเอง โดยฝีมือของสายลับเขมร แต่ด้วยเหตุบังเอิญอั้งยี่ผู้หลบหนีจากคู่อริเข้ามาในบ้านเจ้ากรมในช่วงเวลานั้นพอดี ทำให้ถูกเข้าใจผิดว่าเป็นฆาตกร
2. เจ้ากรมอาทมาตและลูกชายมีปากเสียงกันเรื่องอะไรกันสักอย่างหนึ่ง และในคืนวันนั้นเอง เจ้ากรมก็ถูกฆาตกรรมอย่างทารุณ ลูกชายตกเป็นผู้ต้องสงสัยในทันที
3. ทาสในเรือนสมคบกับอั้งยี่ นัดแนะกันมาขโมยของในเรือนท่านเจ้ากรม แต่เรื่องราวก็เลยเกิด
4. ลูกชายของเจ้ากรมอาทมาตมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับหนึ่งในบรรดาภรรยาพ่อของตน ด้วยความลุ่มหลงในความรัก เขาจึงวางแผนฆาตกรรมพ่อของตน
5. ทาสผู้โดนกดขี่มานานเกิดบันดาลโทสะ ฆ่าเจ้ากรมอาทมาตโดยไม่ได้ตั้งใจ หลังจากลงมือไปแล้วเขาพยายามคิดหาทางโยนความผิดไปให้คนอื่น

เรื่องที่คิดออกมาได้หลายๆ แนวทางในขั้นแรกนี้เป็นเนื้อเรื่องที่อาจมีความซับซ้อนไม่เพียงพอ หรืออาจใช้ไม่ได้เลย หากแต่กระบวนการคิดนี้ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความเป็นไปของเรื่องราวจากวัตถุดิบเดิมในหลายๆ แนวทาง โดยระหว่างการคิดโครงเรื่องนี้ อย่างที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่า ผู้วิจัยได้กำหนดไว้แล้วว่าข้อมูลทางนิติวิทยาศาสตร์ใดบ้างที่ผู้วิจัยต้องการให้มีปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องให้ได้

จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ทดลองนำแนวทางของเรื่องตั้งแต่ ข้อ 1. จนถึง ข้อ 5 มารวมผสมผสานเข้าด้วยกัน ร้อยเรียงขึ้นเป็นเส้นเรื่องฝ่ายฆาตกร ดังนี้

นายมิ่งทาสีในเรือนท่านเจ้ากรมต้องกลายเป็นกำพร้าตั้งแต่วัยเด็ก เมื่อวันหนึ่งพ่อของเขาล่วงรู้ว่าภรรยาของตนเป็นหนึ่งในคนที่มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับเจ้ากรม ไม่นานแม่ของเขาก็ฆ่าตัวตาย ต่อมาพ่อเขาก็ตรอมใจตาย แต่ตลอดเวลาหลังจากเกิดเรื่องขึ้นพ่อของนายมิ่งไม่แต่จะเนื้อต้องตัวเขาอีกเลย ทั้งๆ ที่เขามีอายุเพียงไม่กี่ขวบ เพราะพ่อของเขามีความรู้สึกขมขื่นระคนกันกับรังเกียจไม่แน่ใจว่านายมิ่งเป็นลูกชายของตัวเองหรือไม่ นายมิ่งจึงโตขึ้นมาด้วยความรู้สึกของเด็กที่ถูกทอดทิ้งและเคียดแค้นชิงชังท่านเจ้ากรมและครอบครัวมาโดยตลอด รอเวลาเพื่อที่จะหาทางแก้แค้น เขาใช้เวลาอยู่ในบ้านท่านเจ้ากรมจนได้รับความไว้วางใจ และรู้ความเคลื่อนไหวของทุกๆ คน เขารู้ว่าคุณพระลูกชายของท่านเจ้ากรมมีความสัมพันธ์ลับๆ กับคุณเงินภรรยาใหม่ของท่านเจ้ากรม จึงได้วางแผนฆาตกรรมขึ้น และใส่ร้ายให้ทั้งสองคนเป็นผู้กระทำความผิด

นายมิ่งรู้ว่าทุกคืนที่คุณพระว่างเว้นจากงานราชการ คุณเงินจะลอบรมควันท่านเจ้ากรมด้วยหนังสือคดโกงแห่งเพื่อแน่ใจว่าท่านเจ้ากรมจะหลับสนิท แล้วก็ออกไปพบคุณพระที่โรงเรือนทอผ้าที่อยู่ด้านหลังเรือนทั้งหลาย เมื่อถึงเวลานัดพบ นายมิ่งจึงได้ทำลายหนังสือคดโกงแห่ง เพื่อไม่ให้เจ้ากรมไม่ตกอยู่ในฤทธิ์ของยาสลบอีกต่อไป เขาบุกเข้าไปในห้องของท่านเจ้ากรมทำที่ว่าเป็นโจรห้าเส้น ทำร้ายเจ้ากรมด้วยมีดอาบยาพิษ ต้อนท่านเจ้ากรมให้หนีไปทางเรือนที่เป็นที่ลอบนัดพบ แล้วก็ทิ้งช่วงเพื่อให้เจ้ากรมเห็นแสงสว่างจากเปลวเทียนที่ไหววูบออกมาจากโรงเรือนและคิดจะเข้าไปขอความช่วยเหลือ เจ้ากรมเข้าไปใน

นั่นตามที่นายมิ่งวางแผนเอาไว้และเห็นภาพบาดตาบาดใจที่ลูกชายและภรรยาของตนลักลอบได้เสียกัน

เจ้ากรมอาทมาตรู้สึกโกรธและเขารีตรองเข้าไปหาคนทั้งคู่ด้วยแรงเหวี่ยงสุดท้าย มือคว้าเข้าที่คอของคุณพระ ด้วยอาการบาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจทำให้เขาเหมือนคนคนล้มคลั่ง คุณจันทำอะไรไม่ถูกคิดว่าเจ้ากรมจะทำร้ายคุณพระเลยฉวยสิ่งที่อยู่ใกล้มือฟาดเข้าไปที่ศีรษะท่านเจ้ากรมเต็มแรง เจ้ากรมล้มลงหมดสติ ในเวลาต่อมาก็สิ้นใจตายจากฤทธิ์ยาพิษ แต่ทั้งคุณพระและคุณจันต่างก็เข้าใจผิดคิดว่าเจ้ากรมสิ้นใจเพราะการกระทำของตน

ในเวลาต่อมา ด้วยความบังเอิญ อั้งยี่ผู้เคราะห์ร้ายวิ่งหลบหนีคู่อริเข้ามาในเขตบริเวณเรือนของท่านเจ้ากรม ในขณะที่ทุกคนในบ้านรู้แล้วว่าเกิดเหตุร้ายและกำลังตามจับคนร้ายกันอยู่ อีกทั้งอั้งยี่ก็เนื้อตัวเปื้อนเลือดของเจ้ากรมที่ไหลตามทางขณะที่พยายามหนีจากนายมิ่ง ทำให้อั้งยี่ตกเป็นผู้ต้องสงสัยหมายเลขหนึ่ง

เมื่อผู้วิจัยได้ลองคิดเส้นเรื่องของฆาตกรไว้คร่าวๆ แล้ว ต่อมาจึงได้คิดรายละเอียด บุคลิกลักษณะนิสัยตัวละครที่อยู่ในคดีฆาตกรรมขึ้นมาโดยละเอียด ตัวละครในคดีฆาตกรรมมีดังนี้

เจ้ากรมอาทมาต

กรมอาทมาตนั้นเป็นกรมที่ใช้สืบข่าวลับ ขึ้นตรงกับกลาโหม มักเป็นข่าวลับที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศและมีผลต่อความมั่นคงของชาติ

คุณพระ

ลูกชายของท่านเจ้ากรมอาทมาต ทำงานในกรมอาทมาตเช่นเดียวกัน เขามักจะปฏิบัติต่อพ่อด้วยความเคารพยำเกรง แต่ไม่สนิทสนมกันโตมาในบ้านที่ไม่อบอุ่น

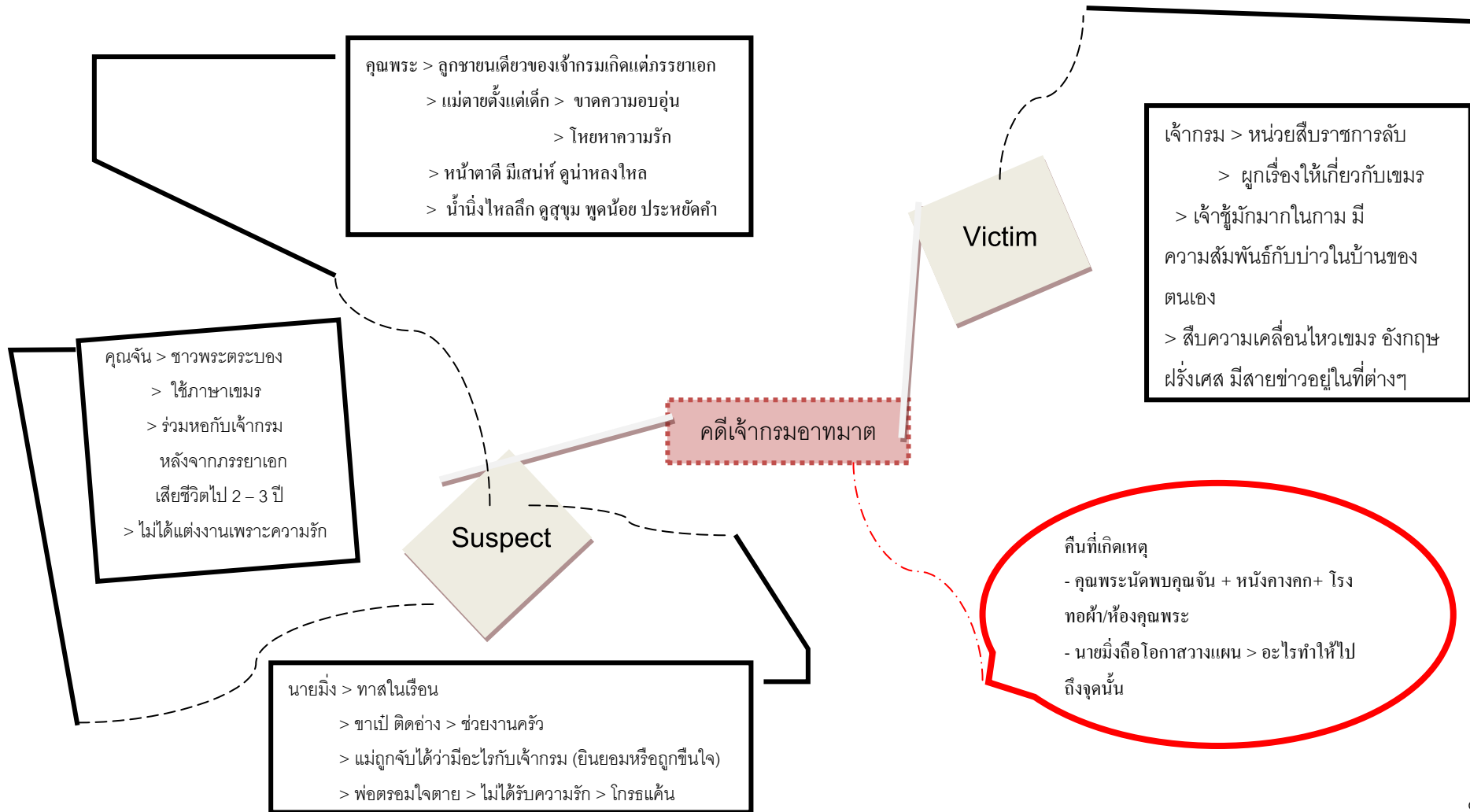
คุณจัน

มีเชื้อสายของปลายสายราชวงศ์กษัตริย์เขมรที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิ์ของพระเจ้าอยู่หัวในสยามที่เมืองพระตะบอง

อั้งยี่

ชายชาวจีน นิสัยอันธพาล มีเรื่องขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์การค้าฝิ่นในคืนวันเกิดเหตุฆาตกรรมพอดี

แผนภูมิภาพที่ 5 โครงร่างรายละเอียดตัวละครจากการทำ Mind Map

เมื่อคิดถึงเรื่องราวของตัวละครและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับตัวละครได้ครบถ้วนแล้ว ในลำดับไปจะเป็นการนำเรื่องที่คิดได้ในลำดับแรกนี้ ไปคิดในมุมมองของตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวน

ข. เรื่องราวผ่านการสืบคดีของนักสืบ

การเล่าเรื่องราวผ่านการสืบคดีของนักสืบ คือ เส้นเรื่องหลัก เป็นวิธีคิดการเล่าเรื่องดึงผู้ชมไปสนใจในส่วนที่ผู้สร้างสรรคดีต้องการ ด้วยการให้ตัวละครฝ่ายสืบสวนเป็นผู้ป้อนข้อมูลแก่ผู้ชม ด้วยการคิดวิเคราะห์หลักฐานและข้อมูลในชั้นแรกที่ยังไปไม่ถึงตัวคนร้ายตัวจริง หลักฐาน ข้อมูล พยานสภาพแวดล้อมที่ผู้สร้างสรรคดีจะกำหนดให้เกิดขึ้นในเรื่องต้องเป็นข้อมูลที่สามารถคิดไปได้ในหลายๆ ทาง และในแต่ละแนวทางก็เป็นเรื่องที่มีความเป็นไปได้ เพื่อให้ผู้ชมเชื่อและคล้อยตาม แต่ในที่สุดแล้วในบรรดาหลักฐานและข้อมูลที่ค้นพบ จะมีหลักฐานชิ้นหนึ่งที่เป็นกุญแจสำคัญในการไขคดี

จากข้อมูลและองค์ประกอบทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้ทำการคิดค้นขึ้น ทำให้ผู้วิจัยได้วางโครงเรื่องแบบที่ยังไม่ลงรายละเอียดมีเพียงแต่ข้อมูลที่จำเป็นว่าเรื่องของการสืบสวนสอบสวนจะดำเนินไปในทิศทางใด โดยทำเป็นตารางสำหรับช่วยให้ตัวผู้วิจัยเองได้เห็นถึงการลำดับเรื่องที่จะเล่าอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นดังนี้

ตารางที่ 4 เส้นเรื่องของตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวน ร่างที่ 1

เหตุการณ์	ร่องรอย / หลักฐาน / คำให้การ	ผู้ต้องสงสัย / แรงจูงใจ	คำอธิบายเพิ่มเติม
1. เจ้ากรรมนายเวรมาตฤกษมา ตกรรรม อย่าง โหดเหี้ยม ในโรงเรือน ทอผ้าภายในบ้านของตน - ฝนตกหนักตลอดคืน	- ชาวบ้านรวบรวมตัวอึ้งย้งไว้ได้ ที่ตัวของเขามี รอยเลือด ไกล่ก้นพบมีดซึ่งคาดว่าเป็น อาวุธที่ใช้ทำการฆาตกรรมตกอยู่ - ลักษณะรอยมีดบนร่างเหยื่อเป็นรอยกรีด ไม่โดนจุดสำคัญ ไม่น่าถึงแก่ชีวิต - รอยแผลที่ศีรษะไม่ลึกมาก - เลือดมีปริมาณเยอะผิดปกติ - จากสภาพศพพระบุเวลาการเสียชีวิตได้ ประมาณเพียงคืน	อึ้งย้ง > ปล้น ชิงทรัพย์	ความจริงแล้ว อึ้งย้ง แ่ ค่ บังเอิญเข้ามาพัวพัน โดยไม่ได้มี ส่ว น เกี่ยวข้องกับคดีนี้แต่อย่างใด
2. สอบปากคำคนใกล้ชิด คุณพระและคุณจัน	- คุณพระให้การว่าอยู่ที่ทำงานทั้งคืน ดู เหมือนว่ารับมือกับเรื่องที่เกิดขึ้นได้ดี - คุณจันโศกเศร้ามาก แสดงอาการร้อนตัวกับการตอบคำถาม - บ่าวในเรือนแยกย้ายกันหาเจ้ากรรมนายเวรใน ตอน เช้ามีด นายมิ่งเป็นผู้พบศพ	คุณจัน > ดู มีพิรุณ มีสิ่ง ปกปิดแต่ไม่รู้ว่าคืออะไร	คุณจันและ คุณ พระ ต่างก็คิดว่า ที่ ำ น เจ้า กรรม นายเวรตายเพราะ ตน จึงให้ การปิดบัง ความจริง นายมิ่งเป็น คนเอามา เสีย บ ใ้ เ พ ร า ะ ต้องการให้ นักสืบรู้ถึง ความสัมพันธ์ของ คุณ พระ และ คุณจัน
3. พบหลักฐานเพิ่มใน บริเวณบ้าน	- หนังกวางคกตากแห้งได้ชื่อ บริเวณรอยเลือด บนผ้าที่ห้อยระย้าลงมาจากโรงเรือนทอผ้า พบว่ามี การเคลื่อนไหวนในทิศทางที่ต่างออกไป / แสดงถึงการดิ้นรนเอาชีวิตรอดของเหยื่อ		

เหตุการณ์	ร่องรอย / หลักฐาน / คำให้การ	ผู้ต้องสงสัย / แรงจูงใจ	คำอธิบายเพิ่มเติม
4. ที่สำนักงานนักสืบ 5. กลับมาที่เรือนท่านเจ้ากรมอีกครั้ง คุณจันอยู่ในห้องเจ้ากรมเธอมองที่ทับกระดาษจากหินอ่อนอย่างผิดปกติ ผู้ชมจะเห็นชายชุดดำวูบหลบหลังม่าน เสียงกระทบของหน้าต่าง นักสืบเปิดม่านดูชายชุดดำออกมาจากที่ซ่อน	- รายงานเพิ่มเติม พบรอยเท้าในที่เกิดเหตุไม่ตรงกับอั้งยี่ รอยเลือดบนเสื้อของอั้งยี่เป็นเพียงการเคลื่อนย้ายของหลักฐาน อั้งยี่ไม่ได้สัมผัสกับเหยื่อโดยตรง	อั้งยี่พ้นจากข้อกล่าวหา	คุณจันตกใจว่าเจอหน้าต่างคกตากล้างได้ อย่างไรก็ตามเมื่อเธอได้กลับมาจัดการไม่ให้เหลือร่องรอยแล้วในตอนกลับมาจากโรงเรียนทอผ้า คุณจันจะดูน่าสงสัยมากยิ่งขึ้น คุณจันไม่รู้จริงๆ

เหตุการณ์	ร่องรอย / หลักฐาน / คำให้การ	ผู้ต้องสงสัย / แรงจูงใจ	คำอธิบายเพิ่มเติม
เกิดการต่อสู้กัน	หลังจากการต่อสู้คนร้ายหนีไปได้ คุณจันให้การว่าไม่เห็น ไม่รู้มาก่อนว่ามีอะไรผิดปกติในห้องนี้ เธอไม่คิดว่าคนร้ายจะซ่อนตัวอยู่ในนี้ได้	คุณจันน่าสงสัยยิ่งขึ้นไปอีก เธอตอบตะกุกตะกัก	นายมิ่งเปลี่ยนชุดจากชายชุดดำแล้วรีบย้อนกลับมา
นายมิ่งเดินเข้ามา	นายมิ่งให้การว่าแม้แต่ช่วยพวกในครัวลับมีดลับอาวุธซึ่งเป็นงานประจำของตนอยู่ จึงมาช้า		
นายมิ่งชี้ให้เห็นว่ามีกระดาษแปลกปลอมอยู่บนพื้น	กระดาษข้อความภาษาเขมร	สายลับ เขมร ต้องการลี้วงความลับ	นายมิ่งหาโอกาส ในขณะที่ทุกคนเผลอหย่อนกระดาษไว้อย่างจงใจ
นายมิ่งออกจากห้อง	คุณหลวงแสดงให้เห็นว่า ขณะต่อสู้กัน ได้ดึงผ้าเช็ดหน้าออกมาจากตัวคนร้าย	ผ้าสีขาวเป็นนคราบอะไรบางอย่าง	
6. ห้องชั้นสูตร	ผิวหนังของเหยื่อ ปรากฏร่องรอยฟกช้ำจากการต่อสู้ สันนิษฐานว่าคนร้ายต้องมีความแข็งแรง		
7. ห้องสืบสวน	เชื่อมโยงการทำร้ายร่างกายเหยื่อเข้ากับข้อความภาษาเขมร		

เหตุการณ์	ร่องรอย / หลักฐาน / คำให้การ	ผู้ต้องสงสัย / แรงจูงใจ	คำอธิบายเพิ่มเติม
คุณหลวงขยายความหลักฐานว่าไม่ไม่ได้เป็นความลับอีกต่อไปในเวลานี้ เวลาต่อมาพบบางอย่างบนกระดาษภาษาเขมร	กระดาษภาษาเขมรมีร่องรอยแปลกๆ มันคือการเขียนศาสน์ลับด้วยเทียน พบว่าข้อความที่ซ่อนอยู่เชื่อมโยงไปสู่คุณพระและคุณจัน	คุณพระ / คุณจัน	เชื่อมโยงให้ ผู้ชม เข้าใจเรื่องได้ว่า คุณพระ และ คุณจัน มีความสัมพันธ์ซึ่ง
8. ห้องสอบสวน คุณพระ / คุณจัน ถูกสอบปากคำ แยกห้อง แต่เวลาเดียวกัน	ต่างให้การว่าท่านเจ้ากรมตัวเปื้อนเลือด และมีร่องรอยการทำร้ายมาก่อนแล้ว แต่ก็แย้งกับรับว่าเป็นคนใช้หินที่ทับกระดาษนั้นฟาดศีรษะท่านเจ้ากรม ต่างแย้งกันเพื่อปกป้องอีกฝ่ายหนึ่ง		
9. กลับไปสืบหลักฐานใหม่ทั้งหมดอีกครั้ง	- ผ้าที่ได้จากคนร้ายเปื้อนคราบโลหะ - ได้ข้อมูลเพิ่มเติมถึงเรื่องชีวิตครอบครัวของนายมิ่ง - บริศนาปริมาณเลือดได้รับการคลี่คลายจากการชันสูตร พบว่ามีการใช้ยาพิษพบได้จากการใช้แท่งเงินตรวจสอบ	เฉลยว่าคนร้ายคือ นายมิ่ง	คราบโลหะมาจากมีดที่นายมิ่งต้องลี้ภัยเป็นกิจวัตรและเขาทำตกไว้โดยไม่ได้ตั้งใจ

การลำดับเรื่องในขั้นตอนนี้เปรียบเสมือนการสร้างเรื่องราวจากมุมมองของนักสืบ ว่าการสอบสวนจะไปในทิศทางใด จะดึงให้ผู้ชมสนใจกับอะไร โดยยังไม่ได้ใส่ความสัมพันธ์ของตัวละครนักสืบ ที่ต้องเกิดขึ้นในเรื่องลงไป เป็นเพียงแค่เค้าโครงของคดีที่จะเกิดขึ้นเท่านั้น จาก การคิดเค้าโครงลำดับเรื่อง ในขั้นตอนนี้ทำให้ผู้วิจัยได้สร้างบทละครวางแรกขึ้นมาได้

1.1.5 การพัฒนาบทละคร

ในการวางโครงเรื่องในร่างแรก สิ่งที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญคือ การลำดับเรื่องให้ตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนได้แสดงความสามารถ ตลอดจนพยายามหาวิธีการร้อยเรื่องให้เกี่ยวข้องกับหลักฐานอย่างเช่นหนังคางคกตกแห้ง หรือผ้าเปื้อนคราบโลหะ การตรวจสอบพิษให้มีอยู่ในเนื้อเรื่อง โดยพยายามย้ำและตรวจทานกับตัวเองอยู่เสมอว่า การป้อนข้อมูล หลักฐาน และคำให้การผ่านตัวละครฝ่ายนักสืบไปให้ผู้ชมนั้น เมื่อนำมาเชื่อมโยงกันแล้วมีความลงตัวมีตรรกะเป็นเหตุเป็นผลหรือไม่ ผู้วิจัยพยายามนึกถึงความสมจริงของเนื้อเรื่องและลำดับเรื่องไม่ให้ผิดพลาด เพราะการลำดับเรื่องราวของเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนนั้น อาจเปรียบได้เหมือนกับการติดกระดุมเสี้ยว ถ้าติดพลาดไปเพียงเม็ดหนึ่ง เม็ดต่อๆ ไปก็จะผิดพลาดทั้งหมด สุดท้ายแล้วผู้ชมก็จะจับข้อผิดพลาดได้

เรื่องย่อ ของบทละครร่างที่ 1

เจ้ากรมอาทมาตถูกฆาตกรรมในบริเวณเรือนของตนเอง อังยี่ที่มีร่องรอยของคราบเลือดถูกชาวบ้านรวบรวมตัวไว้ได้ตกเป็นผู้ต้องหาโดยทันทีและใกล้กันนั้นก็ยังมีดซึ่งคาดว่าถูกใช้เป็นอาวุธฆาตกรรมก็ตกอยู่ เมื่อได้รับแจ้งเหตุคุณหลวงเพชรฉลูเทพผู้ได้รับหน้าที่ให้ทำการสืบสวนสอบสวนคดีนี้เดินทางมาถึงที่เกิดเหตุ ได้ตรวจสอบที่เกิดเหตุและร่องรอยหลักฐานคราบเลือดและรอยเท้าของผู้ร้าย เมื่อนำหลักฐานไปพิสูจน์ก็พบว่าอังยี่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีที่เกิดขึ้น

เมื่อสอบถามคำคุณพระลูกชายคนเดียวของท่านเจ้ากรม และ คุณจันภรรยาของคุณพระ ทั้งสองคนต่างปกปิดความจริงเพราะคิดว่าเจ้ากรมตายเพราะตนเอง จากหลักฐานสำคัญที่ค้นพบในบริเวณเรือนคือ และเหตุการณ์ต่อสู้กับชายชุดดำซึ่งทำให้พบหลักฐานกระดุมเสี้ยวข้อความภาษาเขมรทำให้คุณหลวงคิดว่าคุณพระและคุณจันมีส่วนเกี่ยวข้องในการฆาตกรรมเจ้ากรมอาทมาตอย่างแน่นอน

แต่เมื่อผลชันสูตร ออกมาก็พบว่าเจ้ากรมอาทมาตถึงแก่ความตายด้วยยาพิษ ประกอบกับนำหลักฐานที่ดึงออกมาจากชายชุดดำตอนที่ต่อสู้กันทำให้ได้รู้ว่า ชายชุดดำคือนายมิ่ง ซึ่งเป็นผู้วางแผนทำการฆาตกรรมท่านเจ้ากรม เพราะความแค้นที่ท่านเจ้ากรมไว้กับพ่อและแม่ของตนเอง

เดิมทีในการวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างสรรค์ละครสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยนั้น ผู้วิจัยต้องการสร้างสรรค์ละครออกมาในรูปแบบของละครเวที จึงทำให้การเขียนบทในร่างแรกอยู่ในรูปแบบของละครเวที ต่อมาเมื่อได้ตัดสินใจปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอออกมาในรูปแบบของภาพยนตร์โทรทัศน์จึงต้องมีการปรับบทละครและโครงสร้างการเล่าเรื่องใหม่ ในขั้นตอนนี้เองผู้วิจัยเห็นว่าโครงเรื่องเดิมนั้นมีเพียงคดีเดียว อีกทั้งความยาวของเนื้อเรื่องก็สั้นเกินไป ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับบทเพิ่มอีกหนึ่งคดีมาตกรวมเข้ามาเพื่อให้เรื่องมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยกลับไปเลือกวัตถุดิบในแต่ละองค์ประกอบที่ค้นหาตั้งแต่ต้น นำมาร้อยเรียงเป็นเรื่องราวใหม่ โดยยังพยายามรักษาโครงเรื่องเก่าเอาไว้ได้มากที่สุด

วัตถุดิบที่ผู้วิจัยเลือกมาใช้ผนวกเข้าไปอีกสำหรับจะใช้ในการสร้างเรื่องราวเกี่ยวกับอีกคดีมาตกรวมหนึ่ง คือ

- โรงนครโสเภณี > หญิงคนิกา > นายโรงนครโสเภณี

โรงนครโสเภณีในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์นั้น ไม่ได้เป็นสถานที่ผิดกฎหมาย ไม้มีความจำเป็นต้องหลบซ่อน โรงนครโสเภณีในบางแห่งถึงกับเอาไว้อันรับแขกบ้านแขกเมืองได้ ผู้วิจัยรู้สึกว่าเป็นสถานที่ที่น่าสนใจต่อเนื้อเรื่อง เพราะเป็นสถานที่ที่สามารถตัวละครให้มีบุคลิกน่าสนใจ มีเงื่อนงำ เหมือนเป็นสถานที่ที่มีความเป็นสีเทา เห็นอะไรได้ไม่กระจ่างและอาจทำให้เกิดการกระตุ้นความรู้สึกอยากรู้อยากเห็นของผู้ชมขึ้นมาได้

- กงสุลอังกฤษ > การล่าอาณานิคม > คนในบังคับอังกฤษ

การก้าวเข้ามาของประเทศตะวันตกเป็นอีกเหตุการณ์สำคัญอย่างหนึ่งที่สยามต้องเผชิญ เป็นกุญแจสำคัญอีกดอกหนึ่งที่สามารถใช้ในการบอกช่วงเวลาโดยไม่ต้องขึ้นอักษรบอก เมื่อมาผนวกรวมเข้ากับเรื่องทาส ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ทันทีว่า เป็นช่วงที่ยังมีทาสอยู่แต่ประเทศอังกฤษเข้ามาแล้ว อีกทั้งมีการพูดถึงสนธิสัญญาเบาว์ริงก็น่าจะเป็นช่วงปลายรัชสมัยของสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4

เรื่องย่อ ของบทละครร่างที่ 2

คนในบังคับอังกฤษถูกฆาตกรรมในโรงนครโสเภณี หลักฐานในที่เกิดเหตุที่คุณหลวงค้นพบเชื่อมโยงว่าคดีนี้เจ้ากรมอาทมาต เจ้ากรมสืบราชการลับ เมื่อไปถึงเรือนเจ้ากรมอาทมาตก็พบว่าเจ้ากรมก็ถูกฆาตกรรมในเรือนของตนเอง หลักฐานแสดงให้เห็นว่าคนในบังคับอังกฤษเป็นสายข่าวให้กับเจ้ากรมอาทมาต และมักจะใช้โรงนครโสเภณีเป็นที่นัดพบแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน

พฤติกรรมของกงสุลอังกฤษและชายชุดดำที่ลอบเข้ามาในเรือนและเกิดเหตุต่อผู้บนเรือนขึ้น ทำให้ในครั้งแรกคุณหลวงคิดไปว่าเรื่องนี้ต้องโยงใยกับเรื่องทางการเมือง แต่หลักฐานภาษาเขมรก็เชื่อมโยงไปถึงคุณพระลูกชายของท่านเจ้ากรม คุณจันทรยาใหม่ของเจ้ากรม ทั้งสองคนถูกนำตัวมากสอบปากคำ และตกเป็นผู้ต้องสงสัย

แต่ในเวลาเมื่อนำหลักฐานในที่เกิดเหตุทั้งสองเหตุมาพิสูจน์ใหม่ทั้งหมดก็พบว่า คุณพระและคุณจันทรไม่ได้เป็นฆาตกร แต่คนร้ายที่ลงมือจริงๆ คือ นายมิ่งทาสในเรือน ด้วยมีความแค้นต่อท่านเจ้ากรมเรื่องพ่อและแม่ของเขา เลยทำให้นายมิ่งยอมรับใช้พวกอังกฤษ และเมื่อความลับที่เขาเป็นสายข่าวให้อังกฤษกำลังจะถูกเปิดเผยทำให้นายมิ่งต้องฆ่าคนในบังคับอังกฤษ และด้วยความแค้นทำให้เขาฆ่าเจ้ากรมด้วย ทั้งๆ ที่ไม่จำเป็นเลย

ผู้วิจัยได้เริ่มการเขียนบทละครในร่างที่สองด้วยการยึดเส้นเรื่องของนายมิ่ง ฆาตกรผู้มีความแค้นต่อเจ้ากรมอาทมาตเอาไว้ แล้วเพิ่มคดีฆาตกรรมคนในบังคับอังกฤษซึ่งถูกฆ่าอย่างเหี้ยมโหดในโรงนครโสเภณีเข้ามาเอาไว้เป็นคดีเปิดเรื่อง โดยได้วางโครงเรื่องให้สองคดีที่เกิดขึ้นนั้นมีความเชื่อมโยงกันด้วยความสัมพันธ์ของเหยื่อที่ถูกฆาตกรรม แต่คนร้ายที่ลงมือสังหารเหยื่อทั้งสองรายเป็นคนละคนกัน โดยใช้คดีฆาตกรรมคนในบังคับอังกฤษซึ่งถูกทรมาณให้รับสารภาพว่าเป็นสายลับให้เจ้ากรมอาทมาตและถูกสังหารในเวลาต่อมาเป็นตัวกระตุ้นให้นายมิ่งใช้โอกาสนี้ลงมือฆาตกรรมหลังจากที่รอเวลาล้างแค้นมานาน เพื่อที่จะได้ใช้เหตุนี้เปื้อนเบนความสนใจและปิดความผิดไปจากตน

ในการเขียนบทร่างที่ 2 นี้ มีการเพิ่มตัวละครเข้ามาสำหรับเป็นผู้ต้องสงสัยในคดีคนในบังคับอังกฤษที่จะใช้เป็นตัวในตอนเปิดของเรื่อง คือ หญิงคนรัก นายโรจนครโสภณ กงสุลอังกฤษและผู้ติดตาม และเพื่อไม่ให้โครงเรื่องซับซ้อนมากเกินไปจึงได้มีการตัดตัวละครผู้ต้องสงสัยอึ้งอี้จากร่างที่ 1 ออกไป

ถึงแม้ว่าการดำเนินเรื่องจะเปลี่ยนไปเพราะมีการเพิ่มคดีฆาตกรรมขึ้นมาอีกคดีหนึ่ง หรือการกระทำของตัวละครมีเหตุผลและแรงจูงใจผิดไปจากเดิม แต่สิ่งที่ผู้วิจัยพยายามคงไว้ก็คือ วิธีการตรวจสอบหลักฐานของนักสืบ และวิธีการทางนิติวิทยาศาสตร์ที่สำคัญของเรื่อง

สิ่งที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญในการเขียนบทร่างที่สองคือ อารมณ์ของตัวละครผู้ต้องสงสัยว่าแต่ละตัวละครมีอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร มีที่มาที่ไปอย่างไร เพื่อเพิ่มอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครให้ชัดเจนและมีความเป็นมนุษย์มากขึ้น เพราะผู้วิจัยเกรงว่าหากมุ่งเน้นไปที่การดำเนินเรื่องให้ไปข้างหน้าเพียงอย่างเดียวจะทำให้ผู้ชมขาดอารมณ์ความรู้สึกร่วมไปกับตัวละครและอาจจะทำให้ไม่เข้าใจการกระทำของตัวละครในเรื่องได้ การใช้เวลากับอารมณ์ความรู้สึกตัวละครเปรียบเสมือนช่วยให้ผู้ชมได้รู้จักกับตัวละครมากขึ้นเป็นการตัดตัวละครตัวนั้นออกไปจากการเป็นผู้ต้องสงสัย หรือในทางกลับกันก็ช่วยยืนยันให้แน่ใจว่าตัวละครตัวนั้นๆ อาจเป็น คนร้าย

ฉาก 24/25 ภายใน/ ห้องคุมตัวแม่เพ็ง/ ต่อเนื่อง

ตัวละคร พลอย, นางเพ็ง

- บานประตูค่อยๆ เปิดออกช้าๆ
- ประตูเปิดออกจนสุด นางเพ็งอยู่ที่มุมห้อง มือทั้งสองข้างถูกมัดไว้ด้วยผ้าสีขาวติดกับขอบหน้าต่าง หัวพิงกับฝาห้อง โยกตัวน้อยๆ หัวโขกกับผนังเบาๆ เป็นจังหวะ น้ำตายังคงไหลสภาพไม่ต่างอะไรกับตอนที่เจอเธอในที่แรก

- พลอยหยุดยืนมองอยู่หน้าประตูครู่หนึ่งก่อนที่จะเดินเข้าไป

- คุณหลวงปิดประตู ยืนรออยู่ข้างนอก

- ที่แรกเธอคิดว่าควรจะนั่งห่างออกจากแม่เพ็งไปไกลสักหน่อย แต่แล้วก็เปลี่ยนใจ เดินไปใกล้แม่เพ็งอีกนิด แล้วนั่งลง

- แม่เพ็งยังเป็นเหมือนเดิม ทำเหมือนกับว่าไม่มีอะไรอยู่ในห้องนอกจากความว่างเปล่า

พลอย แม่เพ็ง....ฉันชื่อพลอย....

เพ็ง .....

พลอย แม่เพ็งฉัน ขอถามอะไรแม่เพ็งสักหน่อย

เพ็ง .....

พลอย พอจะเล่าให้ฟังได้ไหม ว่าเมื่อคืนนี้เกิดอะไรขึ้น

พลอย แม่เพ็ง...

- เพ็งก็ยังทำเป็นเฉย เหมือนไม่มีใครอื่นอยู่ในห้อง

พลอย แม่เพ็งคงจะฆ่าผู้ชายคนนั้นจริงสิ คงจะจริง
อย่างที่เขาว่ากัน

- เพ็งหันมามองพลอยทันที

พลอย แม่เพ็งคงจะโกรธที่ผู้ชายคนนั้นทำอะไร
บางอย่างที่ยาบคายแก่แม่เพ็ง

- เพ็งท่าทางเหมือนเริ่มคุมสติไม่อยู่ โกรธแค้น ตกใจ หลายความรู้สึกระคนกัน

พลอย หรือบางที แม่เพ็งอาจจะเก็บความแค้นไว้นาน
แล้ว จนทนไม่ไหว ก็เลยต้องฆ่ามันทิ้งไปเสีย

- เพิ่งทำทางเหมือนเริ่มคุมสติไม่อยู่ โกรธแค้น ตกใจ หลายความรู้สึกกระทบกัน

พลอย

หรือบางที แม่เพิ่งอาจจะเก็บความแค้นไว้นาน
แล้ว จนทนไม่ไหว ก็เลยต้องฆ่ามันทิ้งไปเสีย

- มือของเธอเริ่มเกร็ง

เพิ่ง

ไม่ ไม่

พลอย

ไม่ ไม่ หรือบางที แม่เพิ่งก็สมคบกับคนอื่น ใช้
คนอื่นฆ่าแทน แม่เพิ่งอาจจะไม่ได้ลงมือเอง

เพิ่ง

ไม่ ไม่ เขาเป็นคนดี ไม่ๆ

- กรีดร้องพร้อมกับเอาหัวกระแทกข้างฝาแรงขึ้นๆ

-

เพิ่ง

ทุกครั้ง ที่ฉันเปลื้องผ้า ต่อน้าชายคนอื่น ฉันได้
แต่หวังให้มันผ่านพ้นไป แต่กับคุณ

-- Super impose--

พลอยลุกขึ้นไปดึงแม่เพิ่งออกมาจากฝาผนัง เพิ่งยังไม่ยอมหยุด

- พลอยพยายามกอดเพิ่งเอาไว้ เธอจึงค่อยๆ สงบลง

- คุณหลวงเปิดประตูเข้ามา

- พอดีกับ ที่เพิ่งค่อยๆ สงบลง แต่ยังคงร้องไห้

- เพิ่งดันตัวเองออกมา เธอมองหน้าพลอยด้วยสายตาที่เปลี่ยนไป ไม่ว่าเป็นเพราะเธอทุกข์
มากเสียจนเสียสติ หรือ เพราะความตกใจก็ตาม เธอจินตนาการว่าพลอยคือผู้ชายที่ตาย
ไปแล้ว

เพิ่ง

ยังไม่ตาย คุณยังไม่ตาย ฉันจะพูดเหมือนอย่าง
ที่ฉันเคยพูด

-- Cut to --

2.) การลำดับและการสอดผสานของจังหวะเล่าเรื่องระหว่างคดีทั้งสองยังมีจังหวะที่ไม่ลงตัวจึงทำให้เหมือนกับว่าคดีที่เพิ่มขึ้นมาที่หลังนั้น มีหน้าที่แค่เปิดเรื่องให้เรื่องดูน่าสนใจเท่านั้น อาจจะเป็นเพราะสมาตรของแต่ละคดีเป็นคนละคนกัน ทำให้การคลี่คลายปมคดีของนักสืบไม่ลื่นไหลต่อเนื่อง ไม่มีความเป็นเอกภาพในการเล่าเรื่อง

อีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้เรื่องลดความน่าเชื่อถือไปอย่างมาก อาจถึงขั้นทำให้การพิสูจน์หลักฐานแบบนิติวิทยาศาสตร์ถูกลดทอนคุณค่าความไปด้วย นั่นก็คือมูลเหตุจูงใจของฆาตกรที่ไม่มีน้ำหนักมากเพียงพอ ทั้งคดีคนในบังคับอังกฤษที่เนื้อเรื่องไม่อาจตอบข้อสงสัยที่ว่าเหตุใดฆาตกรจึงต้องลงเค้นให้เหยื่อสารภาพก่อนที่จะลงมือฆ่าที่โรงนครโสเภณี หรือไม่ว่าจะเป็นคดีที่สองการฆาตกรรมเจ้ากรมอาทมาต ทำไมนายมิ่งจึงต้องใช้เวลาดังหลายสิบปีกว่าจะลงมือเนื้อเรื่องเดิมกำหนดให้คดีแรกเป็นตัวกระตุนให้นายมิ่งใช้โอกาสนี้ทำการสังหารคนที่ตนอาฆาตแค้นมานานนั้นไม่เพียงพอที่จะทำให้เชื่อได้ว่าคนๆ หนึ่งจะลงมือฆ่าคนอื่นคนหนึ่งด้วยเหตุผลเพียงนั้น ผู้วิจัยจึงได้วางโครงเรื่องใหม่ให้ทั้งสองคดีสอดรับกันมากขึ้นและยังคงยึดนายมิ่งให้เป็นตัวละครหลักตามเดิม โดยกำหนดเรื่องให้อังกฤษต้องการรู้ข้อมูลลับและข่าวความเป็นไปของเจ้ากรมอาทมาตเจ้ากรมหน่วยสืบราชการลับ โดยให้นายมิ่งทาสในเรือนซึ่งมีความแค้นฝังใจเจ้ากรมฯ มาตั้งแต่ยังเด็กเป็นสายลับให้กับตน เรื่องราวฆาตกรรมเกิดขึ้นเมื่อเจ้ากรมอาทมาตสงสัยและต้องการรู้ว่าใครคือหนอนบ่อนไส้ในบ้านของตนเอง จึงได้นัดชาวสิงคโปร์ คนในบังคับอังกฤษที่ทำงานอยู่ในกงสุลซึ่งเป็นสายข่าวของตน มาพบกันในที่นัดพบแลกเปลี่ยนข้อมูลประจำนั้นคือโรงนครโสเภณี แต่นายมิ่งรู้จึงรายงานให้พวกอังกฤษทราบและได้รับคำสั่งให้ตามไปจัดการชาวสิงคโปร์ได้ทันก่อนจะความลับจะถูกเปิดเผย เมื่อความกดดันและบีบคั้นทั้งเรื่องความแค้นที่สะสมมานานปัววมถึงความรู้สึกของการมีชีวิตเป็นทาสที่ถูกกดขี่ได้ถูกปลดปล่อยให้ระเบิดออกมาจากการทำฆาตกรรมครั้งแรก ทำให้เขาตัดสินใจลงมือทำการฆาตกรรมเจ้ากรมอาทมาต ทั้งๆ ที่เขาไม่จำเป็นต้องลงมือ

3.) ปรับให้ตัวละครคุณพระและคุณจันเป็นตัวละครที่มีศีลธรรมมากขึ้นกว่าเดิม ในร่างที่ 3 นี้คุณพระและคุณจันไม่ได้พาดศรัทธาท่านเจ้ากรมด้วยของใกล้ตัวเหมือนร่างก่อนๆ เพราะผู้วิจัยได้เขียนให้ทั้งสองมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน เหมือนคนรักที่มีใจภักดี แต่ทางร่างกายไม่เคยคิดผิดประเวณีต่อกัน เพราะฉะนั้นเรื่องที่เจ้ากรมเข้ามาพบคุณจันและคุณพระแอบมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งจึงได้ถูกตัดออกไป แต่ยังคงประเด็นทำให้คุณพระเป็นผู้ต้องสงสัยเอาไว้ โดยวางเรื่องให้เกิดจากนายมิ่งคิดใส่ร้ายคุณพระ โดยทำตอนลงมือสังหารท่านเจ้ากรม วางรูปแบบให้เป็นเหมือนเหตุที่ไม่ได้ตั้งใจ และขโมยเสื้อคุณพระมาใส่ตอนลงมือ เมื่อการเล่าเรื่องเปลี่ยนไปวิธีการของคนร้ายเปลี่ยนไป ทำให้ต้องหาวิธีการพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์แบบใหม่เข้ามาเพื่อให้

เรื่องดำเนินไปข้างหน้าได้ ซึ่งนั่นก็คือการพิสูจน์โดยการตีแต่งโมเปรียบเทียบรอยกระจายของเลือดกับระดับความสูงดังที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้น

บทร่างที่ 3 นี้จึงเป็นบทที่ถือว่าสมบูรณ์ที่สุดในภายใต้เงื่อนไขเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด เมื่อได้บทร่างนี้ออกมาแล้วผู้วิจัยจึงได้ทำการแจกจ่ายบทให้ทีมงานและนักแสดงเพื่อเตรียมความพร้อมในขั้นต่อไป

1.2 การคัดเลือกนักแสดง

การคัดเลือกนักแสดงให้มีความเหมาะสมกับเรื่องและบทบาทนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะ สิ่งที่ปะทะความรู้สึกของผู้ชมเป็นอย่างแรกนั้นก็คือรูปร่างหน้าตาและบุคลิกภาพของนักแสดง

ด้วยละครสืบสวนสอบสวนเรื่องนี้มีเรื่องราวการดำเนินเรื่องอยู่ในช่วงปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ทำให้ละครเรื่องนี้ต้องการนักแสดงหลักของเรื่องที่มีลักษณะเครื่องหน้าอย่างคนไทยสมัยเก่าหรือที่คนส่วนใหญ่เรียกว่า ‘หน้าไทย’ คือต้องไม่ใช่คนที่มีลักษณะค่อนข้างไปในทางเชื้อสายจีน ผิวนวล ตาเล็กดี อย่างที่เป็นที่นิยมสมัยนี้หรือมีลักษณะหน้าตาเป็นลูกครึ่งอย่างผู้มีเชื้อสายฝรั่ง ถึงแม้จะไม่มีใครสามารถบอกได้ว่าแท้จริงแล้วคนสมัยต้นรัตนโกสินทร์มีรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างไร แต่ก็ได้มีการรับรู้เรื่องราวรูปร่างหน้าตาของผู้คนในอดีตผ่านทางรูปถ่ายเก่าในสมัยรัชกาลที่ 5 , รูปปั้นอนุสาวรีย์รูปบุคคลสำคัญ อนุสาวรีย์สดุดีวีรชน รวมถึงละครและภาพยนตร์อิงประวัติศาสตร์ที่นักแสดงจะมีรูปลักษณะผิวสองสี หน้าตาคมเข้ม ซึ่งถ้าหากผิดไปจากนี้จะทำให้ผู้ชมรู้สึกขัดตาและสร้างความไม่สมจริงขึ้นแก่เรื่อง

สิ่งที่ผู้วิจัยต้องการไม่แพ้กับลักษณะบุคลิกภาพของนักแสดงที่เหมาะสมกับเรื่องก็คือความสามารถและทักษะการแสดง เพราะนักแสดงคือผู้รับหน้าที่สื่อสารเรื่องราวและข้อความสู่ผู้ชมโดยตรง แต่ข้อจำกัดของกระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนเรื่องนี้คืองบประมาณและเงินทุน ผู้วิจัยไม่มีเงินทุนเพียงพอที่จะจัดการเรื่องค่าใช้จ่ายในส่วนของคนนักแสดงที่มีทักษะประสบการณ์หรือมีความเป็นมืออาชีพมาแสดงได้ การทำงานในส่วนนี้ ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาด้วยการติดต่อบุคคลที่ผู้วิจัยรู้จักทั้งเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้องที่เคยร่วมกิจกรรมทำงานด้วยกันมา รวมถึงใช้วิธีขออาสาสมัครผู้สนใจต้องการร่วมทดลองสร้างสรรค์ละครสืบสวนสอบสวนไปพร้อมๆ กัน มาทดสอบการเป็นนักแสดงละครสืบสวนสอบสวนเรื่องนี้ โดยในวันที่ทำการคัดเลือกนักแสดง

ผู้วิจัยได้ลองให้นักแสดงอ่านบทละครและลองมาแสดงต่อหน้ากล้อง เพื่อดูว่านักแสดงแต่ละคน เมื่ออยู่ต่อหน้ากล้องแล้วเป็นอย่างไร ภาพที่ปรากฏในจอภาพมีความเหมาะสมหรือไม่ รวมถึงลอง แต่งหน้าทำผมเพื่อดูว่ารูปร่างหน้านักแสดงเหมาะกับทรงผมในยุคนั้นหรือไม่

อีกหนึ่งตัวละครที่มีความสำคัญกับเรื่อง คือ กงสุลอังกฤษ ถึงแม้จะมีบทบาทน้อย แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดเรื่องราวขึ้นมา ในครั้งแรกการคัดเลือกแสดงผู้แสดงยังไม่สามารถหานักแสดงชาวต่างชาติได้จึงได้คิดที่จะแก้ปัญหาด้วยการปรับบทจากตัวละครกงสุลอังกฤษให้เป็นผู้ติดตามของกงสุลอังกฤษมาในที่เกิดเหตุแทน ซึ่งผู้ติดตามหรือผู้แทนกงสุลอังกฤษนั้นอาจจะเป็นผู้ที่มีอายุน้อย และอาจจะเป็นชาวสิงคโปร์ซึ่งเราสามารถหานักแสดงที่มีความเป็นเอเชีย หรือสามารถใช้นักแสดงที่เป็นลูกครึ่งชาวตะวันตกมาแสดงได้ แต่ในที่สุดก่อนการถ่ายทำจะเริ่มต้นขึ้นไม่กี่สัปดาห์ผู้วิจัยก็สามารถหานักแสดงที่มีบุคลิกลักษณะตรงตามความต้องการซึ่งก็คือชาวตะวันตกที่มีรูปร่างหน้าตาเหมือนกับมิสเตอร์น็อกซ์กงสุลอังกฤษตัวจริง ทำให้ปัญหาที่กังวลได้หมดไป

เมื่อสรุปได้ลงตัวว่าใครเหมาะสมรับบทบาทไหนแล้วผู้วิจัยได้อธิบายถึงลักษณะตัวละครแต่ละคนให้นักแสดงเข้าใจ รวมถึงเนื้อเรื่องอย่างคร่าวๆ เพราะในช่วงที่ผู้วิจัยทำการคัดเลือกนักแสดงนี้ ยังอยู่ในช่วงที่ผู้วิจัยพัฒนาบทไปด้วยพร้อมกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้อธิบายให้ผู้แสดงเข้าใจว่าการทำงานในการถ่ายทำละครนั้นอาจมีความยากลำบากอย่างไรบ้าง ซึ่งนักแสดงทุกคนเข้าใจและพร้อมที่จะร่วมทดลองสร้างสรรค์ละครสืบสวนสอบสวนเรื่องนี้ไปด้วยกัน เมื่อมาถึงขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจึงได้รู้ว่า สิ่งที่ผู้ทำงานต้องการอันดับแรกอาจจะไม่ใช่หน้าตาท่าทางหรือความสามารถของนักแสดง หากแต่ใจที่พร้อมจะทดลองและฝ่าฟันเรื่องที่น่าท้าทายและยากลำบากไปพร้อมกัน

เมื่อผู้วิจัยรู้ว่าข้อบกพร่องของนักแสดงคือทักษะและประสบการณ์ในการแสดง ในช่วงเวลาที่ยังอยู่ในช่วงการเตรียมการถ่ายทำ ทุกอาทิตย์ตลอดเดือนมกราคมจนถึงช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ผู้วิจัยจึงได้จัดเวิร์คช็อปการแสดงสำหรับนักแสดงเพื่อให้นักแสดงเข้าใจถึงการสื่อสารอารมณ์ตัวละคร ไม่รู้สึกขัดเขินในการแสดงออก รวมถึงเป็นการทำให้นักแสดงสนิทสนมกัน รวมถึงผู้วิจัยก็ได้รู้จักนักแสดงแต่ละคนมากขึ้น เพื่อที่ถึงเวลาการถ่ายทำจริงจะได้ไม่มีปัญหาเรื่องเขินอายกันเองระหว่างนักแสดง และผู้วิจัยเองในฐานะผู้กำกับการแสดงจะได้มีความเข้าใจว่าพื้นฐานนิสัยของนักแสดงแต่ละคนเป็นอย่างไร เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงในการทำงานการถ่ายทำจริงให้ได้มากที่สุด

ภาพที่ 3-9 นักแสดงหลักของเรื่อง

นราวิชญ์ ชุ่มเจริญ
 นักศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
 รับบท
 หลวงเพชรฉลูเทพเจ้ากรมมหาไทยตำรวจภูบาล

ชัยวัฒน์ ศิริชุมสุวรรณ
 นักศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
 รับบท
 ขุนसारวัตร

กรกช กิตติสิทธิ์
 นักศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
 รับบท
 แม่พลอย

วณัสนันท์ จันทรนิ่ม
 นักแสดงอิสระ
 รับบท
 คุณจัน

ณัฐพล ทะวะดี
นักแสดงอิสระ
รับบท
คุณพระ

สุพิลักษณ์ แสนสุข
นักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รับบท
นายโรงนครโสภณ

Denes Bichof
นักท่องเที่ยวนักชกชาวฮังการี
รับบท
กงสุลอังกฤษ

1.2 เครื่องแต่งกาย

ในด้านเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยยึดถือตามหลักของความถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีของการแต่งกายในประวัติศาสตร์ช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์เป็นหลัก โดยค้นหาข้อมูลจากหนังสือประวัติศาสตร์ที่ว่าด้วยเรื่องเครื่องแต่งกาย และค้นจากภาพถ่ายเก่า โดยได้ปรึกษาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องผ้าไทยและการแต่งกายแบบโบราณเข้ามาเป็นที่ปรึกษาจัดการเรื่องนี้ให้โดยตรง

ลักษณะการแต่งกายของชาวไทยในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์มีดังนี้คือ

ผู้ชาย

ถ้าเป็นชาวบ้าน ไพร่ หรือทาส นุ่งผ้าโจงกระเบน ไม่สวมเสื้อ แต่ถ้าหากเป็นข้าราชการเวลาไม่ได้เข้าเฝ้าหรืออยู่นอกเวลาราชการอาจนุ่งผ้าลอยชาย ไม่สวมเสื้อไว้ผมทรงมหาดไทย แต่ถ้าในเวลาราชการหรือเวลาเข้าเฝ้าต้องสวมเสื้อตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยลักษณะเสื้อจะเป็นแบบราชปะแตน สวมทับกันสองชั้น ชั้นในเป็นสีขาวเนื้อบางนำชายเข้าไว้ข้างในโจงกระเบน ส่วนตัวข้างนอกอาจตัดเย็บด้วยผ้าแพรไหม เป็นผ้าสีพื้น หรือเป็นลายลูกแก้ว ชายสวมเข้าในโจงกระเบนอย่างตัวในหรือไม่ก็ได้ และที่ขาดไม่ได้คือ ผ้าคาดเอวสวมทับเข้ากับเข็มขัดทอง เงิน นาค ตามแต่ฐานะและบรรดาศักดิ์ และในช่วงต่อมาเมื่อการใส่เสื้อผ้ามีอย่างแพร่หลายนอกจากเสื้อในแบบราชปะแตนแล้วยังมีเสื้อแบบสวมศีรษะแขนกระบอกตัดด้วยผ้าเนื้อบางไว้สำหรับใส่ลาลองเมื่อไม่ได้ออกไปธุระหรือทำอะไรที่เป็นทางการ

ภาพที่ 10 เครื่องแต่งของผู้ชายในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ผู้หญิง

นิยมห่มสไบจีบ ส่วนผมยังคงไว้ปกถอนไธผม ไว้เล็บ ผัดหน้า ตามปกติ เมื่ออยู่กับบ้านก็ห่มผ้าแถบ ถ้าทำงานกลางแจ้งจึ่งจะสวมเสื้อแขนกระบอก แขนดิบยาวถึงข้อมือ ผ่าอกติดกระดุม บางทีเมื่อทำงานที่ต้องยกแขนขึ้น-ลง ก็ห่มตะเบงมานเช่นเดียวกับสมัยก่อน ส่วนการห่มผ้าแถบ (คาดอก) ยังคงมีเรื่อยมาจนกระทั่งคนรุ่นเก่าหมดไป ส่วนเครื่องประดับหรือสร้อยสังวาลย์นั้นแล้วแต่ผู้สวมใส่ว่าจะอยู่ในฐานะมั่งมีมากเท่าใด หรือมีบรรดาศักดิ์อะไร ผู้หญิงชาวบ้านจะไม่มีสังวาลย์ใส่ทับสไบ อาจมีเพียงสร้อยมือที่เรียบง่ายเท่านั้น

ภาพที่ 11 การแต่งกายของหญิงในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ถึงแม้ว่าเครื่องแต่งกายของละครเรื่องนี้จะมีจารีตแบบแผนการแต่งกายที่ชัดเจน แต่เราก็ต้องออกแบบเครื่องแต่งกายของตัวละครของแต่ละตัว เพราะเสื้อผ้าไม่ได้มีหน้าที่แค่ทำให้ผู้สวมใส่ดูสวยงาม หากแต่ยังสะท้อนและแสดงออกถึงตัวตน ความคิดและแง่มุมที่น่าค้นหาของตัวละคร ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบของเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับตัวละคร รวมถึงการออกแบบสีเสื้อผ้า โดยคิดครอบคลุมทั้งการบอกลักษณะนิสัยตัวละครและรวมถึงการคุมโทนสีของเสื้อผ้าไม่ให้ขัดการโทนของเรื่องที่วางเอาไว้

เครื่องแต่งกายของคุณหลวงเพชรฉลุเทพ

สีเสื้อเป็นสีน้ำเงินเข้ม เพื่อเพิ่มความรู้สึกเป็นผู้ใหญ่ สุขุมรอบคอบ หนักแน่น น่าเชื่อถือ และเข้ากับบุคลิกตัวละครที่เคร่งขรึม นิ่ง และดูจริงจัง นอกจากนี้ยังให้ใส่ชุดในรูปแบบที่ชายเสื้อตัวนอกใส่ไว้ได้ใจกระเบน แสดงถึงความมีระเบียบแบบแผนที่เคร่งครัดของคุณหลวง

ภาพที่ 12 เครื่องแต่งกายของคุณหลวงเพชรฉลุเทพเจ้ากรรมมหาชาติกรมมหาดไทยตำรวจภูบาล

เครื่องแต่งกายของขุนसारวัตร

ในที่แรกเพื่อที่จะสื่อให้เห็นว่าขุนसारวัตรเป็นคนไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนผู้วิฉัยจึง ออกแบบให้ขุนसारวัตรแต่งกายด้วยเสื้อแขนกระบอกสีขาวตัดด้วยผ้าเนื้อบาง ตัวโคร่ง คอเสื้อเป็น รูปตัววี แต่เมื่อลองตัดออกมาและนักแสดงได้สวมใส่แล้วพบว่าไม่เหมาะสม จึงเปลี่ยนเป็นขุน สารวัตรใส่ชุดในรูปแบบที่เสื้อตัวข้างนอกปล่อยชายออกมานอกใจกระเบน ซึ่งเมื่อเป็นแบบนี้ก็ยัง

แสดงถึงนิสัยของขุนสารวัตรได้ว่าเป็นผู้ที่รักความสบาย ไม่สนใจเรื่องที่ต้องพิถีพิถันหรือเรื่องที่ต้องทำเป็นประจำวันอย่างเรื่องการเลือกเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

เครื่องแต่งกายของหลวงแพทย์

ผู้วิจัยได้ออกมาแบบมาจากชุดกันเปื้อนของแพทย์ผ่าตัดในปัจจุบัน โดยเลือกสีธรรมชาติอย่างสีของผ้าดิบเพื่อให้ความรู้สึกสะอาดตาไม่โดดเด่นออกมาจากโทนสีที่ผู้วิจัยได้วางไว้ รวมถึงผ้าโพกศีรษะที่ประยุกต์มาจากผ้าคลุมศีรษะแบบที่ช่างในท่าจากยางยืดด้วยเช่นเดียวกัน

เครื่องแต่งกายของแม่พลอย

ในเนื้อเรื่องแม่พลอยต้องแสดงให้เห็นว่าเธอเป็นผู้หญิงที่ไม่ได้สนใจเรื่องการแต่งตัว เมื่อออกมาจากวังเธอไม่ได้สวมใส่เสื้อผ้าอย่างสาวชาววัง แต่กลับแต่งตัวง่าย ๆ เหมือนพวกบ่าวในเรือนเพื่อที่จะได้ไปไหนมาได้ง่ายโดยไม่มีใครสนใจหรือสังเกตจนในฉากแรกที่เธอปรากฏตัวขุนสารวัตรก็ยังเข้าใจผิดว่าเธอเป็นบ่าวในบ้านไม่ใช่ลูกสาวของหลวงแพทย์ ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบให้ชุดของแม่พลอยเป็นแบบหญิงสาวชาวบนธรรมดา คือเป็นผ้าแถบสีไม้ธรรมชาติ ไม่ได้เป็นผ้าแบบย้อมสี มีผ้าคลุมไหล่ราคาถูกละเอียดเหมือนกัน ผ้านุ่งก็เป็นลายพื้นธรรมดา

ในครั้งแรกแม่พลอยมีเพียงแค่ชุดนี้ชุดเดียว แต่เมื่อถ่ายทำไปได้ครึ่งเรื่องผู้วิจัยได้เพิ่มบทให้มีฉากที่แสดงให้เห็นว่าแม่พลอยมีการเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวเมื่อมาหาหลวงแพทย์ผู้เป็นพ่อของเธอที่สำนักงานนักสืบของคุณหลวง ทำให้ต้องเพิ่มเพิ่มเสื้อผ้าของเธอเข้ามาอีก นั่นก็คือผ้าสไบที่เป็นผ้าสำหรับห่มทับชุดผ้าแถบได้ทันที เป็นผ้าสไบที่ไม่ได้อัดกลีบแสดงให้เห็นว่าเธอไม่ใช่ผู้หญิงที่สนใจเรื่องความสวยความงาม ไม่มีนิสัยที่จะมานั่งอัดกลีบผ้าที่ตนเองจะสวมใส่ทุกวัน โดยผูกเรื่องไว้ให้แม่พลอยมีกล่องซึ่งเหมือนกระเป๋าประจำตัวใบหนึ่ง กล่องใบนี้มีไว้สำหรับเก็บผ้าสไบเมื่อเธอไม่ใช่ สลับกับผ้าคลุมไหล่สีพื้นที่เขาไว้ปลอมตัวเป็นชาวบ้านธรรมดา

เครื่องแต่งกายของคุณจัน

คุณจันเป็นผู้หญิงที่มีบทบาทที่สำคัญต่อเรื่องอีกคนหนึ่ง การแต่งกายของแม่พลอยและคุณจันนั้นแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ด้วยบุคลิกลักษณะของตัวละครผู้วิจัยจึงให้เครื่องแต่งกายของคุณจันดูประณีต เธอพิถีพิถันใส่ใจเสื้อผ้าที่เธอใส่ แม้จะเป็นตอนเช้าตรู่ในวันธรรมดาที่เธอต้องลงมาดูการจัดสำรับในครัว เธอก็ยังแต่งตัว ห่มสไบอัดกลีบ สวมสร้อยสังวาลอย่างงดงาม แสดงให้

เห็นถึงความรักสวຍรักงาม มีจิตมารยาอย่างผู้หญิงที่ความสำคัญของชีวิตคือการเฝ้าดูแลสามี ทำงานบ้านงานเรือน และใส่ใจเรื่องความงามของตนเอง

เครื่องแต่งกายของชายชุดดำ

ในเรื่องชายชุดดำคือชาวสิงคโปร์ปลอมตัวมาเพื่อจะสื่อให้รู้ถึงความเป็นจีน ผู้วิจัยจึงออกแบบให้เป็นแบบจีนคือกางเกงเป็นลักษณะคล้ายๆ กางเกงเลยแต่ตัดเย็บด้วยผ้าเนื้อหนา สวมเสื้อคอจีนสีดำ มีอาวุธที่ใช้ต่อสู้เป็นดาบจีน

ภาพที่ 13 การแต่งกายของชายชุดดำ

เครื่องแต่งกายของชาวสิงคโปร์คนติดตามกงสุลอังกฤษ

เพื่อแสดงให้เห็นว่าชาวสิงคโปร์ซึ่งเป็นชาวเอเชียคนหนึ่งได้ยอมรับวัฒนธรรมตะวันตกอย่างหมดสิ้นแล้ว ผู้วิจัยจึงออกแบบให้ชาวสิงคโปร์ใส่เสื้อผ้าอย่างคนตะวันตกเสมือนตนเองเป็นคนตะวันตกด้วย

เนื่องจากเลือกรูปแบบราชปะแตนในร้านเช่าเสื้อผ้าย่อนยุคทั่วไปนั้น ไม่ถูกต้องตามข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้ามา รูปแบบคลาดเคลื่อนและรายละเอียดในเรื่องลายของผ้าก็ไม่ตรงกับความเป็นจริง เสื้อของตัวละครชายผู้วิจัยต้องสั่งตัดขึ้นมาใหม่ทั้งหมดเพื่อความถูกต้องและสมจริง

1.3 สถานที่ถ่ายทำ

สถานที่ถ่ายทำจะถูกกำหนดขึ้นพร้อมกับการคิดตัวละครและเนื้อเรื่อง เพราะฉะนั้นระหว่างคิดบทและเนื้อเรื่องอันดับแรกที่ผู้วิจัยคิดถึงคือสถานที่ที่จำเป็นต่อการการดำเนินเรื่องนั้นมีที่ใดบ้าง โดยคำนึงถึงความสะดวกของการตกแต่งฉาก และข้อจำกัดของนักแสดงประกอบรวมถึงบรรยากาศแวดล้อมของสถานที่ที่อยู่ข้างเคียงสถานที่ถ่ายทำ ดังนั้นตอนเขียนบทผู้วิจัยเลยเขียนเน้นฉากที่อยู่ในตัวอาคาร และแต่ละสถานที่ที่กำหนดให้อยู่ในเนื้อเรื่องนั้นก็จำเป็นต้องมีนักแสดงประกอบอย่างชาวบ้าน พ่อค้า แม่ค้าเพื่อที่ผู้ชมจะได้ไม่รู้สึกขัดอารมณ์ความรู้สึกในขณะที่รับชม เพราะความสมจริงสถานที่ถ่ายทำจะช่วยให้ละครที่ออกมาดูสมจริงและทำให้คนดูได้รับรสชาติและคล้อยตามกับเนื้อเรื่องมากขึ้น

สถานที่หลักในเรื่องมีอยู่ 3 สถานที่ด้วยกัน คือ

1. เรือนเจ้ากรมอาทมาต
2. ที่ว่าการกระทรวงมหาดไทยตำรวจภูบาล
3. โรงนครโสเภณี

เมื่อคิดถึงข้อจำกัดของสถานที่ถ่ายทำกับตัวบทละครแล้ว อันดับต่อมาที่ผู้วิจัยมีความกังวลใจก็คือ เราจะสามารถหาสถานที่ถ่ายทำได้ตรงตามความต้องการหรือไม่ เพราะในปัจจุบันตึกอาคารในกรุงเทพมหานครนั้นได้แปรเปลี่ยนรูปแบบไปหมดแล้ว บ้านเรือนไม้เก๋อบจะไม่ให้เห็น หรือถึงจะมีก็ไม่ใช้บ้านเรือนไทยที่เป็นแบบแผนมาตั้งแต่สมัยอยุธยาอย่างแน่นอน หรือถ้าเป็นตึกแบบตะวันตกแบบโบราณที่ยังมีให้เห็นในปัจจุบันนี้ก็เป็ศิลปะช่วงสมัยรัชกาลที่ 6 ลงมา หรือไม่ก็ได้รับการบูรณะปรับปรุงมีความทันสมัย ไม่ใช่ตึกหรืออาคารในแบบรัชกาลที่ 4 ที่มีความเป็นตึกฝรั่งเรียบง่าย ตกแตงน้อย อย่างที่ผู้วิจัยต้องการ

การหาสถานที่ถ่ายทำนี้ผู้วิจัยได้เริ่มจากการค้นหาข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์เพื่อหาข้อมูลเบื้องต้นจากรูปภาพของสถานที่ต่างๆ ว่ามีสถานที่ใดเหมาะสมกับกับเป็นสถานที่ถ่ายทำ จากนั้นจึงได้ไปสำรวจพื้นที่ว่าสถานที่นั้นใช้ได้จริงหรือไม่ มีปัจจัยใดที่ไม่เหมาะต่อการถ่ายทำหรือไม่ บางสถานที่มีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องมากเป็นภาพอย่างที่ผู้วิจัยคิดเอาไว้ ตั้งแต่ตอนเริ่มลงมือหาข้อมูลและเขียนบทอย่างเช่นเรือนไม้ที่คลองบางหลวงแต่ด้วยสถานที่นั้นมี

นักท่องเที่ยวล่องเรือหางยาวชมความงามธรรมชาติตลอดเวลาทำให้เกิดมลภาวะทางเสียงที่ส่งผลกระทบต่อกรถ่ายทำจึงไม่ใช่ตัวเลือกที่เหมาะสมนัก

การทำงานในขั้นตอนนี้ต้องเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพราะการจะหาสถานที่ให้กับความต้องการที่ตึงตังใจไว้ตั้งแต่ต้นนั้นมีความยากลำบากในระดับหนึ่งแล้ว แต่เมื่อพบปัจจัยเรื่องความสะดวกในการถ่ายทำเข้าไปด้วยทำให้การที่จะได้สถานที่ถ่ายทำตรงความต้องการไม่ใช่เรื่องที่จะสามารถทำได้ในเวลาอันสั้น

1. เรือนเจ้ากรมอาทมาต

เป็นสถานที่ที่เกิดเหตุฆาตกรรม เนื่องจากท่านเจ้ากรมอาทมาตเป็นข้าราชการระดับสูง ที่อยู่อาศัยท่านเจ้ากรมจึงต้องดูกว้างขวางใหญ่โตตามฐานะ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สถานที่ที่ใช้ในการถ่ายทำจึงน่าจะเป็นแบบเรือนไทยของขุนนางสมัยอยุธยา เพราะในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์นั้น สภาพบ้านเรือนส่วนมากยังยึดแบบที่สร้างกันมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเรื่อยมา

เมื่อค้นหาสถานที่ถ่ายทำมาเป็นเวลาเกือบร่วมเดือนก็ได้พบบ้านเรือนไทยแบบสมัยอยุธยาที่ต้องการซึ่งเป็นสถานที่ที่เหมาะสมกับการถ่ายทำ บรรยากาศเงียบสงบ ตัวบ้านเรือนโล่ง ไม่มีเครื่องประดับตกแต่งบ้านที่ผิดยุคสมัย สามารถนำของประกอบฉากเข้าไปประกอบได้ทันที

ภาพที่ 14 ภาพสถานที่ที่จะใช้ถ่ายทำเป็นเรือนเจ้ากรมอาทมาต

2. ที่ว่าการกระทรวงมหาดไทยตำรวจภูบาล

ในความเป็นจริงนั้นถึงแม้ที่ทำงานของข้าราชการจะยังคงเป็นเรือนแบบไทย บ้างก็ทำงานที่เรือนของตน บ้างก็ทำงานเขตรั้ววัง แต่ในช่วงสมัยนั้นก็มีความนิยมที่เริ่มสร้างตึกตามแบบอย่างฝรั่งขึ้นมาหลายแห่ง เช่น สถานที่สำคัญอย่างพระที่นั่งสุรฉัตร และเพื่อสร้างความหลากหลายและสวยงามตลอดจนแสดงถึงนัยยะที่ไทยรับความเป็นตะวันตกเข้ามาในหลายๆ ด้านแล้วนั้น ในส่วนนี้เป็นส่วนที่ผู้วิจัยตั้งใจออกแบบให้เป็นเรือนแบบตะวันตก เพื่อให้รับและเข้ากับวิถีคิดตลอดจนรูปแบบการทำงานของตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนด้วย

ส่วนสถานที่ถ่ายทำที่ว่าการกระทรวงมหาดไทยตำรวจภูบาลนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าภายในอาคารของตึกพรรณรายที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของหอศิลป์ห้องพระโรง ของมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระนั้น ยังเป็นรูปแบบที่ใกล้เคียงกับศิลปะสมัยช่วงปลายรัชกาลที่ 4 จึงได้ทำเรื่องขออนุญาตใช้ถ่ายทำละคร และได้รับการอนุญาตให้เข้าถ่ายทำได้ ส่วนปัญหาที่เกิดจากภายนอกของตัวอาคารที่มีสลดดูล้ำสมัยเกินไปนั้น ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาการเขียนบทให้ต้องใช้ภาพด้านนอกของตัวอาคารน้อยที่สุด และถ้ามีความจำเป็นต้องมีการถ่ายภาพรับจากด้านนอกอาคารก็จะแก้ปัญหาด้วยการถ่ายภาพจากอาคารสถานที่อื่น

ภาพที่ 15 ตึกพรรณราย หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ
ที่จะใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำที่ว่าการกระทรวงมหาดไทยตำรวจภูบาล

3. โรงนครโสเภณี

ในปัจจุบันโรงนครโสเภณีคือบริเวณเสาชิงช้าที่มีร้านขายองค์พระพุทธรูปสีทองเหลืองอร่ามตั้งเรียงรายเต็มสองฟากถนน ซึ่งเกือบมองไม่ออกว่าแต่เดิมคือย่านตรอกคนจีน ที่ถูกเรียกว่าย่านโคมเขี้ยว หากจะให้ได้บรรยากาศนั้นดั้งเดิมมาสู่บรรยากาศของเรื่อง สถานที่ที่ผู้วิจัยต้องมองหาคือ ตึกแถวจีนแบบโบราณที่ยังคงต้องดูใหม่เพราะมันเป็นการถ่ายทอดช่วงเวลานั้น

ส่วนสถานที่ที่ต้องมาใช้เป็นโรงนครโสเภณีนั้นผู้วิจัยยังหาไม่ได้ แม้ถึงเวลาจะต้องออกไปถ่ายทำจริงแล้วก็ตาม จึงแก้ปัญหาด้วยการจัดตารางถ่ายทำให้ส่วนที่หาสถานที่ถ่ายทำได้แล้ว ถ่ายทำไปก่อน และถ้าสุดท้ายแล้วหาสถานที่ที่ตรงความต้องการไม่ได้จริงๆ ก็จะมีวิธีจัดฉากขึ้นมาเพื่อให้งานสามารถเดินไปข้างหน้าได้

1.5 การจัดตารางการถ่ายทำและแยกบทย่อยสำหรับถ่ายทำ

เมื่อได้เตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ทั้งบทละคร สถานที่ถ่ายทำ เครื่องแต่งกาย รวมถึงได้ตารางเวลาของนักแสดงทั้งหมดมาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงจัดการทำการแยกบทย่อยสำหรับถ่ายทำ (Script Breakdown) ในขั้นตอนนี้ถือว่าการจัดการลำดับการถ่ายทำว่าจะถ่ายฉากอะไรก่อนหรือหลัง โดยการจัดตารางการถ่ายทำนี้ยึดตารางเวลาของนักแสดงเป็นหลัก และลำดับต่อมาที่คำนึงถึงความต่อเนื่องของการจัดอุปกรณ์ประกอบฉาก เวลาของฉากในเรื่องเป็นเรื่องเป็นสำคัญ เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดฉากและจัดแสดงที่จะได้ไม่ต้องเคลื่อนย้ายหรือจัดใหม่ทุกครั้งที่จะเริ่มถ่ายทำฉากต่อไป ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดเวลาและการทำงานเป็นไปได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น

ตัวอย่างของ บทย่อยสำหรับการถ่ายทำ (Script Breakdown)

BREAKDOWN				
TITLE: TTSI		LOCATION: บางนกแขวก ป่าและพื้นที่บริเวณวัดเจริญสุขาราม จ.สมุทรสงคราม		5/03/2011
DURATION: 40 MIN.		DIR: MEEN		1
SCENE	TIME	VISUAL & DESCRIPTION	TALENT	SET & PROPS
1. 25 - ห้องประชุม - บ๋ายสองโมงโดยประมาณ	07.00 - 08.30		1. มั่น 2. กัน 3. มุก	1. ฉากกลางแจ้ง 2. ฉากชุดระแวงรักษา 3. ฉากติดตลกสีฟ้า 4. ที่วางฉาก 5. ฉากนั่งรถสกอตแลนด์ 6. ฉากกระเบื้อง 7. ฉากเปิดฉากกลางแจ้ง 8. กำปั้นโบราณ 2 อัน 9. ไม้เบสบอล 2 ไม้ 10. เก้าอี้ 3 - 4 ตัว
2. 22/24 - ห้องประชุม - บ๋ายสองโมงโดยประมาณ	09.00 - 10.30	***ห้องนั่งเล่นแสดงเสร็จแล้วทาบส่งที่คณะโบราณเพื่อประชุมพิวส์	1. มั่น 2. มุก 3. กัน	

2. ขั้นตอนการถ่ายทำ (Production)

ในส่วนของการกระบวนการถ่ายทำ (Production) หมายถึงการดำเนินงานในช่วงกระบวนการถ่ายทำ ในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์จนถึงช่วงต้นเดือนมีนาคม ใช้ระยะเวลาถ่ายทำจริงทั้งสิ้น 8 วัน โดยแบ่งการทำงานออกเป็น 2 ช่วง คือ วันที่ 18 – 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ถ่ายทำที่บ้านเรือนไทยริมน้ำ จ.พระนครศรีอยุธยา และวันที่ 3- 7 มีนาคม พ.ศ. 2554 ถ่ายทำที่อำเภอบางนกแขวก จ.สมุทรสงคราม ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะอธิบายการทำงานแยกเป็นส่วนต่างๆ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 การกำกับการแสดง
- 2.2 การออกแบบภาพ
- 2.3 การบันทึกเสียง
- 2.4 ทรงผมและเครื่องแต่งกาย
- 2.5 สถานที่ถ่ายทำ
- 2.6 การบริหารและการจัดการกองถ่าย

2.1 การกำกับการแสดง

ในส่วนของการกำกับการแสดงสิ่งที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญและต้องการจากนักแสดงคือความเป็นธรรมชาติ การสวมบทบาทเป็นตัวละครอย่างจริงที่สุด กล่าวคือผู้วิจัยต้องการให้นักแสดงเข้าถึงตัวละคร เข้าใจถึงวิถีคิดและวิถีชีวิตในแบบที่ตัวละครเป็นและถ่ายทอดออกมาในอย่างที่ธรรมชาติของมนุษย์ควรจะแสดงออก

ผู้วิจัยในฐานะผู้กำกับการแสดงไม่ต้องการให้นักแสดงแสดงอย่างที่เรียกว่าอวดอารมณ์และแสดงออกว่าเคลิบเคลิ้มไปกับตัวละครเกินความเป็นจริงหรือเกินกว่าความพอดี เพราะผู้วิจัยมองว่าการแสดงออกอย่างจริงและเป็นธรรมชาติอย่างที่สุดเป็นส่วนสำคัญในละครแนวสืบสวนสอบสวน ถ้าหากสมมติว่าผู้วิจัยกำกับให้นักแสดงแต่ละคนเปิดเผยสิ่งที่ตัวละครคิดหรือสื่ออารมณ์ที่ตัวละครรู้สึกออกมาอย่างชัดเจนเกินไป เหมือนอย่างชนบละครไทยที่เคยมีมา เช่น ผู้ชมจะรู้ตั้งแต่ต้นเรื่องว่าใครคือพระเอก ใครคือคนร้ายแล้วนั้น ก็เท่ากับว่าเป็นการเฉลยส่วนสำคัญที่สุดของเรื่อง ตัวละครในละครสืบสวนสอบสวนควรมีบุคลิกที่ดูไม่ออกว่าตัวละครกำลังคิดอะไร

กันแน่ และผู้วิจัยไม่ได้ออกแบบตัวละครให้เป็นคนดีหรือไม่ดี เป็นสีขาหรือสีดำอย่างชัดเจน หากแต่ตัวละครถูกออกแบบให้มีเหตุผลในการกระทำ โดยในพื้นฐานแล้วมีความคิดมีความดี – ชั่ว อยู่ในตัวเอง การแสดงออกของตัวละครอาจเป็นความจริงใจ หรือเป็นความฉวยที่ต้องการสร้างขึ้นมาเพื่อตบตานักสืบและคนอื่นๆ ก็เป็นได้ เหมือนอย่างมนุษย์ในโลกความเป็นจริงที่บางครั้งการแสดงออกก็เป็นเพียงการสร้างภาพให้คนอื่นคิดว่าตนเป็นในอย่างที่เห็นเท่านั้น

ภาพที่ 16 ผู้วิจัยกำลังอธิบายให้นักแสดงเข้าใจว่าฉากที่ต้องแสดงต่อไป

ตัวละครกำลังคิดอะไรต้องพูดด้วยอารมณ์ความรู้สึกแบบไหน และแสดงท่าทางอย่างไร

ในการทำงานเบื้องต้นของการถ่ายทำแต่ละฉาก เนื่องจากบทละครที่ผู้วิจัยเขียนขึ้นอาจไม่ได้บรรยายความคิดและเหตุผลของตัวละครโดยละเอียด เมื่อจัดการวางบล็อกกิ่ง (Blocking) การแสดงออก การเดินนั่งของนักแสดงที่ต้องเข้าฉากแล้ว ผู้วิจัยจะทำการอธิบายถึงสิ่งที่ตัวละครรู้สึกและวิธีการที่ผู้วิจัยต้องการให้นักแสดงแสดงออกอย่างชัดเจน โดยสามารถให้นักแสดงมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าควรเป็นอย่างไร โดยบางครั้งให้นักแสดงสมมุติว่าถ้าหากนักแสดงเป็นตัวละครเมื่อต้องเจอกับสถานการณ์เช่นนี้ จะแสดงออกอย่างไร มีสีหน้าหรือความรู้สึกอย่างไร

อีกเรื่องหนึ่งที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญคือภาษาพูดและท่วงท่าของจังหวัดการพูดด้วยละครสืบสวนสอบสวนเรื่องนี้เป็นละครอิงประวัติศาสตร์ ภาษาพูดจึงแตกต่างปัจจุบัน เมื่อผู้วิจัยตัดสินใจตั้งแต่กระบวนการเขียนบทละครว่าภาษาที่ใช้ในเรื่องนั้นจะมีกลิ่นอายแบบเก่า แต่จะไม่ใช้ศัพท์เก่าทุกคำชนิดที่ว่าเมื่อผู้ชมฟังแล้วไม่เข้าใจต้องแปลจากไทยเป็นไทยอีกรอบหนึ่งแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงคิดที่จะเพิ่มบรรยากาศแบบเก่าด้วยจังหวัดท่วงท่าของและการแบ่งวรรคตอนของการพูด โดยศึกษาสังเกตจากการพูดของคนในสมัยก่อนตามความเข้าใจและที่ถ่ายทอดผ่านต่อกันมาในรูปแบบละคร หรือภาพยนตร์ประวัติศาสตร์เรื่องอื่นๆ พบว่า ด้วยธรรมชาติของภาษาไทยแบบโบราณตัวละครควรจะพูดด้วยท่วงท่าที่เป็นช่วงๆ มีการเว้นวรรคทุกครั้งที่จบประโยค ดูนิ่งเรียบ หากแต่ก็ส่งผ่านอารมณ์และความรู้สึกผ่านคำพูดออกมา

เนื่องด้วยเนื้อเรื่องของละครมี Setting เป็นช่วงสมัยประวัติศาสตร์ จึงทำให้มีข้อมูลมากมายที่ต้องใส่ใจในรายละเอียด และเมื่อผนวกกับความเป็นละครแนวสืบสวนสอบสวนแล้ว ยิ่งเพิ่มความซับซ้อนให้กับเนื้อเรื่อง รวมถึงรายละเอียดที่เกี่ยวกับข้อมูลซึ่งต้องเชื่อมต่อกับตัวละครก็มีมากขึ้นไปตามลำดับ ตลอดเวลาการทำงานผู้วิจัยจึงต้องมีสมาธิและคอยย้ำกับตัวเองอยู่ตลอดเวลาว่า ตัวละครตัวไหนเป็นใคร มีความคิดอย่างไร มีรูปแบบการใช้ชีวิตเป็นอย่างไร ในสถานการณ์เช่นนี้การแสดงออกของตัวละครควรเป็นอย่างไร

ปัญหาและการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล

สิ่งที่เป็นปัญหาในการกำกับดูแลคือนักแสดงไม่สามารถแสดงได้ตรงตามความต้องการของผู้กำกับซึ่งมาจากปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

ก. ขาดทักษะและประสบการณ์

เนื่องจากนักแสดงทั้งหมดเป็นนักแสดงที่ขาดทักษะทางการแสดง ถึงแม้จะผ่านการฝึกฝนการแสดงมาก่อนในช่วงเตรียมพร้อมการถ่ายทำ แต่ก็ยังเป็นเพียงช่วงสั้นๆ อีกทั้งยังไม่เคยแสดงต่อหน้ากล้องมาก่อน ทำให้เมื่อเริ่มแรกในการถ่ายทำ ทำให้มีท่าทางขัดเขินและการแสดงดูไม่มีความเป็นธรรมชาติและยังเข้าไม่ถึงตัวตนของตัวละคร

ข. เสียสมาธิจากเสียงรบกวน

เนื่องจากมีเสียงรบกวนตลอดการถ่ายทำ ในขณะที่นักแสดงกำลังแสดงอยู่และบางครั้งก็เข้าถึงบทบาทของตัวละครได้เป็นอย่างดี ก็ถูกขัดจากเสียงที่ดังแทรกเข้ามา ประกอบกับนักแสดงไม่มีประสบการณ์รวมถึงไม่รู้จักรีการที่จะฟังไปกับสมาธิไปกับสิ่งที่ตนกำลังทำอยู่ทำให้เสียสมาธิ รวมถึงบทบาทของตัวละครไปได้ง่ายๆ เมื่อมีการต้องเล่นซ้ำหลายๆ ครั้งเข้า ความรู้สึกสดใหม่และความเป็นตัวตนของตัวละครก็ค่อยๆ หายไป กลายเป็นเพียงการเคลื่อนไหวซ้ำๆ ตามที่ได้รับคำสั่งขาดอารมณ์และความรู้สึก เมื่อเกิดปัญหานี้ผู้วิจัยแก้ปัญหาด้วยการพักการถ่ายทำเพื่อให้นักแสดงผ่อนคลายสักครู่หนึ่ง และเริ่มถ่ายทำใหม่อีกครั้งในเวลาต่อมา

ค. สภาพแวดล้อมในสถานที่ถ่ายทำ

“ยุ่ง” คือต้นเหตุของปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นซึ่งผู้วิจัยไม่ได้คาดคิดมาก่อนว่าจะจะเป็นปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการถ่ายทำเป็นอย่างมาก การถ่ายทำในฉากกลางคืนนั้น นักแสดงต้องมีความอดทนมากเป็นพิเศษ ยุ่งและแมลงในสถานที่ถ่ายทำมีจำนวนมาก ยากกันยุ่งและยาสำหรับป้องกันทุกชนิดที่เตรียมมาใช้ไม่ได้ผล นักแสดงไม่สามารถแสดงได้ ที่มงานหรือที่มกล้องไม่สามารถมีสมาธิต่อการทำงาน เพราะถูกรบกวนตลอดเวลา และเมื่อตึกมากขึ้นสัตว์ตัวเล็กๆ เหล่านี้ก็เพิ่มปริมาณมากขึ้น และยังรู้สึกว่าการที่ของมันยิ่งเพิ่มมากขึ้นทุกที ปัญหาในข้อนี้ทำให้นักแสดงไม่สามารถใช้เวลาไปกับการซ้อมและวางบล็อกกิ้งได้อย่างเต็มที่ จนมีความรู้สึกว่ายากถ่ายทำให้เสร็จและผ่านพ้นไปอย่างรวดเร็ว

ในบางครั้งปัจจัยปัญหาหลายๆ ด้านก็มาผสมรวมกัน อย่างเช่นฉากตอนกลางคืนซึ่งเป็นเรื่องราวตอนที่นายมิ่งจับตัวแม่พลอยลากเข้าไปในป่าและคุณหลวงตามไปช่วยไว้ทัน ซึ่งเป็นฉากที่นายมิ่งจะต้องพูดความรู้สึกที่เก็บไว้ทั้งหมดของตัวเองออกมา แต่นักแสดงก็ไม่

สามารถแสดงให้เห็นถึงบทบาทและอารมณ์ของตัวละครได้ อาจจะเป็นผลจากไม่มีความเข้าใจในตัวละครอย่างแท้จริงหรือไม่รู้วิธีการที่จะสื่อสารออกมา รวมถึงอาจเป็นผลมาจากสภาพร่างกายที่เริ่มอ่อนเพลียจากการทำงานมาตลอดทั้งวัน อีกทั้งสัตว์ร้ายตัวเล็กอย่าง ‘bung’ ที่สร้างความทรมานแก่ทีมงานและนักแสดงตลอดเวลาด้วย ซึ่งการถ่ายทำฉากนี้เป็นการทำงานในคืนสุดท้ายของสถานที่ถ่ายทำที่จังหวัดอยุธยา เวลาของการถ่ายทำฉากนี้มีเวลาถึงเพียงแค่พระอาทิตย์ขึ้นเท่านั้น เมื่อถึงเวลา 5.30 นาฬิกาโดยประมาณ แสงอ่อนของพระอาทิตย์เริ่มจับที่ของฟ้า ผู้วิจัยได้พยายามนำผ้าดำผืนใหญ่ที่เตรียมมา ให้ทีมงานนำมาขึงไว้ที่ด้านบนเพื่อกันแสง แต่วิธีการนี้ไม่ได้ผลเท่าไรหรอก แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ต้องพยายามถ่ายฉากที่เหลืออยู่ให้ครบให้ได้ ซึ่งเป็นการทำสิ่งที่ดีที่สุดในขณะนั้น อย่างน้อยก็มีภาพ فوتเทจไว้สำหรับการตัดต่อแล้ว ถึงแม้ว่าการแสดงของนักแสดงจะไม่ใกล้เคียงกับคำว่าน่าพึงพอใจเลยก็ตาม

ง. ความยึดถือและเชื่อมั่นในตนเองจนเกินไปของนักแสดง

ความมั่นใจในตนเองของนักแสดงเป็นสิ่งที่ดี แต่ถ้าหากมากเกินไปอาจทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ในการถ่ายทำ ในฉากฆาตกรเผยความในใจซึ่งเป็นส่วนที่ยากที่สุดของเรื่อง เมื่อนักแสดงแสดงไม่ได้อย่างที่ผู้กำกับต้องการแล้วนั้น เมื่อการถ่ายทำเป็นไปผ่านไปแล้วหลายชั่วโมงและต้องแสดงซ้ำหลาย ๆ ครั้ง แต่การแสดงของนักแสดงไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ดีขึ้น อีกทั้งนักแสดงยังโทษว่าบทละครต่างหากที่เป็นปัญหา ไม่ว่าจะใครก็ไม่สามารถแสดงอารมณ์แบบนี้ออกมาได้ ทำให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่าปัญหาที่แท้จริงเกิดจากการไม่ยอมเปิดใจยอมรับของนักแสดง ไม่คิดจะปรับปรุงและเรียนรู้ อีกทั้งลึกๆ แล้วในใจของนักแสดงมีความไม่เชื่อมั่นในความสามารถของผู้วิจัยซึ่งอยู่ในฐานะของผู้เขียนบทละครและผู้กำกับการแสดง วิธีการแก้ปัญหาในส่วนนี้ผู้วิจัยคิดว่าถ้าปัญหาแรกเกิดจากการไม่ยอมรับในความสามารถของผู้วิจัย ผู้วิจัยมีความจำเป็นที่ต้องทำให้นักแสดงยอมรับให้ได้ จึงได้ทำการแสดงเป็นตัวละครในบทนั้นให้เห็นว่าปัญหาไม่ได้อยู่ที่ตัวบทละครอีกแล้ว แต่อาจจะเกิดจากความเชื่อและยึดมั่นในตัวเองมากเกินไปของนักแสดงเอง จากนั้นเมื่อนักแสดงเปิดใจยอมรับ ก็สามารถทำให้การแสดงผ่านลุล่วงไปได้ด้วยดี การถ่ายทำในฉากนี้ใช้เวลาจนถึง 2 คืนด้วยกัน

จ. ความเชื่อและสิ่งลึกลับ

เนื่องจากสถานที่ถ่ายทำที่สองที่ใช้เป็นสำนักงานสืบสวนสอบสวนของตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนอยู่ในบริเวณวัด อีกทั้งการถ่ายทำก็เป็นเวลากลางคืน ฉากที่จะถ่ายทำเป็นฉากที่คุณหงวนคั่นรอบๆ บริเวณเรือนท่านเจ้ากรมอาทมาต ฉากนี้ได้ถ่ายทำไปแล้วในครั้งแรกที่จ. พระนครศรีอยุธยา แต่ต้องถ่ายทำใหม่ เนื่องจากผู้วิจัยได้เปลี่ยนบท และมีความจำเป็นต้อง

เปลี่ยนตัวนักแสดงระหว่างการถ่ายทำให้ตัวละครที่ต้องอยู่ในฉากนี้คือขุนตระเวนรักษาแทนขุนสารวัตรเพื่อความต่อเนื่องของฉากอื่นๆ เพื่อให้การถ่ายทำส่วนใหญ่ของเรื่องดำเนินไปได้ จึงจำเป็นต้องถ่ายฉากนี้ใหม่ ซึ่งในบริเวณใกล้ๆ กันกับตัวอาคารทั้งสองที่ผู้วิจัยใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำหลักในครั้งนี้นั้นมีบริเวณหมู่เรือนไม้เก่าอยู่ติดกับบริเวณป่าหลังวัด เรือนไม้เหล่านั้น เก่า รก ร้าง และก่อนหน้าที่จะได้ทำการแสดงได้มีชาวบ้าน รวมถึงพระที่ทำหน้าที่ดูแลอาคารสถานที่เหล่านั้น เล่าประวัติอันน่าสะพรึงกลัวให้ทีมงานและนักแสดงให้ฟัง เมื่อต้องทำงานในเวลาตึก และบริเวณนั้นก็เงียบสงัดมาก เสียงของสุนัขเห่าหอนดังมาเป็นระยะ เมื่อผนวกกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างถ่ายทำ เช่น หน้าต่างของตัวอาคารเรือนไม้ปิดเปิดเองเสียงดัง ไฟที่ใช้ในการถ่ายทำติดขัด ตีๆ ดับๆ ก็สร้างความกังวลและตื่นตระหนกให้กับทีมงานและนักแสดงจนเสียสมาธิความสนใจของนักแสดงไม่ได้มุ่งไปที่บทบาทที่ตนกำลังได้รับ หากแต่สนใจกับบรรยากาศและเหตุการณ์ที่อยู่รอบๆ ตัวมากกว่า ทั้งๆ ที่เป็นฉากที่ไม่ได้มีการแสดงอารมณ์ที่ซับซ้อนก็ใช้เวลานานกว่าการถ่ายทำจะผ่านพ้นไปได้

ภาพที่ 17 บรรยากาศการถ่ายทำในเวลาตอนกลางคืนในบริเวณเรือนไม้เก่าแก่ใกล้ป่าหลังวัดเจริญ

จ. ความเหนื่อยล้าจากการทำงานต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน

เนื่องจากการถ่ายทำเป็นไปอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ในหนึ่งวันทีมงานเบื้องหลังทั้งผู้กำกับ ผู้ช่วยผู้กำกับ ทีมกล้อง ทีมเสียง และนักแสดงหลักมีเวลาพักเพียง 2 – 3 ชั่วโมงเท่านั้น ทำให้ศักยภาพในการทำงานทุกๆ ส่วนลดลง ในส่วนตัวของผู้กำกับนั้นมีผลทำให้การตัดสินใจช้าและความคิดสร้างสรรค์ลดทอนลงไป ทีมกล้องและทีมแสงนั้นความกระตือรือร้น

ลดลงในการทำงานลดลงอย่างเห็นได้ชัด ปกติที่มกล้องและทีมแสงมักจะมีส่วนร่วมในการออกความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบองค์ประกอบภาพแต่ละครฉากต่อผู้กำกับ ว่าถ้าเพิ่มฉากนี้เข้าอีกในลักษณะแบบนี้จะเป็นอย่างไรบ้าง แต่เมื่อร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอนอกจากจะขาดความสนุกสนานในการทำงานแล้ว ยังถึงขนาดที่ว่าตากล้องยืนหลับหลังจากที่ตนเองได้กดปุ่ม “Record” ไปแล้วอีกด้วย ส่วนนักแสดงโดยเฉพาะตัวละครเอกที่มีบทพูดเยอะมาก เมื่อร่างกายไม่ได้พัก สมองอ่อนล้าทำให้เกิดภาวะว่างเปล่า ไม่สามารถทำอะไร แต่ในเวลานั้นไม่มีเวลาเหลือสำหรับจะหยุดการถ่ายทำอีกแล้ว ผู้วิจัยจึงได้แก้ปัญหาด้วยการเปลี่ยนมุกกล้องให้รับหน้านักแสดงในมุมที่กำหนด แล้วใช้วิธีการถือบทยุ่หลังกล้องให้นักแสดงอ่าน เพื่อให้การถ่ายทำดำเนินไปได้ แม้จะไม่ใช่วิธีที่ดีแต่ในช่วงเวลานั้นนี่คือทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว

ซ. ความไม่ลงตัวของบทละคร

ในบางฉากเมื่อผู้วิจัยได้วางลักษณะการเคลื่อนไหวของนักแสดงและให้นักแสดงลองซักซ้อมการแสดงตามบทก่อนการบันทึกเทปจริง ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่าบทไม่ได้สมบูรณ์พร้อมถ่ายทำอย่างที่คิดเอาไว้ บางครั้งอาจเกิดจากบทสนทนาในบทละครที่เมื่อนักแสดงนำมาพูดแล้วฟังดูแล้วสะดุดหู หรือบทสนทนาบางบทก็ไม่ได้เพิ่มนัยยะให้เรื่อง ไม่มีความหมายต่อการเล่าเรื่อง ทำให้ผู้วิจัยต้องปรับแก้บทตลอดเวลาในการถ่ายทำ

ภาพที่ 18 ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนบทที่ได้ปรับแก้ใหม่ และทำความเข้าใจกับนักแสดงอีกครั้งหนึ่ง

ในการถ่ายทำบางครั้ง ก็มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบท เพราะบทไม่เหมาะสมกับความสามารถนักแสดง อย่างเช่น ในฉากตอนท้ายของเรื่องที่นายมิ่งจับตัวแม่พลอยไปแล้วหลวงเพชรฉลุเทพตามไปช่วยไว้ได้ทันนั้น ได้ถ่ายทำไปแล้วที่จังหวัดนครศรีอยุธยาและการถ่ายทำไม่ได้

เป็นไปอย่างราบรื่น การแสดงของนักแสดงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ตามที่ได้กล่าวไปแล้ว ในช่วงต้น ทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจว่าต้องถ่ายทำฉากนี้ใหม่ เนื่องจากสภาพแวดล้อมตอนกลางคืนที่นี้ ก็ไม่มีอุปสรรคทางธรรมชาติอย่าง ‘ยุง’ ซึ่งทำให้นักแสดงสามารถซ้อมการแสดงก่อนการถ่ายทำได้ และเพื่อให้เหมาะแก่ความสามารถของนักแสดงผู้วิจัยจึงปรับบทใหม่ จากเดิมคือ เมื่อหลวงเพชร ฉลุเทพตามมาทันและนายมิ่งจับตัวพลอยมาเป็นตัวประกันเอามีดจี้ไว้ด้วยอารมณ์ที่สงบเยือกเย็น ผิดมนุษย์นั้น ผู้วิจัยเปลี่ยนบทให้เป็นนายมิ่งได้ยินเสียงว่าคุณหลวงจะมาจึงทิ้งแม่พลอยไว้เป็นตัว ล่อเพื่อจะย้อนกลับมาทำร้ายคุณหลวง แต่ก็ถูกเหล่าลูกน้องของคุณหลวงเข้าจับกุมไว้ได้ทันที เปลี่ยนจากอารมณ์ที่เยือกเย็น ดูภายนอกนิ่งๆ เหมือนไม่รู้สึกรู้สา เป็นพลุ่งพล่าน แสดงอารมณ์ที่ กัดดันออกมาได้อย่างเต็มที่ เพราะนักแสดงไม่สามารถแสดงในแบบแรกแล้วทำให้ผู้ชมรู้สึกเชื่อได้

2.2 การออกแบบภาพ

ภาพในแต่ละภาพที่ปรากฏสู่สายตาของผู้ชมในละครหรือภาพยนตร์นั้นทำหน้าที่ เล่าเรื่องผ่านการแสดงภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การวางมุมกล้องการเคลื่อนไหวอย่างถูกจังหวะ และลงตัวจะช่วยให้ผู้ชมเกิดอารมณ์อย่างที่คุณสร้างสรรคต้องการได้ ในขั้นตอนการถ่ายทำนี้จึงต้อง เป็นขั้นตอนที่ผ่านกระบวนการคิดอย่างละเอียด ในการคิดพิจารณาออกแบบภาพผ่านการวางมุม กล้องนี้ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลักๆ 3 ปัจจัยด้วยกัน

1) ปัจจัยด้านเทคนิค

‘ปัจจัยด้านเทคนิค’ เป็นปัจจัยแรกที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นอย่างมาก เพราะ การถ่ายทำละครหรือภาพยนตร์ให้ได้สมบูรณ์อย่างที่ต้องการนั้นต้องใช้งบประมาณในการ เตรียมการเป็นอย่างมาก แต่เมื่อการสร้างสรรคละครสืบสวนสอบสวนในครั้งนี้ผู้วิจัยมีเงินทุนและ งบประมาณที่จำกัด การใช้จ่ายทั้งในด้านเครื่องมือในการถ่ายทำ ทั้ง กล้อง ไฟ ก็เป็นไปอย่างจำกัด หาได้เท่าที่จำเป็น หรืออุปกรณ์อื่นๆ ก็อาจจะหาไม่ได้ หรือแม้แต่นักแสดงที่ได้มาร่วมงานก็เป็นผู้ที่ ไม่มีประสบการณ์ หรือมีความสามารถอย่างมีขีดจำกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดปัญหาทางปัจจัย ในด้านเทคนิคขึ้นทั้งสิ้น

ในการถ่ายทำละครสืบสวนสอบสวนเรื่องนี้ ในครั้งแรกผู้วิจัยจะใช้กล้องใน การถ่ายทำแค่เพียงตัวเดียว แต่เมื่อมาคิดทบทวนว่าการถ่ายทำที่ใช้กล้องตัวเดียวต้องใช้เวลามาก เพราะการที่จะให้มุมภาพในหลายๆ มุมต้องถ่ายทำหลายครั้งโดยให้นักแสดงแสดงเหมือนเดิมทุก ประการทั้งการเคลื่อนไหวและอารมณ์ที่แสดงออกต้องไม่ผิดเพี้ยน แต่จากเวลาที่มืออยู่อย่างจำกัด

ของทีมงาน และประสบการณ์ความเชี่ยวชาญของนักแสดงที่ถือว่าอยู่ในระดับสูงอยู่แล้วนั้น อาจจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นในการถ่ายทำและส่งผลกระทบต่อการใช้ภาพในการตัดต่อซึ่งเป็นการทำงานในกระบวนการต่อไปได้ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะใช้กล้อง Panasonic P2 ถ่ายทำทั้งหมด 3 ตัว ถึงแม้ว่าจะเป็นการใช้ค่าใช้จ่ายและงบประมาณมากขึ้นก็ตาม

ในละครสืบสวนสอบสวน ภาพที่ปรากฏในตอนค้นหาหลักฐาน มักเป็นภาพที่เคลื่อนที่เกือบตลอดเวลา มีการโยกไปมาของกล้อง หรือเคลื่อนจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง หรือมีการใช้กล้องติดตามภาพตัวละคร ถึงแม้จะใช้กล้องถึง 3 ตัว แต่ในการถ่ายทำละครสืบสวนสอบสวนเรื่องนี้เนื่องด้วยปัจจัยทางเทคนิคไม่เอื้ออำนวย ส่งผลให้ตลอดเวลาทั้งเรื่องต้องถ่ายทำโดยการตั้งกล้องนิ่งอยู่กับที่เกือบตลอดทั้งเรื่อง ทำได้แค่แพน (Pan) รับ หรือ เปลี่ยนขนาดภาพโดยการ ซูมอิน ซูมเอาท์ (Zoom in / Zoom out) เท่านั้น หรือแม้การใช้เทคนิคการถ่ายทำแบบเปลี่ยนโฟกัสจากคนหนึ่งไปเป็นคนหนึ่ง ในการวางองค์ประกอบภาพของนักแสดงสองคนให้อยู่ในกรอบภาพเดียวกันนั้นด้วยอุปกรณ์ที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอรวมถึงการขาดความเชี่ยวชาญของทีมงานที่ถ่ายทำ ทำให้การใช้เทคนิคที่น่าจะดูเรียบง่ายแต่ได้ผลทางการเล่าเรื่องและอารมณ์ความรู้สึกมาก เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้

ด้วยปัจจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องตัดการวางมุมกล้องและเคลื่อนกล้องที่อยากจะเพิ่มความรู้สึกกับการเล่าเรื่องออกไป และพยายามคิดภาพได้กรอบข้อจำกัดที่มีอยู่ให้ได้ แต่เมื่อการเคลื่อนกล้องในแบบใช้อุปกรณ์เกิดขึ้นไม่ได้ ผู้วิจัยเห็นว่ายังมีเทคนิคการถ่ายทำอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้ได้กับละครสืบสวนสอบสวนเรื่องนี้ นั่นคือการใช้มือถือกล้องเคลื่อนที่ตามตัวละคร (Hand held) ภาพที่ออกมาจะให้อารมณ์ดิบ สด เพิ่มความตื่นเต้นให้กับเนื้อเรื่องได้

ภาพที่ 19 ผู้วิจัยอธิบายถึงองค์ประกอบภาพที่ต้องการในฉากที่จะทำการถ่ายทำให้ทีมกล้องทราบ

2) ปัจจัยทางด้านความงาม

ปัจจัยทางด้านเทคนิคส่งผลให้กระบวนการถ่ายทำอยู่ภายใต้ข้อจำกัดตามความเป็นไปได้ตามความสามารถของกองถ่าย หากแต่ภายใต้ข้อจำกัดนั้นสิ่งที่ผู้วิจัยยังพยายามทุ่มเทและให้ความสำคัญได้เต็มที่ก็คือ ปัจจัยด้านความงาม กล่าวคือ สิ่งของประกอบฉากเฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือน รูปแบบของอาคาร ฉากหลัง สิ่งที่ทั้งหมดจะปรากฏขึ้นในเฟรมภาพ ต้องนำมาคิดประกอบกับการเคลื่อนไหวของนักแสดงที่จะเกิดขึ้นในเรื่อง โดยความสวยที่เกิดขึ้นต้องสะดวกต่อการแสดง ดูแล้วไม่ขัดตาหรือทำให้นักแสดงเคลื่อนไหวลำบาก การวางบล็อกกิ้ง (Blocking) ต้องสัมพันธ์กลมกลืนกับฉาก ตลอดจนการออกแบบการแสดงต้องให้มีความสอดคล้องกับการเล่าเรื่องและความงามไปพร้อมๆ กัน

ความงามและความสะดวกนั้น ต้องขึ้นต้องอยู่ภายใต้กฎที่สำคัญอีกข้อหนึ่ง นั่นก็คือ ความถูกต้อง เพราะเมื่อละครที่ถ่ายทำเป็นละครย้อนยุคอิงประวัติศาสตร์ ข้อจำกัดมีทั้งเรื่องสิ่งของที่ใช้ที่ห้ามปรากฏในฉากอย่างเด็ดขาด นั่นก็คือ สายไฟ หลอดไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทุกชนิด ข้าวของเครื่องใช้ที่ยังไม่มีในยุคนั้น รวมถึงสีในสมัยก่อนก็มีแค่สีหลักๆ เพียงไม่กี่สีและแต่ละสีล้วนเป็นสีที่หาได้จากธรรมชาติ การทำงานในการคิดวางแผนองค์ประกอบภาพ การเคลื่อนไหวและการแสดงออกของนักแสดง ต้องนึกถึงปัจจัยนี้เป็นสำคัญด้วย

3) ปัจจัยทางด้านอารมณ์และความรู้สึก

ถึงแม้ว่าการเคลื่อนไหวกล้องไม่สามารถทำได้อย่างที่ผู้วิจัยได้คิดภาพไว้ในตอนแรกในขณะที่เราเริ่มเขียนบท ซึ่งส่งผลให้ความตื่นเต้น ความตกใจ หรืออารมณ์อื่นๆ บางอย่างที่จะถ่ายทอดกับผู้ชมถูกลดทอนหายไป แต่การกำหนดอารมณ์และสื่อความรู้สึกผ่านภาพถึงแม้จะไม่สามารถถ่ายทอดออกมาได้ตรงความต้องการของผู้วิจัยอย่างสมบูรณ์แบบ แต่ก็ยังสามารถทำได้ด้วยการกำหนดมุมกล้องในแบบพื้นฐาน เช่นการตั้งกล้อง สูง – ต่ำ หรือการเปลี่ยนขนาดภาพ ไกล – ใกล้ หลักสำคัญของการคิดวางมุมกล้องและเลือกขนาดภาพนี้ ผู้วิจัยเลือกจากอารมณ์ที่ต้องการให้ผู้ชมรู้สึกเป็นสำคัญ และอีกประการที่ต้องคำนึงถึงคือประโยชน์ในการจัดแสง

ภาพที่ 20 ผู้วิจัยกำลังตรวจสอบภาพที่ปรากฏอยู่ในเฟรมภาพว่าได้ภาพที่ตรงความต้องการหรือไม่

ปัญหาและการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการการออกแบบภาพ

ก. อุปกรณ์ไม่พร้อม

ขณะที่เตรียมสถานที่ถ่ายทำ วางรูปแบบการเคลื่อนไหวของนักแสดงสำหรับฉากแรกที่จะถ่ายทำ ก็พบว่าทีมกล้องลืมนำเทมเพลตซึ่งก็คืออุปกรณ์ที่ใช้เชื่อมต่อตัวกล้องกับขาตั้งกล้องไว้ด้วยกันมาด้วย เทมเพลตเป็นอุปกรณ์ชิ้นเล็กๆ ซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะถ้าขาดหายไปก็จะทำให้ไม่สามารถนำกล้องตั้งบนขาตั้งกล้องได้ และภาพที่ออกมาอาจจะไม่นิ่ง หรือสั่นไหวตามมือของผู้ถือกล้อง ดังนั้นผู้วิจัยเลยจัดการแก้ปัญหาด้วยการให้ตีรถดับกรุงเทพฯ อีกหนึ่งครั้ง และเพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลาในขณะนำรถไปเอาเทมเพลตมาที่สถานที่ถ่ายทำนั้นก็เริ่มการถ่ายทำฉากแรกไปพร้อมๆ กัน แต่ผลเสียที่เกิดขึ้นคือ เมื่อถ่ายไปได้ช่วงเวลาหนึ่งภาพที่ได้ออกมานั้นไหว

เล็กน้อย เพราะมือของผู้ถือกล้องเริ่มไม่นิ่งเมื่อถือไปได้ในช่วงเวลาหนึ่งแขนก็รู้สึกถึงน้ำหนักของตัวกล้องที่เพิ่มมากขึ้นและเกิดความล้าจากการถือเป็นเวลานาน

อีกสิ่งทีขาดไปในการถ่ายทำครั้งนี้ก็คือ เสลท ซึ่งมีความสำคัญมากในการใช้บันทึกภาพและเสียง หากไม่มีเสลทจะส่งผลถึงการตัดต่อทำให้นำภาพและเสียงมาประกอบให้ตรงกันยากมากขึ้น โดยเฉพาะการถ่ายทำที่ใช้ภาพจากกล้องหลายๆ ตัว ส่วนเสียงนั้นมาจากกล้องหลักเพียงตัวเดียว คือในการบันทึกเสียงผู้วิจัยได้บันทึกเสียงด้วยการต่อไมค์บูมเข้ากับกล้องหลักตัวหนึ่ง ก่อนจะออกกองมาสถานที่ถ่ายทำจริงผู้วิจัยพยายามหาเสลทแต่ไม่มี ด้วยความจำเป็นนี้ในการถ่ายทำจึงต้องใช้ กระดาษมาเขียนชื่อฉากและคัทแทน โดยใช้วิธีการชักกระดาษออกและดีดนิ้วพร้อมกับเสียงสั่ง “แอคชั่น” แทนเสียงติ๊กของเสลท

ในวันสุดท้ายการถ่ายทำฉากที่มีข้อจำกัดทางด้านเวลา ระหว่างที่ถ่ายทำอยู่นั้น พิวส์ของหลอดไฟเกิดขาดในการถ่ายทำ เป็นเพราะการทำงานเป็นไออย่างต่อเนื่อง ไม่ได้หยุดพักมีการใช้งานอุปกรณ์ตลอดเวลา ทำให้อุปกรณ์ที่มีไม่สามารถทนกับการทำงานหนักขนาดนั้นได้ในเวลาเร่งด่วนนั้น ผู้วิจัยและทีมงานต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการจัดไฟใหม่อย่างรวดเร็วด้วยไฟที่เหลืออยู่เพียงสองดวงเท่านั้น

ข. การถ่ายทำในพื้นที่คับแคบและจำกัด

ปัญหาที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือรูปทรงของห้องที่แคบและเนื้อที่ที่มีจำกัด ในห้องที่ใช้เป็นห้องที่เจ้ากรมอาทมาตถูกฆาตกรรมและห้องของคุณจันที่คุณหลวงเข้าไปพบหลักฐานนั้นมีความหนาที่แคบมาก หรือ การทำฉากในสถานที่ที่มีพื้นที่แคบๆ อย่างเช่นสะพาน สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาต่อการถ่ายทำ เพราะเมื่อห้องแคบทำให้การจัดไฟเป็นไปอย่างลำบาก และมีปัญหาต่อการตั้งกล้อง เพราะนอกจากจะเลือกมุมภาพได้อย่างมีข้อจำกัดแล้ว ยังต้องใช้กล้องถ่ายทำทีละตัว เพราะเมื่อตั้งกล้องรับภาพที่ต่างมุมกันแล้วทำให้เห็นภาพกล้องอีกตัวติดอยู่ในเฟรมภาพด้วย ฉะนั้นเมื่อถ่ายทำในห้องที่มีความแคบแบบนี้ทำให้การคิดมุมกล้องถูกจำกัดที่ความสะดวกในการถ่ายทำมากกว่าความเหมาะสมต่อการเล่าเรื่อง และเมื่อบวกกับการต้องถ่ายหลบของที่เป็นสมัยใหม่อย่างเช่นหลอดไฟและสายไฟแล้ว ยิ่งทำให้การทำงานเป็นไปอย่างอยากลำบากมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 21 การตั้งกล้องในที่แคบทำได้ทีละหนึ่งตัวและเป็นไปอย่างยากลำบาก

ทั้งนี้สรุปได้ว่า การคิดออกแบบภาพต้องพิจารณาว่าในแต่ละวินาทีของเหตุการณ์ผู้ชมต้องเห็นอะไรบ้าง ภาพใดจะเป็นภาพที่น่าสนใจที่สุด เหมาะสมที่สุดต่อการเล่าเรื่อง การถ่ายภาพนั้นต้องมีไว้ให้มากพอสำหรับการไปเลือกใช้สำหรับการตัดต่อ ซึ่งกระบวนการนี้ก็ขึ้นกับเวลา ข้อจำกัดและงบประมาณที่มีด้วย

2.3 การบันทึกเสียง

ในการบันทึกเสียงระหว่างการถ่ายทำ ผู้วิจัยได้ใช้ไมค์บูมเชื่อมต่อกับกล้องตัวหนึ่ง ที่วางอยู่ใกล้กับตำแหน่งของนักแสดงมากที่สุด โดยคำนึงถึงความสะดวกต่อผู้ถือไมค์บูมเพื่อทำการบันทึกเสียงให้ได้คมชัดที่สุด และไม่ใช่อุปสรรคต่อการวางองค์ประกอบภาพ

ปัญหาและการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกเสียง

ก. เสียงรบกวน

ในการออกกองถ่ายทำที่ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บริเวณรอบๆ สถานที่ถ่ายทำนั้น มีบรรยากาศที่เงียบสงบ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ไม่ทำกิจกรรมที่ส่งเสียงดังรบกวน แต่เรื่องและผู้วิจัยไม่ได้คาดคิดไว้ก่อนก็เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มถ่ายทำฉากแรก นั่นก็คือเสียงดังอย่างชัดเจนจากเรือหางยาวที่แล่นผ่านลำน้ำเจ้าพระยา เสียงนี้ไม่ได้มาครั้งเดียวแล้วเงียบหายไป แต่มีมาเป็นช่วงๆ ตลอดทั้งวัน และไม่สามารถบอกได้ว่าเสียงนี้จะ

มาเมื่อเมื่อไหร่ แต่ในทุกครั้งที่การทำเป็นไปได้อะไรดีก็มักจะถูกขัดด้วยเสียงเรื่อหางยาวที่ลอดเข้ามาในไมค์บูมอย่างชัดเจน ผู้วิจัยได้ลองแก้ปัญหาด้วยการใช้ไวเลตซึ่งก็คือใช้ไมค์บูมติดไว้กับเสื้อผ้านักแสดง แต่ผลที่ได้ไม่เป็นที่น่าพอใจ คือเสียงที่ดังออกมานั้นมีลักษณะแบน เสียงของนักแสดงผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง ไม่ทุ้มและนุ่ม นอกจากนี้เมื่อนักแสดงเคลื่อนไหว ขยับร่างกายก็มีเสียงของเสื้อผ้าที่ขยับไปมา และที่สำคัญคือเสียงของเรื่อหางยาวยังคงแว่วเข้ามาให้ได้ยินอยู่ดี ดังนั้นเมื่อเรื่อหางยาวแล่นและส่งเสียงดังเข้ามา ทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุดคือ การถ่ายทำต้องหยุดรอให้เสียงไกลออกไป แล้วหลังจากนั้นก็รีบลงมือถ่ายทำทันที

ส่วนในการออกสถานที่ถ่ายทำที่อำเภอบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงครามนั้น ในตอนที่ปัญหาสถานที่ถ่ายทำและต้องจัดหาสถานที่ถ่ายทำใหม่นั้น ผู้วิจัยได้คำนึงถึงปัญหาในเรื่องเสียงรบกวนเพราะได้รับบทเรียนจากอุปสรรคที่รบกวนการถ่ายทำครั้งที่แล้ว และจากการจัดหาสถานที่ครั้งใหม่ผู้วิจัยมั่นใจว่าในการถ่ายทำที่จังหวัดการสมุทรสงครามจะไม่มีปัญหาเหมือนการถ่ายทำในครั้งก่อนที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างแน่นอน แต่เมื่อการถ่ายทำได้ดำเนินไปเพียงวันที่ 2 เท่านั้น ผู้วิจัยได้ค้นพบว่าสิ่งที่ผู้วิจัยได้คาดการณ์ไว้นั้นไม่เป็นจริงเลย ปัญหาที่หนักกว่าการถ่ายทำในครั้งก่อนมาก ทั้งๆ ที่การถ่ายทำในส่วนมากเป็นเวลากลางคืนเนื่องจากการตารางเวลาของนักแสดงไม่เอื้ออำนวยให้ถ่ายทำในเวลากลางวันเนื่องจากนักแสดงบางคนที่ต้องร่วมเข้าฉากมีการสอบ เวลากลางคืนที่ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะเงียบสงบกลับมีเสียงดังรบกวนจากไปด้วยเสียงดนตรีจากงานวัดในอีกฟากฝั่งคลองหนึ่งซึ่งเริ่มตั้งแต่เวลาหัวค่ำ 19.00 น. จนล่วงเข้าช่วงเวลาเช้าวันใหม่ นอกจากนี้ยังมีปัญหาของเสียงที่เกิดจากกลุ่มวัยรุ่นในพื้นที่ใช้รถจักรยานยนต์ ขับวนรอบๆ สถานที่ถ่ายทำ รวมถึงเสียงอย่างนกและจิ้งจกที่ส่งเสียงร้องดังขึ้นมาจากกลับเสียงพูดของนักแสดง และทำให้เสียงบรรยากาศของเรื่องไปด้วย

ปัญหาเรื่องเสียงนี้เคยทำให้ต้องใช้เวลากำหนดฉากหนึ่งนานเกือบ 5 ชั่วโมง นั่นคือฉากกงสุลอังกฤษและหลวงเพชรฉลูเทพโต้ตอบกันในโรงนครโสเภณี ทุกครั้งที่นักแสดงกำลังจะแสดงได้อย่างลื่นไหลต่อเนื่อง เสียงของรถจักรยานยนต์ก็ดังขึ้นมาขัดจังหวะทุกครั้ง การถ่ายทำฉากนี้ถ่ายทำเกินเวลาที่กำหนดไปมาก ทำให้ผู้วิจัยต้องตัดสินใจว่าเมื่อสามารถบันทึกเทปการแสดงในแบบที่ไม่มีเสียงรบกวนได้แล้ว ต้องรีบถ่ายทำฉากต่อไปทันที ทำให้ไม่ได้ถ่ายรับหน้าของกงสุลอังกฤษและหลวงเพชรฉลูเทพในแบบ Close up ซึ่งในตอนนั้นผู้วิจัยไม่ทันคิดให้รอบคอบว่าการขาดภาพรับหน้าของตัวละครในแบบใกล้ในฉากนี้แล้วนั้นจะมีปัญหาอย่างไรต่อไป

ข. อุปกรณ์เสียโดยไม่มีอุปกรณ์สำรอง

ในการถ่ายทำแต่ละฉากผู้วิจัยจะตรวจสอบภาพและเสียงอีกครั้งหนึ่งเมื่อได้การแสดงของนักแสดงที่เรียกได้ว่าพึงพอใจหรือยอมรับได้ในข้อจำกัดของเวลาว่าในองค์ประกอบของภาพเป็นไปอย่างที่ต้องการหรือไม่ เสียงมีอะไรแทรกเข้ามาจนฟังสิ่งที่นักแสดงพูดมากเกินไปจนฟังไม่รู้เรื่องหรือไม่ ในการถ่ายทำของคืนวันที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบตามปกติแล้วก็พบว่าการบันทึกเสียงเริ่มเกิดปัญหา ตลอดเวลาจะมีเสียงอากาศดังแทรกตลอดเวลาทั้งๆ ที่การบันทึกเทปก่อนหน้านี้ไม่เคยเกิดขึ้นเลย และเสียงนั้นดังขึ้นเรื่อยๆ จนไม่สามารถใช้ไมค์บูมเป็นตัวบันทึกเสียงได้อีกต่อไป การถ่ายทำในคืนนั้นผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาด้วยการใช้กล้อง 2 ตัวบันทึกภาพ และใช้กล้องตัวที่ 3 ไปตั้งไว้บริเวณใกล้ๆ นักแสดงเพื่อใช้บันทึกเสียง อย่างน้อยก็แน่ใจได้ว่าความชัดของระดับเสียงยังอยู่ในระดับที่สามารถพอฟังได้รู้เรื่อง และในตอนเช้าเมื่อร้านค้าเริ่มเปิดให้บริการผู้วิจัยจึงได้นำไมค์บูมที่มีปัญหาไปจัดการซ่อมแซมเพื่อทำให้กลับมาใช้งานในการถ่ายทำได้ตามเดิม

2.4 เครื่องแต่งกาย การแต่งหน้า และการแต่งกายด้วยเทคนิคพิเศษ

ละครเรื่องนี้นอกจากจะต้องเตรียมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ไม่คุ้นชินอย่างเสื้อผ้าย้อนยุคในช่วงปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 แล้วนั้น ด้วยความเป็นละครแนวสืบสวนสอบสวนจึงทำให้ต้องมีการแต่งกายด้วยเทคนิคพิเศษให้กับนักแสดงที่รับบทเป็นเหยื่อที่ถูกฆาตกรรมอีกด้วย

ภาพที่ 22 เครื่องแต่งกายของนักแสดงที่ทางฝ่ายเสื้อผ้าได้จัดเตรียมไว้

ปัญหาและการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับเครื่องแต่งกายแต่งหน้าและการแต่งเทคนิคพิเศษ

ก. บุคลากรที่ขาดความเชี่ยวชาญและไม่เพียงพอ

ช่วงเวลาการออกกองถ่ายทำในครั้งที่ 2 เป็นช่วงเวลาของการสอบปลายภาค นักแสดงและทีมงานเกือบทั้งหมดเป็นนิสิตนักศึกษา ทำให้ในระหว่างการทำงานจึงทำให้ทีมงานที่เคยทำหน้าที่ประจำต้องหยุดเพื่อไปสอบ ทำให้ทีมงานและนักแสดงที่เหลืออยู่ในกองถ่ายต้องปรับเปลี่ยนและช่วยเหลือกันทำหน้าที่ต่างๆ เท่าที่พอจะช่วยได้ แต่ในบางครั้งก็เกิดปัญหาขึ้น เช่น เมื่อช่างทำผมที่ทำหน้าที่การออกกองถ่ายทำครั้งที่แล้วไม่อยู่ ช่างอีกคนมาทำแทน ทำให้รูปแบบของผมของนักแสดงผิดเพี้ยนไป การแก้ปัญหาในเรื่องนี้ใช้เวลานานเพราะทีมงานที่เหลืออยู่ไม่มี ความชำนาญเฉพาะด้าน และบางครั้งแม้จะพยายามจนถึงที่สุดก็ไม่สามารถทำให้เหมือนเดิมได้ ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความต่อเนื่อง ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมากๆ อีกเรื่องหนึ่ง

ภาพที่ 23 ช่างทำผมกำลังพยายามปรับรูปทรงผมของนักแสดง ให้เหมือนกับภาพถ่ายที่ได้ทำการถ่ายบันทึกไว้เพื่อความต่อเนื่อง

ส่วนในเรื่องของการแต่งกายด้วยเทคนิคพิเศษนั้น ก็มีปัญหาเดียวกัน ในการถ่ายทำครั้งนี้มีฉากที่ให้เห็นศพของเหยื่อที่ถูกฆาตกรใช้มีดบาดตามร่างกายในจุดที่สำคัญ ในครั้งแรกเนื่องจากผู้วิจัยไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการตกแต่งหน้าและร่างกายในประเภทนี้มาก่อน จึงได้ใช้ช่างแต่งหน้าเทคนิคพิเศษมืออาชีพมารับผิดชอบงานในส่วนนี้ แต่เมื่อได้เห็นผลงานแล้ว

ไม่ได้เป็นอย่างที่ผู้วิจัยต้องการ ภาพแผลที่ออกมาได้ออกมาเป็นแนวแฟนตาซีและขาดความเหมือนจริงทำให้ผู้วิจัยและทีมงานฝ่ายศิลป์ต้องแก้งานทั้งหมดด้วยตนเองโดยการใช้ทักษะและความรู้ทางศิลปะที่ที่อยู่ในการทดลองตกแต่งรูปแบบของบาดแผลให้เหมือนจริงที่สุด

ภาพที่ 24 ทีมงานฝ่ายศิลป์กำลังตกแต่งร่างกายด้วยเทคนิคพิเศษให้กับนักแสดง

ข. เครื่องแต่งกายแบบเป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนไหวของนักแสดง

ถึงแม้ว่าการแต่งกายให้นักแสดงจะได้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านผ้าไทย ซึ่งมีความรู้ด้านเทคนิคถึงการผูกมัดปมผ้าให้ใส่สะดวกสบายและเคลื่อนไหวที่สุด แต่นักแสดงไม่คุ้นเคยต่อการนุ่งผ้าแบบโบราณทำให้มีความไม่ถนัดในการเคลื่อนไหว รวมถึงผ้าไทยบางส่วนเช่น ผ้าทอที่ใช้เป็นโจงกระเบนหรือผ้าถุงของนักแสดงนั้นเป็นผ้าราคาแพงที่ผู้วิจัยได้ทำการขอยืมจากผู้สะสมผ้าไทยมา ทำให้เป็นปัจจัยอีกข้อหนึ่งที่นักแสดงต้องระมัดระวังในการเคลื่อนไหวเป็นพิเศษไม่ให้ผ้าถูกกิ่งไม้หรืออะไรก็เกี่ยวจนเสียหายได้

ค. เพิ่มเครื่องแต่งกายนักแสดงในเวลาจำกัด

เนื่องจากเหตุผลด้านตารางเวลาของนักแสดงทำให้ต้องมีการปรับบท เพิ่มตัวละครเพื่อให้การถ่ายทำดำเนินไปซึ่งในเรื่องนี้จะอธิบายอย่างละเอียดในหัวข้อต่อไป สิ่งที่เกิดขึ้นทำให้ทีมงานทุกฝ่ายต้องปรับเปลี่ยนการทำงานและมีภาระเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะฝ่ายเครื่องแต่งกาย เพราะเสื้อของนักแสดงนั้นสั่งตัดเพื่อให้ได้รูปแบบที่ถูกต้องและสวยงาม ในเวลาเร่งด่วนนี้ทีมเสื้อผ้าจึงต้องจัดการตัดเสื้อผ้าสำหรับนักแสดงที่จะมารับบทตัวละคร ‘ขุนตระเวนรักษา’ ที่เพิ่มขึ้นใหม่โดยด่วนที่สุด เท่ากับว่ามีเวลาเพียงสองวันในการเตรียมชุดของขุนตระเวนรักษา

2.5 สถานที่ถ่ายทำ

ตามที่ได้กล่าวไว้ว่าสถานที่ถ่ายทำที่จำเป็นในเรื่องนี้มี 3 สถานที่ด้วยกัน คือ เรือนเจ้ากรมอาทมาต ที่ทำการเจ้ากรมมหาไทยตำรวจภูบาล และโรงนครโสภณี่ การจัดการวาง การถ่ายทำจึงใช้ตัวสถานที่เป็นตัวกำหนดการจัดการวางการถ่ายทำ ผู้วิจัยจึงอธิบายแยกตาม สถานที่ถ่ายทำดังนี้

1.) สถานที่ถ่ายทำ เรือนเจ้ากรมอาทมาต

สถานที่ที่ใช้ถ่ายทำเป็นเรือนเจ้ากรมอาทมาตนั้น คือ บ้านเรือนไทย ริมแม่น้ำเจ้าพระยา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งการเดินทางเข้าไปเข้าไปจากถนนสายต้องลัดเลาะเข้าไปตามถนนเล็กๆ ติดกันนั้นมีที่อยู่อาศัยเรียงรายต่อๆ กันตามแบบชนบท ไม่แออัด สภาพบรรยากาศบริเวณรอบๆ สถานที่ถ่ายทำนั้นดูเงียบสงบ ระหว่างทางที่เดินทางเข้าจนถึงตัวสถานที่ถ่ายทำไม่มีร้านค้าหรือร้านสะดวกซื้ออะไรอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันเลย ในบริเวณสถานที่ถ่ายทำกว้างขวาง พื้นที่ข้างล่างตัวเรือน มีต้นไม้เยอะและมีสภาพเป็นป่า ดังนั้นการถ่ายทำ 3 วัน ตั้งแต่วันที่ 18 - 20 กุมภาพันธ์ 2554 นี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดตารางการถ่ายทำสำหรับฉากที่เป็นตัวเรือนเจ้ากรมอาทมาต และ ฉากป่าบริเวณใกล้ตัวเรือนเจ้ากรมอาทมาตในตอนจบของเรื่องด้วย รวมทั้งสิ้น 17 ฉากด้วยกัน

2.) สถานที่ถ่ายทำที่ว่าการเจ้ากรมมหาไทยตำรวจภูบาลและโรงนครโสภณี่

เดิมทีสถานที่ที่จะใช้ถ่ายทำเป็นที่ทำการสืบสวนสอบสวนของตัวละครฝ่ายนักสืบ นั้น คือ ตึกพรรณราย ของหอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ โดยกำหนดวันถ่ายทำไว้วันที่ 24 - 26 กุมภาพันธ์ 2554 แต่ก่อนถึงวันที่กำหนดประมาณหนึ่งอาทิตย์ ผู้วิจัยจึงได้รับแจ้งว่าไม่สามารถใช้สถานที่ถ่ายทำดังที่ตกลงไว้ได้ เนื่องจากทางหอศิลป์ต้องเตรียมงานนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานศิลปะของนักศึกษา และนิทรรศการนี้ก็จะจัดแสดงอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหนึ่งเดือน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องหาสถานที่ถ่ายทำใหม่ให้ทันที

ในเวลาอันเร่งรีบนั้น ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำว่าพื้นที่ของอำเภออัมพวา มีสถานที่ น่าสนใจและน่าจะมีตัวอาคารที่สามารถนำมาใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำได้ ผู้วิจัยจึงเดินทางลงพื้นที่ โดยทันที ในการค้นหาสถานที่ถ่ายทำ ตลอดทั้งวันผู้วิจัยไม่พบสถานที่ใดที่จะนำมาใช้ได้และตัดสินใจว่าจะเดินทางกลับกรุงเทพ แต่ด้วยความบังเอิญขณะที่จะกลับกรุงเทพนั้น ผู้วิจัยมีเหตุให้ต้องเดินทางไปอำเภอบางนกแขวก จังหวัดสมุทรสงคราม และได้พบตัวอาคารที่จะนำมาใช้เป็น

ทำการนักร้อง และ โรงนครโสภณก็ได้ อีกทั้งอาคารทั้งสองนั้นอยู่ในบริเวณเดียวกันนั้นคืออยู่ในอาณาเขตของวัดเจริญสุขารามวรวิหาร เมื่อได้เข้าไปดูสถานที่ที่ผู้วิจัยได้ติดต่อกับเจ้าของสถานที่และรีบดำเนินการขอใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำละคร

ตัวอาคารทั้งสองซึ่งอยู่ในบริเวณวัดเจริญสุขารามนั้น เป็นตึกที่มีความเก่าแก่ที่เกือบเทียบเคียงได้กับช่วงเวลาประวัติศาสตร์ในเรื่อง นั่นก็คือช่วงปลายรัชสมัยรัชกาลที่ 4 ต่อต้นรัชกาลที่ 5 ตัวอาคารที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นสำนักสืบสวนสอบสวนที่ทำการของตัวละครฝ่ายนักร้องนั้น ที่จริงแล้วเป็นตัวอาคารที่ทางวัดใช้เป็นสถานที่เรียนรู้อบรมพิชิตเตอร์ของเด็กๆ ชุมชน และชั้นบนไว้เป็นที่เก็บช่างของเครื่องใช้ของทางวัด ส่วนอีกอาคารหนึ่งนั้นตัวอาคารด้านข้างถูกปรับเปลี่ยนเป็นห้องประชุมของผู้บริหารโรงเรียนและตกแต่งด้วยเครื่องใช้สมัยใหม่ ส่วนชั้นสองของตัวอาคารใช้เป็นพิพิธภัณฑ์ของโรงเรียนเมธีคุณหะวันวิทยาซึ่งยังคงโครงสร้างแบบเก่าไว้บรรยากาศรอบๆ ตัวอาคารทั้งสองเป็นเหมือนศูนย์รวมของชุมชน ด้านหน้าเป็นสนามกีฬาฟุตบอลไกลตัดออกไปแต่ยังคงอยู่ในบริเวณวัดเป็นตลาดริมคลองมีเครื่องเล่นอย่างเรือปั่นให้นักท่องเที่ยวได้ใช้เป็นเครื่องหย่อนใจและเป็นสถานที่พักผ่อน เรียกได้ว่าเป็นบรรยากาศที่ติดกันกับสถานที่ถ่ายทำอำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างขึ้นเชิง

ในลำดับต่อมาเมื่อจัดการเรื่องความพร้อมในสถานที่ถ่ายทำและแก้ปัญหาเรื่องตารางเวลาของนักแสดงรวมถึงบทที่ปรับให้เข้ากับสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้เรียบร้อย อีกเรื่องที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญคือที่พักของนักแสดง เพราะผู้วิจัยได้รับบทเรียนจากการออกกองถ่ายทำครั้งแรกว่าสถานที่พักที่ไม่สะดวกสบายมีผลต่อจิตใจและความพร้อมทางด้านร่างกายของนักแสดงและทีมงานจนส่งผลให้การทำงานเป็นไปไม่ได้ไม่ราบรื่นเท่าที่ควรแล้ว ในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้จัดการหาที่พักอย่างดี มีเครื่องอำนวยความสะดวกครบครัน อีกทั้งก็อยู่ไม่ห่างจากตัวบริเวณอาคารที่ใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำมากนัก การเดินทางเป็นไปได้อย่างสะดวก ระยะห่างระหว่างที่พักและสถานที่ถ่ายทำประมาณ 800 เมตรเท่านั้น

ฉากที่ต้องทำการถ่ายทำภายในเวลา 5 วันนี้ มีทั้งหมด 35 ฉาก เป็นฉากที่ยังไม่เคยผ่านการถ่ายทำทั้งสิ้น 29 ฉาก และอีก 6 ฉาก ที่ผู้วิจัยตัดสินใจว่ามีความจำเป็นที่จะต้องถ่ายทำใหม่ เนื่องจากเมื่อเชคฟูตเทจที่ถ่ายทำไปในครั้งแรกนั้นพบว่ามีความผิดพลาดอยู่หลายประการที่ไม่สามารถปล่อยให้ผ่านไป

ปัญหาและการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับสถานที่ถ่ายทำ

ก. สภาพความไม่สะดวกของสถานที่ถ่ายทำ

ในการเตรียมการก่อนออกเดินทางไปยังสถานที่ถ่ายทำที่จังหวัดอยุธยา ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับผู้ดูแลสถานที่ที่จะใช้ในการถ่ายทำ เพื่อให้จัดการทำความสะอาดบ้านและจัดการความเรียบร้อยเพื่อที่เมื่อนักแสดงและทีมงานเดินทางมาถึงก็สามารถเริ่มงานได้ทันที แต่เมื่อเดินทางมาถึงกลับพบว่าผู้ที่รับหน้าที่ดูแลบ้านเรือนไทยนั้นยังจัดการทำความสะอาดสถานที่ยังไม่เรียบร้อย ทำให้ทีมงานต้องช่วยกันทำความสะอาด ทำให้เวลาในการเริ่มงานต้องเลื่อนออกไปอีก นอกจากนี้สถานที่ถ่ายทำไม่พร้อมแล้ว ที่พักของนักแสดงซึ่งคือบริเวณเดียวกันกับที่ถ่ายทำนั้นก็มีปัญหาเช่นเดียวกัน ในการเตรียมการเบื้องต้นผู้วิจัยได้แจ้งเจ้าของสถานที่ว่าเพื่อความสะดวกและลดเวลาในการเดินทางระหว่างสถานที่ถ่ายทำและที่พักของนักแสดง นักแสดงและทีมงานจะพักที่สถานที่ถ่ายทำเลย เจ้าของสถานที่ก็อนุญาตและได้บอกว่าจะเตรียมการสำหรับที่พักให้เรียบร้อย แต่กลับพบว่า ห้องน้ำทั้งสองห้องในสถานที่ถ่ายทำไม่สามารถใช้งานได้ปัจจัยในเรื่องนี้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของนักแสดงตลอดจนทีมงานทุกคน ผู้วิจัยจึงต้องขอใช้ห้องน้ำของชาวบ้านที่อยู่อาศัยในละแวกเดียว และก็โชคดีที่ได้รับความเมตตาจากชาวบ้านเจ้าของพื้นที่ในละแวกนั้นเป็นอย่างดี

ข. สถานที่กับเรื่องเล่าและความเชื่อ

ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่าสถานที่ที่ใช้ในการถ่ายทำในครั้งนี้มีอายุเก่าแก่ร่วมสมัยกับประวัติศาสตร์ในเรื่อง และเนื่องจากการถ่ายทำในวันแรกของสถานที่นั้นได้สร้างความกลัวให้กับทีมงานและนักแสดง ประกอบกับตัวอาคารที่จะใช้เป็นโรงนครโสเภณีนั้นก็เป็นที่เก่าแก่มีประวัติความเป็นมา รวมถึงมีการได้ตั้งรูปเคารพเอาไว้มากมาย ฉากที่จะถ่ายทำนั้นเป็นฉากที่เลิฟซีนที่มีความวาบหวีด ด้วยความเชื่อของนักแสดงและทีมงานทุกคนว่าการถ่ายทำฉากนี้ในสถานที่นั้น อาจจะเป็นการกระทำที่ลบหลู่ต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทำให้ผู้วิจัยต้องแก้ปัญหาด้วยการ เจาะถ่ายฉากเลิฟซีนในที่พักของนักแสดงและทีมงาน โดยการเซ้ทฉากหลังขึ้นมาและจัดวางอุปกรณ์ประกอบฉากเพื่อหลอกว่าเป็นสถานที่เดียวกัน

ค. พื้นที่การถ่ายทำไม่สมดุลกับของประกอบฉาก

ตัวห้องและสถานที่ที่ใช้ในการถ่ายทำกว้างและมีเพดานสูง แต่ก็ถูกจำกัดด้วยของประกอบฉากที่มีไม่พอสอดความกว้างของห้อง เพราะอุปกรณ์ประกอบฉากที่เตรียมมานั้นไม่สามารถตกแต่งให้ได้เต็มห้อง ผู้วิจัยจึงต้องแก้ปัญหาด้วยใช้เทคนิคการถ่ายทำอย่างเรื่องของมุม

กล้องเข้าช่วยทำให้พื้นที่การถ่ายทำถูกกำหนดให้แคบลง การเคลื่อนไหวของนักแสดงจึงถูกจำกัด จากความสะดวกของพื้นที่ที่สามารถใช้ถ่ายทำได้

ง. สถานที่ถ่ายทำเต็มไปด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกสมัยใหม่

ถึงแม้จะเป็นสถานที่ที่มีความเก่าและมีประวัติศาสตร์ยาวนานแต่พื้นที่ส่วนใหญ่ก็ถูกปรับปรุงและถูกเพิ่มเติมด้วยเครื่องอำนวยความสะดวกสมัยใหม่ เช่น สายไฟ หลอดไฟ ปลั๊กไฟ พัดลม เหล็กดัด ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เป็นการเงื่อนไขเพิ่มให้กับการถ่ายทำ

2.6 การบริหารและการจัดการกองถ่าย

นอกจากจะเป็นอาศัยความรู้ความสามารถทางด้านศิลปะแล้วยังต้องการความสามารถในการจัดการกองถ่าย เนื่องจากผู้วิจัยไม่มีประสบการณ์ในการทำงานในการถ่ายทำละคร หรือภาพยนตร์มาก่อน ในการทำงานในส่วนนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งที่หนักหนาที่สุดในกระบวนการทำงานทั้งหมดของผู้วิจัย

ปัญหาและการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการกองถ่าย

ก. ตารางเวลาของนักแสดงไม่ลงตัว

เมื่อการถ่ายทำครั้งที่สองต้องเปลี่ยนแปลงสถานที่ถ่ายทำออกมาทำงานที่ต่างจังหวัดอีกครั้งซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนจากแผนการที่วางไว้เยอะมาก ทำให้ต้องจัดการตารางเวลาของนักแสดงและทีมงานทุกคนใหม่ทั้งหมด เพราะการถ่ายทำที่ต่างจังหวัดจำเป็นต้องพักค้างคืน ในขณะที่ถ่ายทำที่กรุงเทพฯ นั้นนักแสดงสามารถมาเองได้โดยสะดวก และไม่จำเป็นต้องว่างเต็มเวลาและเนื่องจากนักแสดงเกือบทั้งหมดเป็นนักศึกษาช่วงที่ต้องถ่ายทำครั้งที่สองนี้เป็นช่วงเวลาที่มีการสอบปลายภาค ทำให้ตารางการถ่ายทำต้องเลื่อนออกไป เป็นวันที่ 3 - 7 มีนาคม 2554 ซึ่งเวลาก่อนหรือหลังจากนี้ นักแสดงทั้งหมดจะต้องไปทำกิจกรรมนักศึกษาเป็นเวลาเกือบร่วมเดือน ดังนั้นการถ่ายทำต้องเสร็จสิ้นลงอย่างรวดเร็วภายในเวลาที่กำหนดขึ้นเท่านั้น

การกำหนดตารางการถ่ายทำในครั้งนี้มีปัญหาเกิดขึ้น นักแสดงที่รับบทเป็นนายโรงนครโสภณีไม่มีตารางเวลาว่างที่ตรงกับนักแสดงคนอื่นๆ ผู้วิจัยเห็นว่ากำหนดการถ่ายทำไม่

สามารถเลื่อนออกไปได้ และบทของนายโรงนครโสเภณีก็ยังไม่ได้เริ่มถ่ายทำผู้วิจัยจึงตัดสินใจคัดเลือกนักแสดงที่จะมารับบทนี้ใหม่

จามีกร ชูทรัพย์

นักศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
มารับบท นายโรงนครโสเภณี แทนนักแสดงคนเดิม
ที่ได้ทำการคัดเลือกไว้ตั้งแต่แรก

ในขณะที่จะเริ่มการถ่ายทำอีกไม่กี่วันนักแสดงผู้รับบทขุนसारวัตร์ก็แจ้งให้ทราบว่าวันเวลาในการถ่ายทำนั้นทับซ้อนกับการสอบที่เพิ่งแจ้งเข้ามา การถ่ายทำเลื่อนออกไปไม่ได้ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น และในกรณีนี้ก็ไม่สามารถเปลี่ยนตัวนักแสดงได้เพราะขุนसारวัตร์นั้นมีบทบาทมากในเรื่อง และบางส่วนก็ได้มีการถ่ายทำไปแล้ว ทำให้ผู้วิจัยต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการแบ่งบทของขุนसारวัตร์ออกเป็นสองส่วน โดยแบ่งบทบทนี้ให้กับตัวละครที่สร้างเพิ่มเข้ามาใหม่ เป็นการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า โดยผู้วิจัยกลับไปพิจารณาบทอีกครั้งหนึ่งและพบว่าการถ่ายทำในครั้งแรกนั้นเป็นการถ่ายทำที่เจาะถ่ายแค่ฉากที่เรือนของเจ้ากรมอาทมาตและตอนท้ายของเรื่องที่เป็นการคลี่คลายคดีตามจับนายมิ่งในป่าเท่านั้น ด้วยช่องว่างตรงนี้ยังสามารถที่จะเขียนเพิ่มตัวละครเข้ามาและสามารถจะสร้างเหตุผลให้ตัวละครได้ว่าขุนसारวัตร์เข้ามาตรงไหน และหายไปทำอะไร เพราะเหตุอะไร ซึ่งการแก้บทตรงนี้ทำให้ผู้วิจัยต้องถ่ายฉากตอนท้ายของเรื่องใหม่ซึ่งเป็นฉากที่ถ่ายไปแล้วเพื่อที่จะให้ละครสมบูรณ์ที่สุดภายใต้ข้อจำกัดที่มีมากขึ้นเรื่อยๆ

ในตอนนี้องค์ตัวละคร ขุนตระเวนรักษา จึงเกิดขึ้นด้วยความจำเป็น ผู้วิจัยจึงวางคาแรกเตอร์ให้ตัวละคร เกิดในครอบครัวฐานะปานกลาง มีนิสัยรักสนุก เข้ากับคนอื่นได้ง่าย ไม่ถือเนื้อถือตัว ไม่ใช่พวกขุนนางที่พวกชาวบ้านเห็นแล้วรู้สึกไม่เป็นมิตรด้วย ด้วยเหตุนี้เขาจึงมีเส้นสายในพระนครเยอะแยะไปหมด ทั้งพ่อค้า แม่ค้า จนถึงพวกนักเลงในตลาด เชี่ยวชาญด้านร่องรอยหลักฐานเป็นพิเศษ เป็นผู้ช่วยอีกคนหนึ่งของคุณหลวง แต่ถึงแม้จะวางบุคลิกของตัวละครไว้ดังนี้ แต่ด้วยบทสนทนาและการแสดงออกในเหตุการณ์ของเนื้อเรื่องที่ได้วางเอาไว้ เป็นการแสดงออกถึงความคิดและการกระทำของขุนसारวัตร์ที่มีลักษณะนิสัยแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง และ

ผู้วิจัยมีเวลาไม่เพียงพอที่จะปรับบทได้โดยละเอียดแล้วนั้น ทำให้ตัวละคร ขุนตระเวนรักษาที่เพิ่มเข้ามาใหม่ไม่สามารถแสดงลักษณะนิสัยและบุคลิกเด่นของตัวเองออกมาได้อย่างชัดเจน

ผู้วิจัยจึงต้องปรับการวางตัวละครใหม่อีกครั้งดังนี้คือเปลี่ยนให้ จามิกร ชูทรัพย์มารับบทขุนตระเวนรักษา และหานักแสดงที่จะมาเล่นบทบาทนายโรงนครโสเภณีใหม่

ชาญยุทธ ประสิทธิ์พานิช

รับบท นายโรงนครโสเภณี แทนนักแสดงที่ถูกปรับบทให้ไปรับบทเป็นขุนตระเวนรักษาตัวละครที่เพิ่งเพิ่มขึ้นมาใหม่

ข. การถ่ายทำไม่ตรงตารางงานที่วางไว้

การถ่ายทำนั้นมักจะคลาดเคลื่อนและไม่เป็นไปตามแผนการที่วางไว้ ทำให้ต้องบริหารจัดการตารางการถ่ายทำใหม่ตลอดเวลา โดยปัญหานี้ต่างก็เกิดจากปัญหาอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อกันมา ซึ่งสามารถอธิบายแยกเป็นหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 25 ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้กำกับกำลังทำการปรับตารางการถ่ายทำใหม่

คำนวณเวลาในการถ่ายทำแต่ละฉากผิดพลาด : ในการวางตารางการถ่ายทำ ผู้วิจัยได้คำนวณเวลาในการถ่ายทำแต่ละฉากเอาไว้ ซึ่งการกำหนดเวลาว่าควรจะเป็นเท่าไรนั้นคิดคำนวณจากการความยากของบทบาทและการแสดงอารมณ์ของตัวละคร และปัจจัยในด้านต่างๆ แต่การกำหนดเวลานั้นมักคาดเคลื่อนไม่เป็นตามเวลาที่คำนวณไว้ โดยส่วนมากถ้าการถ่ายทำไม่เป็นไปตามกำหนด โดยเฉพาะในฉากกลางวันที่ถ่ายทำกลางแจ้งที่ต้องการใช้แสงจริงของพระอาทิตย์ ผู้วิจัยก็ใช้วิธีหยุดการถ่ายทำในฉากเดิมไว้ก่อนแล้วถ่ายทำในฉากต่อไปที่ไม่จำเป็นต้องใช้แสงอาทิตย์โดยฉากที่เป็นปัญหานี้ก็จะกลับมาถ่ายทำใหม่ในวันรุ่งขึ้น แต่ในบางฉากก็ไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ อย่างเช่นฉากที่ 14 ซึ่งเป็นตอนที่คุณหลวงต้องสอบปากคำคุณพระและคุณจันที่หอน้อยภายในบริเวณเรือนเจ้ากรมอาทมาต ซึ่งเป็นบริเวณที่เอาไว้รับแขกได้อีกที่หนึ่งในบ้าน โดยจะมีนายมิ่งเป็นผู้นำคุณหลวงเข้าไปพบคุณพระ และจะมีการถ่ายรับหน้านายมิ่งเพื่อเป็นการให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น การถ่ายทำฉากนี้เริ่มตั้งแต่ เวลา 14.00 นาฬิกา จนกระทั่งแสงหมด ทุกอย่างก็ยังไม่สามารถเป็นไปได้อย่างที่ผู้วิจัยต้องการ และไม่สามารถแก้ปัญหาด้วยการเลื่อนฉากนี้ไปไว้วันอื่นเพราะนักแสดงที่รับบทคุณพระจำเป็นต้องกลับกรุงเทพมหานครทันทีในคืนนี้ ผู้วิจัยจึงต้องแก้ปัญหาด้วยการเปลี่ยนให้เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในห้อง และจัดแสงหลอดให้เป็นเวลา

กลางวัน ปัญหาที่ตามมาจากนี้คือ ตามข้อมูลที่ได้ค้นพบ ในโบราณนั้นบ่าวผู้ชายไม่สามารถขึ้นมาถึงบนตัวเรือนของเจ้านายได้ หน้าที่นี้เป็นของบ่าวหรือทาสหญิงเท่านั้น ดังนั้นการที่นายมิ่งจะเดินขึ้นมาบนเรือนจึงแสดงถึงนัยยะที่สำคัญผิดปกติและดูไม่สมเหตุสมผล แต่ถึงอย่างนั้นก็ตามผู้วิจัยก็ได้ถ่ายทำฉากนี้มาตามบทที่เขียนเอาไว้อย่างเดิม เพื่อเอาไว้เป็นตัวเลือกเพื่อตัดสลับใจอีกครั้งหนึ่งในตอนตัดต่อ

ภาพที่ 26 การถ่ายทำฉากที่ 14 การถ่ายทำกินเวลาจากที่คำนวณไว้มาก ทำให้ไม่ทันแสงและต้องย้ายสถานที่ถ่ายทำเป็นภายในอาคาร

สภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย : ตามกำหนดการเดินทางในวันที่ 3 ซึ่งเป็นวันแรกในการเริ่มถ่ายทำนั้น เนื่องจากนักแสดงและทีมงานบางคนยังมีธุระที่ต้องจัดการที่กรุงเทพฯ ทำให้ผู้วิจัยได้แบ่งทีมงานและนักแสดงเป็นสองทีม โดยทีมแรกรวมถึงผู้วิจัยเดินทางมาเพื่อจัดการสถานที่พักทำความสะอาดสถานที่ถ่ายทำและจัดฉากเบื้องต้น และทีมงานในส่วนที่สองจะตามออกมาสมทบในเวลาเย็น ตามกำหนดเวลาแล้วทีมงานทั้งสองทีมจะพร้อมสำหรับการถ่ายทำฉากกลางคืนในเวลา 3 ทุ่ม และเราจะถ่ายทำกันยาวจนถึงเวลาเช้า แต่แผนการที่วางไว้ก็ผิดพลาด เมื่อสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย ในกรุงเทพมหานครฝนตกลงมาอย่างหนักทำให้ทีมงานส่วนที่สองซึ่งกำลังทำการขนอุปกรณ์ประกอบฉากส่วนที่ยังไม่ได้นำไปในการเดินทางรอบแรกขึ้นรถอยู่นั้นต้องหยุดการทำงานไว้ก่อน ทำให้ไม่สามารถเดินทางมาถึงในเวลาที่กำหนดได้

การเดินทางเกินเวลาที่กำหนด : ตลอดเวลาการถ่ายทำ 5 วันผู้วิจัยต้องจัดหารถประจำกองถ่ายไว้ถึง 2 คันด้วยกัน เพราะเนื่องจากตารางเวลาของนักแสดงและทีมงานไม่ตรงกัน

ต้องใช้รถรับส่งนักแสดงและทีมงานไปกลับกรุงเทพ – สมุทรสงครามทุกวัน และในหนึ่งวันมากกว่าหนึ่งครั้ง และการเดินทางในแต่ละครั้งนักแสดงและทีมงานมักเกิดเหตุที่อยู่นอกเหนือจากแผนการที่วางเอาไว้ ทั้งนักแสดงหรือทีมงานมาตามเวลาที่นัดพบไม่ตรงตามกำหนดและสภาพการจราจรที่ติดขัดในกรุงเทพมหานครทำให้การเดินทางใช้เวลานานมากกว่าที่กำหนด และการถ่ายทำต้องล่าช้าออกไปด้วย

วินัยและความรับผิดชอบของทีมงาน : การถ่ายทำในครั้งแรกที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นั้น สภาพแวดล้อมเงียบสงบ ปราศจากสิ่งสิ่งยั่วเย้าและแรงดึงดูดที่จะแบ่งแย่งสมาธิของทีมงานและนักแสดงให้ออกไปจากงานและหน้าที่ของตัวเองได้ ในขณะที่การออกกองถ่ายทำที่อำเภอบางนกแขวก เต็มไปด้วยสถานที่หย่อนใจและอาหารอร่อยบรรยากาศที่ดูน่ารื่นรมย์กว่าการทำงาน ความรับผิดชอบและวินัยของทีมงานและนักแสดงทุกคนเป็นสิ่งสำคัญ สภาพแวดล้อมรอบตัวนั้นเป็นบททดสอบอย่างดีที่ทำให้ผู้วิจัยได้รู้ว่าทีมงานคนไหนมีความรับผิดชอบแค่ไหน และมีวินัยในการทำงานมากน้อยเพียงใด ถึงแม้การทำงานจะเป็นไปในสภาพที่หนักหนาและกดดันจากความยากลำบากของตัวงาน แต่บรรยากาศในการทำงานระหว่างผู้วิจัยในฐานะผู้กำกับและทีมงานทุกคนก็เป็นไปด้วยความสบายและพยายามให้ผ่อนคลายอย่างที่สุด ผู้วิจัยทำงานด้วยความระลึกลอยล่อว่าการทำงานในครั้งนี้ทุกคนในกระบวนการถ่ายทำเต็มใจมาช่วย เมื่อมีสิ่งที่ไม่พอใจก็พยายามปรับและบอกกับด้วยทีมงานด้วยเหตุผล หากแต่การได้รับความสบายและการได้รับความดูแลมากจนเกินไปอาจทำให้ทีมงานและนักแสดงบางคนลืมนหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบของตนเอง จนเกิดผลกระทบกับกระบวนการทำงานในภาพรวม อย่างเช่นวันที่ 4 ของการถ่ายทำที่จังหวัดสมุทรสงคราม มีฉากถึง 13 ฉากที่มีความจำเป็นต้องถ่ายทำให้เสร็จสิ้นก่อนเวลา 04.00 น. ของเช้าอีกวันหนึ่ง แต่เนื่องจากการขาดความรับผิดชอบของทีมงานในฝ่ายแต่งหน้าและแต่งกายบางคน ทำให้การทำงานเกิดขึ้นล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้ไปหลายชั่วโมง เมื่อเวลาการทำงานถูกเลื่อนออกไป ทำให้บางฉากที่ต้องการแสงธรรมชาติจากพระอาทิตย์ก็ไม่สามารถทำได้ ต้องจัดแสงหลอกเป็นกลางวันแทนทำให้การทำงานยากลำบากมากยิ่งขึ้น ทั้งๆ ที่ในแต่ละฉากเหลือเวลาในการทำงานโดยเฉลี่ยลดลง การชักซ้อมทำความเข้าใจของทีมงานและนักแสดงลดน้อยลง ผู้วิจัยจำเป็นต้องตัดมุขกึ่งบางมุมออกไป เพราะเวลาไม่เอื้ออำนวยเมื่อการแสดงมีข้อผิดพลาดแต่ยังอยู่ในมาตรฐานที่พอรับได้ก็จำเป็นต้องปล่อยผ่านไป เพื่อถ่ายฉากอื่นๆ ต่อๆ ไปจากผลกระทบทั้งหมดนี้เกิดผลกระทบต่อเนื่องกันมาเป็นทอดๆ เมื่อการทำงานในฉากหนึ่งฉากใดคลาดเคลื่อน ฉากต่อๆ ไปก็ไม่สามารถทำตามตารางที่กำหนดเอาไว้ได้ ผู้วิจัยต้องวางกำหนดการการถ่ายทำใหม่ตลอดเวลา โดยคำนึงถึงความเป็นและความสำคัญของฉากเป็นหลัก

ค. บุคลากรไม่เพียงพอ

การทำงานในกระบวนการถ่ายทำนั้น ผู้วิจัยไม่สามารถหาบุคลากรที่จะประจำตำแหน่งได้ในทุกหน้าที่ เนื่องจากปัจจัยด้านเงินทุนและเวลา ดังนั้นการทำงานในแต่ละส่วนจึงเป็นไปในลักษณะสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำหน้าที่ เช่นนักแสดงที่ยังไม่ถึงคิวการถ่ายทำของตนเองก็ต้องมาช่วยทำหน้าที่อื่นๆ เช่น การเป็นเสลทเดออร์ ผู้ถือไมค์บูม ช่วยถือรีเฟลก เป็นต้น หรือในบางครั้งเมื่อต้องการนักแสดงตัวประกอบก็ต้องใช้ทีมงานฝ่ายอื่นๆ มาทำหน้าที่นั้น ซึ่งการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ต้องอาศัยความร่วมมือของนักแสดงทุกๆ คนเป็นสำคัญ

ภาพที่ 27 นักแสดงที่รับบทชายผู้ติดตามมกสูดต้องมาทำหน้าที่ผู้ถือไมค์บูมในขณะรอเข้าฉาก

3. ขั้นตอนหลังถ่ายทำ (Postproduction)

ขั้นตอนหลังการถ่ายทำจะเป็นการกล่าวถึงกระบวนการตัดต่อ ลำดับภาพ เสียง การใส่ดนตรีประกอบ รวมถึงการคิดชื่อเรื่อง สัญลักษณ์ของเรื่อง องค์ประกอบในทุกส่วนที่ทำหลังการถ่ายทำเพื่อให้ได้ละครที่สมบูรณ์ โดยแบ่งหัวข้อออกเป็นดังนี้

3.1 การตัดต่อ

3.2 การตั้งชื่อเรื่อง

3.3 การคิดภาพสัญลักษณ์ (Logo) ของเรื่อง

3.4 การออกแบบโปสเตอร์เพื่อการประชาสัมพันธ์

3.1 การตัดต่อ

ขั้นตอนหลังการถ่ายทำคือ การตัดต่อ ลำดับภาพและเสียงเพื่อให้ได้ละครที่พร้อมจัดฉายให้ผู้ชมได้รับชมซึ่งประกอบไปด้วยการลำดับภาพ เสียง รวมถึงการใส่ดนตรีประกอบ ในกระบวนการนี้ผู้วิจัยจะไม่ขออธิบายถึงการใช้นวัตกรรมตัดภาพอันซับซ้อน หากแต่จะอธิบายให้ทราบถึงกระบวนการคิดและลำดับการคิดในการทำงานในกระบวนการตัดต่อ

ด้วยผู้วิจัยไม่มีความชำนาญในการตัดต่อ การทำงานในส่วนนี้จึงเป็นไปในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ในการลำดับภาพและลงเสียงดนตรีประกอบนั้นใช้เวลานานถึง 2 เดือนด้วยกัน โดยผู้วิจัยได้ทำการลำดับภาพก่อน เมื่อเสร็จสิ้นแล้วจึงได้ใส่ดนตรีประกอบลงไปทีหลัง

3.1.1 การลำดับภาพและเสียง

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนำภาพที่ได้จากการถ่ายทำทั้งหมดมาทำการแยกและจัดเรียงไฟล์ภาพตามกลุ่มของฉาก เนื่องจากไฟล์ที่ได้เก็บไว้ในฮาร์ดดิสไม่ได้เรียงลำดับไว้ จากนั้นผู้วิจัยจึงได้เรียกดูไฟล์ภาพที่ได้ทำการจัดบันทึกไว้ว่าเป็นเทคที่ดีที่สุดของการถ่ายทำจากนั้นๆ เพื่อนำมาตรวจดูอีกครั้งหนึ่ง แต่ก็พบปัญหาว่าบางไฟล์ภาพซึ่งเลือกไว้นั้น ถึงแม้จะเป็นเทค (Take) ที่มีการแสดงที่ดีที่สุดแต่ก็อาจจะมีเสียงเข้ามาแทรกในบางจังหวะ ทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจดูไฟล์ที่ได้จากการถ่ายทำใหม่ทั้งหมด ซึ่งมีจำนวนเยอะถึง 1780 ไฟล์ภาพ โดยในหนึ่งฉากอาจจะใช้ภาพจากการถ่ายทำในหลายเทคมาประกอบกันเพื่อให้ได้ภาพและเสียงที่ดีที่สุด

การวางลำดับภาพในการตัดต่อนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งความยาวของละครทั้งหมดเป็น 5 ตอนด้วยกัน ตอนหนึ่งมีความยาวไม่เกิน 10 นาที ทั้งนี้เพื่อคิดถึงความสะดวกในขั้นตอนที่เผยแพร่ลงสื่อออนไลน์ด้วยข้อจำกัดและเวลาและขนาดของไฟล์ภาพ โดยการเลือกภาพเปิดและปิดในแต่ละตอนนั้นก็มีความสำคัญ เพราะเปรียบเสมือนการทิ้งข้อความหรือจุดสนใจให้ผู้ชมติดตามต่อไป โดยการคิดในขั้นตอนการตัดต่อนี้ สิ่งที่ผู้วิจัยคำนึงคือหลักสำคัญในการตัดต่อ ได้แก่

1. แรงจูงใจ Motivation

ในการจะเลือกใช้เทคนิคใดก็ตามในการตัดต่อ ไม่ว่าจะเป็นการ cut, mix, fade หรือ dissolve ก็ตาม ต้องมีเหตุผลที่เหมาะสมในการเลือกใช้ ซึ่งเหตุผลหรือที่เรียกว่าแรงจูงใจนี้อาจเป็นภาพ เช่น การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของตัวละคร กริยา ท่าทาง การเคลื่อนไหว หรือเสียง ซึ่งอาจจะเสียงของตัวละครหรือเสียงประกอบอื่นๆ หรือเป็นการใช้ทั้งภาพและเสียงประกอบกันก็ได้

2. ข้อมูล Information

ภาพที่ปรากฏในแต่ละฉากนั้นต้องมีความต่อเนื่องและให้ข้อมูลบางอย่างแก่ผู้ชม หากไม่ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมหรือทำหน้าที่ที่สร้างอารมณ์ความรู้สึกแก่ผู้ชมได้ ภาพนั้นๆ ก็ไม่มีความจำเป็นต้องปรากฏให้ผู้ชมได้เห็น

ในการลงมือตัดต่อในช่วงแรกนั้น ผู้วิจัยมีความเสียดายภาพ فوتเทจที่ได้ทำการถ่ายทำมาทั้งหมด เกือบทุกมุกกล้องและมุมภาพที่ถ่ายทำมาผู้วิจัยได้นำมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดต่อทั้งสิ้น แต่เมื่อเปิดใจให้กว้างและมองภาพที่เคลื่อนไหวที่อยู่ตรงหน้าในฐานะของคนดูแล้วนั้นก็พบว่าในความเป็นจริงภาพทุกภาพที่ได้ถ่ายทำมาถึงแม้จะมีความงามในองค์ประกอบภาพมากเพียงใด แต่หากไม่ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมต่อเนื้อเรื่องแล้วแทนที่จะเพิ่มอารมณ์ให้ผู้ชมมีอารมณ์คล้อยตามเนื้อเรื่องมากขึ้น กลับสร้างความรำคาญและไม่น่าพึงพอใจให้เกิดขึ้นได้อีกด้วย

3. องค์ประกอบภาพ (Shot Composition)

ถึงในความเป็นจริงแล้วผู้ตัดต่อไม่ได้เป็นผู้ที่กำหนดองค์ประกอบภาพ เพราะองค์ประกอบภาพในแต่ละฉากนั้นได้ถูกกำหนดตั้งแต่ขั้นตอนการถ่ายทำ แต่งานในขั้นตอนการตัดต่อนี้สิ่งที่ผู้ตัดต่อควรคำนึงถึงคือเลือกภาพที่มีองค์ประกอบสมเหตุสมผลและเป็นที่ยอมรับปรากฏอยู่ องค์ประกอบภาพที่ไม่ดีในการถ่ายทำจะทำให้งานการตัดต่อลำบากมากขึ้น

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วในช่วงต้นว่า ในกระบวนการถ่ายทำนั้นถูกจำกัดในปัจจุบันในด้านต่างๆ และในข้อหนึ่งคือเรื่องสถานที่ในการถ่ายทำ เนื่องจากละครเรื่องนี้เป็นละครย้อนยุคอิงประวัติศาสตร์ซึ่งสถานที่ถ่ายทำนั้นเต็มไปด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นสิ่งของที่ยังไม่เกิดขึ้นในสมัยนั้น ทำให้การกำหนดมุมกล้องและองค์ประกอบภาพในบางฉากนั้นเป็นไปได้ว่ายากลำบาก และในบางฉากก็ได้องค์ประกอบภาพที่ไม่สามารถยอมรับได้ปรากฏอยู่ เช่นการปรากฏภาพของสิ่งของในสมัยปัจจุบันให้เห็นอย่างเด่นชัด ทำให้ผู้วิจัยต้องใช้เทคนิคในการตัดต่อแต่งภาพเสียใหม่ ซึ่งใช้เวลานานในการจัดการให้เรียบร้อย

ในบางฉากด้วยเวลาจำกัดทำให้ในตอนถ่ายทำไม่ได้ถ่ายภาพในมุมใกล้ (Close-up) ผู้วิจัยจึงได้จัดการใช้เทคนิคในการตัดต่อทำขึ้นมาใหม่ในกรณีที่ภาพต้นฉบับไม่ได้เป็นภาพขนาดใหญ่สักเท่าไหร่จะทำให้แม้จัดการทำให้เป็นภาพขนาดใหญ่ไฟล์ภาพก็ยังคงคมชัดไม่แตก หากแต่ในบางฉากก็ไม่สามารถทำได้เนื่องจากไฟล์ภาพไม่สมบูรณ์พอที่จะทำได้ หรือในบางฉากอาจจะใช้เทคนิคการ Zoom ในกระบวนการตัดต่อแทนที่จะใช้เทคนิคนี้มาตั้งแต่กระบวนการถ่ายทำ

ถ้าองค์ประกอบภาพไม่สามารถเป็นที่ยอมรับได้และสามารถมีทางเลือกที่จะให้นักแสดงถ่ายทำใหม่ได้ผู้วิจัยก็ทำการถ่ายทำฉากนั้นๆ ใหม่ อย่างเช่น ในฉากสุดท้ายเป็นฉากที่ผู้วิจัยได้ทำการให้นักแสดงให้ถ่ายทำใหม่เนื่องจากองค์ประกอบของภาพที่ถ่ายทำมานั้นไม่สวยงาม และมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแปลกปลอมในฉากจนยากที่จะยอมรับและแก้ไขได้ด้วยการตัดต่อผู้วิจัยจึงตัดสินใจถ่ายทำใหม่ และเปลี่ยนบทจากตัวละครฝ่ายนักสืบ 3 คนที่ต้องเดินออกมาตอนท้ายเรื่องเป็นใช้ตัวละครเอกฝ่ายสืบสวนสอบสวนเพียงคนเดียวเพื่อลดปัญหาความยุ่งยากของการขอตารางเวลาการถ่ายทำของนักแสดงหลายคนทำการถ่ายทำเกิดขึ้นยากลำบาก

4. ความต่อเนื่อง (Continuity)

เรื่องความต่อเนื่องนั้นสามารถแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

ก. ความต่อเนื่องของภาพ

ความต่อเนื่องในการตัดต่อถือว่าเป็นอีกส่วนที่สำคัญที่สุด การตัดหลายมุมกล้องสลับตัดไปตัดมานั้นต้องดูถึงความสัมพันธ์ของการเคลื่อนไหวของตัวละคร การบอกเล่าเนื้อหาที่ต่อเนื่องไม่กระโดดข้ามไปมา เรื่องพวกนี้ต้องใช้ความประณีตรอบคอบในการทำงาน อย่างเช่นความต่อเนื่องของตำแหน่งการยืนของตัวละครในมุมกล้องที่ต่างกัน เมื่อนำมาตัดเข้าด้วยกันต้องแน่ใจว่าสอดคล้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องจากภาพจากอีกมุมกล้องหนึ่งที่เลือกมาใช้ อย่างเช่นภาพใน

Shot แรก ตัวละครเดินตรงเข้ามา เมื่อเปลี่ยนมุมมองภาพของตัวละครก็ยังคงมีการกระทำในลักษณะเดิมนั้นคือการเดินตรงไปในทิศทางเดิมเว้นเสียแต่ว่าจะมีการแสดงให้เห็นว่าตัวละครได้เปลี่ยนทิศทางการเดินแล้วขวาวแล้วซ้าย ในการตัดต่อละครเรื่องนี้ผู้วิจัยพบปัญหาในความต่อเนื่องเช่นเดียวกัน เป็นฉากที่ขุนสารวัตรต้องเดินเข้าประตูมาแล้วเดินมาเลี้ยวอีกทางหนึ่ง แต่เมื่อทำการค้นภาพฟุตเทจทำให้พบว่าภาพในส่วน Shot ที่ขุนสารวัตรเลี้ยวเข้าห้องมานั้นหายไป ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ไม่สามารถกลับไปถ่ายฉากเดิมใหม่อีกครั้งได้เพราะเวลาและปัจจัยอื่นๆ ไม่อำนวยทำให้ผู้วิจัยต้องแก้ปัญหาด้วยการถ่าย Insert ของเครื่องใช้ต่างๆ ในห้องที่เกิดเหตุเพื่อดึงความสนใจของผู้ชมแทรกเข้ามาในจังหวะการเล่าเรื่องตรงนี้ ไม่เห็นสังเกตถึงความไม่ต่อเนื่องของการเคลื่อนไหวของตัวละคร หรือในบางฉากขาดความต่อเนื่องด้านภาพและการเคลื่อนไหวผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาด้วยการตัดภาพตรงนั้นออกไปและแก้ปัญหาด้วยการเล่าเรื่องด้วยเสียงของตัวละคร (Off Scene) เป็นการอัดเสียงเพิ่มเติมหลังจากการถ่ายทำเสร็จสิ้นแล้ว

ข. ความต่อเนื่องด้านเนื้อหา

ส่วนในเรื่องความต่อเนื่องของเนื้อหานั้น ในกระบวนการตัดต่อจะทำให้เรารู้ว่าภาพที่ร้อยเรียงต่อกันนั้นมีประโยชน์ในการเล่าหรือไม่ ในระหว่างทำการตัดต่อผู้วิจัยได้ทำการแก้บทละครไปด้วยเพราะพบว่าบางครั้งภาพที่ถ่ายทำมาก็ไม่เป็นประโยชน์คือเนื้อหาในบางส่วนนั้นก็ไม่มีมีความจำเป็นต่อการเล่าเรื่องหรือทำให้เรื่องเดินไปข้างหน้าได้ หรือในบางส่วนอาจจะขาดความต่อเนื่องไป การแก้ไขปัญหานี้จึงมีทั้งวิธีการตัดภาพที่ไม่เป็นประโยชน์ทิ้งและเพิ่มบทพูดด้วยการบันทึกเสียงโดยทำการพูดแบบออฟซีนเข้ามาช่วยขยายความการเล่าเรื่อง

ในบางฉากด้วยเงื่อนไของเวลาที่จำกัดทำให้ไม่สามารถถ่ายทำตามบทที่เขียนไว้ได้ทำให้ผู้วิจัยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตอนถ่ายทำด้วยการถ่ายทำภาพและตัดบทพูดออกเพื่อลดเวลาในการถ่ายทำ แต่เมื่อถึงตอนตัดต่อนั้นจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การเล่าเรื่องด้วยภาพเพียงอย่างเดียวทำให้ขาดความต่อเนื่องทางด้านเนื้อหา ผู้ชมจะไม่สามารถเข้าใจได้ว่าเหตุการณ์เป็นอย่างไร ทำให้ผู้วิจัยต้องนัดนักแสดงมาทำการอัดบันทึกเสียงเพิ่มเติม

นอกจากจะเพิ่มเสียงแล้วยังมีการเพิ่มภาพขึ้นมาอีกด้วย เพราะเมื่อผู้วิจัยได้ทำการลำดับภาพครบทุกฉากแล้วพบว่า สิ่งที่ขาดหายไปคือภาพบรรยากาศของบ้านเมืองสมัยนั้น และภาพรับด้านนอกของตัวอาคารสถานที่ในเรื่อง เนื่องจากภาพเหล่านี้ผู้วิจัยไม่สามารถถ่ายบันทึกภาพจากสถานที่จริงได้ ผู้วิจัยจึงนึกถึงภาพถ่ายเส้นของชาวต่างชาติในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ที่เข้ามาในเมืองไทยและได้ทำการวาดภาพเป็นการจดบันทึกเหตุการณ์บ้านเมืองของ

สยามไว้ ว่าสามารถนำมาใช้แสดงบรรยากาศและกลิ่นอายของบ้านเมืองในขณะนั้นได้ และอีกนัยหนึ่งการใช้วาดในแบบลายเส้นของชาวตะวันตกนั้น หมายถึงอิทธิพลและวัฒนธรรมของชาวต่างชาติที่แผ่ขยายเข้ามา อาจกล่าวได้ว่าภาพวาดนั้นแทนความหมายถึง สยามในสายตาของตะวันตก

ค. ความต่อเนื่องของเสียง

นอกจากความต่อเนื่องของเรื่องภาพแล้ว ในการตัดต่อยังต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องทางด้านเสียง ให้ระดับเสียงดังเบาของนักแสดงนั้นมีระดับเท่ากัน เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการการถ่ายทำที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเสียงนั้นมีมากมาย ทำให้ระดับเสียงที่บันทึกมาตลอดทั้งเรื่องนั้นไม่เท่ากันเลย ทำให้ลำบากในการตัดต่อ รวมถึงเสียงของบรรยากาศ (Ambience) ของในแต่ละฉากที่ต่อเนื่องกันอีกด้วย ผู้วิจัยต้องพยายามตัดเสียงเพลงที่หลุดลอดเข้ามาในระหว่างถ่ายทำลดต่ำลงมาซึ่งมีผลทำให้เสียงพูดของนักแสดงเบาไปด้วย หรือบางครั้งเสียงบรรยากาศแปลกปลอมที่ต้องการก็ไม่สามารถกำจัดออกไปได้ผู้วิจัยจึงตัดสินใจที่จะแก้ปัญหาด้วยการใส่เสียงเพลงประกอบซึ่งจะกล่าวถึงในส่วนต่อไป

ง. ความต่อเนื่องของสี

ละครเรื่องนี้ผู้วิจัยตั้งใจคุมโทนสีให้อยู่ในโทนหม่นให้ได้ทั้งเรื่อง แม้ในบางฉากอาจจะมีสีของเสื้อผ้าหรือสิ่งของประกอบฉากมีสีโดดเด่นออกมา ไฟล์ภาพที่ได้มาจากการถ่ายทำนั้นสีที่ได้มามาก่อนข้างอยู่ในโทนที่สว่างซึ่งเป็นผลมาจากด้านเทคนิคการถ่ายทำ ผู้วิจัยจึงต้องจัดการปรับแต่งโทนสีทั้งเรื่องให้อยู่ในแบบที่ต้องการ โคนต้องระวังให้ในแต่ละ Shot แต่ละมุมกล้องนั้นสีเท่ากัน เพราะในการถ่ายทำเมื่อกล้องรับภาพจากมุมคนละมุม ทำให้ต้องตั้งค่าการรับแสงของกล้องต่างกัน ภาพที่ปรากฏอยู่ในกล้องนั้นมีสีและแสงไม่เท่ากันทั้งๆ ที่อยู่ในฉากและ Shot เดียวกัน แต่หากเป็นการรับภาพจากคนละมุมเท่านั้น ในกระบวนการนี้จึงต้องพิถีพิถันเป็นพิเศษ

3.1.2 ดนตรีประกอบ

ผู้วิจัยต้องการให้ดนตรีประกอบเน้นความตื่นเต้น เร้าอารมณ์ และมีหม่นของละครสืบสวน โดยใช้เครื่องดนตรีไทยและสากลประกอบกันเพื่อให้ได้ความรู้สึกของความเป็นไทยและสากล ของความเก่าและใหม่ที่ผสมกันอย่างลงตัว โดยใช้เครื่องดนตรีเปียโน ไวโอลิน เซลโลเป็นตัวบรรเลงทำนองที่แตกต่างกันไปตามการประพันธ์ดนตรีขึ้นใหม่และใช้เครื่องประกอบจังหวะของดนตรีไทยอย่าง ตะโพนและฉิ่ง ซึ่งในครั้งแรกที่ได้ทำการไปบันทึกอัดเสียงดนตรี

ประกอบในสตูดิโอ นั้น ผู้วิจัยมีความพึงพอใจกับท่วงทำนองและอารมณ์ของเพลงประกอบเป็นอย่างมาก แต่เมื่อถึงนำมาใช้จริงในการตัดต่อ ผู้วิจัยได้พบว่าในบางฉากสิ่งที่คิดเอาไว้ว่าน่าจะเหมาะสมและลงตัวกลับไม่พอดี ทำให้ผู้วิจัยต้องใช้โปรแกรม Garage Band ทำดนตรีและเสียงประกอบอีกส่วนหนึ่งขึ้นมาใหม่ และการใส่เสียงเพลงประกอบลงไปให้เข้าและเหมาะสมกับภาพเพื่อเพิ่มอารมณ์ให้กับเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ละวินาทีของฉากต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป ปรับแก้ตลอดเวลา เล่นซ้ำแล้วซ้ำเล่าเพื่อตรวจสอบและหาสิ่งที่ลงตัวที่สุดระหว่างเนื้อหาเนื้อเรื่องกับเพลงประกอบ

3.2 การตั้งชื่อเรื่อง

ตั้งแต่เริ่มแรกเมื่อผู้วิจัยได้ค้นหาข้อมูลค้นคว้าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ คิดแนวทางของเรื่องจบจนสร้างตัวละครและคิดเค้าโครงเรื่องนั้น เรื่องนี้ยังไม่มีชื่อเรื่องที่จะนำมาใช้ได้จริง มีการตั้งชื่อที่ใช้ในระหว่างที่ทีมงานว่า 'CSI THAILAND' จนมีการตั้งชื่อในครั้งแรกว่า TTSI ซึ่งย่อมาจาก 'THAI TRADITIONAL SCIENTIFIC INVESTIGATORS' ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกชื่อนี้ไม่สามารถสะท้อนจุดเด่นและเอกลักษณ์ของเรื่องได้ อีกทั้งชื่อมีความยาวเกินไป ไม่คุ้นคนไทย

ผู้วิจัยคิดว่าชื่อเรื่องนั้นต้อง ต้องเป็นคำสั้น ๆ ง่ายต่อการจดจำ และสื่อความหมายได้ในตัวเอง **“สืบ – สยาม”** จึงเป็นตัวเลือกที่ลงตัวที่สุด ด้วยเป็นคำที่สั้น พยัญชนะตัวแรกของทั้งสองคำเป็นอักษรตัวเดียวกัน ลักษณะของเสียงที่เปล่งออกมาเหมือนกันง่ายต่อการจดจำ อีกทั้งยังมีความหมายตรงตัว กล่าวคือ ‘สืบ’ หมายถึง การสืบค้น ค้นหาเรื่องราวที่ยังไม่รู้แน่ชัด กระจางชัด หรือค้นหาสิ่งที่ยังมีการปิดบังซ่อนเร้นอยู่ ส่วน ‘สยาม’ นั้น เมื่อผู้ฟังได้ฟังก็จะทราบได้ทันทีว่าหมายถึงประเทศไทยในสมัยก่อนไม่ใช่ประเทศไทยในสมัยปัจจุบันนี้ เป็นการสื่อสารกับผู้ชมได้ทันทีว่านี่คือเรื่องราวย้อนยุค เนื้อเรื่องต้องมี Setting อยู่ในอดีตก่อนที่ประเทศไทยจะเปลี่ยนจาก ‘สยาม’ เป็น ‘ไทย’

‘สืบ – สยาม’ ในความตั้งใจของผู้วิจัย มีความหมาย 2 ความหมายด้วยกัน คือ หมายถึงเรื่องราวการสืบสวนสอบสวนคดีฆาตกรรมของเหล่านักสืบในสยามประเทศในสมัยยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ และความหมายอีกแบบนั้น สื่อถึงเบื้องลึกเหตุการณ์บ้านเมือง ทั้งทางด้านวัฒนธรรม การเป็นอยู่ วิถีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศระหว่างสยามและประเทศตะวันตกกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งผู้วิจัยได้พยายามจะถ่ายทอดโดยการนำมาเป็นส่วนหนึ่งของโครงเรื่องอย่างเช่นเรื่องราวของอังกฤษ ฝรั่งเศส ที่เข้ามามีอิทธิพลบทบาทในประเทศสยามในช่วงเวลาหนึ่ง

3.3 การคิดสัญลักษณ์ของเรื่อง

การคิดสัญลักษณ์ของเรื่องสืบเรื่องมาจากการคิดชื่อเรื่องว่าคำว่า 'สืบ - สยาม' ควรจะเขียนแยกกันระหว่างคำว่าสืบและสยาม จึงคิดต่อไปว่าน่าจะมีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์อะไรมาคั่นระหว่างคำทั้งสองแทนที่จะเป็นเครื่องหมาย ' - ' ซึ่งสัญลักษณ์ที่จะคิดขึ้นมาสามารถนำไปใช้เป็นลูกเล่นหนึ่งในงานตัดต่อและการทำโปสเตอร์เพื่อประชาสัมพันธ์ได้อีกด้วย

ลักษณะของสัญลักษณ์ที่คิดขึ้นมา นั้น มีรูปแบบกรอบข้างนอกเป็นวงกลม แทนความหมายของการเป็นหนึ่งเดียว ส่วนตรงกลางคือตัวอักษร ' ส ' แทนชื่อเรื่อง และภายใต้ตัวอักษรนั้นเป็นลวดลายพรรณพฤกษาซึ่งเป็นลวดลายศิลปะแบบไทยๆ

ภาพที่ 28 สัญลักษณ์ของเรื่อง 'สืบ - สยาม'

3.4 การออกแบบโปสเตอร์เพื่อการประชาสัมพันธ์

การออกแบบโปสเตอร์นั้นผู้วิจัยพยายามออกแบบให้เรียบง่าย ใช้องค์ประกอบของภาพน้อยแต่สื่อความได้มาก สารที่ต้องการจะสื่อและจุดเด่นของเรื่องนั้นคือตัวละครเอกฝ่ายสืบสวนสอบสวนที่เป็นตัวแทนของผู้ที่ต้องการค้นหาความจริงและการต่อสู้เพื่อความยุติธรรม ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะใช้ภาพของตัวละครคุณหลวงเพชรฉลูเทพซึ่งเป็นตัวละครเอกอยู่บนภาพโปสเตอร์เพียงคนเดียว หน้าชัดขึ้นเล็กน้อยมองอะไรบ้างอย่างที่อยู่อ้างอิงไปทางด้านบน ซึ่งแทนความหมายของการมุ่งไปข้างหน้า เสาะแสวงหาสิ่งที่ดีกว่า และอีกนัยหนึ่งหมายความว่าความถึงการไม่กลัวกับอิทธิพลหรืออำนาจใดๆ ที่อยู่เหนือตัวเอง ตัวของคุณหลวงฉาบด้วยแสงสีขาวทำให้ดูพราว

เลื่อน ไม่คมชัดในรายละเอียด สีขาวแทนความหมายของความดีงาม ความบริสุทธิ์ยุติธรรม ซึ่งเมื่อมาอยู่ในลักษณะที่เห็นในโปสเตอร์นั้น ผู้วิจัยตั้งใจให้หมายความถึงคุณหลวงที่มีความตั้งใจจะทำงานและดำรงตนในความยุติธรรม แต่ในขณะเดียวกันว่าแสงสีขาวก็ไม่ใช่สีขาวเข้ม ที่ดูเป็นสีขาวปราศจากสิ่งปนเปื้อนซึ่งหมายความว่าในความเป็นมนุษย์ไม่มีใครที่จะขาวได้อย่างบริบูรณ์

ภาพพื้นหลังใช้เทคนิคการทำคอลลาจโดยใช้ภาพไทยในอดีต ตัวอักษรภาษาเขมร และจดหมายเหตุนำมาปะติดกันแล้วจากนั้นนำมาทำให้อยู่ในโทนสีที่ต้องการซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ให้โทนสีของพื้นหลังต้องอยู่ในโทนมืดเพื่อเน้นภาพตัวละครและตัวอักษรชื่อเรื่องให้เด่นชัด

ชื่อเรื่องได้ออกแบบให้ตัวอักษรมีความเป็นลายเส้นแบบไทยและใช้สัญลักษณ์ของเรื่องอยู่ตรงกลางระหว่างคำว่า สืบ และ สยาม โดยทั้งตัวอักษรชื่อเรื่องและตราสัญลักษณ์มีโทนสีเป็นน้ำตาลทอง เพื่อสร้างความดึงดูดให้ผู้ชมสนใจ และด้านล่างของชื่อเรื่องมีคำบรรยายบอกไว้ด้วยว่า ละครเรื่องนี้เป็นละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย

ภาพที่ 29 โปสเตอร์ละครเรื่อง 'สืบ - สยาม'

แผนภูมิที่ 6 ละครลึบสวณสอบสวณแนวนิติวทยาสาสตร์ไทย เรื่อง 'ลึบ – สยาม'

เปิดเรื่อง

กลางดึกคืนหนึ่ง ในปีรัตนโกสินทรศก 79
ได้เกิดเหตุฆาตกรรมสะเทือนขวัญขึ้น
ที่พระนคร สยามประเทศ

หลวงเพชรฉลูเทพ เจ้ากรมมหาดไทย ตำรวจ
ภูบาล ได้รับแจ้งเหตุและเดินทางมาถึงโรงนคร
โสภณี่แห่งหนึ่ง ในย่านตรอกคนจีนอันเป็น
สถานที่เกิดเหตุในเวลาตีสาม

แนะนำตัวละครหลัก

หลวงเพชรฉลูเทพ
เจ้ากรมมหาดไทย
ตำรวจภูบาล

ขุนตระเวนรักษา

ขุนสารวัตร

พลอย

ผู้ตายเป็นชายชาวสิงคโปร์
คนในบังคับอังกฤษ

ข้างๆ ลำตัวของ
ผู้ตายมีร่องรอย
แสดงว่าของบาง
สิ่งหายไป

พบหลักฐานคือเศษชิ้นส่วนสีดำ ยังไม่รู้แน่ชัดว่าคืออะไร

นายโรงนครโสภณให้การ
ต่อขุนตระเวนรักษาว่า
ทางเข้าออกมีทางเดียว
ห้องที่เกิดเหตุเป็นของ
หญิงคนิกาชื่อราตรี

ขุนตระเวนฯ รู้ว่านายโรงมีใจต่อหญิงคนิกาชื่อราตรี

ก่อนออกจากห้องที่เกิดเหตุ คุณหลวงได้ยืนเสีียงและเห็นรอยเลือดเมื่อเปิดแผ่นไม้ ออก พบราตรี หญิงคนิกา เนื้อตัวเปรอะไปด้วยเลือด ซ่อนตัวอยู่ เธอมีท่าทางหวาดกลัวและคลุ้มคลั่งระคนกัน

ขณะที่นายโรงนำสมุดจดบันทึกชื่อผู้เข้า - ออก กงสุลอังกฤษและผู้ติดตามก็มาถึง

กงสุลอังกฤษจะนำศพคนในบังของตนไปจัดการ และหาคนร้ายเองแต่หลวงเพชรฉลุเทพไม่ยอม โดยยกสนธิสัญญาเบาว์ริงส์ขึ้นมาอ้าง

ณ ที่ว่าการกระทรวงมหาดไทยตำรวจภูบาล หลวงแพทย์ทำการชันสูตรศพ แล้วพบว่า ทุกบาดแผลโดนเส้นเลือดสำคัญ สภาพศพมีรอยช้ำ สาเหตุการตายคือเสียชีวิตเลือดมาก

คุณหลวงและขุนตระเวนรักษาได้นำหลักฐานที่
เก็บมาจากกระถางรูปในที่เกิดเหตุมา
ตรวจสอบ แต่ยังไม่ทราบว่าเศษชิ้นส่วนสีดำที่
ปนมากับขี้เถ้ารูปคืออะไร

กระดาษหน้าสุดท้ายของสมุดบัญชีของนายโรงนครโสภณได้ถูกฉีกขาดไป เมื่อนำมา
ฝนด้วยแท่งถ่านสีดำพบว่า ชื่อที่หายไปคือ เจ้ากรมอาทมาต เจ้ากรมข่าวลับ

นายยง
ทาสในเรือน

นายมิ่ง
ทาสในเรือน

คุณจัน
ภรรยาใหม่ของ
เจ้ากรมอาทมาต

คุณหลวงเพชรฉลูเทพ และขุนสารวัตรที่เพิ่งกลับมาจากเสภาพระนครได้รับรูด
มายังเรือนเจ้ากรมอาทมาตทันที

เจ้ากรรมอาทมาตได้ถูกพบเป็นศพ ในห้องทำงานที่ถูกรื้อค้น ข้าวของกระจัดกระจาย

จางวางกรมพระ
ตำรวจอยากจะให้
หาตัวฆาตกรให้ได้
โดยเร็ว

หลวงแพทยป่วยไม่สามารถมาชันสูตรศพเบื้องต้น
ในที่เกิดเหตุได้ คุณหลวงจำได้ในทันทีผู้ที่มาส่ง
ข่าวเป็นลูกสาวของหลวงแพทยชื่อพลอย

ระหว่างทางที่พลอยเดินกลับ
จากบ้านเจ้ากรรมฯ เธอได้ยิน
ชาวบ้านพูดกันถึงเรื่องข่าว
ลืออื้อฉาวที่ว่าท่านเจ้ากรรม
ชื่นใจบ่าวในบ้านตัวเองทั้งๆ
ที่บ่าวคนนั้นมีลูกมีเมียแล้ว
และหลังจากนั้นไม่นาน
ผู้หญิงคนนั้นก็ฆ่าตัวตาย

คุณพระให้การว่าตนอยู่ที่ทำงานทั้งคืน ส่วนคุณจันบอกว่าตนเองอยู่มีห้องส่วนตัวอีกห้องหนึ่ง ตอน
เช้าตื่นมาก็ไปเตรียมสำหรับให้ท่านเจ้ากรรมตามปกติ

หลวงเพชรฉลุเทพตรวจ
สถานที่เกิดเหตุ
ฆาตกรรมเจ้ากรมอาท
มาต พบผ้าเปื้อนคราบ
อะไรบางอย่าง

ขุนसारวัตรและขุน
ตระเวนตรวจโรงนคร
โสภณี่ ในห้องที่
เจ้ากรมอาทมาตพัก
เมื่อคืน พบว่าใน
กระถางธูปมีเศษผล
ชนิดเดียวกันกับที่
ห้องที่เกิดเหตุที่คนใน
บังคับอังกฤษถูก
ฆาตกรรม

นายโรงให้การว่า เมื่อคืนเจ้ากรมไม่ได้อยู่คนเดียว คุณพระก็อยู่ด้วย เถียงกันเสียงดังลั่น จน
ในที่สุดคุณพระก็หุนหันกลับไปก่อน

คุณพระไม่ยอมรับ
อ้างว่าพยานเชื่อถือ
ไม่ได้

คุณหลวงและขุนसारวัตรกลับไป
ตรวจสอบที่เกิดเหตุอีกครั้ง

ชายชุดดำที่กลับมา
เพื่อหาอะไร
บางอย่าง คนร้าย
เห็นคุณหลวงจึงหนี
ไปทางห้องคุณจัน
แต่คุณหลวงก็ตามไป
ทันจนเกิดการต่อสู้
กันขึ้น เมื่อคุณหลวง
พลาดท่าคนร้ายจึง
หนีออกไป

ขุนसारวัตวิ่งขึ้นมา
พอดี เกิดการต่อสู้ขึ้น
ในขณะนั้นคุณหลวงก็
พบหลักฐานสำคัญอีกชิ้น
หนึ่งคือกระต่ายไม่มีรอย
คราบเลือด

และเมื่อค้นห้องไปก็เจอ
ข้อความภาษาเขมร

กลับมาที่ว่า การ
กระทรวงมหาดไทย
ตำรวจภูบาลอีกครั้ง
พบพลอยที่มาเยี่ยมดู
อาการหลวงแพทย์ที่
หาย จ ก ไข ก็ รีบ
กลับมาทำงานทันที

เมื่อขุนตระเวนฯ พบ
หนึ่งคางคกตกแห่ง
จากคดีโจรห้าเส้นที่ขุน
สารวัตรดูแลอยู่จึงนึก
ออกทันทีว่า เศษ
ชิ้นส่วนสี่ดำนั้นคือ
เศษของหนึ่งคางคก
ตกแห่ง

นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลปะติดปะต่อเรื่องราวได้
ความว่าเหยื่อรายแรกซึ่งเป็นคนในบังคับอังกฤษนั้น
นอกจากจะเป็นเจ้าที่ที่มาทำงานในกงสุลอังกฤษ ยัง
เป็นสายลับให้กับเจ้ากรมอาทมาต ซึ่งทั้งสองฝ่ายใช้โรง
นครโสเภณีเป็นที่นัดพบ แลกข้อมูลต่อกัน

คุณหลวงได้วิเคราะห์ว่าทั้ง 2 คดี อาจจะเป็นเรื่องบังเอิญ คดีแรกคนร้ายใช้เวลากับเหยื่อ แต่ในคดีที่สองเหมือนกับว่าคนร้ายลงมือด้วยโทสะ

เมื่อพิจารณาดีๆ แล้ว นอกจากจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเขมรมีใจฝักใฝ่ในฝรั่งเศส แล้ว กระจกภาษเขมรยังเป็นรหัสลับ เป็นกลอนยาวที่ผู้ชายส่งถึงผู้หญิง ซึ่งในข้อนี้เองทำให้การฆาตกรรมโยงเข้ากับตัวคุณพระลูกชายท่านเจ้ากรมอาทมาตและคุณจัน

สอบปากคำคุณพระและคุณจัน แต่ไม่มีใครยอมรับว่ากระทำการฆาตกรรมท่านเจ้ากรม แม้สีหน้าจะแสดงความรู้สึกสำนึกผิดอะไรบางอย่าง

นำกระต่ายแกะสลัก ตรวจสอบเลือดด้วยน้ำส้มสายชูเข้มข้นผสมเหล้าหมักจากข้าว และปรากฏว่าเป็นรอยเลือดจริงๆ

นายยงให้การว่าพบเสื้อคุณพระขณะขุดดิน ทำสวนตามปกติ คุณพระยืนยันว่าตนไม่มีความผิด ความสัมพันธ์กับคุณจันนั้น มีเพียงใจที่มอบให้กันแต่ไม่เคยคบคิดผิดประเวณี

พลอยคิดว่าเรื่องที่ตนเองได้ยินมาที่ตลาด ต้องเกี่ยวข้องกับคดีแน่ๆ เธอจึงเข้าไปสืบหาความจริงในบ้านเจ้ากรม โดยได้เขียนจดหมายบอกเรื่องทั้งหมดแก่คุณหลวง ฝากกับเจ้าหน้าที่ไว้

คุณหลวงปล่อยตัวคุณพระและคุณจันเมื่อหลักฐานแสดงว่าทั้งสองไม่มีความผิด

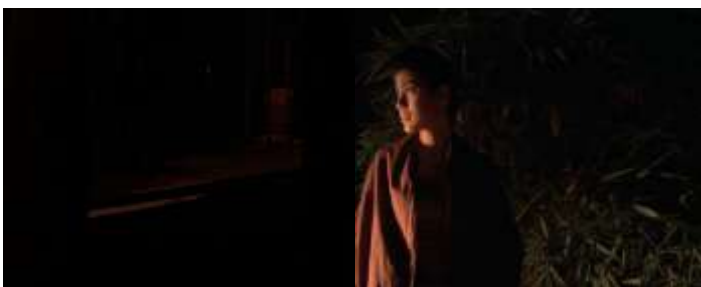

นำผ้าที่พบในห้องเจ้ากรรมมาตรวจและพบว่า
ผ้า นั้นเป็นนคราปโลหะ

เจ้าหน้าที่นำจดหมายที่พลอยเขียนเล่าสิ่งที่เธอได้ยื่นมาฝากไว้ให้คุณหลวงเพราะคิดว่าอาจ
มีบางสิ่งเกี่ยวกับคดี คุณหลวง รู้ว่าพลอยต้องตกอยู่ในอันตราย

พลอยไม่พบใครบนเรือน จึงเดินมาที่ด้านหลังเรือนท่านเจ้ากรรมอาทมาตและพบบางสิ่งที่ผิดปกติ

คุณหลวงออกตามหาพลอยกลัวเธอตกอยู่ในอันตราย

ในขณะที่พลอยกำลังเดินเข้าหาอันตรายมากขึ้นเรื่อยๆ

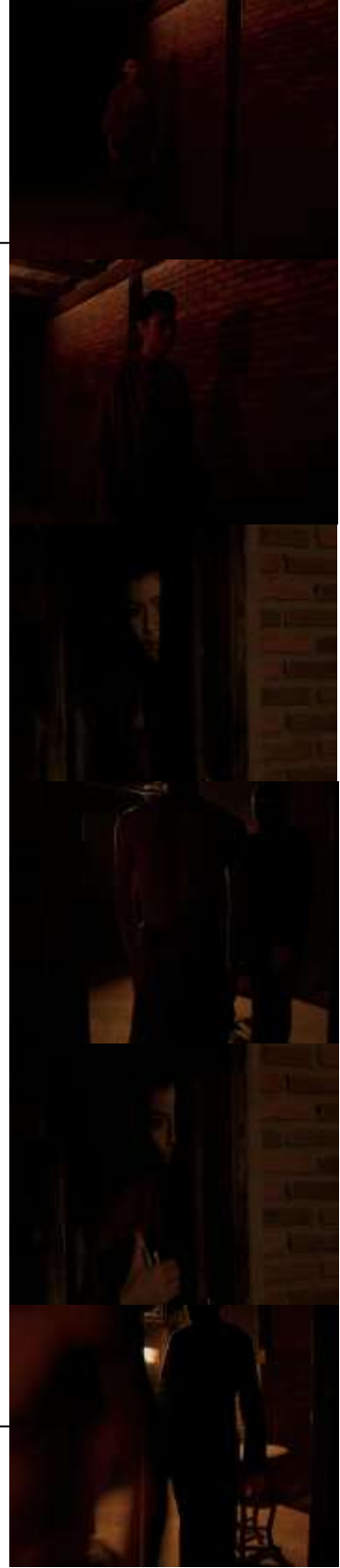
ค้นรอบๆ ตัวเรือน แต่ไม่พบคนร้ายที่คุณหลวงให้ออกตามหา แต่พบกล่องซึ่งเต็มไปด้วยของมีค่า และกระดาษเลอะรอยเลือดที่หายไปจากที่เกิดเหตุ มีคำว่า 'ทาสในเรือน' และกระดาษอีกใบหนึ่งที่ไม่มีรอยใด 'รู้ตัวหนอนบอนได้ พบที่เดิม'

คุณหลวงทราบทันทีว่าคนร้ายต้องการปกปิดสถานะที่แท้จริงของตน นั่นก็คือการเป็นสายลับให้อังกฤษ

พลอยส่งเสียงให้คนร้ายรู้ตัวโดยไม่ได้ตั้งใจ

เมื่อคนร้ายรู้ตัวก็ตามไล่ล่าพลอยจนจับตัวเอาไว้ได้ เธออาศัยโอกาสหยิบเศษดินปาเข้าที่
ใบหน้าคนร้ายแล้ววิ่งหนี เราจะเห็นแล้วว่าคนร้ายคือนายมิ่ง ทาสในเรือนเจ้ากรรม

คนร้ายกำลังจะจับตัวเธอได้อีกครั้ง แต่มิ่งได้ยินเสียงว่าคุณหลวงกำลังมาทางนี้ จึง
ผลักพลอยให้ล้มลงไป

ในที่สุดเราก็ได้รู้ว่าคนร้ายคือนายมิ่ง นายมิ่งคือเด็กที่
 กำพร้าพ่อและแม่ในเวลาไล่เลี่ยกันจากการกระทำของ
 ท่านเจ้ากรรม อังฤษฉกฉวยโอกาสจากความแค้นของเขา
 ให้เขาเป็นสายลับให้ เมื่อต่างฝ่ายต่างก็รู้ว่าในพวกของ
 ตนเองมีหนอนบ่อนได้ อยู่ที่ใครจะเป็นคนเปิดเผย
 ความลับก่อน คนในบังคับอังฤษจึงตายด้วยเหตุนั้น แต่
 เจ้ากรรมอาทมาตนั้น เขาลงมือด้วยแรงผลักดันใจที่เกิด
 จากความแค้น และอารมณ์ที่รู้สึกได้อยู่เหนือคนอื่นใน
 ตอนลงมือฆาตกรรม

จากเรื่องราวทั้งหมด คุณหลงคิดได้ว่า เบื้องหลังเหตุการณ์ทั้งหมดคืออังกฤษ

เวลาต่อมา 1 เดือน
หนังสือพิมพ์ก็ลงข่าว
เกี่ยวกับคดีฆาตกรรมที่
เกิดขึ้น

เสียงปี่ดังขึ้น
คดีฆาตกรรมเกิดขึ้นอีกครั้ง

4. ขั้นตอนหลังกระบวนการผลิต

การดำเนินงานหลังขั้นตอนการผลิต เป็นการจัดฉายเผยแพร่สู่สาธารณชน โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบการเผยแพร่ด้วยกัน คือ การเผยแพร่โดยการจัดฉายให้ผู้ชมรับชมโดยตรง และการเผยแพร่ผ่านทางสื่อออนไลน์

การเผยแพร่ทั้ง 2 รูปแบบมีการแจกแบบสอบถามเพื่อรับทราบทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อละครเรื่อง 'สี่บ – สยาม' และนอกจากการสอบถามแบบสอบถามแล้วยังมีการพูดคุยทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อละครด้วยคำถามปลายเปิดกับกลุ่มผู้ชมหลังจากได้รับชมละครจบด้วย

4.1 การเผยแพร่ให้ผู้ชมรับชมโดยตรง

การเผยแพร่ให้ผู้ชมรับชมโดยตรงนั้น เดิมทีผู้วิจัยจะจัดฉาย ณ ห้องประชุม ดร. เทียม โชควัฒนา ชั้น 4 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่ 5 กรกฎาคม 2554 เพียงรอบเดียว แต่ในช่วงการเตรียมความพร้อมระหว่างจัดฉายซึ่งเป็นการทำงานในขั้นตอนหลังการถ่ายทำ (Postproduction) ผู้วิจัยได้รับแจ้งจากทางผู้ดูแลสถานที่ว่าการขอใช้สถานที่อาจจะไม่สะดวกเนื่องจากทางคณะอาจจะต้องใช้สถานที่ในวันและเวลาดังกล่าว ประจวบเหมาะับช่วงเวลา นั้นผู้วิจัยได้รับการติดต่อจากทางหอศิลป์ กรุงเทพฯ ณ อาคารสาขาเยาวราช ให้นำละครเรื่อง 'สี่บ – สยาม' ไปจัดฉายตลอดเดือนกรกฎาคม บนพื้นที่ชั้น 3 ส่วนจัดแสดงนิทรรศการซึ่งเป็นครั้งแรกของหอศิลป์กรุงเทพฯที่จะมีการจัดแสดงศิลปะเป็นภาพเคลื่อนไหว ดังนั้น การฉายรอบปฐมทัศน์ จึงเป็นไปตามกำหนดเดิม คือ วันที่ 5 กรกฎาคม 2554 และจะมีการจัดฉาย 2 รอบ ทุกวันเสาร์ตลอดเดือนกรกฎาคม แต่ก่อนจะมีการจัดฉายที่หอศิลป์กรุงเทพฯนั้น เมื่อทำการติดต่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้มีโอกาสนำละครไปทดลองฉายให้กลุ่มผู้ชมซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับชม 2 รอบด้วยกัน แบ่งเป็น 2 รอบด้วยกัน รอบที่ 1 ในวันศุกร์ที่ 1 กรกฎาคม 2554 และรอบที่ 2 วันเสาร์ที่ 2 กรกฎาคม 2554 โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงความคิดเห็นของผู้ชมแยกออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

4.1.1 ทัศนคติของผู้ชมในรอบการทดลองฉายละคร 'สี่บ – สยาม' รอบที่ 1

4.1.2 ทัศนคติของผู้ชมในรอบการทดลองฉายละคร 'สี่บ – สยาม' รอบที่ 2

4.1.3 ทัศนคติของผู้ชมในการฉายละคร 'สี่บ – สยาม' ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ

4.1.1 ทักษะคติของผู้ชมในรอบการทดลองฉายละคร 'สี่ป – สยาม' รอบที่ 1

ในการฉายรอบทดลองนี้ การจัดฉายเป็นไปอย่างเรียบง่าย คือ จัดฉายผ่านจอโปรเจคเตอร์ ในห้องเรียนที่มีแสงสว่างเข้าได้ เครื่องเสียงที่ใช้ในการฉายก็เป็นเครื่องคุณภาพต่ำ ภายหลังรับชมละครจบได้มีการสนทนากับผู้ชมเกี่ยวกับละครเรื่อง 'สี่ป – สยาม' ซึ่งผู้ชมมีทัศนคติเกี่ยวกับละครในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ในส่วนของเนื้อเรื่องผู้ชมรู้สึกชื่นชอบคติแรกซึ่งคือคติของคนในบังคับอังกฤษที่ใช้เป็นฉากแรกในการเปิดเรื่อง และรู้สึกว่ามีความน่าสนใจมากคดียี่สองมาก เป็นจุดที่ดึงความสนใจเอาไว้ได้ดี หากแต่เนื้อเรื่องกลับมุ่งเน้นไปที่คดียี่สองมากกว่า

การคลี่คลายคติของตัวละครฝ่ายสี่ปสวนสอบสวนซึ่งใช้การพิสูจน์หลักฐานมีความน่าสนใจและทำให้รู้สึกสนุกไปกับการที่จะได้รับข้อมูลว่า ตัวละครกำลังจะทำอะไรเพื่ออะไร และคำถามที่เกิดขึ้นกับผู้ชมคือ การพิสูจน์หลักฐานอย่างไรในละครนี้มีจริงหรือไม่ แต่ในตอนจบของเรื่อง ผู้ชมคิดว่าน่าจะมีการเล่าเรื่องที่มีการบอกใบ้ให้ผู้ชมสามารถเดาได้ว่าใครคือคนร้ายตัวจริง

ด้านการแสดงของนักแสดงผู้ชมในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า การแสดงของนักแสดงอยู่ในระดับที่รับได้และน่าพึงพอใจ เมื่อคำนึงถึงว่านักแสดงเกือบทั้งหมดไม่เคยมีประสบการณ์ทางด้านการแสดงมาก่อน อีกทั้งยังไม่ได้เรียนการแสดงมาโดยตรงมีเพียงบางคนเท่านั้นที่พูดไม่ชัดหรือพูดเร็วจนเกินไปในบางฉาก

ผู้ชมแสดงความคิดเห็นว่าองค์ประกอบภาพมีความสวยงามและผ่านการคิดสร้างสรรค์มาเป็นอย่างดี ส่วนเรื่องสีของเรื่องก็ทำให้เรื่องมีความน่าสนใจ แต่ในบางฉากนั้นแสงมืดจนเกินไปทำให้ไม่เห็นที่ตัวละครกำลังทำอะไรอยู่ ดนตรีประกอบช่วยให้บรรยากาศของเรื่องเต็มไปด้วยความน่าสงสัย ผู้ชมส่วนใหญ่ในกลุ่มผู้ชมส่วนนี้รู้สึกว่าเพลงประกอบทำมาได้อย่างเหมาะสมและลงตัวดีอยู่แล้ว แต่ว่าผู้ชมบางคนก็ให้ความเห็นว่าดนตรีประกอบนั้นให้ความรู้สึกอึดอัดมากเกินไปทำให้รู้สึกเหมือนหายใจไม่ออก

สิ่งที่ผู้ชมรู้สึกว่าเป็นอุปสรรคในการรับชมคือระดับเสียงพูดของนักแสดงที่เบาเกินไป ทำให้ได้ยินไม่ชัด บวกกับเนื้อหาต้องทำความเข้าใจจากข้อมูลที่ตัวละครพูดทำให้ระดับเสียงมีผลต่อการทำความเข้าใจในเรื่อง

ผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นว่ารู้สึกดีที่มีละครอิงประวัติศาสตร์แนวสืบสวน สอบสวนขึ้นมาเป็นทางเลือกใหม่แก่ผู้ชม เพราะปกติแล้วละครไทยที่เป็นแนวอิงประวัติศาสตร์หรือ ย้อนยุคมักจะมีแต่ละครอิงประวัติศาสตร์รักชาติ ละครย้อนยุคที่เน้นเรื่องแนวรักใคร่ หรือเป็นละคร ย้อนยุคที่ตัวละครกลับชาติมาเกิดในแบบละครผีเท่านั้น

ภาพที่ 30 การสนทนาเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อละคร 'สืบ - สยาม' ภายหลังการชมละคร

จากทัศนคติของผู้ชมในรอบทดลองฉายรอบแรกนี้ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่ามี ข้อบกพร่องที่สามารถกลับไปแก้ไขได้ในเวลาที่มีจำกัดคือ ปัญหาเรื่องระดับเสียงที่ไม่เท่ากัน ในบาง ฉากเสียงพูดของนักแสดงเบาเกินไป เมื่อประกอบกรพูดของนักแสดงที่เร็วเกินไป อาจจะทำให้ไม่ สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาได้

ผู้วิจัยจึงได้วางแผนแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเพิ่มและลดระดับ เสียงแต่ละฉากให้อยู่ในระดับเดียวกัน เพิ่มระดับเสียงของนักแสดงให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ ในการแก้ไขนี้ถูกควบคุมด้วยปัจจัยทางด้านเทคนิคคือคุณภาพของไฟล์เสียงต้นฉบับเข้ามา เกี่ยวข้อง ดังนั้นเพื่อเป็นการแน่ใจว่าผู้ชมจะสามารถเข้าใจว่าเนื้อหาได้ แม้เสียงพูดของนักแสดงจะ แก้ไขได้ไม่ดีเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงเพิ่มคำบรรยายภาษาไทยลงด้านล่างของภาพ เพื่อให้ผู้ชมสามารถ อ่านตามได้

4.1.2 ทศนคติของผู้ชมในรอบการทดลองฉายละคร 'สืบ - สยาม' รอบที่ 2

การทดลองฉายในรอบที่ 2 นี้คือวันที่ 2 กรกฎาคม 2554 ซึ่งคล้ายหลังจากวันฉายรอบแรกเพียงวันเดียวทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถปรับแก้ระดับเสียงที่เป็นปัญหาได้ทัน และใส่บทบรรยายภาษาไทยได้เพียง 2 ตอน จากทั้งหมด 5 ตอนเท่านั้น

ในการฉายครั้งนี้ฉายในห้องเรียนซึ่งจอฉายเป็นโทรทัศน์ติดผนังซึ่งมีขนาดใหญ่ไม่ใหญ่นัก อาจทำให้ผู้ชมที่รับชมไม่สามารถรับชมได้อย่างถนัด หลังการรับชมได้มีการแสดงความคิดเห็นทัศนคติในด้านต่างๆ ที่ผู้ชมมีต่อละครเช่นเดียวกันกับการทดลองฉายในรอบแรก กลุ่มผู้ชมในรอบนี้คือนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาสื่อสารการแสดง ภาคนอกเวลาราชการ ซึ่งบางคนมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการผลิตรายการและละครโทรทัศน์ โดยทัศนคติของผู้ชมในรอบทดลองฉายรอบที่ 2 มีดังนี้

เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจ แต่มีข้อมูลที่ต้องเก็บรายละเอียดเยอะมาก ไม่สามารถละความสนใจไปจากเรื่องได้เพราะถ้าพลาดส่วนไหนไปก็จะทำให้ไม่สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ ผู้ชมบางคนแสดงความคิดเห็นว่าข้อมูลในเนื้อเรื่องกับความยาวของละครนั้นอาจจะไม่สัมพันธ์กัน โดยให้ความเห็นว่ากลุ่มผู้ชมละครไทยอาจจะไม่นิยมละครที่ต้องใช้ความคิดตลอดเวลา หรือต้องทำความเข้าใจมากกว่าการดูละครปกติ ผู้ชมคนอื่นๆ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่ากลุ่มผู้ชมละครไทยมักจะเป็นผู้ชมคนละกลุ่มกับกลุ่มที่ชอบชมภาพยนตร์ซึ่งมักจะเป็นกลุ่มที่ชอบดูเรื่องที่ต้องใช้ความคิดมากกว่า ส่วนการเดินเรื่องผู้ชมบางคนบอกว่าละครแนวสืบสวนสอบสวนน่าจะเดินเรื่องให้มีความตื่นเต้นมากกว่านี้ จังหวะการเดินเรื่องอาจจะนิ่งและเนิบเกินไป มีผู้แสดงความคิดเห็นว่า 'สืบ - สยาม' มีความเป็นภาพยนตร์อาร์ตมากกว่ามีความเป็นละครโทรทัศน์

นอกจากนี้ผู้ชมแสดงความสงสัยต่อข้อมูลที่รับรู้ได้จากสภาพสถานที่และการวางของประกอบฉาก อย่างกระถางรูปที่วางตรงขอบหน้าต่าง ผู้ชมไม่เข้าใจว่าทำไมกระถางรูปจึงต้องวางตรงนั้นดูไม่มีเหตุไม่มีผล หรือสภาพของสถานที่อย่างโรงนครโสภณที่ผู้ชมไม่เข้าใจว่าทำไมถึงดูมีสภาพที่สะอาดตามีความสวยงามซึ่งเป็นการไม่สมจริงในความรู้สึกของผู้ชม จากความคิดเห็นในเรื่องนี้ของผู้ชมทำให้ผู้วิจัยทราบได้ทันทีว่าความรู้และความเข้าใจเดิมของผู้ชมนั้นมีผลต่ออรรถรสในการรับชมละคร

ส่วนวิธีการค้นหาความจริงของตัวละครด้วยวิธีการทางนิติวิทยาศาสตร์ ผู้ชมมีความคิดเห็นที่น่าจะเน้นที่กระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์ให้เด่นชัดมากกว่านี้ คือใช้เทคนิคทางด้านภาพให้เห็นถึงกระบวนการพิสูจน์หลักฐานได้เต็มที่มากกว่านี้

ในด้านการแสดงของนักแสดงผู้ชมมีความคิดเห็นที่ว่า อารมณ์ของตัวละครแสดงออกนั้นมีน้อยเกินไป ผู้ชมบางท่านแสดงความคิดเห็นว่าตัวละครควรจะแสดงสีหน้าให้เห็นได้ชัดกว่านี้ เช่นผู้ร้ายก็แสดงสีหน้าออกอย่างเต็มที่ว่าเป็นตัวร้าย เป็นต้น

ผู้ชมแสดงทัศนคติต่อเรื่ององค์ประกอบศิลป์ว่าองค์ประกอบภาพ แสง และสีมีความสวยงาม แต่มีบางความคิดเห็นที่เสนอว่าน่าจะใช้ขนาดภาพที่รับหน้าของนักแสดงใกล้และชัดกว่านี้เพื่อให้เห็นถึงอารมณ์ที่นักแสดงออกได้มากขึ้น หรือในบางฉากที่ตัวละครเอกค้นพบหลักฐานสำคัญในคดีน่าจะใช่วิธีการรับภาพที่หน้าของนักแสดงแทนที่จะเป็นภาพหลักฐานเพื่อให้ผู้ชมติดตามตอนฉากต่อไปว่าสิ่งที่ตัวละครค้นพบคืออะไร และสิ่งที่เป็ปัญหามากที่สุดก็เช่นเดียวกันกับการทดลองฉายในรอบที่แล้วคือ เสียงที่ไม่ชัดเจน ระดับเสียงดัง – เบาไม่เท่ากัน ซึ่งทำให้การรับชมเสียอรรถรส

4.1.3 การฉายละคร 'สีบ – สยาม' ณ หอศิลป์กรุงเทพฯ ตลอดเดือนกรกฎาคม

การจัดฉายที่หอศิลป์กรุงเทพฯ นั้น ผู้วิจัยได้ไปจัดเตรียมพื้นที่ในการฉายด้วยตนเอง ด้วยการใช้ฉากสีขาว (Partition) ซึ่งปกติเป็นที่สำหรับไว้ติดแสดงผลงานศิลปะมากขึ้นเป็นกล่องสีขาวขนาดใหญ่สำหรับฉายละคร และด้านบนใช้ผ้าสีดำนำมาปิดเพื่อเป็นการกันแสงไม่ให้รบกวนการฉาย และในขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างบรรยากาศให้ผู้ชมรู้สึกอึดอัดและกดดันเข้ากับโทนของเรื่อง ส่วนด้านหน้าก่อนจะถึงส่วนของที่จัดฉายได้มีการจัดแสดงตัวอย่างชุดเครื่องแต่งกายที่ใช้ถ่ายทำในเรื่อง อุปกรณ์ประกอบของตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนที่ใช้ในเรื่องและบริเวณรอบๆ พื้นที่จัดฉายที่พื้นมีการประดับด้วยดอกไม้ทำเป็นลวดลายต่างๆ ระหว่างการฉายก็ทำการดับไฟและจุดเทียนเพื่อสร้างบรรยากาศ

ภาพที่ 31 บรรยากาศของสถานที่จัดฉายละคร 'สี่บ - สยาม'

ในการจัดฉายรอบปฐมทัศน์วันที่ 5 กรกฎาคม 2554 มีผู้ให้ความสนใจมารับชมละครจำนวนมากจนที่นั่งที่จัดไว้ไม่เพียงพอทำให้ต้องนำที่กันทำเป็นประตูปิดทางเข้าออกและเสริมที่นั่งเพื่อให้สามารถรองรับกับจำนวนผู้ชมที่มารับชมงานได้เพียงพอ โดยก่อนการจัดฉาย ผู้วิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการจัดฉายละครเรื่อง 'สี่บ - สยาม' และภายหลังการจัดฉายมีการแจกแบบสอบถามให้ผู้ชมที่มารับชมได้แสดงถึงความคิดเห็นและทัศนคติเกี่ยวกับละครในด้านต่างๆ ส่วนการฉายในวันเสาร์ตลอดเดือนกรกฎาคมนั้นเป็นไปตามการจัดการของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลหอศิลป์ ซึ่งทำการจัดฉายให้ผู้มีความสนใจได้รับชม ตลอดการจัดฉายเดือนกรกฎาคมมีผู้ชมที่ร่วมมือทำแบบสอบถาม เรื่องทัศนคติที่มีต่อละครสี่บสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยเรื่องสี่บสยาม

ทั้งสิ้นจำนวน 142 คน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย ผลการสำรวจทัศนคติของผู้ชมมีดังต่อไปนี้

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ชม

ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของผู้ชมละครสี่บสยาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
● เพศชาย	48	33.80
● เพศหญิง	94	66.20
จำนวนรวม	142	100.00

ตารางที่ 5 แสดงว่า ผู้ชมละครเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.80 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 66.20

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของผู้ชมละครสี่บสยาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
● 10-15 ปี	38	26.80
● 16-20 ปี	26	18.30
● 21-25 ปี	43	30.30
● 26-30 ปี	16	11.30
● 31-45 ปี	11	7.7
● มากกว่า 45 ปี	8	5.6
จำนวนรวม	142	100

ตารางที่ 6 ผู้ชมละครที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดมีอายุ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.30 รองลงมาคือ อายุ 10-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.80 และน้อยที่สุดคือ อายุมากกว่า 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.6

ตารางที่ 7 จำนวนร้อยละของผู้ชนะเลิศระดับสยาม จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
● ประถมศึกษา	2	1.40
● มัธยมศึกษาตอนต้น	35	24.60
● มัธยมศึกษาตอนปลาย	2	1.40
● ปริญญาตรี	71	50.00
● ปริญญาโท	29	20.40
● สูงกว่าปริญญาโท	3	2.1
● อื่นๆ	0	0
จำนวนรวม	142	100

จากตารางที่ 7 ด้านการศึกษาพบว่าครึ่งหนึ่งของผู้ชนะเลิศอยู่ในระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 24.60 โดยที่มีระดับชั้นประถมศึกษา และ มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนเท่ากัน คิดเป็นระดับละร้อยละ 1.40

ตารางที่ 8 จำนวนร้อยละของผู้ชนะเลิศระดับสยาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
● นักเรียน	99	69.70
● ข้าราชการ	11.00	7.70
● พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	1.4
● พนักงานเอกชน	16	11.30
● ประกอบกิจการส่วนตัว	5	3.50
● ไม่ได้ประกอบอาชีพ	2	1.4
● อื่น	7	4.9
จำนวนรวม	142	100

จากตารางที่ 8 ด้านอาชีพพบว่าผู้ชนะเลิศที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 69.70 รองลงมาคือพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 11.30 โดยที่มีพนักงานรัฐวิสาหกิจ และ ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 1.4

ตารางที่ 9 จำนวนร้อยละของผู้ชมละครสืบสยาม จำแนกตามประสบการณ์การรับชมละครสืบสวน

ประสบการณ์รับชม	จำนวน	ร้อยละ
เคย	123	86.60
ไม่เคย	19	13.40
รวม	142	100.00

จากประสบการณ์การรับชม พบว่าผู้ชมละครที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด เคยรับชมละครแนวสืบสวนสอบสวนคิดเป็นร้อยละ 86.60 ส่วนผู้ชมที่ไม่เคยมีประสบการณ์รับชมละครแนวสืบสวนสอบสวนคิดเป็นร้อยละ 13.40

ภาพที่ 32 บรรยากาศหลังการจัดฉาย ผู้ชมกำลังทำแบบสอบถาม

ทัศนคติที่มีต่อละครสืบสยาม

ตารางที่ 10 ทัศนคติของผู้ชมโดยรวมที่มีต่อละครสืบสยาม

ความพึงพอใจที่มีต่อละครสืบสยาม	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	SD	Mean	แปลผล
ด้านเนื้อหา								
1.เนื้อเรื่อง	1	5	35	83	18	0.733	3.79	มาก
2.โครงเรื่อง	2	5	46	72	17	0.784	3.68	มาก
การสร้างปมปริศนาในเรื่อง	1	9	40	65	27	0.858	3.76	มาก
วิธีการคลี่คลายปมปริศนาในเรื่อง	2	10	41	58	31	0.926	3.75	มาก
การเฉลยปมปริศนาในตอนจบของเรื่อง	1	10	52	51	28	0.897	3.67	มาก
3.บทพูด	19	43	46	30	4	1.038	2.70	ปานกลาง
4.ตัวละคร	1	10	39	60	32	0.898	3.79	มาก
5.วิธีการเล่าเรื่อง / การลำดับเรื่อง	0	5	42	67	28	0.781	3.83	มาก
6.การแสดงของนักแสดง	4	12	46	57	23	0.955	3.58	มาก
7.ความสมจริงในการเล่าเรื่อง	2	9	40	60	31	0.912	3.77	มาก
8.ความรู้สึกลอยๆติดตามเนื้อเรื่อง	4	6	35	55	42	0.978	3.88	มาก
9.ความเข้าใจในเนื้อเรื่อง	2	12	46	66	16	0.853	3.58	มาก
รวม							3.648	มาก
ด้านองค์ประกอบศิลป์								
1.ฉาก	0	4	27	63	48	0.798	4.09	มาก
2.เครื่องแต่งกาย	0	3	13	59	67	0.733	4.34	มากที่สุด
3.ดนตรีประกอบ	3	3	22	68	46	0.869	4.06	มาก
4.แสง / สี	2	6	32	71	31	0.852	3.87	มาก
5.องค์ประกอบภาพ	3	4	25	82	28	0.819	3.90	มาก
6.เสียง	6	14	51	51	20	0.994	3.46	มาก
รวม							3.953	มาก
ด้านคุณค่าต่อสังคม								
1.อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย	1	4	20	42	75	0.869	4.31	มากที่สุด
2.ให้ความบันเทิง	2	6	31	56	47	0.922	3.99	มาก
3.ให้ความรู้บุคคลทั่วไป	2	6	31	56	47	0.924	4.13	มาก
รวม							4.143	มาก

ความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อละครสืบสยามในด้านเนื้อหา ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีความพึงพอใจมากโดยมีค่าเฉลี่ย 3.648 มีเพียงบทพูดประเด็นเดียวที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70

ในด้านองค์ประกอบศิลป์ ผู้ชมละครมีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 มีความพึงพอใจต่อเครื่องแต่งกายในระดับมากที่สุด เท่ากับค่าเฉลี่ย 4.34

ด้านคุณค่าทางสังคม ผู้ชมละครมีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.143 มีความพึงพอใจในด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ในระดับมากที่สุด

การแสดงทัศนคติเชิงลึกของผู้ชม

ในจำนวนผู้สนใจมารับชมละครเรื่องสี่บงกชทั้งหมดตลอดเดือนกรกฎาคม หลังการจัดฉายเสร็จสิ้น มีผู้ชมจำนวน 5 คน ซึ่งประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ มีอายุตั้งแต่ 30 - 35 ปี ผู้ชมในกลุ่มนี้ได้สนใจมารับชมละครเพราะเห็นโปสเตอร์ละครที่ติดประชาสัมพันธ์ไว้ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร และอยากพูดคุยแสดงความคิดเห็นที่มีต่อละครกับผู้สร้างสรรค์ผลงาน โดยผู้ชมกลุ่มนี้การแสดงทัศนคติดังนี้ของผู้ชมมีดังนี้

เนื้อหาของละครมีความน่าสนใจมาก โครงเรื่องและการลำดับเรื่องเป็นไปได้ดี มีปมปริศนาต่างๆ มาดึงความสนใจไว้ได้ตลอด รู้สึกชอบที่มีการแทรกปมเรื่องการเมืองระหว่างประเทศ อังกฤษ ฝรั่งเศส เขมร ซึ่งเป็นเหตุการณ์สำคัญของสมัยนั้น รู้สึกว่าประเด็นนี้สามารถนำมาสร้างเป็นปมที่จะเชื่อมต่อไปได้อีกถ้าหากจะมีการผลิตสี่บงกชในตอนที่ 2 ออกมา หรือโครงเรื่องนี้สามารถนำไปทำเป็นโครงเรื่องใหญ่ๆ เป็นละครชุดที่ในแต่ละตอนก็มีหนึ่งคดีที่จบในตอนได้

ผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นว่าในตอนฉากต่างๆ ที่เฉลยว่าฆาตกรคือใครนั้น น่าจะมีภาพแสดงอดีตฆาตกรให้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับพ่อแม่ของนายมิ่ง ภาพจะได้มีการเคลื่อนไหวมากกว่านี้ จะได้ไม่รู้สึกเหมือนบทพูดยาวเกินไป แต่ผู้ชมรู้สึกชอบในเหตุผลที่ทำให้ฆาตกรลงมือฆาตกรรมโดยให้เหตุผลว่า เพราะขาดความรักและความอบอุ่นของครอบครัว จึงทำให้ฆาตกรตัดสินใจไปร่วมมือกับฝ่ายอังกฤษและทำให้เกิดเรื่องราวทั้งหมด รวมถึงการแสดงความคิดเห็นและบีบคั้นออกมานั้นเป็นการกระทำที่สมเหตุสมผล ทำให้เรื่องราวดูสมจริงและน่าเชื่อถือ

ผู้ชมในกลุ่มนี้ให้ความสนใจกับการคลี่คลายคดีของตัวละครวิธีพิสูจน์หลักฐานแบบนิติวิทยาศาสตร์ บอกว่าการคลี่คลายคดีด้วยวิธีนี้ทำให้รู้สึกแปลกใจนึกไม่ถึงว่าละครสืบสวนย้อนยุคจะสามารถหาวิธีการพิสูจน์หลักฐานเช่นนี้ได้ สิ่งที่เห็นในละครทำให้ผู้ชมอยากกลับไปสืบ

ค้นหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปว่าในประวัติศาสตร์มีเรื่องราวอย่างนี้อีกหรือไม่ การคลี่คลายคดีจริงๆ ในอดีตเป็นอย่างไร

ในด้านการแสดงของนักแสดง ผู้ชมในกลุ่มนี้รู้สึกว่าการแสดงทุกคนแสดงได้ดี แต่รู้สึกว่าการแสดงที่รับบทเป็นขุนตระเวนรักษานั้นพูดเร็วเกินไป จนบางครั้งจับใจความไม่ทัน แต่ยังดีที่สามารถอ่านคำบรรยายภาษาไทยด้านล่างได้ หรือนักแสดงบางคนพูดไม่ค่อยชัดเช่นนักแสดงที่รับบทแม่พลอยที่บางครั้งก็พูดไม่เต็มเสียง

ในเรื่องของการดำเนินจังหวะที่ไม่ได้ตื่นเต้นโลดโผนเหมือนกับละครสืบสวนสอบสวนนั้น ผู้ชมในกลุ่มนี้ได้แสดงความคิดเห็นว่าไม่ได้เป็นปัญหาเพราะจากการที่ได้ดูละครสืบสวนสอบสวนมาเป็นจำนวนมากคิดว่าละครสืบสวนสอบสวนในแต่ละเรื่องก็มีรูปแบบแนวทางและอารมณ์ในการนำเสนอเป็นแบบของตัวเอง การเดินเรื่องโดยใช้ความอึมครึมและหม่นเศร้าของเรื่องก็เป็นแนวทางที่น่าสนใจในอีกแบบหนึ่ง ซึ่งการนำเสนอในรูปแบบนี้ดนตรีประกอบรวมถึงแสงและสีของเรื่องช่วยให้อารมณ์ของผู้ชมรู้สึกคล้อยตามและกดดันไปพร้อมๆ กับตัวละครของเรื่องที่อยู่ภายใต้สภาวะกดดัน

ส่วนเรื่องขององค์ประกอบศิลป์ผู้ชมให้ความคิดเห็นว่าชอบในส่วนของดนตรีประกอบและเสียงที่ใส่ขึ้นมาเพื่อสร้างอารมณ์บรรยากาศให้กับเรื่อง ถึงแม้จะไม่ใช่นักดนตรีไทย แต่ก็ไม่ได้ทำให้บรรยากาศในการรับชมเปลี่ยนไป หากแต่ผู้ชมกลับรู้สึกว่าเป็นการทำละครเรื่องนี้มีความเป็นสากลมากขึ้นแต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ละทิ้งกลิ่นอายความเป็นไทยไป

ทางด้านภาพผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นว่าถ่ายทำออกมาได้ดี สวยงาม รู้สึกเหมือนกับการได้ชมละครที่ผลิตสำหรับออกอากาศทางช่องฟรีทีวี เสื้อผ้าของนักแสดงก็สวยงามดูสมจริงแล้วก็ช่วยเพิ่มบรรยากาศทำให้เชื่อว่าเรื่องราวเกิดขึ้นในอดีต

ส่วนเรื่องเสียงเนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการปรับแก้เพิ่มลดระดับเสียงแล้วทำให้ผู้ชมสามารถรับชมละครที่มีระดับเสียงที่มีระดับเท่ากันเกือบตลอดทั้งเรื่อง ไม่ทำให้เสียบรรยากาศในการรับชม

เหตุผลที่ผู้ชมเดินทางมารับชมนั้นเพราะสนใจในชื่อเรื่องและโปสเตอร์มีความดึงดูดทำให้ผู้ชมสนใจอยากดูเรื่องราวของละครว่าเป็นอย่างไร โดยผู้ชมได้แสดงความคิดเห็นว่าเมื่อเห็นชื่อเรื่องก็รู้ได้ทันทีว่าต้องเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนแบบย้อนยุค ทำให้เกิดความรูสึกอยากดูว่าเรื่องราวจะเป็นอย่างไร เพราะโดยส่วนตัวของผู้ชมกลุ่มนี้มีความชื่นชอบละคร

สืบสวนสอบสวนเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว มีผู้ชมอีกคนหนึ่งแสดงความเห็นเพิ่มเติมในเรื่องนี้ว่าเขาเล็งดูละครไทยที่ฉายทางโทรทัศน์มาเป็นเวลานานหลายปีแล้วเพราะเบื่อละครที่มีเนื้อหาแนวชีวิต หรือที่เรียกกันว่าละครแนวตบจูบ โดยกลุ่มผู้ชมคนอื่น ๆ ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ว่ารอยคอยที่จะให้ประเทศไทยมีละครแนวสืบสวนสอบสวนที่ใช้หลักตรรกะในการสืบหาความจริงมานานมาแล้ว และยังกล่าวอีกด้วยว่าถ้ามีละครแนวนี้อีกต่อไป หรือถ้าสืบสยามผลิตตอนต่อไปออกมาก็จะติดตามชมอีก

4.2 การเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์

การเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์นั้น ผู้วิจัยได้เผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ยูทูป www.youtube.com โดยแบ่งเป็น 5 คลิป แต่ละคลิปมีความยาว 9 – 10 นาที ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2554 ถึงวันที่ 10 กันยายน 2554 มีผู้เข้าชมจำนวน 520 คน แต่มีผู้ร่วมมือทำแบบสอบถามทั้งสิ้นเพียง 51 คนเท่านั้น

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ชม

ตารางที่ 11 จำนวนร้อยละของผู้ชมละครสืบสยามจำแนกตามเพศจากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
● เพศชาย	28	54.90
● เพศหญิง	23	45.10
จำนวนรวม	51	100.00

จากตารางพบว่าผู้ชมเป็นเพศชายจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90 และ เพศหญิง 23 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10

ตารางที่ 12 จำนวนร้อยละของผู้ชมละครสี่บสยามจำแนกตามอายุจากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
● 10-15 ปี	0	0
● 16-20 ปี	11	21.60
● 21-25 ปี	11	21.60
● 26-30 ปี	15	29.40
● 31-45 ปี	8	15.70
● มากกว่า 45 ปี	6	11.80
จำนวนรวม	51	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุมากที่สุด 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.40 รองลงมา อายุ 16-20 ปี และ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.60 โดยที่อายุเกิน 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.80

ตารางที่ 13 จำนวนร้อยละของผู้ชมละครสี่บสยามจำแนกตามการศึกษาจากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
● ประถมศึกษา	0	0
● มัธยมศึกษาตอนต้น	0	0
● มัธยมศึกษาตอนปลาย	11	21.60
●ปริญญาตรี	31	60.80
●ปริญญาโท	9	17.60
● สูงกว่าปริญญาโท	0	0
● อื่นๆ	0	0
จำนวนรวม	51	100

จากตารางที่ 13 พบว่าการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนมากที่สุดคือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.80 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 21.60 และ ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 17.60

ตารางที่ 14 จำนวนร้อยละของผู้ชมละครสืบสยามจำแนกตามอาชีพจากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
● นักเรียน	20	39.20
● ข้าราชการ	9	17.60
● พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	5.90
● พนักงานเอกชน	6	11.80
● ประกอบกิจการส่วนตัว	7	13.70
● ไม่ได้ประกอบอาชีพ	6	11.80
● อื่น	0	0
จำนวนรวม	51	100.00

จากตารางที่ 14 พบว่า อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดคือนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.20 รองลงมาคือ ข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 17.60 โดยที่จำนวนที่น้อยที่สุดคือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 5.9

ตารางที่ 15 จำนวนร้อยละของผู้ชมละครสืบสยาม จำแนกตามประสบการณ์การรับชมจากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์

ประสบการณ์การรับชม	จำนวน	ร้อยละ
เคย	45	88.20
ไม่เคย	6	11.80
รวม	51	100.00

จำนวนผู้ที่เคยละครแนวสอบสวน พบว่า ผู้ที่เคยดูละครแนวสอบสวน มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 88.20 และผู้ชมที่ไม่เคยดูละครแนวสอบสวนมีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.80

ทัศนคติของผู้ชม

ตารางที่ 16 ทัศนคติของผู้ชมโดยรวมที่มีต่อละครสืบสยามจากการรับชมผ่านสื่อออนไลน์

ความพึงพอใจที่มีต่อละครสืบสยาม	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	SD	Mean	แปลงผล
ด้านเนื้อหา								
1.เนื้อเรื่อง	0	0	3	32	16	0.56	4.25	มากที่สุด
2.โครงเรื่อง	0	0	5	32	14	0.59	4.18	มาก
การสร้างปมปริศนาในเรื่อง	0	0	3	21	27	0.61	4.47	มากที่สุด
วิธีการคลี่คลายปมปริศนาในเรื่อง	0	0	1	15	35	0.51	4.67	มากที่สุด
การเฉลยปมปริศนาในตอนจบของเรื่อง	0	0	15	26	10	0.70	3.90	มาก
3.บทพูด	0	0	14	30	7	0.63	3.86	มาก
4.ตัวละคร	0	0	4	33	14	0.56	4.20	มาก
5.วิธีการเล่าเรื่อง / การลำดับเรื่อง	0	0	1	26	24	0.54	4.45	มากที่สุด
6.การแสดงของนักแสดง	0	0	14	31	6	0.61	3.84	มาก
7.ความสมจริงในการเล่าเรื่อง	0	0	4	30	17	0.59	4.25	มากที่สุด
8.ความรู้สึกลอยลางติดตามเนื้อเรื่อง	0	0	8	37	6	0.52	3.96	มาก
9.ความเข้าใจในเนื้อเรื่อง	0	0	11	33	7	0.59	3.92	มาก
รวม							4.16	มาก
ด้านองค์ประกอบศิลป์								
1.ฉาก	0	0	0	28	23	0.50	4.45	มากที่สุด
2.เครื่องแต่งกาย	0	0	1	24	26	0.54	4.49	มากที่สุด
3.ดนตรีประกอบ	0	0	1	12	38	0.49	4.73	มากที่สุด
4.แสง / สี	0	0	1	13	37	0.50	4.71	มากที่สุด
5.องค์ประกอบภาพ	0	0	0	11	40	0.41	4.78	มากที่สุด
6.เสียง	0	7	9	22	13	0.98	3.80	มาก
รวม							4.49	มากที่สุด
ด้านคุณค่าต่อสังคม								
1.อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย	0	0	1	32	18	0.51	4.33	มากที่สุด
2.ให้ความบันเทิง	0	0	3	37	11	0.50	4.15	มาก
3.ให้ความรู้บุคคลทั่วไป	0	0	2	39	10	0.46	4.16	มาก
รวม							4.22	มากที่สุด

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีความพึงพอใจต่อด้านเนื้อหามาก โดยค่าเฉลี่ย 4.16 เมื่อวิเคราะห์แล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ การสร้างปมปริศนาในเรื่อง, การคลี่คลายปมปริศนาในเรื่องของตัวละคร, วิธีการเล่าเรื่อง/การลำดับเรื่อง และการสมจริงในการเล่าเรื่อง ด้านองค์ประกอบศิลป์ ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีความพึงพอใจ

มากที่สุด โดยค่าเฉลี่ย 4.4934 เมื่อวิเคราะห์แล้ว ความพึงพอใจองค์ประกอบศิลป์ด้านเสียง มีความพึงพอใจในระดับมากเพียงปัจจัยเดียว ด้านคุณค่าทางสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อละครสืบสวน ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีความพึงพอใจ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อวิเคราะห์แล้วการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นปัจจัยที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย” เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ โดยผลิตละครเรื่อง “สืบ – สยาม” ประกอบกับการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามประเมินทัศนคติของผู้ชมการแสดง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวน โดยนำองค์ประกอบนั้นมาสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยและเพื่อศึกษาสุนทรียรสของผู้ชมหลังจากที่ได้รับชมละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย

สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการแสดง (Preproduction)

ในส่วนของขั้นเตรียมการแสดง (Preproduction) ผู้วิจัยจะอธิบายถึงการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ สำหรับการถ่ายทำ

การสร้างสรรค์บทละคร

แนวสืบสวนสอบสวน เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการสืบสวนคดีหรือปมปริศนาต่างๆ ผู้วิจัยได้คิดค้นองค์ประกอบส่วนๆ ต่างๆ ดังนี้

การกำหนดสถานที่และเวลาในเรื่อง : เรื่องสืบสวนสอบสวนสถานที่และช่วงเวลาเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลต่อการคิดตัวละคร โครงเรื่อง ตลอดจนรายละเอียดทั้งหมดที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการเล่าเรื่อง จากการค้นหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ถึงเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่น่าสนใจที่สุด คือ ช่วงปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 มีการเปลี่ยนผ่านทางวัฒนธรรม ปกครองประเทศตะวันตกเริ่มเข้ามา มีบทบาทในสยาม ความแปลกใหม่หลังไหลเข้ามา ในขณะที่ความคิดความเชื่อแบบเก่าก็ยังมีอยู่อย่างเต็มที่

การสร้างตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวน : ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบและลักษณะของตัวละครสืบสวนสอบสวนจากละครชุดเรื่อง CSI: Crime Scene Investigation CSI: Miami และ CSI: New York ซึ่งถือว่าเป็นละครชุดต้นแบบของละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ และเรื่อง Choson police ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ย้อนยุคอิงประวัติศาสตร์ ของประเทศเกาหลี จากรูปแบบที่ศึกษาและข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ได้กำหนดขึ้นเป็น Setting ในบทละคร การสร้างตัวละครมีเงื่อนไขที่กำหนดในการคิดสร้างสรรค์คือ องค์ประกอบของตัวละครมีครบถ้วน แต่ให้ผู้แสดงให้น้อยลงที่สุด เพื่อเป็นการลดปัจจัยทางด้านเงินทุนและค่าใช้จ่าย ผู้วิจัยจึงได้สร้างให้ทีมสืบสวนสอบสวนนั้นเหลือเพียงแค่คู่หูนักสืบเพียงคนเดียว และตัดเจ้าหน้าที่ฝ่าย Lab ออกไป โดยให้ตัวละครนักสืบและคู่หูนักสืบทำทุกอย่างด้วยตัวเอง

โครงสร้างและองค์ประกอบของเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวน : จากการค้นคว้าและวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ของเรื่องเล่าแนวสืบสวนสอบสวนถึงวิธีการคิดสร้างสรรค์และกลวิธีในการเล่า ทำให้ได้ทราบถึงองค์ประกอบที่จำเป็นในเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน สิ่งที่ต้องให้ความสนใจเป็นอันดับแรกคือ ฆาตกรมีวิธีการลงมือในการฆาตกรรมอย่างไร และนักสืบจะมีวิธีการอย่างไรในการพิสูจน์หลักฐานและหาคำตอบทั้งหมด คำตอบของวิธีการฆาตกรรมจะสามารถเชื่อมโยงไปถึงคำถามข้อต่อมา อะไรคือมูลเหตุจูงใจให้ฆาตกรลงมือทำการฆาตกรรม คำให้การของผู้ที่อยู่แวดล้อมกับเหยื่อสามารถทำให้รู้ถึงแรงจูงใจของคนร้ายได้ ซึ่งจากการวิเคราะห์ทั้งหมดจะนำไปสู่คำถามที่นักสืบและผู้ชมต้องการรู้มากที่สุด Who 'ใคร?'

การวางโครงเรื่องวิธีการสร้างตัวละครฆาตกรและผู้ต้องสงสัย : เรื่องราวของฆาตกร คือ สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์จำเป็นต้องคิดขึ้นมาเป็นอันดับแรก เรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงและเป็นแกนหลักที่ทำให้เกิดคดีฆาตกรรมขึ้นในเรื่อง นอกจากจะคิดเรื่องราวของฆาตกรแล้ว ยังต้องคำนึงถึงรายละเอียดของผู้ต้องสงสัยทุกคนที่อยู่ในคดี รวมถึงเหยื่อเพื่อให้ลำดับเวลาของเหตุการณ์ทั้งหมดในเรื่องเป็นไปอย่างสอดคล้องเป็นเหตุเป็นผลกันโดยผู้ชมจะทราบเรื่องราวผ่านการสืบคดีของนักสืบ คือ เส้นเรื่องหลัก เป็นวิธีคิดการเล่าเรื่องดึงผู้ชมไปสนใจในส่วนที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการด้วยการให้ตัวละครฝ่ายสืบสวนเป็นผู้ป้อนข้อมูลแก่ผู้ชม

การพัฒนาบทละคร : บทละครร่างที่ 1 ในการวางโครงเรื่องในร่างแรก สิ่งที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญคือ การลำดับเรื่องให้ตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนได้แสดงความสามารถตลอดจนพยายามหาวิธีการร้อยเรื่องให้เกี่ยวข้องกับหลักฐาน

บทละครร่างที่ 2 การเขียนบทในร่างแรกอยู่ในรูปแบบของละครเวที ต่อมาเมื่อได้ตัดสินใจปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอออกมาในรูปแบบของภาพยนตร์โทรทัศน์จึงต้องมีการปรับบทละครและโครงสร้างการเล่าเรื่องใหม่ ร่างที่สองด้วยการยึดเส้นเรื่องของนายมิ้งฆาตกรผู้มีความแค้นต่อเจ้ากรรมอาทมาตเอาไว้ แล้วเพิ่มคดีฆาตกรรมคนในบังคับอังกฤษ สิ่งที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญในการเขียนบทร่างที่สองคือ อารมณ์ของตัวละครผู้ต้องสงสัยว่าแต่ละตัวละครมีอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร

บทละครร่างที่ 3 เมื่อได้ทบทวนอีกครั้งอย่างละเอียด แล้วพบว่ายังมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการด้วยกันที่ต้องแก้ไขมีส่วนต้องตัดทอนออกไปและส่วนที่ต้องนำมาพัฒนา บทร่างที่ 3 นี้จึงเป็นบทที่ถือว่าสมบูรณ์ที่สุดในภายใต้เงื่อนไขเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัด

การคัดเลือกนักแสดง

การคัดเลือกนักแสดงให้มีความเหมาะสมกับเรื่องและบทบาทนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก สิ่งที่ต้องการไม่แพ้กับลักษณะบุคลิกภาพของนักแสดงที่เหมาะสมกับเรื่องก็คือความสามารถและทักษะการแสดง แต่ข้อจำกัดของกระบวนการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนเรื่องนี้คืองบประมาณและเงินทุน ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาด้วยการติดต่อบุคคลที่รู้จัก รวมถึงใช้วิธีขออาสาสมัครผู้ที่สนใจต้องการร่วมทดลองสร้างสรรค์ละครสืบสวนสอบสวนไปพร้อมๆ กัน มาทดสอบการเป็นนักแสดงละครสืบสวนสอบสวนเรื่องนี้ เมื่อมาถึงขั้นตอนนี้จึงได้รู้ว่า สิ่งที่ผู้ทำงานต้องการอันดับแรกอาจจะไม่ใช่หน้าตาท่าทางหรือความสามารถของนักแสดง หากแต่ใจที่พร้อมจะทำงานร่วมกัน

เครื่องแต่งกาย

ในด้านเครื่องแต่งกาย ผู้วิจัยยึดถือตามหลักของความถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีของการแต่งกายในประวัติศาสตร์ช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์เป็นหลัก ถึงแม้ว่าเครื่องแต่งกายของละครเรื่องนี้จะมีจารีตแบบแผนการแต่งกายที่ชัดเจน แต่เราก็ต้องออกแบบเครื่องแต่งกายของตัวละครของแต่ละตัว ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบของเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับตัวละคร รวมถึงการออกแบบสีเสื้อผ้า โดยคิดครอบคลุมทั้งการบอกลักษณะนิสัยตัวละครและรวมถึงการคุมโทนสีของเสื้อผ้าไม่ให้ขัดการโทนของเรื่องที่วางเอาไว้

สถานที่ถ่ายทำ

สถานที่ถ่ายทำจะถูกกำหนดขึ้นพร้อมกับการคิดตัวละครและเนื้อเรื่อง เพราะฉะนั้นระหว่างคิดบทและเนื้อเรื่องอันดับแรกที่ผู้วิจัยคิดถึงคือสถานที่ที่จำเป็นต่อการการดำเนินเรื่องนั้นมีที่ใดบ้าง โดยคำนึงถึงความสะดวกของการตกแต่งฉาก และข้อจำกัดของนักแสดงประกอบรวมถึงบรรยากาศแวดล้อมของสถานที่ที่อยู่ข้างเคียงสถานที่ถ่ายทำ สถานที่หลักในเรื่องมีอยู่ 3 สถานที่ด้วยกัน คือ เรือนเจ้ากรมอาทมาต, ที่ว่าการกระทรวงมหาดไทยตำรวจภูบาล, โรงนครโสเภณี

การจัดตารางการถ่ายทำและแยกบทย่อยสำหรับถ่ายทำ

ในขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นการจัดการลำดับการถ่ายทำ โดยยึดตารางเวลาของนักแสดงเป็นหลัก และลำดับต่อมาที่คำนึงถึงความต่อเนื่องของการจัดอุปกรณ์ประกอบฉาก เวลาของฉากในเรื่องเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดฉากและจัดแสง

2. ขั้นตอนการถ่ายทำ (Production)

กระบวนการถ่ายทำ (Production) หมายถึงการดำเนินงานในช่วงกระบวนการถ่ายทำ ในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์จนถึงช่วงต้นเดือนมีนาคม ใช้ระยะเวลาถ่ายทำจริงทั้งสิ้น 8 วัน โดยแบ่งการทำงานออกเป็น 2 ช่วง คือ วันที่ 18 - 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ถ่ายทำที่บ้านเรือนไทยริมน้ำ จ.พระนครศรีอยุธยา และวันที่ 3- 7 มีนาคม พ.ศ. 2554 ถ่ายทำที่อำเภอบางนกแขวก จ.สมุทรสงคราม

ในส่วนของการกำกับนักแสดงสิ่งที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญและต้องการจากนักแสดงคือความเป็นธรรมชาติ การสวมบทบาทเป็นตัวละครอย่างจริงที่สุด ส่วนการการออกแบบภาพนั้น พิจารณาผ่านการวางมุมกล้องโดยคำนึงถึงปัจจัยหลักๆ 3 ปัจจัย คือปัจจัยด้านเทคนิค ด้านความงาม ด้านอารมณ์และความรู้สึก ส่วนการดำเนินงานในส่วนอื่นๆ ทั้งเครื่องแต่งกาย สถานที่ อุปกรณ์ประกอบฉาก การบริหารจัดการกองถ่ายนั้น เกิดปัญหาขึ้นอยู่ตลอดเวลา เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องคิดและตัดสินใจในทันที

3. ขั้นตอนหลังถ่ายทำ (Postproduction)

ขั้นตอนหลังการถ่ายทำจะเป็นการกล่าวถึงกระบวนการตัดต่อ ลำดับภาพ เสียง การใส่ดนตรีประกอบ รวมถึงการคิดชื่อเรื่อง สัญลักษณ์ของเรื่อง

การตัดต่อ

การลำดับภาพและเสียง : การวางลำดับภาพในการตัดต่อแบ่งความยาวของละครทั้งหมดเป็น 5 ตอนด้วยกัน ตอนหนึ่งมีความยาวไม่เกิน 10 นาที โดยการคิดในขั้นตอนการตัดต่อนี้ สิ่งที่ผู้วิจัยคำนึงคือหลักสำคัญในการตัดต่อ ได้แก่ แรงจูงใจ ข้อมูล องค์ประกอบภาพ ความต่อเนื่อง

ดนตรีประกอบ : ดนตรีประกอบเน้นความตื่นเต้น เร้าอารมณ์ และมีหม่นของละครสืบสวน ใช้เครื่องดนตรีไทยและสากลประกอบกันเพื่อให้ได้ความรู้สึกของความเป็นไทยและสากล

การตั้งชื่อเรื่อง

ชื่อเรื่องนั้นต้อง ต้องเป็นคำสั้น ง่ายต่อการจดจำ และสื่อความหมายได้ในตัวเอง “สืบ – สยาม” จึงเป็นตัวเลือกที่ลงตัวที่สุด ด้วยมีความหมายตรงตัว เมื่อได้ยินชื่อก็จะทราบได้ทันทีว่านี่คือเรื่องราวย้อนยุค เนื้อเรื่องต้องมี Setting อยู่ในอดีต

การคิดสัญลักษณ์ของเรื่อง

การคิดสัญลักษณ์ของเรื่องสืบเรื่องมาจากการคิดชื่อเรื่อง มีรูปแบบกรอบข้างนอกเป็นวงกลม แทนความหมายของการเป็นหนึ่งเดียว ส่วนตรงกลางคือตัวอักษร ‘ ส ’ แทนชื่อเรื่อง และภายใต้ตัวอักษรนั้นเป็นลวดลายพรรณพฤกษาซึ่งเป็นลวดลายศิลปะแบบไทยๆ

การออกแบบโปสเตอร์เพื่อการประชาสัมพันธ์

ใช้องค์ประกอบของภาพน้อยแต่สื่อความได้มาก สาระที่ต้องการจะสื่อและจุดเด่นของเรื่องนั้นคือตัวละครเอกฝ่ายสืบสวนสอบสวนที่เป็นตัวแทนของผู้ที่ต้องการค้นหาความจริงและการต่อสู้เพื่อความยุติธรรม

4. ขั้นตอนหลังกระบวนการผลิต

การดำเนินงานหลังขั้นตอนการผลิต เป็นการจัดฉายเผยแพร่สู่สาธารณชน โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบการเผยแพร่ด้วยกัน คือ การเผยแพร่โดยการจัดฉายให้ผู้ชมรับชมโดยตรง และการเผยแพร่ผ่านทางสื่อออนไลน์

การเผยแพร่ให้ผู้ชมรับชมโดยตรง

ทัศนคติของผู้ชมในรอบการทดลองฉายละคร 'สืบ - สยาม' รอบที่ 1

จัดฉายผ่านจอโปรเจคเตอร์ ในห้องเรียนที่มีแสงสว่างเข้าได้ เครื่องเสียงมีคุณภาพต่ำ ภายหลังจากชมละครจบได้มีการสนทนากับผู้ชมเกี่ยวกับละครเรื่อง 'สืบ - สยาม' ซึ่งผู้ชมมีทัศนคติเกี่ยวกับละครในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

การคลี่คลายคดีของตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนซึ่งใช้การพิสูจน์หลักฐานมีความน่าสนใจและทำให้รู้สึกสนุกไปกับการที่จะได้รับข้อมูลการสืบสวน การแสดงของนักแสดงอยู่ในระดับที่รับได้และน่าพึงพอใจ เมื่อคำนึงถึงว่านักแสดงเกือบทั้งหมดไม่เคยมีประสบการณ์ทางด้านการแสดงมาก่อน ผู้ชมแสดงความคิดเห็นว่าองค์ประกอบภาพมีความสวยงามและผ่านการคิดสร้างสรรค์มาเป็นอย่างดี สิ่งที่รู้สึกว่าเป็นอุปสรรคในการรับชมคือระดับเสียงพูดของนักแสดงที่เบาเกินไป ทำให้ได้ยินไม่ชัด ระดับเสียงมีผลต่อการทำความเข้าใจในเรื่อง

จากทัศนคติของผู้ชมในรอบทดลองฉายรอบแรกนี้ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า มีข้อบกพร่องที่สามารถกลับไปแก้ไขได้ในเวลาที่มีจำกัดคือ ปัญหาเรื่องระดับเสียงที่ไม่เท่ากัน เพิ่มคำบรรยายภาษาไทยลงด้านล่างของภาพ เพื่อให้ผู้ชมสามารถอ่านตามได้

ทัศนคติของผู้ชมในรอบการทดลองฉายละคร 'สืบ - สยาม' รอบที่ 2

ในการฉายครั้งนี้ฉายในห้องเรียนซึ่งจัดฉายเป็นโทรทัศน์ติดผนังซึ่งมีขนาดไม่ใหญ่นัก อาจทำให้ผู้ชมที่รับชมไม่สามารถรับชมได้อย่างถนัด โดยทัศนคติของผู้ชมในรอบทดลองฉายรอบที่ 2 มีดังนี้

เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจ แต่มีข้อมูลที่ต้องเก็บรายละเอียดเยอะมาก ข้อมูลในเนื้อเรื่องกับความยาวของละครนั้นอาจจะไม่สัมพันธ์กัน โดยให้ความเห็นว่ากลุ่มผู้ชมละครไทยอาจจะไม่นิยมละครที่ต้องใช้ความคิดตลอดเวลา หรือต้องทำความเข้าใจมากกว่าการดูละครปกติ

การเล่าเรื่องควรจะเน้นที่กระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์ให้เด่นชัด นักแสดงผู้ชมมีความคิดเห็นว่า อารมณ์ของตัวละครแสดงออกนั้นมีน้อยเกินไป เรื่ององค์ประกอบศิลป์มีความสวยงามดี แต่มีบางความคิดเห็นที่เสนอว่าน่าจะใช้ขนาดภาพที่สื่อให้เห็นถึงอารมณ์ที่นักแสดงออกได้มากขึ้น

การฉายละคร 'สืบ - สยาม' ณ หอศิลป์กรุงเทพ ตลอดเดือนกรกฎาคม

การจัดฉายที่หอศิลป์กรุงเทพตลอดเดือนกรกฎาคมมีผู้ชมที่ร่วมมือทำแบบสอบถาม เรื่องทัศนคติที่มีต่อละครสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยเรื่องสืบสยามทั้งสิ้นจำนวน 142 คน

ผู้ชมละครเป็นเพศชาย 48 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 และเป็นเพศหญิงจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 66.20

ผู้ชมละครที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดมีอายุ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.30 รองลงมาคือ อายุ 10-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.80 โดยที่มีอายุมากกว่า 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.6

ด้านการศึกษาพบว่าผู้ชมละครที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ การศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 24.60 โดยที่ระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นระดับละร้อยละ 1.40 เท่ากัน

ด้านอาชีพพบว่าผู้ชมละครที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 69.70 รองลงมาคือพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 11.30 โดยที่พนักงานรัฐวิสาหกิจ และไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 1.4 เท่ากัน

จากประสบการณ์การรับชม พบว่าผู้ชมละครที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดเคยรับชมละครแนวสืบสวนสอบสวน คิดเป็นร้อยละ 86.60 ส่วนผู้ชมที่ไม่เคยมีประสบการณ์รับชมละครแนวสืบสวนสอบสวน คิดเป็นร้อยละ 13.40

ความพึงพอใจของผู้ชมโดยรวมที่มีต่อละครสืบสวน ด้านเนื้อหา ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีความพึงพอใจมากโดยค่าเฉลี่ย 3.648 มีเพียงบทพูด เป็นปัจจัยเดียวที่มีค่าเฉลี่ย 2.70 ใน ซึ่งเป็นความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ด้านองค์ประกอบศิลป์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อละครสืบสวน ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีความพึงพอใจ มาก โดยค่าเฉลี่ย 3.953 เมื่อวิเคราะห์แล้วเครื่องแต่งกาย มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.34

ด้านคุณค่าทางสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อละครสืบสวน ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีความพึงพอใจ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.143 ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความพึงพอใจ ในด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย มีค่าเฉลี่ย 4.31 ในระดับมากที่สุด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางแสดงทัศนคติความพึงพอใจที่มีต่อละครสืบสวนของผู้ชมแล้วจะเห็นได้ว่าความพึงพอใจในปัจจัยในด้านต่างๆ อยู่ในเกณฑ์ที่มาก หรือมากที่สุด มีเพียงบทพูดเพียงอย่างเดียวที่มีเกณฑ์อยู่ในช่วงปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่าบทพูดที่เป็นไปแบบเก่า และอาจจะเป็นคนพูดที่ยาวเกินไป และเป็นลักษณะการให้ข้อมูลด้วยในบางครั้งทำให้เกิดความไม่คุ้นชินในการฟังและเมื่อประกอบกับเมื่อนักแสดงพูดบทพูดเหล่านั้นไม่ชัดหรือเร็วเกินไปก็ส่งผลให้เสียอรรถรสในการรับชมได้

การสนทนาเชิงลึก

ในจำนวนผู้สนใจมารับชมละครเรื่องสืบสวนทั้งหมดมีผู้ที่มีความร่วมมือแสดงทัศนคติแบบการสนทนาปลายเปิดซึ่งผู้ชมสามารถแสดงความคิดเห็นถึงในละครได้ตามแง่มุมที่ตนเองสนใจ หลังการจัดฉายเสร็จสิ้นจำนวน 5 คน ผู้ชมทั้ง 5 คนนี้ประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ มีอายุตั้งแต่ 30 – 35 ปี การแสดงทัศนคติดังนี้ของผู้ชมมีดังนี้

เนื้อหาของละครมีความน่าสนใจมาก โครงเรื่องและการลำดับเรื่องเป็นไปได้ดี ให้ความสนใจกับการคลี่คลายคดีของตัวละครวิธีพิสูจน์หลักฐานแบบนิติวิทยาศาสตร์ การสืบสวนด้วยวิธีนี้ทำให้รู้สึกแปลกใจ คาดไม่ถึงว่าละครสืบสวนย้อนยุคจะสามารถหาวิธีการพิสูจน์หลักฐานเช่นนี้ได้ ในด้านการแสดงของนักแสดง ผู้ชมในกลุ่มนี้รู้สึกว่าการแสดงทุกคนแสดงได้ดี แต่รู้สึกว่านักแสดงบางคนพูดเร็วเกินไป บางคนพูดไม่ค่อยชัดนัก

ในเรื่องของการดำเนินจังหวะที่ไม่ได้ตื่นเต้นโลดโผนเหมือนกับละครสืบสวนสอบสวนนั้น ผู้ชมในกลุ่มนี้ได้แสดงความคิดเห็นว่าไม่ได้เป็นปัญหาเพราะจากการที่ได้ดูละครสืบสวนสอบสวนมาเป็นจำนวนมากคิดว่าละครสืบสวนสอบสวนในแต่ละเรื่องก็มีรูปแบบแนวทางและอารมณ์ในการนำเสนอเป็นแบบของตัวเอง

4.2 การเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์

การเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์นั้น ผู้วิจัยได้เผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ยูทูป www.youtube.com โดยแบ่งเป็น 5 คลิป แต่ละคลิปมีความยาว 9 – 10 นาที ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2554 ถึงวันที่ 10 กันยายน 2554 มีผู้เข้าชมจำนวน 520 คน แต่มีผู้ร่วมมือทำแบบสอบถามทั้งสิ้นเพียง 51 คนเท่านั้น

ผู้ชมเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.90 และ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 23

จากจำนวนทั้งหมด อายุมากที่สุด 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.40 รองลงมา อายุ 16-20 ปี และ 21-25 ปี มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 21.60 โดยที่มีอายุเกิน 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.80

พบว่าการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนมากที่สุดคือระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.80 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 21.60 และระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 17.60

ในด้านการประกอบอาชีพอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุดนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.20 รองลงมาคือ ข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 17.60 โดยที่พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 5.9

จำนวนผู้ที่เคยละครแนวสอบสวน พบว่า ผู้ที่เคยดูละครแนวสอบสวน คิดเป็นร้อยละ 88.20 และผู้ชมที่ไม่เคยดูละครแนวสอบสวน คิดเป็นร้อยละ 11.80

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีความพึงพอใจต่อด้านเนื้อหาดีมาก โดยค่าเฉลี่ย 4.16 เมื่อวิเคราะห์แล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ การสร้างปมปริศนาในเรื่อง, การคลี่คลายปมปริศนาในเรื่องของตัวเองละคร, วิธีการเล่าเรื่อง/การลำดับเรื่อง และการสมจริงในการเล่าเรื่อง ด้านองค์ประกอบศิลป์ ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีความพึงพอใจมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ย 4.49 เมื่อวิเคราะห์แล้ว ความพึงพอใจองค์ประกอบศิลป์ด้านเสียง มีความ

พึงพอใจในระดับมากเพียงปัจจัยเดียว ด้านคุณค่าทางสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อละครสืบสวน ผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีความพึงพอใจ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.22 เมื่อวิเคราะห์แล้วการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นปัจจัยที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด

การทำแบบสอบถามในช่องทางออนไลน์ ผู้กรอกแบบสอบถามอาจจะไม่ได้ใช้ความตั้งใจในการกรอกแบบสอบถาม เห็นได้จากในคำถามปลายเปิดในส่วนสุดท้ายที่ผู้ชมได้พิมพ์ตอบคำถามนั้น ไม่มีใครที่ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเลย และอีกประการหนึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า การรับชมผ่านทางออนไลน์นั้น อาจจะไม่เห็นถึงองค์ประกอบได้ชัดเจนเพราะดูผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ซึ่งมีขนาดเล็กกว่าการฉายให้ผู้ชมรับชมโดยตรงมาก หรือมีความเป็นไปได้ว่าในขณะที่รับชมนั้นผู้ชมไม่ได้รับชมอย่างเต็มที่ หรือไม่ได้ดูอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่ชมอาจจะทำกิจกรรมหลายอย่างไปได้พร้อมกัน กล่าวคืออาจจะไม่ได้มีความจดจ่อ หรือใส่ใจกับการรับชมตลอดเวลา

อภิปรายผลการวิจัย

นิเวศวิทยาศาสตร์ไทย : ความแปลกใหม่ จุดเด่นของเรื่อง

‘นักสืบ อาชญากรรม ปมปริศนา ฆาตกร คลี่คลาย การพิสูจน์ ผู้ต้องสงสัย เหตุที่เกิดเหตุ’ หากขาดชุดคำในบรรทัดข้างต้นที่จะมาเป็นองค์ประกอบในโครงสร้างการเล่าเรื่องตามทฤษฎีการเล่าเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนที่สลับซับซ้อนแล้ว ละครที่สร้างสรรค์ขึ้นคงไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นละครแนวสืบสวนสอบสวน

เป็นความจริงที่เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนมีองค์ประกอบ โครงสร้างไวยากรณ์และทฤษฎีการเล่าเรื่องที่เป็นรูปแบบชัดเจน โครงเรื่องซับซ้อน การวางแผนอันแยบยลของตัวละคร การหักมุมอย่างคาดไม่ถึงเป็นสิ่งที่ควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญ หากแต่สำหรับ ‘สืบ – สยาม’ ที่เป็นผลงานการสร้างสรรคจากความตั้งใจจะทำเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิเวศวิทยาศาสตร์ไทยนั้น สิ่งที่ควรเน้นและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกไม่ใช่ ‘WHO? ใครเป็นผู้ฆ่า’ หากแต่คือ ‘HOW? ฆ่าอย่างไร และ สืบค้นความจริงได้อย่างไร’ องค์ประกอบที่ควรจะยกให้เป็นจุดเด่นสำคัญนั้นก็คือวิธีการพิสูจน์หาความจริง ด้วยการใช้หลักนิเวศวิทยาศาสตร์ หลักตรรกะและเหตุผลมารับรองในการสืบหาผู้กระทำความผิด

สิ่งแรกที่ผู้วิจัยได้ลงมือค้นคว้า ก่อนที่จะลงมือเตรียมการในด้านอื่นๆ นั่นก็คือการ ค้นหาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับนิติวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะกฎหมายไทยที่ใช้หลักวิทยาศาสตร์ การคัดเลือกข้อมูลและแนวความเป็นไปได้ที่จะใช้กับเนื้อเรื่อง โดยเลือกจากความเหมาะสม และความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของตัวละครในเนื้อเรื่องเป็นหลัก

เนื่องด้วยพื้นฐานของการเตรียมความพร้อมที่ไม่มั่นคง ทำให้การทำงานในช่วง กระบวนการถ่ายทำและหลังถ่ายทำของผู้วิจัยเสียเวลาไปกับการคิดแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น เพื่อป้องกันการล้มเหลว เพื่อให้การถ่ายทำผ่านพ้นไปได้และมีชิ้นงานสำเร็จออกมา การสร้างสรรค์ งานภายใต้ปัญหาและข้อจำกัดทั้งหมดผู้วิจัยจึงเลือกที่จะวางบทบาทของตนเองในการเป็น ผู้ควบคุมบริหารจัดการกองถ่ายมากกว่าจะมุ่งเน้นความสนใจของตนเองไปให้บทบาทหน้าที่ของ การเป็นผู้กำกับการแสดงและออกแบบภาพได้อย่างเต็มที่

หลังกระบวนการสร้างสรรค์เสร็จสิ้น เมื่อพาดตนเองถอยห่างจากชิ้นงานออกมา ยอมรับฟังคำวิจารณ์และทัศนคติของผู้ชมแล้ว ผู้วิจัยในฐานะผู้สร้างสรรค์จึงได้ตระหนักว่าข้อมูล ทางนิติวิทยาศาสตร์ไทยที่ใช้ความยากลำบากและทุ่มเทเวลาดันคว้ามานั้น ยังถูกนำมาขบขันให้ เด่นชัดไม่เพียงพอ ในเรื่อง ‘สืบ – สยาม’ ผู้ชมอาจจะเข้าใจว่าตัวละครกำลังคลี่คลายคดีด้วยวิธี พิสูจน์หลักฐานซึ่งใช้หลักทางนิติวิทยาศาสตร์จากการประยุกต์ใช้กฎหมายไทย หากแต่ผู้ชมก็ยัง ไม่ได้สัมผัสถึงกระบวนการ ไม่เห็นถึงรายละเอียดของวิธีพิสูจน์หลักฐานแบบสมจริง เป็นขั้น เป็น ตอนชัดเจน จนถึงขั้นที่จะสามารถทำให้เกิดความเชื่อในกระบวนการและรู้สึกร่วมและตื่นเต้นกับ วิธีการหรือแนวความคิดใหม่ๆ ที่ตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนได้ลงมือกระทำ อย่าง ‘CSI’ ละคร ชุดที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โครงสร้างเพื่อนำมาเป็นต้นแบบ การเล่าเรื่องนั้น ผู้วิจัยเชื่อว่าสาเหตุที่ CSI สามารถปลุกกระแสละครสืบสวนสอบสวนในโลก ตะวันตกและดึงความสนใจจากผู้ชมทั่วโลกขึ้นมาได้เป็นเพราะวิธีการสืบสวนด้วยนิติวิทยาศาสตร์ ที่ทำให้ผู้ชมแปลกตาตื่นใจ เกือบทุกตอนต้องมีวิธีการหาสาเหตุการตาย พิสูจน์หลักฐานด้วย วิธีการใหม่ๆ

ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม หลังจากกระบวนการผลิตละครเรื่องสืบสยามเสร็จสิ้น สิ่งที่ ผู้วิจัยได้เรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่ไม่สามารถย้อนกลับไปแก้ไขของตนเองนั้น คือ วิธีการที่จะขบขัน เรื่องนิติวิทยาศาสตร์ให้มีบทบาทต่อเนื้อเรื่องอย่างชัดเจน ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการให้สัดส่วนเวลา กับขั้นตอนรายละเอียดวิธีการพิสูจน์หลักฐานเพิ่มมากขึ้น ด้วยการใช้ปัจจัยทางด้านเทคนิคมุก กล้อง เทคนิคทางด้านการตัดต่อ และเทคนิคทางด้านกราฟฟิกเพื่อชักจูงให้ผู้ชมได้มีความรู้สึกร่วม

และตื่นเต้นไปกับวิธีการพิสูจน์หลักฐาน การเล่าเรื่องด้วยภาพ การเห็นสารเคมีที่เปลี่ยนสี หรือกระบวนการพิสูจน์ที่เด่นชัดต่อสายตา เห็นผลการทำงานในทุกๆ รายละเอียดอย่างชัดเจน แม้จะเป็นเรื่องราวที่แปลกหรือเหลือเชื่อเพียงใด แต่ถ้ามีการใช้เทคนิคทางการละครอย่างเหมาะสมน่าจะทำให้ผู้ชมเชื่อได้ในที่สุด เพราะสิ่งหนึ่งที่ต้องยอมรับดังที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้นคือ เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์นั้น สิ่งที่เป็นจุดเด่นหรือจุดขายคือความแปลก ความใหม่ การค้นหา ว่าการฆาตกรรมเกิดขึ้นได้อย่างไร ตัวละครฝ่ายสืบสวนสอบสวนจะใช้วิธีใดมาเป็นวิธีพิสูจน์สาเหตุการตายและตรวจสอบหลักฐานเพื่อจับกุมผู้กระทำความผิด

ถ้าเราสามารถดึงนิติวิทยาศาสตร์ที่เป็นจุดเด่นของเรื่องผสานให้ลงตัวกับโครงเรื่องและการเล่าเรื่องราวอันซับซ้อนแบบยลซึ่งเป็นหัวใจของเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนแล้ว คงไม่ใช่เรื่องยากเกินไปที่จะได้ผลงานการสร้างสรรค์เรื่องแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ที่กลมกล่อมลงตัว น่าติดตามเรื่องหนึ่ง

สืบ ประวัติศาสตร์ สร้าง คติฆาตกรรม สยาม : ศาสตร์ สนับสนุน ศิลป์

สิ่งแรกที่ควรนึกถึงในการกำหนดยุคสมัยในการสร้างสรรค์เรื่องแนวอิงประวัติศาสตร์คือความน่าสนใจในยุคสมัย เหตุการณ์และบรรยากาศที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ยุคพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชการที่ 4 จึงเป็นยุคที่เหมาะสมจะกำหนดให้เป็น Setting ในเนื้อเรื่องด้วยเป็นยุคที่มีหลักฐานให้ค้นคว้าถึงรายละเอียดเชิงลึกได้มากพอสมควร อีกทั้งเป็นยุคที่มีความน่าสนใจในเรื่องการเปลี่ยนผ่านทางวัฒนธรรม เหตุบ้านการเมือง เป็นยุคที่มีประเด็นให้ชวนขบคิดน่าค้นหา

การเลือกยุคสมัยที่จะนำมาสร้างเรื่องราวจินตนาการลงไปในเรื่องจริงนั้น ยิ่งย้อนกลับไปในอดีตนานเท่าใด การสร้างภาพให้ปรากฏในความรู้สึกของผู้ชมก็ยิ่งทำได้ยากมากขึ้นเท่านั้น แม้จะมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีเข้ามาช่วยให้เราสามารถค้นคว้าข้อมูลเหตุการณ์สำคัญ ตลอดจนสภาพชีวิตของผู้คนในยุคสมัยนั้นได้มากเพียงใด แต่ถ้าเกร็ดประวัติศาสตร์รายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่จำเป็นต้องใช้ในเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนไม่มีระบุไว้อย่างชัดเจนแล้ว ก็ยากที่จะสร้างเนื้อเรื่องขึ้นมาให้เป็นเหตุเป็นผลอย่างแนบเนียน

ข้อมูลที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์เรื่องแนวสืบสวนสอบสวน นอกจากจะต้องทราบบริบททางสังคม ศาสนา การเมือง วัฒนธรรม เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น ยังต้องทราบเกร็ดที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ การใช้ชีวิตประจำวันซึ่งเป็นวิถีการใช้ชีวิตของผู้คนในอดีตให้ได้มากที่สุด วิธีการค้นหาเรื่องราวให้ครบถ้วนคือการอ่าน วิธีนี้เป็นวิธีเดียวที่จะทำให้เราซึมซับข้อมูล มีคลังความรู้เก็บเอาไว้คัดเลือกและกลั่นกรองอีกชั้นหนึ่ง โดยเฉพาะข้อมูลที่เราจะมาใช้เป็นจุดเด่นสำคัญในเรื่องสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ก็คือ ภูมิปัญญาแบบไทยโบราณที่สามารถนำมาใช้กระทำ การฆาตกรรม หรือใช้ตรวจสอบพิสูจน์หลักฐาน สิ่งเหล่านี้ก็สามารถค้นพบได้จากการอ่านค้นคว้าเกร็ดทางประวัติศาสตร์

เบื้องต้นในกระบวนการทำงานคือการค้นคว้าข้อมูลทางประวัติศาสตร์ด้วยการอ่านเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงนำมาต่อยอดด้วยการเลือกสรรข้อมูลและทำการวิเคราะห์เพื่อต่อยอดจินตนาการ วิธีคิดในแบบนี้สามารถนำข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่ค้นพบนำมาเชื่อมโยงเข้ากับโครงเรื่องคดีฆาตกรรมที่จะเกิดขึ้นในเรื่องได้

บทบาทของประวัติศาสตร์ไม่ควรจะทำหน้าที่เป็นเพียงบรรยากาศของเรื่องเท่านั้น ข้อมูลทางประวัติศาสตร์มีความจำเป็นต่อการคิดต่อยอดเพื่อการสร้างงาน ยิ่งรู้มากเท่าใดการเติมช่องว่างทางประวัติศาสตร์ด้วยจินตนาการก็จะสามารถกระทำได้อย่างแนบเนียนมากที่สุด การหยิบยกเรื่องหรือเหตุการณ์สำคัญ เช่น ใช้เหตุการณ์การล่าอาณานิคมของประเทศมหาอำนาจมาใช้เป็นมูลเหตุหนึ่งในการทำให้เกิดคดีฆาตกรรม การระบุสถานะของตัวละครให้มีชนชั้นที่แตกต่างกัน มีเจ้านาย มีไพร่ มีทาส การพยายามร้อยเรียงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นวัตถุดิบเข้ากับเนื้อหา โครงเรื่อง ตัวละคร และวิธีการสืบสวนสอบสวน พิสูจน์หาหลักฐานในคดีต่างๆ นอกจากจะเป็นการทำให้เรื่องดูน่าสนใจ ผู้ชมยังสามารถคาดเดาระยะเวลาได้ว่าเรื่องราวที่กำลังดำเนินอยู่นี้อยู่ในยุคสมัยใด การสร้างสรรค์เรื่องในลักษณะนี้ จึงไม่ใช่เป็นเพียงแต่ยกเรื่องไปวางไว้ในบรรยากาศแบบเก่าที่จะเป็นยุคสมัยใดก็ได้เพราะเหตุการณ์ในยุคไม่มีผลต่อการสร้างเนื้อเรื่อง หากแต่วิธีนี้จะเป็นการผสมโครงเรื่องให้เข้ากับประวัติศาสตร์จนกลายเป็นเนื้อเดียวที่ผสมกันอย่างแนบสนิทลงตัว

ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ไม่ได้มีความสัมพันธ์ต่อการคิดเนื้อเรื่องเพียงอย่างเดียวเท่านั้น นอกจากเรื่องของการดำเนินเรื่องแล้วการจัดวางองค์ประกอบทั้งหมดของเรื่อง ทั้งฉากสถานที่ เครื่องแต่งกาย องค์ประกอบศิลป์ ทั้งหมด ก็ขึ้นต้องใช้เวลาละเอียดละไมเอาใจใส่และใช้ความรู้ทางประวัติศาสตร์มาจัดการหมดทั้งสิ้น

สิ่งที่ปรากฏอยู่ในละครเรื่อง ‘สืบ – สยาม’ ทั้งหมดนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานและความ เป็นไปได้ทางประวัติศาสตร์ซึ่งผู้วิจัยพยายามใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็น เหมือนวัตถุโบราณทรงคุณค่าให้ได้มากที่สุด หากแต่สิ่งหนึ่งที่ผู้สร้างสรรค์ต้องพึงระวังก็คือ การใช้ ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ เกร็ดประวัติศาสตร์ในเชิงลึก เป็นเรื่องที่ถูกคลทัวไปไม่ทราบมาก่อน หรือ ละเลยที่จะให้ความสนใจ อาจทำให้เกิดปัญหาได้ เพราะความรู้ ความเข้าใจในด้านประวัติศาสตร์ ของผู้ชมมีผลต่อการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เมื่อพื้นฐานความรู้ของผู้ชมไม่เท่ากับตัวละครทำให้ ผู้ชมไม่สามารถคิดและติดตามเรื่องราวไปด้วยได้ โดยเฉพาะเรื่องอิงประวัติศาสตร์ที่เป็นแนว สืบสวนสอบสวนที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลหรือเข้าใจระบบความคิดของผู้คนในยุคเก่า เพื่อการ คลี่คลายคดีปะติดปะต่อเรื่องราว

การอธิบายข้อมูลทางประวัติศาสตร์เพิ่มเติมเป็นสิ่งที่คุณผู้สร้างสรรค์ควรกระทำเพื่อ เชื้อความสะดวกและการช่วยเพิ่มเติมอรรถรสของผู้ชมในการรับชมละครให้ครบถ้วน สามารถสนุก และติดตามไปพร้อมกับการดำเนินเรื่องได้ แต่สิ่งที่คุณผู้สร้างสรรค์ต้องคำนึงก็คือ ‘ความพอดี’ ในการ อธิบาย การบอกเล่าข้อมูล หากมากเกินไปหรือนำเสนออย่างไร้ชั้นเชิงในการละครแล้วจะเป็น การยัดเยียดทำให้อรรถรสที่ควรจะมีกลับหายไปสิ้น เพราะจากละครได้แปรรูปกลายเป็นสารคดี ประวัติศาสตร์ไป

ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม ครึ่งหนึ่งของ ‘ภาวะ’ นี้ ผู้ชมควรจะแบกรับหรือรับผิดชอบไปได้ บ้างบางส่วน เพราะละครอิงประวัติศาสตร์นั้นจะมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้นหากกระตุ้นความสงสัยของผู้ชม ทำให้ผู้คิด และนำไปค้นคว้าสิ่งที่สงสัยนั้นต่อไป หากเป็นเช่นนั้นละครอิงประวัติศาสตร์จะมี บทบาทต่อผู้ชมในอีกหน้าที่หนึ่งคือการกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ทำให้ผู้ชมได้ใกล้ชิด และรู้จักกับ ประวัติศาสตร์มากขึ้นกว่าที่เป็นมา ไม่ใช่แค่ฟังประวัติศาสตร์ของผืนแผ่นดินตนเองผ่านคำบอกเล่า ของผู้อื่น หากแต่เป็นการเรียนรู้และค้นพบได้ด้วยตนเอง

สืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทย ละครทางเลือก

ไม่เป็นการยากเกินไปที่จะทำให้ผู้ชมหันมาสนใจละครสืบสวนสอบสวนแนวนิติ วิทยาศาสตร์ไทย เพราะความแปลก ใหม่ และความท้าทายของกระบวนการสืบค้นหาความจริง ด้วยหลักทางวิทยาศาสตร์เป็นตัวทำหน้าที่กระตุ้นความสนใจของผู้ชมได้เป็นอย่างดี

หากแต่อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญคือวิธีที่จะทำให้เรื่องราวนั้นเข้าไปอยู่ในใจของผู้ชม ทำให้ผู้ชมอยากติดตามละครในตอนๆ ต่อไป คือความตั้งใจค้นคว้าเรื่องราวอย่างเจาะลึกเพื่อให้รู้จริง และสามารถนำข้อมูลมาถ่ายทอดด้วยการเล่าเรื่องอย่างมีศิลปะ ซึ่งนี่เป็นการแสดงความจริงใจแก่ผู้ชมอย่างหนึ่ง การค้นหาข้อมูลนี้ไม่ใช่สำคัญแค่เพียงการสร้างสรรค์เรื่องแนวนิติวิทยาศาสตร์ หรือเรื่องอิงประวัติศาสตร์เท่านั้น เพราะการเป็นผู้สร้างสรรค์ที่ดีไม่ควรละเลยหรือไม่ให้ความสำคัญกับการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลที่จะไปปรากฏในละครทุกๆ ประเภท

เมื่อมีข้อมูลซึ่งเปรียบเสมือนวัตถุดิบที่นำมาสร้างสรรค์เป็นเรื่องราวของการสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ที่สมจริงน่าเชื่อถือ และบรรยากาศของยุคสมัยในประวัติศาสตร์ที่ชวนให้ผู้ชมจินตนาการถึงสังคมที่ตนไม่มีวันสัมผัสได้จริงแล้ว ส่วนที่จะเติมเต็มให้เรื่องมีความสมบูรณ์และน่าติดตามก็คือวิธีการเล่าเรื่องทางละคร

ถึงแม้จะได้ข้อมูลวัตถุดิบที่น่าสนใจมาเป็นจำนวนมาก แต่ผู้สร้างสรรค์ควรเลือกข้อมูลที่อยากจะเล่าจริงๆ และนำมาร้อยเรียงเรื่องให้ง่ายต่อการเข้าใจ โดยใส่ความเป็น ดราม่า และแอ็คชั่นลงไปเพื่อเพิ่มรสชาติให้กับเรื่องราว โดยส่วนมากละครชุดแนวสืบสวนสอบสวนมักจะมีรูปแบบการเล่าเรื่องในการคลี่คลายคดีที่เกิดขึ้นและจบลงภายในหนึ่งตอน ผู้ชมไม่จำเป็นต้องติดตามตอนต่อไปก็ได้ แต่ถ้าผู้สร้างสรรค์ค่อยๆ ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันของตัวละครทำให้ผู้ชมอยากติดตาม และเมื่อนำผู้ชมให้เข้าไปในโลกของตัวละครได้ ความผูกพันระหว่างตัวละครและผู้ชมก็จะทำหน้าที่ยึดเหนี่ยวให้ผู้ชมรอคอยและติดตามตอนต่อไป

หลังจากนี้ต่อไปคำถามที่เคยเป็นข้อสงสัย “ทำไมละครไทยไม่มีละครสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์?” คงไม่สามารถตอบได้อีกต่อไปว่า “คนไทยไม่มีทางดูละครสืบสวนสอบสวน เพราะไม่ชอบละครที่ต้องใช้ความคิด ความเข้าใจ หรือความรู้ในการชมมากกว่าปกติ” เพราะผลจากแบบประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อละคร ‘สืบ – สยาม’ และการตอบคำถามของผู้ชมในการกรอกแบบสอบถามในข้อสุดท้ายที่ผู้วิจัยได้ถามว่า “ถ้าในอนาคตมีละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยเกิดขึ้นอีก ท่านจะติดตามชมหรือไม่ เพราะอะไร” เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นและยืนยันได้ว่า ถ้ามีผู้ที่กล้าจะสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยขึ้นมาเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้ผู้ชมละครสามารถเลือกรับชมได้ เช่นเดียวกับแนวเรื่องอื่นๆ ที่ปรากฏอยู่ทางหน้าจอโทรทัศน์ขณะนี้ จะมีกลุ่มผู้ชมที่ชื่นชอบและให้การสนับสนุนเรื่องนี้อย่างแน่นอน

“รอที่จะได้ดูละครสืบสวนแบบไทยๆ อย่างนี้มานานมากแล้ว ขอขอบคุณมากที่ทำออกมาให้ได้ดู มาถูกทางแล้วๆ จะมีภาคต่อไปอีกไหม?” คำพูดหนึ่งของผู้ชมที่ได้พูดกับผู้วิจัยหลังการชมละครสั้นสุดลงในรอบป้ายวันเสาร์แรกของเดือนกรกฎาคม ณ หอศิลป์กรุงเทพ อาคารสาขาเยาวราช

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ระยะเวลาและเงินทุนในการสร้างสรรค์ผลงานมีอย่างจำกัด กล่าวคือ ไม่มีเวลาที่ขีดเคล้าชิ้นงานจนสมบูรณ์ได้ และไม่มีเงินทุนสนับสนุนส่งผลให้กระบวนการถ่ายทำทุกอย่างถูกจำกัด และเป็นไปไม่ได้เต็มศักยภาพในการทำงาน
2. ผู้วิจัยมีความรู้ทางด้านเขียนบทละครโทรทัศน์น้อย ไม่มีความชำนาญทางด้านการกำกับ ไม่เชี่ยวชาญทางด้านการตัดต่อ และบวกกับระยะเวลาที่ไม่เพียงพอดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้น จึงทำให้ผลงานที่ออกมายังมีความผิดพลาดและไม่สมบูรณ์
3. สถานที่จัดฉายให้รับชมนั้นเดินทางมาไม่สะดวก เป็นการจำกัดกลุ่มผู้ชมให้อยู่ในกลุ่มเฉพาะ ทำให้การรับรู้ถึงทัศนคติของผู้ชมเป็นไปอย่างจำกัด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางวิชาชีพ

1. การวางโครงเรื่องของละครแนวสืบสวนสอบสวนแนวนิติวิทยาศาสตร์ นอกจากเน้นที่โครงเรื่องการเล่าที่ซับซ้อนแล้ว ควรจะเพิ่มรสความเป็นดราม่าหรือแอคชั่นลงไปเพื่อใช้เป็นจุดดึงดูดความสนใจของผู้ชม เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกกดดันกับภาวะตึงเครียดของเหตุการณ์ในเรื่องจนเกินไป
2. ละครชุดแนวสืบสวนสอบสวน มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราวสืบสวนสอบสวนที่เกิดขึ้นและจบลงในตอนเดียวผู้ชมไม่จำเป็นต้องติดตามตอนต่อไปก็ได้ ดังนั้นการเล่าเรื่องควรจะต้องให้ผู้ชมให้ค่อยๆ รู้จักกับตัวละครนักสืบและผูกพันกับตัวละคร เรื่องราวชีวิตความสัมพันธ์ของตัวละครหลัก ซึ่งจะสิ่งที่ทำให้ผู้ชมอยากติดตามต่อไป

3. การเล่าเรื่องในละครสืบสวนสอบสวน ควรจะมีวิธีการเล่าเรื่องที่ทำให้ผู้ชมเข้าใจเนื้อเรื่องที่ซับซ้อนได้ง่าย เนื้อหาข้อมูลต้องสัมพันธ์กันกับเวลาในการเล่าเรื่อง ไม่ควรยึดเยียดข้อมูลให้ผู้ชมเยอะมากเกินไป ในหนึ่งตอนอาจจะใช้ประเด็นหลักในการสืบสวนคดีเพียงแค่ประเด็นเดียว

4. ในการสร้างสรรค์งานละครควรเปิดรับ วิเคราะห์ทัศนคติของผู้ชม เพื่อที่จะได้นำความคิดเห็นมาปรับปรุงผลงานหรือได้แนวทางการสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานในลำดับต่อไป

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

1. ควรส่งเสริมให้เกิดการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนในแนวทางอื่นๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้รูปแบบการสร้างสรรค์ละครแนวสืบสวนสอบสวนที่มีความหลากหลาย เป็นรูปแบบละครทางเลือกใหม่ๆ ให้แก่ผู้ชมได้ต่อไป

2. น่าจะมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของรูปแบบละครสืบสวนสอบสวนที่มีสุนทรียรสแบบละครผี กับละครสืบสวนสอบสวนที่ใช้หลักตรรกะแบบนิติวิทยาศาสตร์ โครงสร้างของการเล่าเรื่อง องค์ประกอบของเรื่อง และความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อละครทั้งสองแบบเป็นอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้สร้างสรรค์ละครต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษดา เกิดดี. **ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ การศึกษาว่าด้วย 10 ตระกูลสำคัญ.**

กรุงเทพมหานคร : สถาพรบุ๊คส์, 2543.

ไกรวุฒิ จุลพงศธร. (2550). “CSI และซีรีส์สืบสวนอเมริกัน” *Bioscope*. 6, 70 (กันยายน), 32.

กอบกุล. **ไซรหัสลับ เซอร์ล็อก โฮลมส์.** กรุงเทพมหานคร : กอไม้, 2549.

กำจร หลุยยะพงศ์. **หลอน รัก สับสน ในหนังไทย ภาพยนตร์ไทยในรอบสามทศวรรษ (พ.ศ. 2520 – 2547).** กรุงเทพมหานคร : ศยาม, 2552.

จตุฎพร ปราบัษ์ประลัย. **คนปรุงเรื่อง.** กรุงเทพมหานคร : มูลินนิธิเด็ก, 2552.

จิรวดี วิไลลอย. **ประดิษฐ์กรรมในการเล่าเรื่องและสุนทรียรสในภาพยนตร์ชุดดิเอ็กซ์ไฟล์ส.**

วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวาทวิทยา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

เด็กดี, **การเขียนนิยายลึกลับนักสืบ [ออนไลน์].** 2553. แหล่งที่มา: <http://www.dek-d.com/board/view.php?id=1591018> [2553, 9 กุมภาพันธ์]

ทศพร กรกิจ. **การสร้างความน่าสะพรึงกลัวใน “หนังผี” อเมริกัน เกาหลี และไทย.**

วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. **บันทึกเรื่องการปกครองของไทยสมัยอยุธยาและต้นรัตนโกสินทร์.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

ธิดา ผลิตผลการพิมพ์. **เขียนบทหนังชุดคนดูให้อยู่หมัด**. กรุงเทพฯ : ไบโอสโคป, 2550.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. โชน คาราบาว **น้ำเน่าและหนังไทย: ว่าด้วยเพลง ภาษาและนามานามรสพ.**
กรุงเทพมหานคร : มติชน, 2538.

บุลละทีน, สืบวงศ์วานการสืบสวน [ออนไลน์]. 2550. แหล่งที่มา: <http://buleteen.wordpress.com/underground-buleteen-12/> [2550, 1 ธันวาคม]

ประพันธ์สาส์น, เสาร์สราญ ชีวิตน์กอ่าน **ประสบการณ์นักเขียน นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ไทย.**
[ออนไลน์]. 2553. แหล่งที่มา: http://www.praphansarn.com/new/c_read/detail.asp?ID=21 [2553, 26 ตุลาคม]

ปิยกูล เลาว์ณย์ศิริ. **การวางมุกกล้อง**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.

มัทนี รัตนิน. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะการกำกับการแสดงละครเวที**. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

พันธ์ทิพย์, **ถ้ามีละครไทยแนวสืบสวนสอบสวนคุณจะได้ติดตามชมใหม่คะ** [ออนไลน์]. 2544.
แหล่งที่มา: <http://topicstock.pantip.com/chalermthai/topicstock/2008/06/A6752569/A6752569.html> [2553, 13 ตุลาคม]

ลิขิต กาญจนภรณ์. **จิตวิทยาเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

วินทร์ เลียววาริณ. **ยาแก้สมองผูกตราควายบิน คู่มือการเขียนหนังสือแบบสังเคราะห์เรื่อง**.
กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์, 2550.

สุพรรณณี วราทร. **ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกจนถึง พ.ศ. 2475**.
กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2519.

อังคณา สุขวิเศษ. **นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน : อิทธิพลของชุดเชอร์ลอค โฮล์มส์ที่มีต่อชุด บัวโรต์และนิทานทองอิน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวรรณคดี

เปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

เอนก นาวิกมูล. **ฆาตกรยุคคุณปู่**. กรุงเทพมหานคร : แสงดาว, 2546.

เอนก นาวิกมูล. **สยามคดี**. กรุงเทพมหานคร : แสงดาว, 2547.

เอ็มไทย, ทำไมละครไทย ถึงไม่ค่อยมีแนวสืบสวนสอบสวนกันเลย [ออนไลน์]. 2548. แหล่งที่มา:

[http:// talk.mthai.com/topic/28387](http://talk.mthai.com/topic/28387) [2553, 13 ตุลาคม]

Michael Largo. **ประวัติศาสตร์ของความตาย**. แปลโดย นภดล เวชสวัสดิ์. กรุงเทพมหานคร : มติชน, 2552.

Ransom Riggs. **สืบแบบเซอร์ลึกลับ โฮล์มส์**. แปลโดย เจริญ วรรณนะสิน. กรุงเทพมหานคร : วิสตอมเฮาส์, 2553.

ภาษาอังกฤษ

A.S. Burack. **Writing Detective and Mystery Fiction**. Boston: The Writer, 1945.

Craig Rice. "It's a Mystery to Me". In Writing Detective and Mystery Fiction. Boston: The Writer, 1945.

Carl D. Malmgren. **Anatomy of Murder: Mystery, Detective, and Crime fiction**. 2001.

C. Hugh Holman and Harmon William. **A Handbook To Literature**. New York: Macmillan, 1992.

John Scaggs. **Crime Fiction**. New York : Routledge, 2005.

Martin Priestman. **Crime Fiction**. New York : Cambridge University Press, 2003.

Miller,W. *Screenwriting for Film and Television*. Boston : Allyn and Bacon, 1998.

S.S.Van Dine. "Twenty Rules for Writing Detective Stories". In *Writing Detective and Mystery Fiction*. Boston: The Writer,Inc; 1945. 196 – 201.

STG Multimedia Limited. Crime scene investigation season3: Special Features . [video CD]. กรุงเทพมหานคร : ป๋องทริพย์, 2547.

STG Multimedia Limited. Crime scene investigation season4: Special Features . [video CD]. กรุงเทพมหานคร : ป๋องทริพย์, 2548.

STG Multimedia Limited. Crime scene investigation season5: Special Features . [video CD]. กรุงเทพมหานคร : ป๋องทริพย์, 2549.

STG Multimedia Limited. Crime scene investigation season6: Special Features . [video CD]. กรุงเทพมหานคร : ป๋องทริพย์, 2550.

Todorov, Tzvetan. "The Typology of Detective Fiction." In *Modern Criticism and Theory: A Reader*. Ed. David Lodge. London: Longman, 1988.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บทละครโทรทัศน์เรื่อง 'สีบ - สยาม'

ฉากเปิด   ภายใน/ โรงนครโสเภณี A ห้องเกิดเหตุ B มุมลับตา/ กลางดึก

ตัวละคร   โสเภณี(กิมไล้), ชาวสิงคโปร์คนในบังคับอังกฤษ,ฆาตกร

- มีเพียงแสงจากเปลวเทียนที่วางเรียงรายอยู่ในห้อง เสียงเพลงสันประสาทคอยกระตุ้นให้คอยหวาดระแวงว่ากำลังจะเกิดเหตุร้ายขึ้นในไม่กี่วินาทีข้างหน้า นางเพ็งหญิงโสเภณีวิ่งหนีชายชาวสิงคโปร์ไปอีกฟากหนึ่งของเตียง ดวงตาของหล่อนเต็มไปด้วยจิตมารยาของหญิง ชายผู้นั้นก็มีท่าทางพึงพอใจลมหายใจของเขาหนัก เต็มไปด้วยความปรารถนา [**M.S. ไม่อยากให้เห็นทั้งหมดของร่างกาย แต่รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น มีพื้นที่ให้ความมืด ปล่อยช่องว่างให้จินตนาการเอง]
- จอมืด เสียงหน้าต่างดังเบาๆ
- ชายชาวสิงคโปร์โน้มตัวข้ามไปที่อีกฝั่งหนึ่งของเตียง กระซอกแขนของหญิงโสเภณี จุดเธอลงมาบนเตียง
- จอดำ ได้ยินเพียงจังหวะลมหายใจผิดจังหวะ
- ชายคนนั้นคร่อมอยู่บนร่างของหญิงโสเภณี มือหนึ่งของเขาคัดข้อมือของหนึ่งของหล่อนไว้ อีกมือไล่ไปที่ใบหน้า
- ในความมืด เราเห็นเงาของใครทอดยาววูบไหวตามแสงของเทียน
- หญิงโสเภณีใช้มือหนึ่งซึ่งรอดจากการควบคุม ผลักตัวเขาออก เธอขึ้นไปบนตัวเขา
- เห็นเงาวาววับของคมมีดในส่วนหนึ่งของเฟรมภาพที่ทั้งหมดเป็นสีดำ ยังคงได้ยินเสียงหายใจหนักๆ ที่สอดประสานกับเพลงหลอนประสาท
- ตัดสลับระหว่างคมมีดในเงามืดที่อยู่ในมือของใครคนหนึ่ง สั้นน้อยๆ กับฉากบนเตียงของเพ็งและชายสิงคโปร์4ครั้ง
- คมมีดตัดในความมืด (เร็ว) +flash (เราเห็นแต่การเคลื่อนไหวของมีด ที่มีฉากหลังเป็นสีดำ)
- C.U. รอยกรีดที่เส้นเลือดใหญ่ตรงข้อมือ เลือดไหลออก (ให้จังหวะมันผ่าง) (ช้า)
- มีดตัดในความมืด (เร็ว)

- รอยกรีดที่คอ เลือดไหล (Slow motion)
- มีดถูกเงื้องขึ้นสูงก่อนปักลงอย่างรวดเร็ว จังหวะเพลงหยุดก็
- เสียงเพลงหยุด สีแดงของเลือดเริ่มไหลซึมสีขาของเตียงจนไม่มีสีขาวเหลือให้เห็นอยู่เลย

ฉาก 2   ภายใน/ โรงนครโสเภณี/ (ต่อเนื่อง/กลางดึก)

ตัวละคร   คุณหลวง, ขุนตระเวนรักษา, เขี้ยวชาวสิงคโปร์,

- M.S. / Low Angle เริ่มภาพที่ รอยแผลกรีดลึกที่เส้นเลือดใหญ่ตรงด้านข้างลำคอ อยู่ทางด้านล่างทางซ้ายของเฟรม เพลวเทียนที่สับัดมาเป็นรูปๆ จากที่ใดที่หนึ่งในห้อง ทำให้เราพอเห็นว่าบริเวณผิวรอบๆ นั้นเปราะไปด้วยเลือด ในส่วนของที่ว่างของเฟรมภาพด้านบน เหนือร่างของเหยื่อมีแต่ความมืด ในครู่ต่อมา เสียงฝีเท้าใกล้เข้ามา พร้อมกับแสงสว่างจากตะเกียงค่อยๆ ส่องสว่างใกล้เข้ามามากขึ้น ตะเกียงถูกวางลงข้างๆ ร่างของเหยื่อ ผู้ที่ถือตะเกียงเข้ามานั้น ย่อตัว นั่งลง ทำให้เราเห็นว่า เขาคือ คุณหลวงเพชรฉลูเทพ เจ้ากรมมหาดไทย ตำรวจภูบาล

- คุณหลวงกวาดตามองรอยบาดแผลของเหยื่อ ซึ่งทั้งหมดเกิดจากมีดที่คมกริบ ทุกรอยเป็นรอยกรีด ลึก ยาว ประณีต

- เสียงฝีเท้าของใครอีกคนเดินเข้ามา กล้อง Dolly ไปอีกด้านหนึ่งของร่างเหยื่อ อยู่ทางด้านหลังของคุณหลวง เราจะเห็นเท้าของคนหนึ่งเดินเข้ามาในเฟรม ค่อยๆ เปลี่ยนเป็นภาพกว้าง จนเราเห็นว่าคนๆ นั้นคือ ขุนตระเวนรักษา เขาหยุดยืนอยู่กลางห้อง มองนิ่งมาที่ร่างของเหยื่อ แล้วกวาดสายตาไปรอบๆ ห้อง ก่อนที่จะเดินตรงมาที่ร่างของเหยื่อ ย่อตัว นั่งอีกฝั่งหนึ่ง ตรงข้ามกับคุณหลวงเพชรฉลูเทพ

- C.U. แทนสายตาคุณหลวง ไปตามรอยแผลรอบตัวเหยื่อ

- C.U. รอยแผลกรีดบริเวณลำตัว เป็นรอยที่ดูคมและประณีต

O.S.คุณหลวง   ทั้งหมด โดนเส้นเลือดสำคัญ

- C.U. รอยข้อมือที่ถูกกรีดผ่านเส้นเลือดใหญ่ เลือดไหลนอง

- C.U. รอยแผลขาดข้างๆ ลำคอ till up ไปที่หน้าของเหยื่อ

ขุนตระเวนรักษา   พวกเขาจับข้อมือเหยื่ออย่างระมัดระวังไม่ทำแบบนี่

- คุณหลวงมองหน้าเหยื่อ ขมวดคิ้ว จับข้อมือของเหยื่อพลิกดู มองหน้าเหยื่ออีกครั้ง มีสีหน้าไม่สบายใจ

ขุนตระเวนรักษา   สิงคโปร์ คนในบังคับอังกฤษ

- ขุนตระเวนรักษาเปิดปากเหยื่อซึ่งเต็มไปด้วยเลือดออก เราจะเห็นว่าลิ้นของเขาถูกตัดออกไป

- Profile two shot ขุนตระเวนรักษา กับ คุณหลวง

คุณหลวง   ไม่ช้านี้คงจะมีปัญหาแน่

-- ตัดไป --

ฉาก 3   ภายใน/ โรงนครโสเภณี - ในห้องที่เกิดเหตุ/ต่อเนื่อง

ตัวละคร   ฉาก 2 เพิ่มจิตรกร

- เริ่มภาพที่ภาพวาดที่เกิดเหตุเต็มจอ มีตัวอักษรขึ้นด้านล่าง

‘โรงนครโสเภณี ย่านตรอกคนจีน พระนคร สยาม ร.ศ. ๗๙’

แล้วภาพค่อยๆ Zoom out ออก เราจะเห็นว่า ภาพที่เราเห็นเป็นส่วนหนึ่งของภาพสเกตที่เกิดเหตุที่จิตรกรกำลังวาดใกล้เสร็จจากนั้นค่อยเปลี่ยนเป็น Foreground

- ด้านหลังคุณหลวงกำลังตรวจหาหลักฐานอยู่ที่มุมหนึ่งของห้อง ช่างๆ ตัวมีกระเป๋าเครื่องมือที่ทำจากไม้วางอยู่

- C.U. แทนสายตาของคุณหลวงรอยกระเซ็นของเลือดจากการถูกทำร้าย แต่พบว่าที่ว่างตรงกลางรอยนั้นกลับสะอาดไม่มีรอยเลือดเลย เหมือนมีของอะไรถูกหยิบออกไป

- Flashback C.U. มือของใครคนหนึ่งหยิบกระดาศที่ถูกพับไว้ออกไป

- คุณหลวงลุกขึ้นมองดูรอบๆ ห้อง ถัดตะเกียงไปที่ริมหน้าต่าง

- แทนสายตาคุณหลวง Pan ไปตามขอบหน้าต่าง เราเห็นโคมที่แขวนไว้ที่หน้าต่าง ฐูปกำหนึ่ง ถูกปักไว้ใต้โคม

- คุณหลวงเก็บรูปและเศษผงสีดำไว้ในกล่องเก็บหลักฐาน

-- ตัดไป --

ฉาก 4   ภายใน/ โรงนครโสเภณี - หน้าห้องที่เกิดเหตุ/ ต่อเนื่อง

ตัวละคร   ขุนसारวัตร, คุณหลวง, นายโรงนครโสเภณี

- ขุนตระเวนรักษาสอบปากค่านายโรงอยู่หน้าห้องที่เกิดเหตุ

ขุนตระเวนรักษา   ผู้ตายมาที่นี่เป็นประจำอย่างนั้นหรือ

นายโรง   ขอรับ มาที่ไรก็เรียกหาหญิงคนเดิมทุกครั้ง

ขุนตระเวนรักษา   หญิงคนไหนชื่ออะไร

- C.U. มีोनนายโรงที่สั้นน้อยๆ

นายโรง   กิมได้ขอรับ

ขุนตระเวนรักษา   คนนี้ใช่ไหม ที่เขาสื่อกันว่า ถูกใจนายโรงนัก ทั้งๆ ที่อยู่ใกล้แค่นี้ก็ไม่ได้สนใจซักที ... ที่นี้มีทางเข้าทางเดียว

คนร้ายกับกิมไล้ของนายโรงจะหายไปโดยที่นายโรงไม่เห็นไม่ได้สิ

- นายโรงหลบสายตา ก้มหน้ามองพื้นพยายามคิดหาคำตอบ ทำให้ยิ่งดูผิดปกติ
- คุณหลวงเดินเข้ามาในเฟรมกำลังตรวจที่เกิดเหตุอยู่ด้านหลัง(เห็นเป็นBackground)

-- ตัดไป --

ฉาก 5   ภายใน/ โรงนครโสเภณี - หน้าห้องที่เกิดเหตุ/ ต่อเนื่อง
ตัวละคร   คุณหลวง, ขุนसारวัตร, นายโรงนครโสเภณี, นางกิมไล้

- คุณหลวงเห็นรอยเลือดที่ผิดรูปแบบจากรอยเลือดจุดอื่น

O.S. ขุนตระเวนรักษา   นายโรงจะให้ฉันเชื่อ ว่าคนหายออกไปจากห้องแต่นายโรงไม่เห็นอย่างนั้นรี ไม่แปลกใจบ้างหรือที่ไปพบศพนั้นแต่คนของตัวเองหายไป

O.S. นายโรง   คือ ....

- ในขณะที่เสียงพูดค่อยๆ เบาลง เสียงเพลงสั้นประสาธน์ เริ่มดังขึ้นแทนที่
- C.U. แทนสายตาคุณหลวงตามรอยเลือดไป ในขณะที่เสียงเพลงสั้นประสาธน์มากขึ้นเรื่อยๆ จนไปถึงตู้เสื้อผ้า กล้องค่อยๆ tilt up แล้วค้างไว้ที่กล้องเสื้อผ้านั้น
- คุณหลวงเปิดตู้เสื้อผ้าออก เราพบหญิงโสเภณีตัวเป็อนเลือดอยู่ในนั้น เธอมีท่าทางไม่ปกติ ตัวสั้นเอาเล็บจิกลงที่เนื้อตัวเองแน่น ที่ตัวเป็นรอยเล็บเต็มไปหมด จะว่าเธอหวาดกลัวต่ออะไรบางอย่างก็อาจจะใช่ หรือจะดูว่าเธอเหมือนคนเสียสติเพราะทำความผิดก็เป็นไปได้เหมือนกัน

-- ตัดไป --

ฉาก 6   ภายใน/ หน้าห้องที่เกิดเหตุ/ ต่อเนื่อง
ตัวละคร   คุณหลวง, ขุนसारวัตร, นายโรง, คนจากกงสุลอังกฤษ 2 คน

- C.U. โคมเขี้ยวแขวนไว้บนหน้าต่าง คำนจกจากรูปที่ปักไว้ได้โคมลอยขึ้น
- O.S. เสียงกรีดร้องของนางเพ็งดังสนั่น โหยหวนเป็นเสียงของความตกใจและหวาดกลัวระคนกัน
- C.U. มีोनายโรงที่สั้นน้อยๆ
- ขุนตระเวนรักษาเดินเข้าเฟรมมา

ขุนตระเวนรักษา   สั่งให้คนนำตัวไปปักไว้ที่สำนักสืบสวนแล้ว...

O.S. เสียงโหยหวนของนางเพ็งค่อยๆ ไกลออกไป

- ขุนตระเวนรักษา ตามโรงโสมกอนี่อย่างนี้ นายโรงนครโสมกอนี่มักจะมีสมุดจดบันทึกเวลาเข้าออกของแขก รวมถึงรายได้ของนางโสมด้วย
- คุณหลวง นายโรงมีหรือเปล่า
- นายโรง คือ ....
- ขุนตระเวนรักษา ถ้าไม่มี เห็นทีว่าคุณหลวงท่านคงต้องคุมตัวนายโรงไว้ก่อน เผื่อว่ามีอะไรสงสัย...
- นายโรง (ละล้าละลักตอบ) มี มี ขอรับ กระผมจำไม่ได้ว่าวางทิ้งไว้ที่ไหน แต่เดี๋ยวกระผมไปหยิบมาให้
- นายโรงรีบออกไปหยิบสมุดจดรายชื่อกุญแจ
  - เที่ยงไปครู่หนึ่ง
- คุณหลวง แล้วคุณป้าเป็นอย่างไรว่าง
- ขุนตระเวนรักษา ...ดีขึ้นแล้ว
- คุณหลวง น่าจะหยุดพักเสียหน่อย คุณป้าคงอยากให้คุณคอยดูแล
- ขุนตระเวนรักษา ฉันทบอกคุณหลวงแล้วอย่างไรเล่า ไม่เป็นไรดอก (ยิ้มบางๆ)
- นายโรงเดินกลับเข้ามา ยื่นสมุดให้คุณหลวง
- นายโรง นี่ขอรับ
- คุณหลวงรับสมุดแล้วเดินไปทางออก
- ขุนตระเวนรักษา ย้ายศพไปที่ทำการเลยดีไหมคุณหลวง เห็นที่อีกหลายชั่วยามกว่าหลวงแพทยจะกลับมาถึงจากเยี่ยมญาติที่เมืองกาญ
- คุณหลวง จัดการเถอะ ข้าไปจะเสียการ
- คุณหลวงพูดยังไม่ทันจบประโยค ก็มีเสียงซัดขึ้น
- กงสุล 1 Not Now! (ยังไปไหนไม่ได้ทั้งนั้น)
- คนจากกงสุลอังกฤษเดินเข้ามา
- ตัดไป --

ฉาก 7   ภายใน/ หน้าห้องที่เกิดเหตุ/ต่อเนื่อง
ตัวละคร   คุณหลวง, ขุนตระเวนรักษา, คนจากกงสุลอังกฤษ 2 คน

- เป็นภาพมุมกว้างให้เห็นเหมือนทั้งสองฝั่งยื่นประจันหน้า

กงสุล1 จะไม่มีการเคลื่อนย้ายไปไหนทั้งนั้น ผู้ตายเป็นคนใน
บังคับของอังกฤษ เรื่องนี้กงสุลอังกฤษจะจัดการเอง

คุณหลวง เราคงยอมให้เป็นอย่างนั้นไม่ได้

กงสุล1 แต่ผู้ตายเป็นคนในบังคับอังกฤษ

คุณหลวง (พูดแทรกไปเลย) ตามสนธิสัญญาเจริญพระราชไมตรี
ระบุเอาไว้ว่า ถ้าจำเลยเป็นคนในบังคับอังกฤษ อังกฤษ
มีอำนาจเด็ดขาดจัดการได้ แต่ตอนนี้เรายังไม่รู้
คนร้ายคือใคร

กงสุล1 แต่

คุณหลวง อังกฤษไม่มีสิทธิมาคุมขัง นี่คือแผ่นดินสยาม ย่อมเป็น
อำนาจของสยามที่จะจัดการเรื่องนี้

- คนจากกงสุลทำหน้าที่ไม่พอใจ

คุณหลวง เว้นเสียแต่ ท่านจะบอกว่า นี่คือฝีมือของอังกฤษ เมื่อ
นั้นสยามยินดียกให้อังกฤษจัดการ

- M.S. คนจากกงสุลมีสีหน้าที่ไม่พอใจ พยายามระงับอารมณ์

- คุณหลวงเดินไปทางออก แต่แล้วก็หยุดตรงด้านข้างผู้ติดตามของกงสุล

- กล้อง till down เป็น P.O.V. ของคุณหลวงมองผู้ติดตามกงสุลอังกฤษตั้งแต่หัวจรดเท้า

คุณหลวง ถ้าไม่รู้มาก่อน คงจะดูไม่ออกเลย ว่าท่านเป็นชาว
สิงคโปร์ เป็นชาวตะวันออกเหมือนกันกับพวกเรา

-- ตัดไป --

ฉาก 8 ภายใน/ ห้องชั้นสูตร/ ต่อเนื่อง

ตัวละคร หลวงแพทย์, เขี้ยว, คุณหลวง

- เริ่มภาพที่ปลายเท้าของศพซึ่งตั้งอยู่บนเตียงชั้นสูตร ก่อนจะ pan ภาพ ไปถึงส่วนลำตัวด้านบนที่
หลวง

แพทย์ที่เพิ่งจะเย็บศพกลับคืนสภาพเดิมหลังจากผ่าดูอวัยวะภายใน

- หลวงแพทย์มีอาการไอเหมือนกับไม่สบาย

- คุณหลวงเดินเข้ามาในเฟรม

คุณหลวง ได้ใช้หรือขอรับ

ชาวฝรั่งก็จะหาว่าสยามเราเป็นประเทศบ้านป่าเมืองเถื่อน โหดร้าย ทารุณ อันจะเป็นเหตุให้มันหาช่องทางเข้ามาแทรกแซงเรื่องของเรามากยิ่งขึ้นไปอีก

จางวาง

ขอให้คุณหลวงรู้ไว้เถิดว่าคดีนี้ไม่ใช่แต่เพียงเอาตัวคุณหลวงเป็นเดิมพัน แต่ถ้าผิดพลาดไปแม้แต่เพียงนิด คุณหลวงจะลากสิ่งที่ใหญ่กว่าคุณหลวงหลายเท่าหนักลงไปด้วย...ฉันหวังว่าคุณหลวงจะจัดการเรื่องนี้ให้เสร็จโดยเร็ว อย่าให้ต้องระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาท

- จางวางเดินออกไป ทิ้งให้คุณหลวงยืนอยู่ที่เดิม

-- ตัดไป --

ฉาก 12   ภายใน/ เรือนเจ้ากรมอาทมาต/ ต่อเนื่องฉาก 11

ตัวละคร   คุณหลวง, ขุนसारวัตร, เจ้ากรมอาทมาต, พลอยลูกสาวหลวงแพทย

- ภาพกว้าง หน้าห้องที่เกิดเหตุมีศพของท่านเจ้ากรมวางอยู่บนผ้าขาว ไม่ไกลกันนั้น มีหญิงสาวคนหนึ่งมีผ้าคลุมหัวนั่งอยู่ใกล้ๆ ภายในห้อง มองผ่านช่องประตูเข้าไปเราเห็นขุนसारวัตรกำลังมองดูรายละเอียดทั่วไปรอบๆ ห้อง

- คุณหลวงเดินเข้าเฟรมมา

คุณหลวง

แล้วหลวงแพทยล่ะ

- ขุนसारวัตรเดินออกมา

ขุนฯ

มาได้เสียแล้ว บ่าวบ้านหลวงแพทยที่นั่งอยู่ตรงนั้นเพิ่งจะมาบอกว่าหลวงแพทยได้ใช้ และเพิ่งจะหลบไปเพราะฤทธิยา เมื่อเข้านี้เอง

- คุณหลวงหันไปมองบ่าวบ้านหลวงแพทยตามที่ขุนसारวัตรบอก มองนิ่ง ผิดปกติ

- แทนสายตาคุณหลวง C.U. กำไลมือหยก ที่ข้อมือหญิงสาวคนนั้น

ขุนฯ

คุณหลวง ...

คุณหลวง

(หันกลับมา) ฉันจะจัดการทางนี้เอง ขุนसारวัตรไปดูที่โรงนครโสเภณีอีกทีเถอะ ที่นั่นอาจจะมีเบาะแสอะไรที่เชื่อมโยงสองคดีนี้เข้าด้วยกัน ข้าไปจะไม่ทันการ

คุณพระ	ไม่เป็นไรดอกคุณหลวง กระผมเองก็เข้าใจ ว่าคุณหลวง ทำหน้าที่ของคุณหลวง เมื่อวานมีงานราชการที่ต้อง สะสางจนตึกตื่น กว่าที่จะถึงเรือนได้ก็เกือบจะยามสาม แล้ว
คุณหลวง	แล้วคุณจันละขอรับ
จัน	(ยังมีท่าทางไม่พอใจ) ดิฉันเข้านอนแต่หัวค่ำ ส่วนคุณพี ก็เข้าห้องหนังสือตามปกติ
คุณหลวง	แล้ว...ท่านเจ้ากรมอยู่ในห้องหนังสือทั้งคืนเป็นเรื่องปกติ หรือขอรับ
จัน	ดิฉันมีห้องส่วนตัวอยู่อีกห้องหนึ่ง พอตอนเช้าไปดูที่ห้อง คุณพีไม่อยู่ ดิฉันก็เข้าใจว่า คงอยู่ในห้องหนังสือ อย่างที่เคย เคยลงไปเตรียมสำหรับในครัว จากนั้นก็อย่างที่คุณหลวงทราบ
คุณหลวง	แล้วคนอื่นๆ ในเรือนล่ะ
จัน	บ่าวในเรือนจะได้รับอนุญาตให้ไปพักผ่อนได้ หลังจาก คุณพีและฉันเข้านอนแล้ว
คุณหลวง	เป็นอย่างนี้เสมอหรือขอรับ

- จันพยักหน้า เสด็จไปมองไปที่อื่น

-- ตัดไป --

ฉาก 15   ภายใน/ โรงนครโสเภณี – อีกห้องหนึ่ง/ กลางวัน

ตัวละคร   ขุนसारวัตร, ขุนตระเวนรักษา, นายโรง

- ขุนसारวัตรกับเปิดประตูสำรวจดูห้องแต่ละห้อง มีนายโรงเดินตามมาข้างหลัง

นายโรง   ห้องนี้แหละขอรับ ที่เจ้ากรมอาทมาตอยู่เมื่อคืนนี้

- ขุนตระเวนรักษาเดินมาถึงพอดี

ขุนसारวัตร   ขุนตระเวนมาแล้ววี

ขุนตระเวน   เจ้าหน้าที่มาบอกฉันก็รีบมาทันที

- เมื่อเข้ามาในห้อง ห้องนี้ก็เป็นอีกห้องหนึ่ง ที่ตกแต่งเหมือนกับห้องที่เกิดเหตุ ต่างกันเพียงแค่ว่า ไม่มีศพและกองเลือดเท่านั้น คือเตียงราบไปกับพื้น มุ้งสีสด ห้อยระย้าลงมา ของตกแต่งมีน้อยชิ้น

- นายโรงเดินตามมายืนอยู่ที่ประตู
- ขุนตระเวนรักษาเดินตรงไปที่หน้าต่าง ผลักมันออก
- ขุนตระเวนรักษา หยิบกระดาษปักธูปใต้โคมขึ้นมา เทมันออก พบว่ามีเศษหนังคางคกตกค้างแห่ง เหมือนกับที่พบในห้องเหยื่อรายแรก
- C.U. เศษหนังคางคกตกค้าง

ฉาก 16   ภายใน/ ในห้องท่านเจ้ากรม/ กลางวัน

ตัวละคร   คุณหลวง

- ข้าวของต่างๆ ที่ถูกรื้อค้น กระจัดกระจายตามพื้น ส่วนมากเป็นเอกสารราชการ นอกจากนั้นยังมี ผ้าขาวขนาดเท่าผ้าเช็ดหน้าแต่ดูสกปรกและเปื้อนเลือด คุณหลวงเข้าเฟรมมาหยิบผ้าขาวนั้นใส่ที่ใส่กล่องหลักฐาน จากนั้นก็เก็บกระดาษเอกสารรวบรวมไว้ด้วยกัน

ฉาก 17   ภายใน/ โรงนครโสภณี – อีกห้องหนึ่ง/ กลางวัน

ตัวละคร   ขุนसारวัตร, ขุนตระเวนรักษา, นายโรง

- เริ่มภาพที่ไฟก๊สชิปของในมือขุนตระเวนรักษา ก่อนที่จะเปลี่ยนไฟก๊สไปที่นายโรงกับขุนसारวัตร ที่ยืนอยู่ใกล้ๆ ประตู

ขุนसारวัตร   หญิงคนิกาที่เป็นเจ้าของห้องนี้อยู่นั้น

นายโรง   ไม่อยู่แล้วขอรับ นางอาการไม่ค่อยดี ดูชะลิมชะลือ
อย่างไรพิกล เลยให้คนไปส่งโรงหมอตั้งแต่เข้ามิดแล้ว
ขอรับ

- นายโรงพูดจบก็จะเดินหนีไป แต่ขุนसारวัตรใช้ดาบขวางไว้ มองหน้านายโรงอย่างไม่ไว้ใจ

นายโรง   คือ..กระผม คือ เมื่อคืนนี้....เจ้ากรมไม่ได้อยู่ตามลำพัง
ขอรับ(หลบตา)

-- ตัดไป --

ฉาก 18   ภายใน/ โถงทางเดินที่ทำการมหาดไทย/ กลางวัน

ตัวละคร   คุณหลวง, คุณพระ, ขุนตระเวนรักษา, ขุนसारวัตร

- เริ่มภาพที่ด้านข้างของคุณหลวงแล้วแพนไปรับหน้าคุณพระ ไม่ไกลกันนั้นเราจะเห็นว่าขุนसारวัตรก็ยืนอยู่ด้วย

- จนตึกคืน
- คุณพระ   ฉันก็บอกคุณหลวงไปแล้วอย่างไรเล่า ว่าฉันอยู่ที่ทำงาน
- คุณหลวง   มีพยานให้การว่าเห็นคุณพระที่โรงนครโสภณี่ มีปาก
เสียงกับท่านเจ้ากรม เสียงเอ็ดตะโรออกมาดังลั่นทีเดียว
- คุณพระ   อ้ายพวกนั้นมันก็เป็นเพียงแค่อุตริพยานหรือไม่ก็อาสา
พยานเท่านั้น เหตุใดเล่าคุณหลวงต้องไปเชื่อฟังคำมัน
- คุณหลวง   คุณพระรู้หรือไม่ว่าพยานได้ยืนยันว่าคุณพระและ
ท่านเจ้ากรมทะเลาะกันเรื่องอันใด
- คุณพระ   คำของไอ้พวกนั้นมันเชื่อไม่ได้
- คุณหลวง   เมื่อคืนนี้คุณพระมีการอันใดที่โรงนครโสภณี่
- คุณพระเงียบ
- คุณหลวง   ถ้าคุณพระตอบกระผมไม่ได้ในข้อนี้ คุณพระจะเป็นผู้ต้อง
สงสัยฐานคบคิดผิดประเวณีกับคุณจัน และก่อเหตุลงมือ
ฆาตกรรมพ่อของตน
- คุณพระ   แค่ว่าคำพูดของพยานที่เชื่อถือไม่ได้ ตระลาการไม่ฟังคำ
มันดอก นี่มันปรักปรำกันชัดๆ มันไม่ต่างอะไรจากการ
พิธีพิสูจน์ลุยเพลิงเลย ไหนเล่า 'หลักฐาน' ของคุณหลวง
- พุดจบคุณพระก็มองคุณหลวงอย่างทำทนาย แล้วเดินไป

ฉาก 19   ภายนอก - ใน/ บันไดขึ้นเรือน – นอก-ในห้องทำงานเจ้ากรมอาทมาต/
กลางวัน

ตัวละคร   คุณหลวง, ขุนसारวัตร,

- กำลังรับภาพคุณหลวงกับขุนसारวัตรเดินขึ้นบันไดเรือนท่านเจ้ากรม

ขุนसारวัตร   เรากำลังมองหาอะไรเป็นพิเศษหรือเปล่าคุณหลวง

คุณหลวง   อืม..(เหมือนกับจะบอกเรื่องจริงจังมาก) ไม่รู้เหมือนกัน

ขุนसारวัตร   (ทำท่าเหมือนไม่อยากจะเชื่อว่าคุณหลวงจะตอบแบบนี้
แล้วก็อืม) ฉันว่าฉันลงไปดูรอบๆ เรือนดีกว่า

- ขุนसारวัตรเดินลงบันไดไป ส่วนคุณหลวงเดินไปที่หน้าห้องเกิดเหตุ กำลังจะก้าวเข้าประตูไปก็
สะดุดตาเข้ากับหยดเลือดหยดหนึ่งใกล้กับประตูซึ่งคุณหลวงไม่พบในที่แรก จึงย่อตัวลงเพื่อดูหยด
เลือดนั้นใกล้ๆ

- Insert หยอดเลือด
- เสียงไม้ลั่นดังขึ้น คุณหลวงเงยหน้าขึ้นคิดว่าต้องมีเรื่องที่เกิดปกติแน่นอน

-- ตัดไป --

ฉาก 20   ภายใน/ นอกห้องทำงานเจ้ากรมอาทมาต – ในห้องคุณจัน / บ่าย

ตัวละคร   คุณหลวง, ขุนसारวัตร, ชายชู้ดำ, คุณจัน

- คุณหลวงพยายามเดินเสียงเบาที่สุด
- แทนสายตาคุณหลวงกราดภาพไปรอบๆ
- คุณหลวงค่อยๆ เดินไป ให้เบาที่สุด
- คุณหลวงหยุดอยู่ที่หน้าประตูบานหนึ่ง
- ตัดสินใจเปิดประตูออก จังหวะนี้เอง ถูกชายชู้ดำที่แอบอยู่ข้างประตูเสยเข้าที่ปลายคาง คุณหลวงเซ
- ชายชู้ดำจะหนีออกมา
- คุณหลวงพยายามยึดแขนไว้
- ชายชู้ดำหันกลับมาใช้มือบีบคอคุณหลวง แล้วกระแทกหัวคุณหลวงเข้ากับประตู
- ขุนसारวัตรได้ยินเสียงวิ่งขึ้นเรือนมาดู

ขุนसारวัตร

คุณหลวง!

- คุณหลวงถูกผลักกระเด็นเข้าไปในห้อง กระแทกกับอะโรบางอย่างในห้อง อาจจะเป็นตู้ หรือเตียง
- คนร้ายวิ่งจะออกไปทางบันไดหน้าเรือน
- ขุนसारวัตรวิ่งกระโดดออกไปขวางไว้
- เกิดการต่อสู้กันขึ้น ขึ้นเชิงพอสู้กัน
- จังหวะที่ขุนฯพลาด คนร้ายวิ่งไปตรงบันได พอดีกับที่คุณจันวิ่งขึ้นเรือนมาพอดี คนร้ายเลยอาศัยจังหวะนี้ดึงคุณจันไปกระแทกกับขุนसारวัตร อาศัยโอกาสนี้หลบหนีไปได้
- ขุนसारวัตรลุก ประคองคุณจันขึ้น อย่างเห็นว่าเป็นหน้าที่ มองเธออย่างไม่ไว้ใจ แล้วรีบขึ้นเดินไปหาคุณหลวงในห้องนั้น

ขุนसारวัตร

คุณหลวงเป็นอย่างไรบ้าง

คุณหลวง

ไม่เท่าไรหรอก (ตอบแบบนี้ ทั้งๆ ที่ก็ดูระบมไปทั้งตัว)

- ขุนसारวัตร ย่อตัวนั่งลง เตรียมจะประคอง คุณหลวงให้ลุกขึ้น

คุณหลวง   ไม่ดอก มาหาหลวงแพทย์หรือ
 พลอย   ค่ะ (หลบตา) พอยังไม่ทันสร้างไข่ก็รีบกลับมาทำงานอีก
     ฉันก็เลย...แต่พ่อคงไม่ยอมให้ฉันมายุ่งวุ่นวายดอกค่ะ
     เกิดมาเป็นผู้หญิงนี่ไม่ดีเลยนะค่ะ
     -- ตัดไป --

ฉาก 23   ภายใน/ ทางเดินนอกห้อง/ ต่อเนื่อง

ตัวละคร   ขุนสารวัตร, ตปก. 1 คน

- ขุนขุนตระเวนรักษากำลังเปิดสมุดบันทึกข้อมูลหลักฐานเล่มใหญ่
- ขุนสารวัตรเดินเข้ามาได้ครู่หนึ่ง เจ้าหน้าที่คนหนึ่งถือของเดินตามมา

    ขุนตระเวนรักษา   นั่นอะไร
     ขุนสารวัตร   หลักฐานจากคดีโจรห้าเส้นเมื่อคืนนี้
     เจ้าหน้าที่1   ขุนสารวัตรขอรับ หลวงแพ่งฝ่ายตะลาการให้มาเชิญไป
     ให้การที่ศาลลูกขุนหลวงขอรับ
     ขุนสารวัตร   จะไปเดี๋ยวนี้

- ขุนสารวัตรเดินออกไป
- ขุนตระเวนรักษาเปิดกล่องหลักฐานคดีนั้น ข้างในมีห่อผ้าเล็กๆ เมื่อเปิดออกมา แผ่นสีดำ ซึ่งมีเศษชิ้นส่วนสีดำเล็กๆ เหมือนกับหลักฐานที่พบเมื่อเช้า
- M.S. ขุนตระเวนคิดออกทันทีว่าเศษผงดำๆ ที่พบที่โรงนครโสเภณีเป็นสิ่งที่เขาเคยเห็นมันมาก่อนแล้ว

ฉาก 24   ภายใน/ โถงทางเดิน/ ต่อเนื่อง

ตัวละคร   คุณหลวง, พลอย, ขุนขุนตระเวนรักษา

- พลอยทำแผลให้คุณหลวงเสร็จพอดี เก็บยาใส่กล่อง
- พลอย   น่าสงสารนะค่ะ เห็นพวกในตลาดว่ากันว่าแม่กิมได้เป็นคน
     รักของชาวชาวสิงคโปร์...ถ้าหล่อนมีสติ คงจะบอกได้
     กระมังคะว่าคนร้ายคือใคร
- คุณหลวง   คงไม่ใช่ในเร็ววันนี้ดอก
- ขุนตระเวนรักษาเดินเข้ามาในห้องประชุม
- ขุนตระเวนรักษา   หรือไม่หล่อนก็ไม่รู้เหมือนกันว่าคนร้ายคือใคร

-- ตัดไป --

จาก 25/26/27   ภายใน/ ห้องสืบสวน- โรงนครโสภณี- เรือนเจ้ากรมอาทมาต

ตัวละคร

คุณหลวง,พลอย, ขุนตระเวนรักษา,

-

คนบังคับอังกฤษ, ชายชุดดำ, เจ้ากรมอาทมาต

- เริ่มภาพที่ภาพสเกตที่เกิดขึ้น เหตุ กระจาดขี้ความภาษาเขมร ที่ติดอยู่ที่กระดานดำ

ขุนตระเวนรักษา   หน้าคางคกตากแห้ง ถ้าเอามารมควันก็ออกฤทธิ์เหมือน
ยาสลบ

พวกโจรของสดมภ์ชอบใช้กันนัก

คุณหลวง   ฆาตกรรมรายแรก มีร่องรอยการต่อสู้ คนร้ายไม่ได้ลง
มือตอนที่เหยื่อหมดสติแน่ ส่วนรายที่สองเจ้ากรมอาท
มาตหลังจากเกิดเหตุที่โรงนครโสภณีก็กลับเรือนได้
ทันที

ขุนตระเวนรักษา   แต่นางคณิกาที่รับรองท่านเจ้ากรมต้องไปโรงหมอ
เพราะมีอาการสะลึมสะลือเหมือนคนไม่มีสติ...เหยื่อทั้ง
สองรายใช้หน้าคางคกตากแห้งเป็นเครื่องมือที่จะลอบ
พบแลกเปลี่ยนกันได้ง่ายขึ้น

พลอย   ถ้าอย่างนั้นฆาตกรก็คือ สายลับ หรือคะ

ขุนตระเวนรักษา   คงไม่ใช่เรื่องบังเอิญแน่ ที่เจ้ากรมหน่วยสืบราชการลับ
กับคนที่ทำงานในกงสุลอังกฤษ ถูกฆาตกรรมในเวลา
ไล่เลี่ยกัน มีสถานที่และหลักฐานที่เชื่อมโยงถึงกัน

-คุณหลวงมองภาพสเกตที่เกิดขึ้นทั้งสองที่เหมือนพยายามจับผิดอะไรบางอย่าง

คุณหลวง   ไม่ อาจจะบังเอิญก็ได้ .... ถึงเหยื่อทั้งสองรายมีบางสิ่ง
ที่เชื่อมโยงกันแต่...มีบางอย่างที่ไม่ลงตัว

- เป็นภาพวาดที่เกิดขึ้นเหตุแรก แบบเต็มหน้าจอ

คุณหลวง   ที่เกิดเหตุแรก

- ภาพวาดหลอมกลายเป็นภาพเหตุการณ์จริง

- คุณหลวงเหมือนกับก้าวเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ ยืนดูเหตุการณ์ฆาตกรรมที่กำลังเกิดขึ้น

ขุนตระเวนรักษา

สิ่งที่ได้ไปจากที่เกิดเหตุแรกอาจจะไม่ใช่สิ่งที่มันต้องการ ท่านเจ้ากรมอาจจะได้มาแล้ว คนร้ายเลยลอบเข้ามาเพื่อจะจัดการเรื่องให้เรียบร้อย แล้วก็อาจจะ พบกับท่านเจ้ากรม เข้า เป็นแผนที่ไม่ได้วางเอาไว้ รูปแบบการฆ่าก็เลย เปลี่ยนไป.....(หยุดคิด)...คุณหลวง เป็นไปได้ใหม่ว่าสิ่งที่ ฆาตกรต้องการจริงๆ คือ ข้อความภาษาเขมรนั่น

- คุณหลวงหันกลับไปมองข้อความภาษาเขมรนั่นอีกครั้ง
- P.O.V. คุณหลวง ข้อความภาษาเขมร
- C.U. หน้าคุณหลวง ก่อนจะซ่อนภาพของข้อความภาษาเขมรขึ้นมา สายตาของคุณหลวงไล่ไปตามแต่ ละครบรรทัด

V.O. เสียงภาษาเขมรดังขึ้น

คุณหลวง

บัดนี้ดูพอพระทัยรักใคร่มหาราชพระบรมนาไปเลียนคำ
รูป ๓

V.O. เสียงภาษาเขมร

คุณหลวง

ใคร่บอกใจรักชื่อตรงกับเธอด้วยดูเป็นเจ้าเมืองเขมรก็มีใจ
ยินดี

V.O. เสียงภาษาเขมร

คุณหลวง

อยากจะผูกไมตรีกับเจ้าเมืองฝรั่งเศส จะมีประโยชน์ยืด
ยาวต่อไป เขมรกับฝรั่งเศสก็ได้เป็นไมตรีรักใคร่กัน"

- คุณหลวง หันมา C.S. หน้าด้านข้างคุณหลวง

พลอย

แล้วจะเกี่ยวกับคดีนี้ไหมคะ

คุณหลวง

ถึงแม้ความนี้จะรู้กันแค่เพียงในเหล่าขุนนางระดับสูง
แต่ก็ถือว่าไม่ได้เป็นความลับที่ต้องปกปิดกันอีกต่อไป
คงไม่ใช่ของที่ใครต้องฆ่าเพื่อแย่งชิงกันดอก

ขุนหลวง

คุณหลวง...ถ้าอย่างนั้นที่พระเจ้าอยู่หัวตรัสว่า ถ้าพระ
หริรักษ์ยังอยู่เราจะไว้ใจเขมรได้นั้นก็....

คุณหลวง

ในวันข้างหน้า ถ้าเราผลอเมื่อไหร่ คงไม่พ้นจะเกิดเรื่อง
วุ่นวายขึ้นเป็นแน่

- คุณหลวงหันกลับไปมองที่กระดาษอีกครั้ง ขมวดคิ้วเหมือนเห็นอะไรผิดปกติ

ตัวละคร   ขุนตระเวนรักษา, **คุณจัน**

- คุณจันนั่งหลังตรง คอแข็ง

จัน

ภาษาอะไรนั่น ฉันจะอ่านออกได้อย่างไร

ขุนตระเวนรักษา

พระตระบองใช้ภาษาเขมร ไครๆ ก็รู้ว่าก่อนที่มาอยู่พระนคร คุณจันเคยอยู่ที่นั่น แถมข้อความนี้ยังพบในห้องคุณจันด้วย

- จันนั่งเสียบ

ขุนตระเวนรักษา

ทำไมหรือขอรับ การนัดพบครั้งนี้คงไม่ได้เป็นไปตามแผนเหมือนอย่างทุกครั้งใช่ไหมขอรับ ท่านเจ้ากรมกลับมาจากราชการเร็วกว่าที่ควร ลูกชายกับเมียกำลัง.....คงเป็นเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน แล้วเป็นอย่างไรต่อหรือขอรับ

- จันหันไปมอง ท่าทางไม่ยี่หระ

จัน

ถ้ารู้ดีอยู่แล้ว จะมาถามทำไมอีก

ขุนตระเวนรักษา

เรื่องราวความลับรักๆ ถูกเปิดเผย มันอาจจะเริ่มจากมีปากเสียงเล็กน้อย จนเลยเถิดไปกลายเป็นเรื่องราวใหญ่โต

จันยิ้ม รอยยิ้มของเธอ ช่างน่ารังเกียจ แต่ดูๆ ก็น่าแปลกที่ในตาของเธอเหมือนมีน้ำตาคลอหน่วย

- เจ้าหน้าที่เดินเข้ามา

เจ้าหน้าที่ 1

ขุนตระเวนรักษาขอรับ

- ขุนตระเวนรักษาหันไปมองทางประตู

-- ตัดไป --

ฉาก 30   ภายใน/ ห้องสืบสวน 1/ ต่อเนื่องฉาก 28

ตัวละคร   คุณหลวง, คุณพระ, ขุนตระเวนรักษา

- เริ่มภาพที่คุณพระจ้องคุณหลวงเขม็ง คุณหลวงเปิดกล่องเครื่องมือออก

- คุณหลวงหยิบเอาขวดน้ำส้มหมักผสมกับเหล้าเทลง ถ้วยสี่ขา

คุณพระ ไฉ่ยง (แปลกใจ+ งง+ตกใจ)
 ขุนตระเวนรักษา (หันไปพูดกับนายยง) ว่าไปสิ
 นายยง เมื่อเข้าตอนที่กระผมไปพรวนดิน ทำสวนตามปกติ
 กระผมก็เห็นว่าดินที่ใกล้ๆ กันนั้นมันซุยขึ้นมาผิดปกติ
 กระผมก็เลยขุดดู แล้วก็เจอสิ่งนี้ขอรับ

- คุณหลวงหันไปมองคุณพระ

คุณพระ ฉันทุกใส่ร้าย
 คุณหลวง แล้วคุณพระจะอธิบายเรื่องเสื้อของคุณพระอย่างไร
 คุณพระ ฉันทุขอสาบานด้วยความสัตย์ ฉันไม่ได้ฆ่าเจ้าคุณพ่อ
 คุณหลวง คำสัตย์ก็เป็นเพียงแค่ว่าพูด
 คุณพระ คุณหลวง(อย่างจริงจังที่สุด) ฉันไม่มีทางเลวได้ถึงเพียง
 นั้น
 คุณหลวง ถ้าจะให้กระผมเชื่อ คุณพระต้องพูดความจริงกับผม
 ก่อน

- คุณพระเงียบ คุณหลวงรออยู่ครู่หนึ่งก่อนจะเดินไปทางประตู

คุณพระ ป่าริมน้ำ ฉันอยู่กับคุณจันที่นั่น ฉันกับคุณจัน...ถึงแม้ว่า
 ความรู้สึกของฉันจะผิดครรถองที่ควรจะเป็น แต่ไม่เคยมี
 อะไรเกินเลย เราสองคนไม่มีทางคบคิดผิดประเวณี
 คุณหลวง อีกข้อหนึ่ง คุณพระไปทำอะไรที่โรงนครโสเภณี
 คุณพระ ฉันมีงานราชการด่วนไปปรึกษาเจ้าคุณพ่อ รู้ว่าท่านอยู่
 ที่นั่นจึงตามไป แต่เมื่อไปถึงแล้ว พ่อก็ยกเอาเรื่องที่คน
 เขาลือกันมาพูด...ทั้งที่เมื่อคืนจะเป็นครั้งสุดท้ายแล้ว ที่
 เราจะพบกัน...ขอให้คุณหลวงเชื่อฉันสักครั้งเถอะ

- คุณหลวงมองเสื้อเปื้อนรอยกระเซ็นเลือดอย่างครุ่นคิด

-- ตัดไป --

ฉาก 32 ภายนอก/ ลานกว้างในที่ว่าการฯ/ ต่อเนื่อง

ตัวละคร คุณหลวง, ขุนตระเวนรักษา

- เริ่มภาพที่แสงโคมกองอยู่กับพื้น สีฟ้าลูก

- ขุนตระเวนรักษาเย็นกอดอก ขมวดคิ้ว มองคุณหลวงแบบเข้าใจว่าจำเป็นต้องทำอะไรแบบนี้ด้วยหรือ
- คุณหลวงเอาแดงโมปักไว้กับไม้ที่มีระดับความสูงเดียวกับท่านเจ้ากรม

คุณหลวง	อืม ...ประมาณนี้ (หันไปทางขุนตระเวนรักษา) เย็นอยู่นั้น ทำไมเล่า มานี้สิ
- ขุนตระเวนรักษาเดินเข้ามา ไม่ค่อยเต็มใจ

คุณหลวง	ใส่นี้ซะ (ยื่นผ้ากันเปื้อนให้)
- ขยับเก้าอี้ไม่เตี้ยๆ ให้ขุนसारวัตร์ ทำหน้าเหมือนกับจะบอกขุนसारวัตร์ว่า รีบๆ ขึ้นมาเถอะ อย่ามัวลีลานักเลย
- ขุนตระเวนรักษาขึ้นไปเย็น คุณหลวงยื่นอาวุธฆาตกรรมให้

คุณหลวง	จากการชันสูตรท่านเจ้ากรมถูกตีจากด้านข้าง นี่คือท่านเจ้ากรม แล้วนี่คือตำแหน่งที่คนร้ายน่าจะเย็น เข้า...ลงมือได้
- ขุนตระเวนรักษาเงื้อมือขึ้นเตรียมจะตีลงไป แต่แล้วก็ชะงัก

ขุนตระเวนรักษา	ฉันว่าคุณหลวงลงมือเองจะดีกว่ากระมัง
คุณหลวง	ทำ เถอะ น้า
- ขุนตระเวนรักษาฟาดลงไป น้ำแดงโมกระจายขึ้นมาที่เสื้อ แล้วก็เต็มหน้าของขุนตระเวนรักษา
- คุณหลวงหัวเราะ เดินไปเอาเสื้อเปื้อนรอยกระเซ็นเลือดของคุณพระมาเทียบ ผลปรากฏว่าไม่ตรง
- เป็นภาพคุณหลวงกับคุณพระลองปรับระดับความสูงของผู้ตีอีกหลายแบบ รวมถึงรูปแบบของเจ้ากรมคือลองเปลี่ยนจากเย็นเป็นความสูงระดับนั่งด้วย และในที่สุดก็ได้ผลสรุปออกมา

คุณหลวง	คนที่ใส่เสื้อนี้ตอนลงมือ ไม่ใช่คนที่ตัวสูงขนาดคุณพระแน่ -- ตัดไป --

ฉาก 33   ภายใน/ หน้าห้องสืบสวน/ ต่อเนื่อง

ตัวละคร   คุณหลวง, ขุนตระเวนรักษา, คุณพระ, คุณจัน

- คุณหลวงยืนอยู่หน้าห้องสืบสวน ในขณะที่คุณพระเดินออกมา

คุณพระ	ขอบคุณมากคุณหลวงที่เชื่อฉัน
คุณหลวง	กระผมเพียงแต่เชื่อในหลักฐานเท่านั้น
- ประตูห้องสืบสวนอีกห้องหนึ่งเปิดออก เราจะเห็นคุณจันนั่งอยู่ในห้อง มองตรงมาที่คุณพระ

- อีกมือหนึ่งของคนร้าย ใช้มีดจี้อยู่ที่เอวของเธอ
- มันลากตัวเธอเข้าไปในที่รกร้าง เสียงใบไม้ดังแกรกราก ผสมกับเสียงเพลงที่ชวนให้จินตนาการว่าเรื่องมันต้องยิ่งร้ายแรงลง

- -ตัดไป- -

ฉาก 41   **ภายนอก/ ป่าใกล้ๆ เรือนท่านเจ้ากรม/ คำ**

ตัวละคร   **คุณหลวง,ขุนตระเวนรักษา,เจ้าหน้าที่ 1 – 2 คน**

- คุณหลวงกับขุนตระเวนรักษาไปกับเจ้าหน้าที่คนออกมาตามหาพลอย รอบๆ บริเวณเรือนท่านเจ้ากรม ทุกคนถือตะเกียง ฟ้ามืดลง เห็นเพียงแสงไฟจากตะเกียงที่ช่วยนำทางเท่านั้น เป็นภาพตัดสลับว่าแต่ละคนแยกย้ายกันตามหา

- -ตัดไป- -

ฉาก 42   **ภายนอก/ ป่าใกล้ๆ เรือนท่านเจ้ากรม/ ต่อเนื่องฉาก 42**

ตัวละคร   **พลอย, มิ่ง**

- C.U. พลอยมีทั้งความหวาดกลัวที่ผสมกับพยายามตั้งสติเพื่อจะเอาตัวรอด
- เสียงกิ่งไม้ฉีก พลอยตัดสินใจ ใช้แรงทั้งหมดที่มีดึงแขนคนร้ายที่ปิดปากออก
- ในช่วงเวลาชุลมุน เราจะเห็นว่าคนร้ายลั้งเล ที่จะใช้มีดทำร้ายพลอย
- เธอพยายามวิ่ง แต่ก็สะดุดล้มกับอะไรบางอย่างอาจจะเป็นกิ่งไม้ ร้างของเธอกระแทกกับพื้นใกล้ๆ
- P.O.V. พลอย (Low angle) / เธอกระแทกกับพื้น เราารู้แล้วว่าคนร้ายคือนายมิ่ง มันเดินเข้ามาหาเธอช้าๆ มิ่งมั่นใจว่าเขาไม่มีทางหนีมันพ้น แต่นายมิ่งต่างหากที่ไม่มั่นใจว่าจะฆ่าพลอยได้ มือที่ถือมีดสั้นน้อยๆ มันพยายามควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีกำลังตีกันอยู่
- ในขณะที่เธอพยายามถอยหนี ความกลัวตรึงเธอไว้ สองมือจิกลงไปพื้น มันเดินเข้ามาหาเธอเร็วขึ้น ในช่วงเวลาที่มันจะดึงตัวเธอเข้ามา ทุกอย่างเกิดขึ้นเร็วมาก
- P.O.V. คนร้าย / เม็ดดินกระจายเข้าเต็มจอ

- -ตัดไป- -

ฉาก 43   **ภายนอก/ ป่าใกล้ๆ เรือนท่านเจ้ากรม/ คำ**

ตัวละคร   **คุณหลวง, เจ้าหน้าที่ 1**

- O.S. เสียงกรีดร้องของพลอย

- คุณหลวงหันไปทางเสียงนั้น เขาเริ่มออกวิ่ง

--ตัดไป--

ฉาก 44/45   ภายนอก/ ป่าใกล้ๆ เรือนท่านเจ้ากรม/ คำ - ตัดสลับ Flashback
ตัวละคร   พลอย, มิ่ง, คุณหลวง, ขุนसारวัตร, เจ้าหน้าที่ 2 - 4 คน

- พลอยวิ่งหนีนายมิ่ง

- มันไล่ตามเธอด้วยความเร็วเหมือนกับว่า เธอไม่มีทางหนีมันพ้น

- ไม่กี่วินาที มันกระชากแขนเธอไว้ได้ พลอยพยายามดิ้นรนให้หลุดจากการเกาะกุมสุดชีวิต

- เสียงหนึ่งดังขึ้นจากอีกทางหนึ่ง มิ่งรู้ตัว มันกระชากพลอยให้นั่งลง เอาผ้า (จากผ้าคาดเอวก็ได้) ออกมามัดพลอยไว้ มัดปากพลอยไว้

ตัดภาพรับคุณหลวงที่กำลังตามหาพลอย (ใช้มุมกล้องแคบๆ ให้ดูอึดอัดและกดดัน)

ในที่สุดคุณหลวงก็พบพลอย

คุณหลวง   แม่พลอย!

คุณหลวงรีบเดินเข้าไปแก้มัดให้

มิ่งย่องออกมา คุณหลวงไม่รู้ตัว เขากำลังแก้มัดผ้าปิดปากของพลอยอยู่ แต่ตอนนั้นเอง ชายคนนั้นเงื้อมือขึ้น

พลอยเห็น เธอส่งเสียง

ขณะที่มีดจะฟันลงมานั้น คุณหลวงกอดพลอยไว้ล้าพลิกตัวหลบได้ทัน

ขุนฯ และ หม่อมวล ได้ยินเสียงการต่อสู้และรีบมาที่เกิดเหตุ

ในขณะที่คุณหลวงพลิกตัวกลับมา ชัดคนร้ายจนกระเด็นไปกองอยู่กับพื้น

คนร้ายยังคิดจะหยิบมีดขึ้นมา แต่ถูกทหารจับเอาไว้ได้เสียก่อน

คุณหลวง

วางแผนได้แยบยลทีเดียว...

นายมิ่งพยายามสะบัดให้หลุดจากการถูกจับกุม แกวตาคีเยดแค้น

- คุณหลวง   คงยังไม่รู้กระมังว่าตัวเองพลาดตรงไหน ผ้าที่นายมิ่งทำ
หล่นไฉนนำฉันมาที่นี่
- นายมิ่ง   เห็นจะจริง อย่างที่เขาว่า หลวงเพชรฉลูเทพ มากฝีมือ
ยากที่ผู้ร้ายจะหลุดรอดไปได้ งั้นท่านลองบอกหน่อยสิ
ขอรับ ว่าผ้าผืนนี้ มันจะต่างจากผ้าอื่นๆ อย่างไร บนผ้า
มันเขียนชื่อไว้ใช่มั้ยว่า เป็นของไอ้มิ่ง ทาสเรือน
เจ้ากรรม
- คุณหลวง   ไม่ใช่ผ้าผืนทุกผืนจะมีคราบโลหะเปื้อนอยู่ แล้วก็ไม่ใช่
ใครก็ได้ที่จะทำงานเกี่ยวกับโลหะ แต่ที่ฉันยังไม่รู้ก็คือ
นายมิ่งฆ่าเพราะเจ้ากรรมรู้แล้วว่าใครเป็นหนอน หรือ
เป็นเพราะว่าความแค้นส่วนตัวเรื่องพ่อแม่ของนายมิ่ง
กันแน่
- นายมิ่ง   ถ้ามิ่งเก่งนักทำไมไม่คิดเอาเองเล่า
- คุณหลวง   ฉันว่าคงเป็นเพราะ นายมิ่งคงอยากให้ใครต่อใครต้อง
สูญเสีย ต้องทรมาน เหมือนกับที่พ่อของนายมิ่ง เห็นแม่
กับท่านเจ้ากรรมลักลอบได้เสียกัน
- นายมิ่ง   แม่กูไม่ได้ยอม มันขึ้นใจแม่กู เป็นเพราะมัน แม่กูต้องฆ่า
ตัวตายเพราะความอับอาย พ่อไม่รักกู แล้วในที่สุดพ่อ
พ่อก็ป่วยตาย เพราะมัน ตอนที่พวกฝรั่งเดินเข้ามาหา
กูไม่ต้องเสียเวลาคิดแม้แต่นาทีเดียว นี่แหละที่จะทำให้
กูได้หลุดพ้นจากความเป็นทาส หลุดพ้นจากการถูกกดขี่...
รู้ไหม คุณหลวง ตอนที่มิดกรีตลงบนเนื้อ เลือด มันไหล
ออกมา ปะเป็นครั้งแรกที่ ะรู้สึกดี ดีมาก ตอนที่ไม่กระทบ
ลงไปบนหัวมัน (ยิ้มเหมือนคนวิกลจริต) รู้สึก เหมือน มี
อำนาจ ตะได้ ควบคุม
- คุณหลวง   ควบคุม? เปล่าเลย มิ่งต่างหากที่ถูกควบคุม พวกมัน
ฉลาดใช้คน เลือคนที่ยมอยู่กับความแค้นที่โง่เขลา

- L.S. คุณหลวงยื่นประจันหน้ากับกงสุลอังกฤษ มีศพในห่อผ้าสีขาววางอยู่ มีฉากหลังเป็นแผนที่เอเชีย

-- ฉากขึ้น --

ฉาก 47   ภายนอก/ ที่ทำการ/ เข้า
ตัวละคร   คุณหลวง, ขุนसारวัตร, เจ้าหน้าที่ 1

- ภาพเดิมกับ Shot ที่แล้ว แต่เป็นภาพวาด ก่อนที่จะค่อยๆ Zoom out ออกมา เราจะเห็นว่ามันเป็นภาพวาดหัวขาวของหนังสือพิมพ์ที่ถูกพับครึ่งอยู่ในมือของขุนसारวัตร

- คุณหลวงกับขุนसारวัตร เดินมาลงมาจากบันไดที่ทำการ สีหน้าของทั้งสองคนไม่ได้มีความสบายใจที่ปิดคดีลงได้ แต่กังวลกับสิ่งที่หนักหนากว่ากำลังจะมาถึงมากกว่า

- คุณหลวงและขุนसारวัตรเดินไกลออกไปตามทางเดินที่ยาวดูไม่มีที่สิ้นสุด

-- ฉากไป --

----- Credit -----

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

เรื่อง ทศนคติของผู้ชมที่มีต่อละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยเรื่อง 'สืบสยาม'

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน จำนวน 3 หน้ากรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 10-15 ปี 16-20 ปี
 21-25 ปี 26-30 ปี
 31-45 ปี 46 -50 ปี
 51 – 60 ปี 61 – 65 ปี
 65 ปีขึ้นไป
3. การศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย
 มัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาโท
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาโท
 อื่นๆ
4. อาชีพ นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน
 ประกอบอาชีพส่วนตัว ไม่ได้ประกอบอาชีพ
 อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการรับชมเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน

1. ท่านเคยชมละครโทรทัศน์/ ภาพยนตร์ แนวสืบสวนสอบสวนมาก่อนหรือไม่

เคย เรื่อง.....

ไม่เคย เพราะ.....

2. ถ้าท่านเคยชมเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน ท่านชอบละครแนวสืบสวนสอบสวนหรือไม่

ชอบ   เฉยๆ   ไม่ชอบ

3. ถ้าท่านเคยชมเรื่องแนวสืบสวนสอบสวน มีเรื่องใดที่ท่านชอบเป็นพิเศษหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

4. เหตุผลที่ทำให้ท่านมาชมละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยเรื่อง 'สืบสยาม'

.....

.....

.....

ตอนที่ 3

ความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อละครสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยเรื่องสืบสยาม

ความพึงพอใจที่มีต่อละคร'สืบสยาม'	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อเรื่อง					
2. โครงเรื่อง (Plot)					
- การสร้างปมปริศนาในเรื่อง					
- วิธีการคลี่คลายปมปริศนาในเรื่องของตัวละคร					
- การเฉลยปมปริศนาในตอนจบของเรื่อง					
3. บทพูด (Dialogue)					
4. ตัวละคร (Character)					
5. วิธีการเล่าเรื่อง / การลำดับเรื่อง					
6. การแสดงของนักแสดง					
7. ความสมจริงในการเล่าเรื่อง					
8. ความรู้สึกอยากติดตามเนื้อเรื่องของผู้ชมตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง					
9. ความเข้าใจในเนื้อเรื่อง					
ด้านองค์ประกอบศิลป์					
1. ฉาก					
2. เครื่องแต่งกาย					
3. ดนตรีประกอบ					
4. แสง / สี					
5. องค์ประกอบภาพ					
6. เสียง					
ด้านคุณค่าต่อสังคม					
1. อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย					
2. ให้ความบันเทิง					
3. ให้ความรู้บุคคลทั่วไป					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. สิ่งที่ท่านชอบที่สุดในละครเรื่อง สืบสยาม คืออะไร และเพราะอะไร

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่าละครสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยเรื่องสืบสยาม ควรจะปรับปรุงในด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

4. ถ้าในอนาคตมีละครแนวสืบสวนสอบสวนแบบนิติวิทยาศาสตร์ไทยเกิดขึ้นอีก ท่านจะติดตามชมหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวชญาณี ฉลาดธัญญกิจ เกิดเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2530 ที่จังหวัดกำแพงเพชร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคมในปีพ.ศ. 2548 และเมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารการ แสดง ที่คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย